

HANDELINGE

van die

VYF-EN-TWINTIGSTE SINODE

van die

**NED. GEREF. KERK VAN
TRANSVAAL**

1961

HANDELINGE

VAN DIE VYF-EN-TWINTIGSTE SINODE VAN DIE NEDERDUITSE GEREFORMEERDE KERK VAN TRANSVAAL, WAT SITTING HOU IN PRETORIA OP WOENSDAG 5 APRIL 1961 EN VOLGENDE DAE

Om tienuur kom die lede van die Sinode en 'n aantal besoekers in die stadsaal byeen.

Die Hoogeerwaarde Moderator laat sing uit Gesang 46 verse 1 en 2. lees daarna voor uit Psalm 46 en gaan voor in gebed.

Die volgende presensielys word aanvaar en die vergadering wettig gekonstitueer met die volgende persone as lede:

No.	Gemeente	Predikant	Primarius	Ouderling
1.	Potchefstroom	Ds. A. P. Burger	Prof. K. W. Gerritsma	
2.	Rustenburg	Ds. J. I. Kemp	G. P. Nel	
		Ds. J. M. Benade	J. C. H. Lagrange (sec.)	
3.	Lydenburg	Ds. J. I. de Wet	J. I. J. F. Nel	
4.	Pietersburg	Ds. J. D. Cilliers	J. A. Swanepoel	
5.	Pretoria	Ds. M. S. Joubert	J. P. du Preez	
		Ds. G. J. Davidtsz	M. B. Cronje	
		Ds. W. de W. Strauss	H. G. Prinsloo	
		Ds. A. C. Sephton	C. H. Rootman	
		Ds. F. G. M. du Toit	C. V. Engelbrecht	
6.	Waterberg	Ds. M. H. Horak	H. P. Brönn	
		—	W. S. Boshoff	
7.	Wakkerstroom	Ds. A. M. Meiring	H. J. Combrink	
8.	Heidelberg	Dr. A. E. F. Bosman	J. P. Malan	
9.	Middelburg	Ds. W. H. S. Barnard	L. E. Smith	
10.	Hartebeestfontein	Ds. E. P. J. Kleynhans	A. J. Schoeman	
		Ds. R. M. Britz	W. J. H. Badenhorst	
11.	Zeerust	Ds. J. P. Strümpfer	W. de W. Badenhorst	
		—	W. M. P. v. d. Westhuizen	
12.	Bloemhof	Ds. A. Botha	P. G. Labuschagne	
13.	Ermelo	Ds. J. A. H. Pieters	L. C. Loots	
14.	Standerton	Ds. N. J. Veltman	L. J. de Jager	
15.	Lichtenburg	Dr. F. H. J. Kriel	C. W. Marais	
16.	Roossenekal	Ds. J. A. Claassens	E. P. du Preez	
17.	Wolmaransstad	Ds. J. W. Dednam	—	
18.	Johannesburg	Ds. P. L. Erasmus	A. J. M. Burger	
		Ds. J. A. Lombard	P. G. Joubert (Sec.)	
		Ds. M. E. J. Bezuidenhout	J. B. Nel	
		Dr. A. C. Barnard	Ds. L. P. Spies	
19.	Schweizer-Reneke	Ds. P. P. P. le Roux	B. Groenewald	

No.	Gemeente	Predikant	Primarius	Ouderling
20.	Piet Retief	Ds. M. H. v. d. Colff	P. L. Beukes	
21.	Ventersdorp	Dr. J. D. W. Kritzinger	J. J. A. C. van Zyl (Sec.)	
22.	Amersfoort	Ds. T. J. R. Kuun	A. G. du Plessis	
23.	Klerksdorp	Ds. F. N. Marais	C. F. Ziervogel	
24.	Bethal	Ds. L. J. Loots	D. J. R. du Toit	
25.	Nelspruit	Ds. G. O. Meij	M. D. C. Hern	
26.	Carolina	Ds. E. H. Latsky	E. P. V. v. d. Poel	
27.	Krugersdorp	Ds. I. F. Retief	J. L. Venter	
28.	Langlaagte	Ds. J. H. Frier	P. W. Prinsloo	
29.	Boksburg	Ds. D. B. Steyn	J. G. Liebenberg	
30.	Bulawayo	Ds. J. J. Keyter	N. P. J. Steyn	
31.	Enkeldoorn	Ds. S. O. Skeen	P. G. Malherbe	
32.	Melsetter	Ds. G. A. v. d. Westhuizen	J. B. Jurgens	
33.	Fordsburg	Ds. F. J. B. Naudé	I. D. Jooste	
34.	Johannesburg-Oos	Ds. C. W. Heunis		
		—		
35.	Jeppestown	Ds. J. H. v. Niekerk	J. H. Bosman	
36.	Christiana	Ds. J. N. Botha	P. H. J. Hugo	
37.	Germiston	Dr. B. Engelbrecht	A. B. Mentz	
38.	Belfast	Ds. G. F. K. Carstens	Z. F. Joubert	
39.	Erasmus	Ds. P. C. Cloete	—	
		—		
40.	Roodepoort	Ds. D. J. Streicher	Ds. G. W. Koornhof	
41.	Meru	Ds. J. N. v. Vuuren	J. G. Visser	
42.	Salisbury	Ds. H. B. van Zyl	H. S. W. v. d. Walt	
43.	Turffontein	Ds. G. M. Steyn	A. S. J. v. d. Walt	
44.	Louis Trichardt	Ds. F. A. J. v. d. Merwe	R. F. Botha	
		Ds. J. G. Odendaal	R. P. Reyneke	
		—	J. M. Landsberg	
45.	Vergenoeg	Ds. C. B. Zietsman	H. F. P. Hancke (Sec.)	
46.	Eloffsdal	Ds. C. A. van Wyk	A. B. Wessels	
47.	Greylingstad	Ds. R. J. N. v. Tonder	F. G. J. Terblanche	
48.	Magaliesberg	Ds. J. P. Theron	I. S. van Niekerk	
49.	Amsterdam	Ds. I. L. de Villiers	W. H. T. Boshoff	
50.	Volksrust	Ds. T. P. Smith	T. G. Coetzee	
		Ds. J. M. v. d. Berg	R. C. Cloete	
		Ds. G. J. W. Joubert	Eerw. L. C. v. d. Merwe	
		Ds. J. P. H. Gertenbach	W. A. C. Bouwer	
51.	Zwarfruggens	Ds. R. P. G. Steyn	H. L. Boshoff	
52.	Eendrag	Ds. G. S. Burgers	A. Drent	
53.	Vereeniging	—	D. C. de Klerk	
54.	Morgenzon	Ds. J. J. Griesel	C. J. H. Moolman	
55.	Delareyville	Ds. J. F. Wohlitz	J. I. de Wet	
			P. S. Richter	
			D. F. Kruger	
			H. V. van Wyk	
			T. J. de Jager	
			C. F. B. Alberts	

No.	Gemeente	Predikant	Primarius	Ouderling
56.	Machadodorp	Ds. P. H. Coetzee	P. J. Viljoen	
57.	Ottosdal	—	H. P. Scheepers	
58.	Benoni	Ds. J. D. van Niekerk	D. J. W. Theron	—
59.	Coligny	Ds. J. P. Claasen	J. M. Louw	
60.	Krokodilrivier	Ds. J. du P. Malan	G. H. Meyer	
61.	Alberton	Ds. J. J. Swart	C. J. Olivier (Sec.)	
62.	Hendrina	Ds. F. L. Cloete	R. J. J. v. Vuren	
63.	Dullstroom	—	B. J. Swart	
64.	Moorivier	Ds. H. J. Schutte	Eerw. W. H. du Plessis	
65.	Potgietersrus	Ds. J. H. N. Prinsloo	E. J. Genis	
66.	Charl Cilliers	Ds. W. G. Deacon	W. J. Pietersen	
67.	Zoekmekaar	Ds. C. H. Delport	J. P. Smith	
68.	Brakpan	Ds. L. P. Swart	S. van Niekerk	
69.	Umtali	Ds. J. J. Shaw	J. J. Kok	
70.	Randpoort	Ds. D. N. J. du Toit	C. A. de Beer	
		Ds. D. C. H. Human		
71.	Delmas	—	M. J. Gouws	
72.	Koster	Ds. P. A. Prosch	G. J. L. Bosman	
73.	Cachet	Ds. W. J. Bruwer	Ds. R. J. J. van Vuren	
74.	Lusaka	Ds. J. G. Moolman	A. H. Gaum	
75.	Witbank	Ds. G. J. C. Venter	J. P. Joubert	
		Dr. C. I. van Heerden	P. A. v. d. Merwe	
76.	Premiermyn	Ds. H. S. Theron	J. C. Boshoff	
77.	Springs	Dr. A. B. du Toit	J. H. Vermaak	
			J. F. Otto	
78.	Pretoria-Oos	Ds. J. H. Louw	Adv. A. P. Myburgh	
		Ds. N. J. Smith	Prof. dr. H. D. A. du Toit	
			J. van Garderen	
79.	Malopo	Ds. J. P. Grobler	H. L. Scott	
80.	Kruggersdorp-Wes	Ds. A. S. Burden	J. C. Erasmus	
81.	Gwelo	Ds. J. S. Dreyer	H. J. du Toit (Sec.)	
82.	Melville	Ds. J. S. Erlank	L. A. G. Putter (Sec.)	
83.	Paardekop	Ds. D. F. Malan	J. J. v. T. Pieters	
84.	Waterval	Ds. B. P. Pieterse	J. A. Blignaut	
		Ds. M. W. Theunissen	P. D. F. le Grange	
85.	Daspoort	Dr. M. W. Retief	B. J. Goosen	—
86.	Leeudoringstad	—		
87.	Warmbad	Ds. A. P. du Preez	W. Clarke	
88.	Goedgegun	—	H. C. du Plessis	
89.	Pretoria-Wes	Ds. P. J. Conradie	J. P. Coetser	
90.	Amalia	Ds. A. Roux	W. H. Coetzee	—
91.	Chrissiesmeur	Ds. C. A. Jordaan		
92.	Vrededorp	Ds. J. P. Roux		
93.	Dalunie	—	J. H. Gouws	
94.	Pretoria-Noord	Ds. J. M. B. de Wet	D. J. Steenkamp	

No.	Gemeente	Predikant	Primarius	Ouderling
95.	Sannieshof	Ds. N. E. de Kock	N. J. Bouwer	
96.	Laeveld	Ds. A. du Toit	H. L. du Plessis	
97.	Waterberg-Noord	Ds. W. T. Conradie	S. N. Dirker	
98.	Graskop	Ds. S. C. J. van Rensburg	D. J. F. van Tonder	
99.	Sabie	Ds. W. L. Durandt	P. W. Liebenberg	
		Ds. R. P. Jordaan	V. E. Neumann	
100.	Nkana	—	S. Ferreira	
101.	Makwassie	Ds. J. W. Smalberger	W. van Wyk	
102.	Messina	Ds. S. J. Henrico	C. J. Breytenbach	
103.	Losberg	Ds. P. L. Lourens	P. E. B. Kriel	
104.	Glaudina	Ds. S. A. Fourie	D. J. L. Jacobs	
105.	Biesjesvlei	Ds. P. M. Murray	J. S. Ferreira	
106.	Vorentoe	Ds. J. M. Swanepoel	W. J. Strydom	
107.	Nigel	Ds. J. G. Grove	C. T. Jonker	
		Ds. J. J. Louw	J. H. Visagie	
108.	Boksburg-Noord	Ds. A. Groenewald	J. M. van Rooyen	
109.	Waterval-Boven	Ds. G. B. J. Conradie	O. S. Gauche	
110.	Linden	Ds. D. P. M. Beukes	A. J. V. Burger	
			R. McLachlan	
111.	Fort Victoria	Ds. P. J. de Vos	A. Hoffman (Sec.)	
112.	Barberton	Ds. G. R. Keet	P. J. Swart (Sec.)	
113.	Westdene	Ds. G. C. Wolhuter	I. J. M. Greeff	
114.	Brixton	Dr. P. J. N. Smal	T. P. Kaber	
115.	Brakpan-Wes	Ds. J. F. Myburgh	J. G. F. v. Rensburg	
116.	Rossettenville	Ds. J. J. Struwig	—	
117.	Benoni-Noord	Ds. W. C. Bouwer		
118.	Randfontein	Ds. A. M. Herholdt	A. E. Heidtmann	
119.	Edenvale	Ds. A. J. Smuts	A. P. P. van Wyk	
		Ds. I. M. Kritzinger	J. A. van Niekerk	
120.	Naboomspruit	Ds. G. J. Barnard	J. P. van Tonder	
		Ds. H. A. Mouton	S. J. Steenkamp	
121.	Elsburg	Ds. G. J. Retief	H. J. de L. Claasen	
122.	Groblersdal	Ds. S. P. Schoeman	P. J. D. Steenkamp	
123.	Voortrekkerhoogte	Ds. S. W. Burger	I. S. W. Burger	
		Ds. P. E. de Kock	H. A. v. d. Merwe	
		Ds. W. J. Meintjes	Eerw. C. W. de Kock	
		Ds. G. J. J. Boshoff	H. F. Bergh	
		Ds. M. C. Fourie	C. H. Venter	
		Ds. E. C. Kriel	P. H. C. Maré (Sec.)	
124.	Germiston-Suid	—	D. J. Kruger (Sec.)	
125.	Florida	Ds. G. A. Cruywagen	S. A. Keyter	
126.	Balfour	Ds. N. F. van Achterbergh	C. B. Slabbert	
127.	Malvern	—		
128.	Springs-Oos	Ds. A. P. Potgieter	G. H. Roux	
		Ds. A. S. du Toit	H. C. J. van Rensburg	
129.	Northam	—	G. J. Joubert	
130.	Capitalpark			
131.	Witrivier			

No.	Gemeente	Predikant	Primarius	Ouderling
132.	Breyten	Ds. R. L. Cronje	—	—
133.	Johannesburg-Noord	Ds. F. S. Marinowitz	H. van Cittert	
134.	Riviera	Ds. P. A. Pienaar	J. M. Cloete	
		Ds. L. J. Heyns	H. H. Kromberg	
135.	Bronberg	Ds. R. J. Raath	J. A. van Zyl	
136.	Springs-Noord	Ds. M. W. Odendaal	R. S. Steyn	
		Ds. E. A. van Niekerk	A. W. Lategan	
137.	Kemptonpark	Ds. R. M. de Villiers	J. J. Grobler	
138.	Selection Park	Ds. J. J. Naudé	—	
139.	Thabazimbi	Ds. H. G. L. Burger	A. J. Boshoff (Sec.)	
140.	Gatooma	Ds. L. F. van Niekerk	W. T. van Zyl	
141.	Koedoesrand	Ds. D. J. H. v. d. Berg	N. F. Alberts	
142.	Krugersdorp-Noord	Ds. C. C. van Dyk	P. A. Cronje	
143.	Villieria	Dr. P. Rossouw	F. U. O. Ohlhoff	
144.	Bezuidenhoutsvallei	Ds. J. F. Kocks	J. D. W. Gerber	
145.	Quaggapoot	Ds. G. N. P. Cloete	J. H. Swart	
146.	Lyttelton	Ds. D. A. Louw	F. L. Gaum	
		Ds. J. J. Human	G. J. du Toit	
147.	Rustenburg-Oos	Ds. P. J. du Toit	L. P. Meyer	
148.	Kriel	Ds. J. Z. Eloff	Eerw. S. F. Skeen	
149.	Johannesburg-Wes	Ds. J. T. Jordaan	Ds. J. A. Oliver	
		Ds. C. W. H. Boshoff	H. W. Brummer (Sec.)	
150.	Sanddrif	—	J. L. v. d. Berg	
151.	Parkhurst	Ds. J. H. P. v. Rooyen	N. Mentz	
152.	Onderstepoort	Ds. T. H. du B. Gouws	—	
153.	Ferndale	Ds. J. A. Hough	D. J. Kahts	
154.	Bremersdorp	Ds. P. W. de Wet	J. C. du Plessis	
155.	Albertyn	Ds. P. J. Viviers	C. F. T. Hendriks	
156.	Vereeniging-Wes	Ds. M. H. Pieters	J. J. Mayer	
157.	Groot-Marico	Ds. G. F. Horn	J. W. Jonker	
158.	Silverton	Ds. B. J. K. Anderssen	—	
159.	Eloffsdal-Wes	Ds. J. A. du Rand	E. A. van Dyk	
160.	Loubser	—	W. L. van Blerk	
161.	Brakpan-Suid	Ds. L. D. Pienaar	P. J. le Roux	
162.	Mufulira	Ds. J. C. le Roux	J. J. Swart	
163.	Witfield	Ds. R. R. van Wyk	A. A. Gaum	
164.	Benoni-Oos	—	S. B. Gous	

No.	Gemeente	Predikant	Primarius	Ouderling
165.	Brakpan-Oos	Ds. M. J. van Niekerk	J. W. Pretorius	
166.	Boksburg-Oos	Ds. W. P. Roux	P. R. Nell	
167.	Boksburg-Wes	Ds. H. B. v. Schalkwyk	P. J. Botes	
168.	Luipaardsvlei	Ds. S. P. du Plessis	H. L. Pauley	
169.	Venterspos	Ds. J. P. N. Prinsloo	G. J. Swart	
		Ds. P. R. v. d. Merwe	J. H. Blignaut	
170.	Crosby	Ds. T. Botha	J. C. van Tonder (Sec.)	
171.	Derdepoort	Ds. A. G. O. Coertse	C. N. Snyman	
172.	Wonderboom-Suid	Ds. J. P. Theron Ds. A. J. N. v. Heerden	P. S. Fourie L. M. Oberholzer J. G. Herbst (Sec.)	
173.	Skoonspruit	Ds. E. C. D. Bruwer Ds. J. M. C. v. d. Berg		P. J. M. Homan
174.	Rustenburg-Wes	Ds. G. A. J. Jacobs	J. J. v. Rensburg S. J. Naude	
175.	Tzaneen	Ds. J. C. van Graan	W. J. J. Kempen	
176.	Dendron	Ds. C. P. v. d. Merwe	J. A. S. Hofmeyr	
177.	Livingstone	—	P. P. van Zyl	
178.	Primrose-Oos	Ds. M. L. Swart	B. Laing	
179.	Meyerton	Ds. A. van Zyl	A. A. Peters	
180.	Herman Steyn	Ds. S. P. Senekal	W. J. S. Rothman	
181.	Hartebeesspruit	Ds. C. J. Botha	M. J. J. v. Rensburg	
182.	Alberton-Wes	Ds. J. P. W. de Vries	S. J. Botha	
183.	Boschpoort	Ds. A. D. Raats	J. P. Schutte	
184.	Suidoos-Pretoria	Ds. J. J. Kritzinger	L. H. Steenkamp	
185.	Klipriviersberg	Ds. J. F. du Toit	Ds. W. A. Malherbe	
186.	Forest Hill	Ds. W. J. Annandale	Prof. F. G. Heymann	
187.	Ontdekkers	Ds. J. P. Fourie	—	
188.	Krugersdorp-Suid	Ds. T. D. T. v. Moltke	W. P. du Plessis	
189.	Potchefstroom-Noord	Ds. M. Kruger	H. C. Boshoff	
190.	Olifantsfontein	Ds. W. H. M. Oosthuizen	P. S. Kloppers (Sec.)	
191.	Sundra	Ds. H. F. Prinsloo	C. P. Buitendag	
192.	Benoni-Wes	Dr. W. D. Jonker	A. S. Jacobs	
		Ds. H. M. du Plessis	J. M. Hendriks	
		Ds. A. J. Pienaar	F. L. Smith	
		—	R. Potgieter	
		—	J. H. Greijbe	

No.	Gemeente	Predikant	Primarius	Ouderling
193.	Dwaalboom	Ds. L. M. Cilliers	Simeon Gerber	
194.	Carletonville	Ds. J. H. L. Wannenburg	D. J. J. v. Niekerk	
195.	Brits	Ds. H. Cronjé	H. R. Erasmus	
		Ds. J. F. Pretorius	G. J. Smit	
196.	Wespoort	Ds. G. A. Botha	N. B. Rabe	
197.	Sinoia	Ds. S. Boshoff	D. B. Oosthuizen	
198.	Kemptonpark-Oos	Ds. C. C. Colijn	J. P. G. Verster	
199.	Vanderbijlpark	Ds. A. G. de Witt	H. J. P. van Zyl	
		Ds. C. P. Naudé	J. J. Cilliers	
200.	Rusape	Ds. P. de V. Grobbelaar	H. J. Meyer	
201.	Luanshya			
202.	Crosby-Wes	Ds. W. E. H. Söhnge		
203.	Merlindale	Ds. A. Smit	H. J. Rossouw	
204.	Capitalpark-Oos	Ds. A. de V. Visser	D. A. Muller	
205.	Alberton-Oos	Ds. J. G. Griesel	C. W. Heunis	
206.	Rensburgdorp	Ds. L. A. Kriek	W. Bramley	
207.	Booysen	Ds. J. H. Martinson	J. J. J. Theron	
208.	Wonderboompoort	Ds. L. M. Heyns	Ds. W. P. F. Lawrenz	
209.	Lichtenburg-Wes	Ds. D. v. N. Theron	A. J. J. du Preez	
210.	Chingola			
211.	Skanskop	Ds. B. P. J. de Klerk	C. I. Krogh	
212.	Pierneef	Ds. G. J. V. Bell	G. D. P. Prinsloo	
213.	Marandellas	Ds. J. T. H. de Jager	J. J. Boshoff	
214.	Suid-Rand	Ds. S. M. van Vuuren	J. J. Neethling	
215.	Johannesburg-Suid	Ds. J. L. Coetzee	J. H. Laas	
216.	Pietersburg-Noord	Ds. J. A. B. Grobbelaar	Ds. I. H. Eybers	
217.	Ebenhaeser	Ds. J. D. Gertenbach	J. A. Kruger	
218.	Drieriviere	Ds. P. J. Jordaan	L. D. Griesel	
219.	Marble Hall	Ds. G. S. van Heerden	H. J. Grevelink	
220.	Arcadia	Ds. G. D. Wessels	A. J. Fourie (Sec.)	
		Ds. J. E. Lombaard	S. J. v. Rensburg (Sec.)	
221.	Gravelotte	Ds. M. C. K. Loots	J. A. Brink	
		Ds. P. P. A. Kotzé	J. W. J. Joubert	
222.	Blyvooruitzicht	Ds. P. J. Meiring	G. F. H. Earle	
223.	Middelburg-Suid	Ds. C. A. du Plessis	C. I. M. Louw	
224.	Skeerpoort	Ds. A. W. L. Smal	D. M. C. Ehlers	
225.	Migdol	Ds. J. G. Louw	F. J. de Klerk	
226.	Lichtenburg-Oos	Ds. H. J. Lategan	A. J. J. Mouton	

No.	Gemeente	Predikant	Primarius	Ouderling
227.	Vanderbijlpark-Wes	Ds. L. Haarhoff Ds. S. D. v. d. Merwe	A. M. Hefer P. E. Jacobs	
228.	Vanderbijlpark-Noord	Ds. G. S. Maré	C. A. Herbst	
229.	Primroseheuwel	Ds. G. J. Erasmus	H. J. Moolman	
230.	Belgravia	Ds. A. A. van Niekerk	G. A. Clark	
231.	Zesfontein	Ds. K. D. Struwig	H. R. Lemmer	
232.	Rietfontein-Noord	Ds. J. J. S. Botha Ds. C. J. Jackson Ds. W. F. Louw	M. J. M. Swart D. A. Kruger I. B. Kasselman	
233.	Waverley	Ds. J. M. C. Horn Ds. C. P. Willemse Ds. P. J. B. Engelbrecht	G. v. d. Westhuizen F. J. Potgieter W. J. van Coller (Sec.)	
234.	Burgerspark	Dr. D. W. de Villiers	Ds. A. W. Eckard	
235.	Meyerton-Suid	—	J. I. F. Marais	
236.	Middelvlei	Ds. M. H. v. d. Merwe	P. J. Erasmus M. J. C. van Tonder	
237.	Bulawayo-Noord	Ds. P. J. Terblanche	W. A. Dicks	
238.	Mayfair	Ds. Z. A. N. v. d. Heever	P. W. van Heerden	
239.	Potgietersrus-Oos	Ds. J. S. van Dyk Ds. S. Z. Venter	S. I. J. van Vuuren J. Heyl	
240.	Ohrigstad	Ds. P. S. Botha	J. S. Maritz	
241.	Ogies	Ds. J. A. J. Kriek	J. S. Grobler	
242.	Standerton-Wes	Ds. D. J. Hattingh	J. H. O. van Graan	
243.	Pongola	Ds. J. E. Cilliers	P. J. G. Pienaar	
244.	Groenkloof	—	H. J. Wannenburg	
245.	Townsview	Ds. F. J. Botha	W. J. Hattingh	
246.	Paardekraal-Monument	Ds. G. J. Swart	D. A. Müller	
247.	Roodepoort-Noord	Ds. J. L. Potgieter	P. H. van Zyl	
248.	Gezina	Ds. J. de Jager	D. L. F. Swanepoel	
249.	Orkney	Ds. C. J. v. d. Berg	J. G. Leeuwner	
250.	Witbank-Suid	Ds. F. J. J. Pretorius	T. J. W. Symington	
251.	Sonhoogte	Ds. N. J. Hanekom	N. H. Conradie	
252.	Magaliesfort	Ds. P. J. W. Joubert	J. S. de Waal	
253.	Soutpansberg	Ds. C. L. W. van Coller	A. C. A. van Zyl	
254.	Greymont	Ds. D. T. v. Log-gerenberg	W. G. v. d. Merwe	
255.	Wesmoet	Ds. A. O. de Beer Ds. W. A. Jooste	W. A. de Beer J. H. Roothman	

No.	Gemeente	Predikant	Primarius	Ouderling
256.	Blouberg	Ds. F. C. Bezuidenhout	G. D. Kleynhans	
257.	Salisbury-Suid	Ds. A. F. Louw (Jnr.)	J. P. B. Pieterse	
		Ds. W. T. Badenhorst		
258.	Shabani	Ds. R. C. Herholdt	H. P. Cloete	
259.	Ndola	—	Ds. F. Botha	
260.	Broken Hill	—	G. H. Seimons	
261.	Petronella	Ds. J. A. C. Scholtz	W. L. Cronje	
262.	Pretoria-Tuine	Ds. J. S. v. d. Westhuizen	P. D. v. d. Westhuizen	
263.	Stilfontein	Ds. W. J. J. du Plessis	J. A. Oberholzer (Sec.)	
264.	Fontainebleau	Ds. J. P. Cronjé	A. Erlank	
265.	Fairland	Ds. C. J. J. Vermaak	M. J. Claassen	
266.	Peacehaven	Ds. J. P. J. Smit	G. C. v. d. Merwe	
267.	Vaalrivier	—	B. J. Claasen	
268.	Klerksdorp-Noord	Ds. A. C. Viljoen Ds. F. P. Kleynhans	F. J. Badenhorst (Sec.) S. E. Zaayman	
269.	Hartbeeshoek	—	G. A. B. Dijkman	
270.	Letsitele	Ds. W. H. B. Ebersöhn	J. A. van Rooyen (Sec.)	
271.	Kameeldrif	Ds. W. M. Strydom Ds. D. M. v. d. Heever	B. J. G. Viljoen L. J. Kritzinger	
272.	Florida-Suid	Ds. F. P. P. Myburgh	J. S. Kloppers	
273.	Klipvallei	Ds. L. P. A. Spies	C. B. Pretorius	
274.	Ermelo-Oos	Ds. P. Nel	J. M. A. de Wit	
275.	Primrose-Môrewag	Ds. E. M. van Graan	H. W. G. Venter (Sec.)	
276.	Rynfield	Ds. J. C. Crots	G. H. Pheiffer	
277.	Malelane	Ds. L. de Clercq	J. H. G. Badenhorst	
278.	Voorwaarts	Ds. H. N. J. v. Rensburg	J. D. Strydom	
279.	Potchefstroom-Suid	Ds. M. J. P. Olivier	C. I. Greyling	
280.	Burgersfort	Ds. P. S. H. F. Strümpfer	I. J. Bergh	
281.	Kemptonpark-Noord	Ds. D. S. Jacobs	J. H. Meyer	
282.	Danie Theron	Ds. J. C. v. d. Spuy	J. A. v. Z. Kotze	
283.	Nietverdiend	Ds. H. J. Steyn	J. Claassen (Sec.)	
284.	Witpoortjie	Ds. J. I. Bornman	J. J. Pretorius (Sec.)	
285.	Farrarmere	Ds. N. J. H. van Logerenberg	J. A. Coetzee	
286.	Dalview	Ds. G. E. Rautenbach	G. S. Smith	
287.	Oberholzer	Ds. D. C. G. Fourie	J. M. du Buys	

No.	Gemeente	Predikant	Primarius	Ouderling
288.	Harmonie	Ds. H. C. Botha	A. L. Botha	
			W. J. Botha	
289.	Eerste Vesting	Ds. J. H. Lourens	J. N. P. Kotzé	
290.	Lambton	Ds. H. A. Sanden-bergh	A. J. G. v. d. Heever	
291.	Waterkloof	Ds. W. P. de Vos	Dr. G. R. Goosen	
292.	Elandia	Ds. G. J. Snyman	H. P. Vos	
293.	Volksrust-Suid	Ds. F. J. C. v. Heerden	C. J. Grobler	
294.	Roedtan	Ds. C. H. Badenhorst	J. D. Leonard (Sec.)	
295.	Derby	Ds. J. H. A. Crous	G. S. Bosman	
296.	Koedoeskop	Ds. L. N. J. de Jager	L. B. Kloppers	
297.	Villieria-Oos	Ds. J. J. G. Loots	R. Oosthuizen	
298.	Alkmaar	Ds. M. H. O. Klop-pers	J. A. Joubert	
299.	Springbok-vlakte	Ds. G. P. van Niekerk	J. W. Swart	
300.	Strubenvale	Ds. H. J. M. Hough	P. W. A. Nel	
301.	Vanderbijlpark-Oos	Ds. P. J. Robinson	J. H. P. v. d. Merwe	
		Ds. A. J. Spies	D. A. Croucamp (Sec.)	
302.	Brenthurst	Ds. T. D. Moodie	P. R. v. Niekerk (Sec.)	
303.	Aucklandpark	Ds. C. Nel	—	
304.	Claremont	Ds. J. A. Dreyer	L. J. Haasbroek	
305.	Mazabuka	—	H. S. Pienaar	
306.	Lusaka-Oos	Ds. H. Winterbach	J. G. Kriek	
307.	Randfontein-Wes	Ds. M. J. le Roux	—	
308.	Carletonville-Suid	Ds. J. I. Roux	J. J. le Roux (Sec.)	
309.	Vereeniging-Suid	Ds. W. J. M. Jansön	F. A. P. Kriel	
310.	Lyttelton-Oos	Ds. M. J. Smuts	P. J. Maree	
311.	Môregloed	Ds. A. G. Munnik	J. E. du Preez	
312.	Nairobi	—	Z. Swanepoel	
313.	Brakpan-Noord	Ds. P. A. Griesel	F. F. Schutte	
314.	Rustenburg-Suid	Ds. G. Reynecke	A. J. Els	
		Ds. J. H. van Wyk	J. J. Lindeque	
316.	Dunnottar	Ds. J. J. v. d. Linde	J. L. Lubbe	
317.	Meyerspark	Ds. N. A. S. Lombard	J. S. Barnard	
318.	Aasvoëlkop	Ds. C. F. B. Naudé	D. H. C. du Plessis	
319.	Kampersrus	Ds. A. J. de Jongh	J. S. Mare	
320.	Elandsfontein	Ds. S. J. du Preez	M. W. Botha	
321.	Nancefield-Grasmere	Ds. L. M. Erasmus	J. P. Wentzel	
		Ds. C. F. Marais	F. R. Crous	
323.	Horison	Ds. P. Combrinck	P. J. Badenhorst	
324.	Noordoos-Rand	Dr. T. N. du Toit	L. Wildenboer	
325.	Florida-Noord	Ds. J. F. Potgieter	F. W. Pienaar	

No.	Gemeente	Predikant	Primarius	Ouderling
326.	Venterspos-Wes	—	W. T. Nel	
327.	Valhalla	Ds. E. A. Gaum	S. C. J. van Rensburg	
328.	Selcourt	Ds. J. J. v. Deventer	A. Oelofse	
329.	Universiteits-oord	Dr. F. E. O'B. Geldenhuys	Prof. D. W. de Vos Dr. H. J. Piek	
330.	Evander	Ds. J. E. Potgieter Ds. J. D. de B. Joubert	J. W. T. Roux	
331.	Elandspoor	—	W. F. Roux	
332.	Stilfontein-Sentraal	Ds. J. M. Gerber	B. J. Kruger	
333.	Tuinrand	—	W. J. Wolmarans	
334.	Birchleigh	Ds. J. J. Bester	P. C. Fourie (Sec.)	
335.	Marken	—	A. J. Strydom	
336.	Potchefstroom-Oos	—	C. H. Badenhorst	
337.	Potchefstroom (Die Bult)	Ds. S. J. Eloff	J. H. du Toit (Sec.)	
338.	Ventersdorp-Oos	—	T. Botha	

Verklaring tot Lede van die Vergadering

Die volgende persone word tot lede van die vergadering verklaar:

Ds. D. P. M. Beukes.
Ds. J. J. Naudé.
Ds. G. J. J. Boshoff.
Ds. P. P. P. le Roux.

Kiesing van Moderator:

Die volgende name verskyn op die groslyst:

Dr. F. H. Kriel, ds. A. M. Meiring, dr. W. D. Jonker, di. G. J. Davidtsz, M. S. Joubert, J. M. Benade, A. J. V. Burger, J. F. du Toit, M. J. P. Olivier, A. W. Viljoen, A. D. Raats, dr. D. W. de Villiers, ds. C. F. B. Naudé, dr. F. E. O'Brien Geldenhuys, prof. H. D. A. du Toit, ds. J. P. J. Smit, dr. Ben Engelbrecht, di. H. F. Prinsloo, P. J. Meiring, oudl. Prinsloo, di. E. A. van Niekerk, R. J. Raath, J. G. Moolman, F. van Heerden, Johan Bell, L. J. Heyns, G. J. J. Boshoff, Jac. Struwig, J. J. Griesel, C. P. van der Merwe, J. J. G. Loots, G. A. Cruywagen, J. H. Dreyer, J. H. van Niekerk.

Die name van di. A. M. Meiring en A. J. V. Burger verskyn op die tweetal en ds. A. M. Meiring word verkieks tot Moderator.

Seënwense:

Seënwense is van die volgende ontvang: Oudl. S. Smit; Scriba, Delareyville; T.V.S.V., Amsterdam; Kerkraad, Alberton-Oos; Kleuter-blindes ds. J. L. Grobler; Gemeente, Johannesburg-Oos; Kerkraad, Venterspos; Kerkraad, Pietersburg-Noord; Kerkraad, Johan-

nesburg-Suid; Kerkraad en Gemeente, Booysens; Moderatuur, Vrystaatse Kerk; Kerkraad, Marblehall; Bond van Dienaresse, Burgersfort; Gemeente, Waterberg; Gemeente, Burgersfort; Goosen, Florida; Bond- en Sendingvereniginge, Klerksdorp; Kerkraad, Fararmere, W. J. v. d. Merwe, Putfontein.

Verlofkommissie:

Die volgende word benoem: Di. J. P. W. de Vries, D. C. H. Human, C. Nel, P. L. Lourens en S. Boshoff.

Verskynning ter Vergadering:

Die predikant van Gatooma verskyn ter vergadering.

Verkiesing van Assessor:

Die groslyss soos opgestel by die verkiesing van Moderator dien ook by hierdie verkiesing.

Die name van di. A. J. V. Burger en C. F. B. Naudé verskyn op die tweetal en ds. A. J. V. Burger word verkies.

Verkiesing van Actuarius:

Op die groslyss verskyn die volgende name:

O'Brien Geldenhuys, W. D. Jonker, M. J. P. Olivier, S. J. Eloff, F. Kriel, C. F. B. Naudé, J. F. du Toit, M. S. Joubert, G. J. Davidtsz, M. S. Louw, D. W. de Villiers, J. P. Fourie, dr. Moolman, R. J. Raath, ds. Veltman, ds. G. J. J. Boshoff, oudl. A. P. Myburgh, ds. A. J. Pienaar, ds. H. J. Schutte, ds. J. H. Louw, H. F. Prinsloo, ds. F. J. Botha.

Op die tweetal verskyn die name van dr. W. D. Jonker en dr. F. E. O'B. Geldenhuys en dr. W. D. Jonker word verkies.

Verkiesing van Scriba:

Die groslyss bestaan uit die volgende:

J. M. Benadé, M. P. Olivier, F. Botha, G. Davidtsz, F. Kriel, A. E. F. Bosman, H. F. Prinsloo, C. F. B. Naudé, S. Z. Venter, J. F. du Toit, T. P. Smith, W. M. Janson, D. P. M. Beukes, S. J. Eloff, E. V. Bell, D. W. de Villiers, J. S. Erlank, M. J. Smuts, A. J. Smuts, A. C. Barnard, M. S. Joubert, G. W. Koornhof, F. E. O'B. Geldenhuys, B. Engelbrecht, Kobus Potgieter, J. P. Fourie, P. Rossouw, J. E. Lombard, H. Hanekom, J. P. Theron, G. Boshoff, M. H. Kloppers, J. J. v. d. Linde, J. D. Cilliers, S. Skeen, H. A. Sandenbergh, A. O. de Beer.

Ds. J. M. Benadé word verkies.

Verkiesing van Assistent-Scriba:

Op die tweetal verskyn die name van ds. M. J. P. Olivier en dr. F. H. Kriel en ds. M. J. P. Olivier word verkies.

Prosedure i.v.m. Konstituering:

Die volgende voorstel word aanvaar:

Dit word opgedra aan die Permanente Kommissie van Revisie om in te gaan op metodes om die prosedure in verband met konstituering en verkiesing van ampsdraers te bespoedig en aan die volgende Sinode of Algemene (nasionale) Sinode te rapporteer.

F. GELDENHUYSEN.

C. F. B. NAUDÉ.

Tydelike Kommissies vir die Sinode

Die volgende tydelike kommissies word benoem met reg van koöpsie. Die naam wat eerste genoem word is die sameroeper.

1. Revisie:

Die Actuaris, di. M. S. Joubert, C. F. B. Naudé, F. G. M. du Toit, M. H. Horak, J. de Jager en J. H. Frier en dr. W. D. Jonker, oudl. H. R. Lemmer, oudl. S. J. Naudé, oudl. A. P. Myburgh, en dr. F. E. O'B. Geldenhuys, M. J. P. Olivier.

2. Regte:

Die Actuaris, di. G. J. Davidtsz, J. F. du Toit, F. H. J. Kriel, J. D. Cilliers, prof. A. B. du Preez, dr. A. E. F. Bosman, P. de V. Grobbelaar, C. W. H. Boshoff, F. J. Botha, dr. W. D. Jonker, oudl. W. Lategan en dr. F. E. O'B. Geldenhuys, M. J. P. Olivier, oudl. C. F. B. Alberts, oudl. H. J. Greveling en oudl. J. S. Ferreira.

3. Administrasie en Fondse:

Di. J. S. Erlank, L. M. Cilliers, D. N. J. du Toit, N. J. Veltman, P. H. Coetzee, W. C. Bouwer, W. H. S. Barnard, en die Saakgelastigde, C. S. van Heerden en T. Botha, oudl. D. H. C. du Plessis, oudl. S. J. Botha, oudl. M. B. Cronjé, oudl. W. A. C. Bouwer, oudl. J. A. van Zyl, oudl. F. R. Crous, oudl. G. J. Joubert, oudl. S. van Vuuren.

4. Publisiteit:

Di. J. M. Benadé, A. J. V. Burger, C. B. Brink, dr. H. J. Piek, ds. J. A. Lombard, mnr. I. B. Kasselman en mnr. W. L. Maree, ds. M. E. J. Bezuidenhout, oudl. C. N. Snyman, oudl. ds. F. Botha.

5. Ekumeniese Sake:

Die Ad Hoc-kommissie wat deur die Sinodale Kommissie aangestel is. Oudl. J. G. Herbst, oudl. dr. G. H. Roux, oudl. D. J. Steenkamp, oudl. dr. G. R. Goosen, oudl. T. G. Coetsee, oudl. H. L. Boshoff, oudl. dr. Wm. Nicol.

5(a) **Verlof:** In saal aan te wys.

5(b) **Broederlike Onderhoud**, onder leiding van prof. dr. H. D. A. du Toit, sec. G. F. K. Carstens.

6. Evangeliebediening:

Di. F. J. B. Naudé, H. A. Sandenberg, B. J. K. Anderssen, M. J. van Niekerk, F. A. J. van der Merwe, A. F. Louw, dr. P. Rossouw, ds. P. J. Jordaan, G. J. Erasmus, prof. E. P. Groenewald, oudl. ds. R. J. J. van Vuren, ds. D. P. M. Beukes, ds. R. J. N. van Tonder, oudl. J. B. Nel, oudl. J. D. W. Gerber, oudl. A. Oelofse, R. S. Steyn.

7. Algemene Sake:

Di. J. J. G. Loots, R. J. N. van Tonder (L. Trichardt), M. L. Swart, J. Bell, C. B. Zietsman, dr. M. W. Retief, di. J. N. Botha, R. M. de Villiers, L. P. Spies, D. v. N. Theron, J. C. Crots, S. J. Eloff, prof. K. W. Gerritsma, ds. J. L. Coetzee, ds. H. Winterbach, oudl. J. P. Malan, oudl. G. J. du Toit, oudl. H. J. Moolman.

8. Aktuele Vraagstukke:

Prof. A. B. du Preez en die ander lede van die aftredende permanente kommissie tesame met ds. F. J. B. Naudé, ds. W. J. Bruwer, ds. A. J. V. Burger, ds. G. J. Snyman, ds. oudl. J. Heyl, oudl. prof. De Vos, ds. G. J. J. Boshoff, ds. D. A. Louw, oudl. A. J. du Preez, oudl. F. Gaum, oudl. G. D. Kleynhans.

9. Proeflesing van Sinodale Notule:

Di. J. H. Louw, M. J. Smuts, P. A. Pienaar, oudl. dr. N. D. J. Steyn, J. G. Moolman, P. W. Prinsloo.

10. Herderlike Brief:

Dr. A. C. Barnard, di. G. F. K. Carstens, A. J. Pienaar, J. J. Louw, R. J. N. van Tonder, W. J. Annandale. A. S. du Toit, dr. D. de Villiers, ds. H. M. du Plessis, ds. I. F. Retief, ds. A. J. N. van Heerden, oudl. ds. G. W. Koornhof, oudl. G. van der Westhuizen.

11. Bidure:

- 6 April: Ds. C. P. van der Merwe.
- 7 April: Ds. P. J. Conradie.
- 8 April: Ds. C. A. du Plessis.
- 10 April: Ds. A. de V. Visser.
- 11 April: Ds. D. C. H. Human.
- 12 April: Ds. C. Nel.
- 13 April: Ds. J. J. Struwig.
- 14 April: Ds. M. Kruger.

12. Nagmaalviering:

Ds. J. S. Erlank (prim.), ds. J. J. Louw (sec.).

13. Sluitingsrede:

Ds. J. F. du Toit (prim.), ds. A. J. Pienaar (sec.).

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VAN ORDE

(Agenda, bladsy 20.)

- Punt I: **Indeling van Tyd** — Goedgekeur.
Punt II: **Notule** — Goedgekeur.
Punt III: **Verslae as gelese beskou** — Goedgekeur.
Punt IV: **Verslae Tydelike Kommissies** — Goedgekeur.
Punt V: **Sittingsure** — Goedgekeur.
Punt VI: **Kommissie van Verlof** — Goedgekeur.
Punt VII: **Verlenging van Sitting van Sinode** — Kennis geneem.
Punt VIII: **Versoek ontvang** — Van die aanbeveling word kennis geneem en die saak word opgedra aan die Moderatuur.

Die gekose Moderatuurslede neem nou hul plekke in en spreek elk 'n woord van dank en waardering vir die vertroue in hul gestel. 'n Woord van dank en waardering word deur die H.E. Moderator uitgespreek teenoor ds. C. F. B. Naudé en dr. F. E. O'B. Geldenhuys, en hy verwelkom die ander lede van die Moderatuur.

Die namiddagsitting word afgesluit met die sing van Ges. 180 vers 3 en 'n gebed deur oudl. L. Smit van Heidelberg.

Amptelike Opening:

Om 7.30 nm. vergader die lede van die Sinode in die Grootkerk, Bosmanstraat, waar die Hoogeerw. Moderator na aanleiding van Hand. 11 verse 17 en 18 die openingsrede uitspreek.

Tweede Sitting: Donderdag 6 April

Biduur:

Ds. C. P. van der Merwe neem die biduur waar. Ná die sing van Ges. 52 vers 6, lees hy voor uit Hand. 15 en beklemtoon vers 28: „Want die Heilige Gees en ons het besluit”. Na enige gebede word afgesluit met Ges. 2 vers 4.

Verskyning ter Vergadering:

Oudl. W. J. S. Enslin, oudl. F. E. Coetzer, oudl. C. A. de Beer, oudl. P. W. Liebenberg, oudl. P. J. Smith, oudl. H. W. Viljoen, oudl. H. W. S. van Niekerk, oudl. A. J. Visagie, oudl. J. J. Heunis, oudl. J. A. Kruger, oudl. L. J. Lemmer i.p.v. oudl. dr. H. J. Piek, pred. Dalunie ds. W. M. Grové.

Mosies:

Die volgende mosies word aanvaar:

1. **Bepalings i/s Kieskollege:** Die Sinode dra dit aan sy Tydelike Regskommissie op om nog tydens hierdie sitting die Bepalings i/s die Kieskollege sodanig te amendeer dat daar by die aanstelling van teologiese professore ondersoek ingestel sal word na hulle kwalifikasies, gehegtheid aan die leer en die Kerk.

— (Pred. Bronberg.)

2. **Herdenking van Van Riebeeckdag:** Gedagtig daaraan dat die volk van Suid-Afrika vandag Van Riebeeckdag vier, wil hierdie Sinode van die Ned. Geref. Kerk van Transvaal, sy onvoorwaardelike hulde bring aan God Almagtig wat deur Sy dienaar Jan Antonie van Riebeeck vir ons 'n volk gestig het, vir ons 'n vaderland geskep het en vir ons 'n Kerk gebring het.

Die Sinode wil sy kinderlike erkentlikheid betuig teenoor die God van ons vaders, wat oor 'n tydperk van meer as drie eeuë, die lotgevalle van ons nasie alwayselik beskik het.

In dankbare onderworpenheid wil ons ook die republiekwording van Suid-Afrika aanvaar en verwelkom as nog 'n genadige beskikking van dieselfde God.

Die Kerk bid ons Eerste Minister en die Regering toe genade, krag en wysheid in die bewaring, die bestendiging en die beskerming van ons oorgelewerde, blanke Christelike en eiesoortige erfenis in Suid-Afrika.

— DS. G. J. J. BOSHOFF.

VERSLAG VAN DIE AFTREDENDE MODERATOR (Agenda, bladsy 23.)

Van die verslag in sy geheel word met dank kennis geneem.

Dank aan die Hoogeerw. Moderator: Die Hoogeerw. Assessor bedank die Voorsitter vir sy openingsrede.

VERSLAG VAN DIE SCRIBA VAN DIE SINODE

1. **Vervulling van Ampspligte:**
 - (a) **Handelinge van die Sinode:** Kennis geneem.
 - (b) **Notule:** Kennis geneem.
 - (c) **Behartiging van korrespondensie wat uit vergaderings voortvloei:** Kennis geneem.
 - (d) **Argiefstukke:** Kennis geneem.
2. **Oproeping van die Sinode:**

Art 28(3) — Kennis geneem.
3. **Kennisgewing i.v.m. verandering van die Grondslag:**

Art. 33(2) — Kennis geneem.
4. **Biddag vir Sinode:**

Art. 29 — Kennis geneem.
5. **Beskrywingspunte:**

Art. 33 — Kennis geneem.
6. **Korrespondensie:**

Kennis geneem.
7. **Stukke vir die Sinode ontvang:**
 - (a) **Versoek Sinodale Kommissie (Noordstreek) i/s Vrouevereniging:** Verwys na Kommissie vir Algemene Sake.
 - (b) **Naamsverandering:** Verwys na streeksinode.
 - (c) **Kondonasie van lidmate wat toegelaat is om belydenis van geloof af te lê:** Verwys na streeksinode.
 - (d) **Versoeke Suidelike Streeksinode:** Punt (i) word verwys na die Tydelike Kommissie vir Regte — die res staan oor tot by behandeling van die verslag van die Raad van die Kerke.
 - (e) **Posisie van Sendeling:** Kennisgewing vir latere behandeling.
 - (f) **Een Geref. Bantoekerk:** Verwys na Tydelike Regskommissie.
 - (g) **Naam van nuwe kerklike gebou:** Staan oor.
 - (h) **Kerkmusiekskool:** Kennis geneem.
 - (i) **Groepering van Biddae:** Na Kommissie vir Algemene Sake.
 - (j) **Aansoek om herstel van status:** Verwys na Tydelike Regskommissie.
 - (k) **Kworum by Kerkraadsvergaderings:** Verwys na Streeksinode.
 - (l) **Senioriteit Gemeente Barberton:** Verwys na Streeksinode.
 - (m) **Aansoek om lidmaatskap:** Na Tydelike Regskommissie.
 - (n) **Pensioen ds. A. G. O. Coertse:** Kennis geneem.
 - (o) **Besluite van die Kerkraad van Groenkloof insake Kerkeberaad:** Na Kommissie vir Ekumeniese Sake.
 - (p) **Kondonasie van lidmate wat toegelaat is om belydenis van geloof af te lê:** Verwys na Streeksinode.
 - (q) **Posisie van Sekretaris vir Evangelisasie as amptenaar van die Algemene Sinode:** Verwys na die Tydelike Regskommissie. Die posisie van die Sekretaris vir Openbare Sedelikheid sal ook behandel word.

- (d) **Verslag Sekretaris vir Evangelisasie:** Verwys na Evangeliebediening.
- (s) **Inskakeling Kerkmusiekskool by Musiekdepartement Universiteit van Pretoria:** Staan oor.

Addendumverslag van die Scriba van die Sinode 1961

I. Versoeke van Kerkrade i/s besluite geneem op die Kerkeberaad te Cottesloe, „Vertraagde Aksie” en Lidmaatskap by die Wêreldraad van Kerke:

(a) **Besluite Kerkeberaad:** Die volgende kerkrade versoek dat die Sinode hom uitspreek oor die besluite wat op die Kerkeberaad te Cottesloe geneem is:

Klerksdorp, Silverton, Ferndale, Wonderboom-Suid, Waterkloof, Capitalpark-Oos, Elandsfontein, Bezuidenhoutsvallei, Eloffsdal-Wes, Skoenspruit, Eloffsdal, Malopo, Venterspos, Drie Riviere, Vanderbijlpark-Noord, Zeerust, Lyttelton, Dalunie, Nigel, Lydenburg, Blouberg, Albertyn, Florida-Noord, Hartbeesspruit, Linden en Pongola.

Die motivering vir die besluite is in die lêer van die scriba — Verwys na Tydelike Ekumeniese Kommissie.

(b) **Besluite „Vertraagde Aksie”:** Die versoek dat die Sinode uitspraak lewer oor die brosjure: „Vertraagde Aksie” is van die volgende kerkrade ontvang:

Ferndale, Elandsfontein, Bezuidenhoutsvallei, Skoenspruit, Eloffsdal, Malopo, Drie Riviere en Dalunie. — Verwys na Tydelike Ekumeniese Kommissie.

(c) **Besluite i/s Lidmaatskap Wêreldraad van Kerke:** Die volgende kerkrade versoek die Sinode om lidmaatskap by die Wêreldraad van Kerke op te sê:

Klerksdorp, Silverton, Ferndale, Wonderboom-Suid, Waterkloof, Capitalpark-Oos, Witpoortjie, Elandsfontein, Eloffsdal-Wes, Skoenspruit, Eloffsdal, Malopo, Venterspos, Drie Riviere, Tuinrand, Zwartruggens, Vanderbijlpark-Noord, Zeerust, Dalunie, Nigel, Blouberg, Hartbeesspruit, Linden, Pongola, Springs-Oos, Roodepoort-Noord, Arcadia en Aasvoëlkop.

Die motivering vir besluite genoem onder (b) en (c) is ook in die lêer van die scriba. — Verwys na Tydelike Ekumeniese Kommissie.

II. Beskrywingspunte i/s Besluite Kerkeberaad en/of „Vertraagde Aksie” en Lidmaatskap by die Wêreldraad van Kerke:

Beskrywingspunte is van die volgende kerkrade ontvang:

Rustenburg-Wes, Vanderbijlpark, Waverley, Rynfield, Benoni-Noord, Letsitele, Germiston, Ogies, Koedoesrand, Lyttelton-Oos, Johannesburg-Noord, Eendracht, Aasvoëlkop, Krugersdorp-Suid, Brakpan, Pierneef, Stilfontein en Middelburg. — Verwys na die Tydelike Ekumeniese Kommissie.

III. Verdere Beskrywingspunte is ontvang van:

(a) Die leraar van Stilfontein i/s verantwoordelikheid van Doopgetuijies. — Verwys na Kommissie van Aktuele Sake.

(b) Die kerkraad van Rustenburg-Wes vra 'n wysiging van Art. 208(p). — Verwys na Streeksinode.

(c) Die kerkraad van Aasvoëlkop i/s die kerkregtelike posisie i.v.m. die oprigting van 'n pastorie buite die grense van 'n gemeente. — Verwys na Streeksinode.

(d) Die kerkraad van Kameeldrif versoek die Sinode om 'n reglement vir gemeentelike evangelisasie op te stel. — Verwys na Tydelike Regskommissie.

(e) Die kerkraad van Bremersdorp i/s herroeping van die grondwet van die N.G. Sendingkerk. — Verwys na Tydelike Regskommissie.

(f) Die Ring van Johannesburg i/s punteskaal vir die Abraham Kriel-kinderhuis. — Verwys na Kommissie vir Administrasie en Fondse.

(g) Die Ring van Bulawayo dat 'n katkisasieboek deur die Sinode aangebied word ten einde eenvormigheid te verseker. — Verwys na Streeksinode.

(h) Die leraar van Lyttelton-Oos vra 'n uitspraak van die Sinode i/s die kerkregtelike korrektheid vir die verpligte ondertekening van ledekaartjies. — Verwys na Tydelike Regskommissie.

IV. Ander stukke ontvang:

(a) Versoek van die kerkraad van Zoekmekaar dat die spelling van die naam van die Gemeente verander word na Soekmekaar. — Verwys na Streeksinode.

(b) Versoek van die kerkraad van Christiana i/s afstigting Christiana-Hertzogville. — Verwys na Streeksinode.

(c) Versoek van die kerkraad Drie Riviere i/s aanspreekvorm van die Voorsitter van die Sinode. — Verwys na Algemene Sake.

(d) Versoek van die Armesorgraad van die Witwatersrand dat kantoorhuur verminder word. — Verwys na Administrasie en Fondse.

(e) Skrywe van die Scriba van die Sinode van die Sendingkerk i/s die vereniging van N.G. Sendingkerke. — Verwys na Tydelike Regskommissie.

(f) Skrywe van die kerkraad van Rustenburg-Oos i/s naamverandering van die Gemeente. Verwys na Streeksinode.

(g) Skrywe van die Hoofbestuur van die T.V.S.V. i/s die verdeling van die vereniging. — Verwys na Algemene Sake.

(h) Die kerkraad van die gemeente Wonderboompoort versoek die Sinode om aan oefenaar J. L. Grobbelaar status van predikant te gee. — Na Tydelike Regskommissie.

Nagmaalsviering ter geleentheid van Sinodale Vergadering:

Dit word aan die Kommissie vir Aktuele Sake opgedra om op die wyse van Nagmaalsviering ter geleentheid van 'n sinodale vergadering in te gaan en daaroor verslag te doen.

Tweede Addendum-verslag van die Scriba Synodi:

(1) Versoek van die Kerkraad van Universiteitsoord i/s die vind van moontlike weë waarlangs predikante, sendelinge en teologiese professore van ons Kerk moreel of andersins verplig kan word om hulle in beginsel te hou aan die algemene beleid van die

Kerk soos van tyd tot tyd deur Sinodes in verordeninge bepaal word.
— Verwys na Aktuele Sake.

(2) **Kweekskoolleuefees:** 'n Skrywe is van die Saakgelastigde ontvang waarin besonderhede i.v.m. die bydrae van ons Kerk meegedeel word. — Verwys na Kommissie vir Administrasie en Fondse.

(3) **Republikeinse Feeste 1961:** 'n Skrywe van die F.A.K. is hieroor ontvang. — Verwys na Kommissie vir Algemene Sake.

(4) Versoek van die Kerkraad Alberton-Oos i/s Biddag met die oog op die Republiekwording. — Verwys na Kommissie vir Algemene Sake.

(5) Biddag met die oog op die indiening van 'n nuwe Drankwet. — Skrywe ds. D. F. B. de Beer. — Verwys na Kommissie vir Algemene Sake.

(6) Verlof om in Gemeentes te kollekteer. — Skrywe Sekretaris S.A. Raad vir Huweliksvoorligting. — Verwys na Kommissie vir Administrasie en Fondse.

(7) Skrywe van Kerkraad Malvern i/s Kerkeberaad. — Verwys na Kommissie vir Ekumeniese Sake.

(8) Beskrywingspunt Kerkraad Heidelberg, Tvl.: Die H.E. Sinode rig vertoe tot die betrokke owerhede ten einde te verseker dat skoolkalenders só ingerig word, dat Geloftedag nie weer binne die skoolkwartaal val nie. — Verwys na Kommissie vir Algemene Sake.

(9) Aansoek om toelating tot die bediening — J. A. G. Terblanche. — Verwys na Tydelike Regskommissie.

(10) Beskrywingspunt ds. A. J. Smuts i/s dag van verootmoediging en gebed. — Verwys na Kommissie vir Algemene Sake.

(11) Beskrywingspunt Sekretaris Sentrale Sendingkommissie i/s Pensioen van Sendeling. — Verwys na Administrasie en Fondse.

(12) Konstitusie Stofberggedenkskool. — Verwys na die Aktuaris.

Kennis van Mosies:

Die Algemene Sinode van die N.G. Kerk in Transvaal vereenselwig hom met die aansoek van die U.O.V.S. om in sy statute op positief-Christelike grondslag te staan.

Dit gaan as 'n telegram aan die Minister van Onderwys, Kuns en Wetenskap.

Meegevoel met Vloedgeteisterdes:

Hierdie H.E. Vergadering betuig sy diepinnige meegevoel met almal wat verliese gely het en ongerief moet verduur as gevolg van die oorstrominge in Kaapland. Voorts doen die H.E. Vergadering 'n ernstige beroep op al sy gemeentes om tot noodleniging van die onderhawiges mildelik by te dra.

— Predikant Koster. Predikant Daspoort.

Hierdie mosie word aanvaar.

VERSLAG VAN DIE ACTUARIUS (Agenda, bladsy 27.)

Vir kennisgewing

Van punte 1 en 2 word kennis geneem.

Vir goedkeuring

1. **Publikasie van die Wetboek** — Goedgekeur.

2. **Ondertekening van Vorm 6** — Goedgekeur en die naam van ds. W. de W. Strauss word bygevoeg.

3. **Aktes van bevestiging** — Goedgekeur.

Die verslag in die geheel word met dank aanvaar.

Addendumrapport Actuarius

1. **Verdere bevestigings:** Na 15 Januarie 1961 het ons aantekening gemaak van nog 22 bevestigings. Dit bring die totaal vir die reses op 280 te staan. — Kennis geneem.

2. **Aktes van Bevestiging:** Aan die volgende proponente is Aktes van bevestiging uitgereik: Daniel Benjamin Steyn, B.A. op 10 Februarie 1961, Petrus Cornelius Cloete, B.A. op 10 Februarie 1961, Gabriel Bartholomeus Jacobus Conradie, B.A., B.D. op 2 Maart 1961, Christoffel Abraham Jordaan, B.A. Dip. Teol. op 9 Maart 1961, Petrus Johannes Basson Engelbrecht, B.A. op 30 Maart 1961. — Goedgekeur.

3. **Verval van Status:** In die reses het die volgende broeders kennis gegee aan die Actuarius dat hulle bedank met die oog op aanvaarding van sekulêre betrekkinge, t.w.:

SWANEPOEL, Alwyn Pieter, B.A. Dip. Teol;
NELL, Daniël Jacobus.

Kennis geneem.

VERSLAG VAN DIE MODERATUUR

A. Vir Kennisgewing:

1. **Personnel** — Kennis geneem.

2. **Vergaderings** — Kennis geneem.

3. **Formele Inlywing van die Gemeentes in die M.A.S.** — Kennis geneem.

4. **Leweransier vir Nagmaalwyn** — Kennis geneem.

5. **Derde Gedenkplaat** — Kennis geneem.

6. **Afgevaardigde deur M.E.I. na Europa** — Kennis geneem.

7. **Onderhoude met Regeringsinstansies** — Kennis geneem.

8. **Samespreking i/s Christelike Lektuurfonds** — Kennis geneem.

9. **Eeufeesgedenkfonds vir die Kweekskool** — Kennis geneem.

10. **Verskaffing van Alkoholiese Drank aan Nie-blankes** — Kennis geneem.

11. **Beswaar teen Kersseel** — Kennis geneem.

12. **Gewysigde Samestelling van die Interkerklike Kommissie** — Kennis geneem.

13. **Geskiedenis van die N.G. Kerk van Transvaal, Deel II** — Kennis geneem.
14. **Samespreking met die Aartsbiskop van Kaapstad** — Kennis geneem.
15. **Graslys Beroeping Veldpredikers** — Kennis geneem.
16. **Verklaringe tydens Rassespanning** — Kennis geneem.
17. **Broederlike Samespreking** — Kennis geneem.
18. **Teologiese Fakulteit aan die Universiteit van S.A.** — Kennis geneem.
19. **Samespreking met Konsultant van die Wêreldraad van Kerke** — Kennis geneem.
20. **Samespreking Ledekerke Wêreldraad van Kerke in S.A.** — Kennis geneem.
21. **Studiestukke** — Kennis geneem.

C. Aanbeveling:

Kennis geneem.

BYLAES A — G word vir kennisgewing aangeneem.

BYLAE A: Opskrif moet lees: Verklaring van die Moderatuur van Transvaal.

BYLAE B: Opskrif moet lees: Verklaring van Predikante van die Ned. Geref. Kerk van Transvaal en Kaapprovinsie en O.V.S.

VERSLAG VAN DIE SINODALE KOMMISSIE

(Agenda, bladsy 81.)

A. Vir Kennisgewing:

1. **Vergaderinge** — Kennis geneem.
2. **Personeel** — Kennis geneem.
3. **Verslae aan die Sinodale Kommissie** — Kennis geneem.
4. **Transoranje Skool vir Buitengewone Onderwys** — Kennis geneem.
5. **Aansoeke om herstel van status** — Goedgekeur.
6. **Aansoeke om fondse in te samel** — Kennis geneem.
7. **Kweekskool-eeufeesfonds** — Kennis geneem.
8. **Oprigting van Administratiewe gebou** — Kennis geneem.
9. **Geref. Ekumeniese Sinode** — Kennis geneem.
10. **Onderhoud met leiers van die Anglikaanse Kerk** — Kennis geneem.
11. **Bloedrivierterrein en -Monument** — Goedgekeur.
12. **Optrede van Moderatuur i/s Rassespanning** — Kennis geneem.
13. **Vergaderplek Algemene Sinode 1961** — Kennis geneem.
14. **Bearbeiding van Gemeentes in die M.A.S.** — Staan oor tot by behandeling van die verslag van die Kerkkantoorkommissie.
15. **Behartiging van die Kerk se belangte in Oos-Afrika** — Staan oor tot by behandeling van die verslag van die Kerkkantoorkommissie.
16. **Stofberggedenkskool** — Kennis geneem.

B. Vir Goedkeuring:

1. Inskakeling van Kerkmusiekskool by die Musiekfakulteit, Universiteit van Pretoria — Goedgekeur.

2. Kapitale skenking aan die Universiteit van Pretoria i/s Kerkmusiekskool — Goedgekeur.

Dank en waardering word uitgespreek teenoor die Kerkraad van Pretoria-Oos asook die Kommissie vir Kerkmusiek.

3. Besluite Geref. Ekumeniese Sinode i/s Rasverhoudinge — Kennis geneem.

C. Aanbeveling:

Stofberggedenkskoolfonds — Kennis geneem. Die saak kom weer voor in die Verslag van die Kerkkantoorkommissie.

Addendumverslag van die Algemene Sinodale Kommissie

Op 'n buitengewone vergadering van die Algemene Sinodale Kommissie wat op aandrang van die Moderatuur op 2 Maart 1961 gehou is, is die volgende besluite geneem:

I. Verklaring i/s Kerkeberaad: Die Sinodale Kommissie besluit om, aangesien die Sinode wat die hele aangeleentheid oor die Kerkeberaad te Cottesloe deeglik moet behandel oor 'n maand vergader, hy

- (a) In ooreenstemming met die verklaring van ons Kerk se afgevaardigdes by die Kerkberaad bevestig dat ons Kerk in geen oopsig verantwoordelik gehou kan word vir enige of al die bevindinge soos daar geneem en gepubliseer is nie.
- (b) Bevestig sy heelhartige onderskrywing van die beleid van ons Kerk soos op agtereenvolgende Sinodes vanaf 1951 — 1958 geformuleer is waarvolgens dit ook duidelik blyk dat die Ned. Geref. Kerk
 - (i) nog nooit ten gunste van gemengde huwelike tussen blankes en nie-blankes besluit het nie;
 - (ii) hom sedert 1857 op die standpunt van afsonderlike kerklike inrigting van die verskillende etniese groepe in ons land gestel het; en
 - (iii) ook op staatkundige terrein nog altyd 'n beleid van differentiasie of afsonderlike ontwikkeling wat op die beginsel van Christelike voogdyskap gebaseer is voorgestaan het.
- (c) Hy benoem 'n breë Ad Hoc-kommissie om die meriete van die Kerkeberaad sowel as die voortsetting van lidmaatskap van die Wêreldraad van Kerke te bestudeer en die Sinode met 'n beredeneerde verslag te dien.
- (d) Hy betuig sy waardering en dank aan sy lidmate wat in weerwil van tergende omstandighede hulle lojaliteit teenoor hulle kerk só onmiskbaar betoon het en versoek ernstig al die lidmate om met vertroue die besluite van die Sinode af te wag en ernstig voorbidding daarvoor te doen.
Punt (a) word vir kennisgewing aangeneem. Punte (b), (c) en (d) word goedgekeur.

II. Benoeming van Ad Hoc-kommissie: Die volgende Kommissie is deur die vergadering gekies om die opdrag wat in punt (c) hierbo omskrywe is, uit te voer: Di. J. F. du Toit, H. F. Prinsloo, dr. F. H. Kriel, di. G. J. Davidtsz, C. B. Brink, M. J. P. Olivier,

oudl. G. E. N. Ross, prof. A. B. du Preez, prof. H. D. A. du Toit.
Goedgekeur:

Bespreking in verband met Rasseaangeleenthed:

Die Sinode besluit om al sy besprekinge in verband met Rasse-aangeleenthede en die Cottesloekonferensie met oop deure te hou.

— Predikant Elandia. Predikant Kemptonpark-Oos.

Namiddagsitting

Verskyning ter vergadering: Oudl. T. G. Miller (Silverton).

Notule:

Die Notule bladsye 1 — 19 word na enige korreksies goed-gekeur.

Afstigting Christiana-Hertzogville:

Punt IV(b) word verwys na die Tydelike Regskommissie.

Verlof vir afwesigheid:

Verlof word toegestaan aan die volgende lede: Dr. P. J. N. Smal (5 April nm.); ds. L. D. Pienaar (5 April nm.) ds. P. L. Erasmus en oudl. Burger en ds. J. N. van Vuuren (6 April vm.); ds. I. Meintjes (7 April); ds. J. J. Shaw (8 April); ds. E. C. D. Bruwer (8 en 10 April); dr. McLachlan en ds. L. P. Spies (af en toe vir bywoning Gesinskongres); oudl. prof. F. G. Heymann (12 April nm.) en ds. J. A. J. Kriek (6 April); en indien die vergadering langer as 12 April vergader ook aan oudl. prof. F. G. Heymann (14 April) en ds. A. F. Louw (vanaf 13 April vir res van die sitting).

Verslag Ad Hoc-kommissie oor Kerkeberaad te Cottesloe, 7 — 14 Desember 1960 aan die Hoogeerwaarde Sinode

Inleiding:

1. **Opdrag:** U kommissie is deur die Sinodale Kommissie van die Algemene Sinode, wat vir 'n buitengewone vergadering op 2 Maart l.l. byeengekom het, opgedra: „om die meriete van die Kerkeberaad sowel as die voortsetting van lidmaatskap van die Wêreldraad van Kerke te bestudeer en die Sinode met 'n beredeneerde verslag te dien".

Aanleiding tot die vergadering van die Sinodale Kommissie en die genoemde opdrag was grootskaalse ontevredenheid by lidmate oor die gepubliseerde bevindinge van die Beraad. — Kennis geneem.

2. **Uitvoering:** In sy poging om aan hierdie opdrag uitvoering te gee, het u kommissie:

- (1) vyf maal vergader;
- (2) samesprekings gehad met die blanke verteenwoordigers van ons Kerk by die Kerkeberaad;
- (3) die studiestukke en die bevindinge van die Beraad in oënskou geneem;

- (4) sinodale besluite oor die onderhawige saak in oënskou geneem;
- (5) aandag bestee aan die stuk van die Sinodale Kommissie van die Ned. Geref. Kerk, O.V.S., met die versoek dat ons uit die Wêreldraad van Kerke moet tree;
- (6) ter hand geneem ander beskikbare materiaal wat ter sake is. — Kennis geneem.

3. **Dankbetuiging:** U kommissie wil sy dank boekstaaf aan ons verteenwoordigers op die Beraad vir die wyse waarop hulle alle gevraagde informasie gebied het. — Kennis geneem.

4. **Personeel:** U kommissie het soos volg gekonstitueer: Di. J. F. du Toit (Voorsitter), G. J. Davidtsz (Scriba), H. F. Prinsloo en M. J. P. Olivier, prof. H. D. A. du Toit, drs. F. H. J. Kriel, G. E. N. Ross. Twee gekose lede, t.w. ds. C. B. Brink en prof. A. B. du Preez, het hulle aan die kommissie onttrek daar die ondersoek 'n saak raak waarby hulle betrokke was. — Kennis geneem.

5. **Aangehegte stukke:** Ons voeg hierby 'n memorandum asook 'n latere addendum wat deur ons Kerk se verteenwoordigers op Cottesloe by ons ingehandig is. — Kennis geneem.

6. **Regsadvies:** Soos op bladsy 17 van genoemde memorandum blyk, het die verteenwoordigers op die Cottesloeberaad bedenkinge oor die reg van kerkrade — wat hul reeds oor die Kerkeberaad uitgespreek het en afkeurende besluite in verband met die betrokke verteenwoordigers geneem het — om verteenwoordig te wees op die Sinode wanneer genoemde Beraad se verslag aan die orde kom. Ten einde tyd te bespaar en die behandeling van die saak nie onnodig-te strem nie, het u kommissie besluit om die mening van ons regsverteenwoordiger in te win. Daar kan terloops op gewys word dat drie lede van die Sinodale Regskommissie by die Beraad betrokke was. Sy advies sou dus noulik die skyn van partydigheid kon vermy. Vandaar die besluit om die mening van adv. G. Viljoen te verkry. (Sien Bevinding nr. 19, bl. 23.)

I. AANLEIDING TOT EN VOORBEREIDING VIR DIE BERAAD

1. Historiese Oorsig:

Hier slegs in enkele trekke wat breedvoerig genoem word in die aangehegte memorandum.

Die aanleidende oorsake tot die hou van bogenoemde Beraad moet in twee kategorieë onderskei word, t.w. die indirekte en die direkte oorsake.

A. Die Indirekte Oorsake:

(a) **Die ekumeniese verband:** Die ekumeniese verband waarin die twee Ned. Geref. Kerke toegetreeé het tot die Wêreldraad van Kerke (1948).

(b) **Wêreldoorloë:** Die gevolge van twee wêreldoorloë, veral van die tweede, wat gekenmerk is deur die ontwaking van inheemse nasionalisme by alle Afro-Asiatiese volke, en die daarmee gepaardgaande rassevraagstuk.

(c) **Suid-Afrika die Brandpunt:** Suid-Afrika met sy veelrassige bevolking het die brandpunt van belangstelling geword in soverre dit rasverhoudings betref, veral as gevolg van sy beleid van apartheid. — Kennis geneem.

B. Die Direkte Oorsake:

Hieronder moet die volgende genoem word:

(a) **Die noodtoestand, Maart 1960:** Die spanning in ons land wat 'n hoogtepunt gedurende Maart 1960 in die voorvalle te Sharpeville, Langa, e.a. bereik het.

(b) **Die aartsbiskop van Kaapstad:** Die versoek (wat eintlik neergekom het op 'n aanklag van dr. Joost de Blank aan die Wêreldraad van Kerke, nl. dat 'n kommissie van ondersoek na Suid-Afrika gestuur word om die feite in verband met ons ras-situasie te kom vasstel. Hy stel dit ook in sy verklaring dat die Ned. Geref. Kerke nou gedwonge apartheid moet repudieer of, so nie, uit die Wêreldraad geweer moet word. Dit altans is die afleiding wat uit sy skrywe gemaak is. [Sien Memorandum, bl. 1(c).] — Kennis geneem.

(c) **Die Sekretaris van die Wêreldraad van Kerke:** As direkte gevolg van hierdie versoek van die biskop van Kaapstad stuur die Sekretaris van die Wêreldraad van Kerke, dr. Visser 't Hooft, 'n kabelgram aan die Moderatuur van die Ned. Geref. Kerk van Transvaal (12 April 1960) waarin hy om informasie vra in verband met die Kerk se optrede in die noodtoestand.

Die Moderatuur reageer op hierdie kabelgram deur aan hom:

- (1) die verklaring van die N.G. Kerk se Moderatuur te stuur, soos dit op 31 Maart 1960 in Kaapstad vrygestel is;
- (2) 'n skrywe te rig waarin die volgende belangrike sake vermeld word:

- (i) die verbreking van die goeie trou en die twyfelagtige motiewe van 'n lidkerk, nl. The Church of the Province;
- (ii) aan die Sekretaris van die Wêreldraad gesê word dat dit hom vrystaan om self of deur 'n kommissie (soos deur dr. De Blank aangevra is) ondersoek te kom instel;
- (iii) die standpunt van die Ned. Geref. Kerk herbevestig word;
- (iv) die Sekretaris verwys word na die verskillende gemengde konferensies wat reeds in Suid-Afrika op initiatief van die Ned. Geref. Kerke gehou is;
- (v) die Ned. Geref. Kerk die reg van 'n paar biskoppe ontken om vir hulself 'n monopolie oor die Christelike gewete van Suid-Afrika op te eis. — Kennis geneem.

(d) **Voorlopige samesprekings:** Op 20 April 1960 vind 'n voorlopige samesprekking tussen die Moderatuur met ds. C. B. Brink en eerw. C. J. J. van Rensburg aan die eenkant en dr. R. Bilheimer aan die anderkant, plaas. Dit word opgevolg op 25 April, ná laas-geenoemde se onderhandeling met die Moderatuur van Kaapland. Intussen het dr. Bilheimer kontak gemaak met die ander ledekerke. Op hierdie vergadering is besluit om 'n konferensie te belê waarop sowel al agt die ledekerke van Suid-Afrika as die Wêreldraad verteenwoordig sal wees.

Dit blyk op hierdie ooreenkoms dat die Wêreldraad geen voorname gehad het om 'n kommissie van ondersoek na Suid-Afrika te stuur nie, maar slegs belang stel in 'n onderlinge gesprek.

Die leiding van die beoogde konferensie sal deur die Wêreldraad geneem word. As basis vir die samespreking sal geneem word die punte soos oorengekom is op die vergadering van 20 April, t.w.:

- (1) die feite van die Suid-Afrikaanse situasie;
- (2) die getuienis van die Kerk in die situasie;
- (3) die beginsel en ondersteuning van apartheid;
- (4) die posisie van Suid-Afrika ten opsigte van gebeurtenisse elders in die wêreld;
- (5) die betekenis van die huidige noodtoestand (Sien Memorandum, bl. 3).

Op 12 Mei 1960 bekragtig die Wêreldraad die optrede van dr. Bilheimer en op 27 Oktober 1960 gee die Sinodale Kommissie van die Ned. Geref. Kerk van Transvaal verlof aan die Moderatuur om voort te gaan met die konferensie op die basis soos voorgestel is en met die duidelike verstandhouding dat die Ned. Geref. Kerk nie as 'n beskuldigde voor die regbank van die Wêreldraad gesleep word nie, maar dat die konferensie slegs 'n openhartige samespreking tussen ledekerke van die Wêreldraad van Kerke in Suid-Afrika sal wees.

Op een stadium het die samespreking gedreig om skipbreuk te ly omdat dr. De Blank geëis het dat biskop Reeves teenwoordig moet wees. Dit kan hier onomwonne gestel word dat geeneen van ons verteenwoordigers vertoe tot die Regering gerig het om biskop Reeves na Suid-Afrika te laat terugkeer nie. Verteenwoordigers van die Moderatuur (dr. F. E. O'B. Geldenhuys) en van die Reëlingskommissie (ds. C. F. B. Naudé) het alleen maar van die betrokke Minister sy mening verkry ten einde die Algemene Sekretaris van die Wêreldraad van 'n gesaghebbende antwoord te kan bedien. — Kennis geneem.

2. Benoeming Kerklike Verteenwoordigers:

Op 16 Junie het die Moderatuur daartoe oorgegaan om vyf studiekommisies te benoem om memoranda oor die verskillende aspekte van die onderwerp voor te berei. Op dieselfde datum is die verteenwoordigers na die Kerkeberaad benoem vir voordrag aan die Sinodale Kommissie vir Ekumeniese Sake en die Algemene Sinodale Kommissie t.w. die Moderatuur, prof. E. P. Groenewald, ds. C. B. Brink, dr. J. A. van Wyk (Teologiese Afdeling Turfloop), eerw. S. S. Tema (verteenwoordiger Sendingsinode).

Later is kennis geneem (ná Sinodale Kommissievergadering) dat ons Kerk tien verteenwoordigers mag stuur wat uiteindelik daartoe geleei het dat eerw. S. Silemolela en Kleurling-ouderling B. le Bati bygevoeg is. In plek van ds. J. M. Benadé (wat nie meer kon gaan nie) is prof. B. J. Marais deur die Moderatuur (helfte November) as primarius benoem met prof. A. B. du Preez as secundus. Laasgenoemde het uiteindelik gegaan.

Op 6 Augustus is die hele verloop van die aangeleentheid aan die Sinodale Kommissie vir Ekumeniese Sake gerapporteer en die name van die voorgestelde afgevaardigdes aan hom vir goedkeuring voorgelê.

Op 15 September is die studiestukke deur die voorlopig-be-nomde verteenwoordigers goedgekeur.

Op 27 Oktober is die aangeleentheid voor die Sinodale Kommissie gelê. Die daarstelling van Studiekommisies is goedgekeur, die name van die sameroepers hiervan en die name van die verteenwoordigers. Die amptelike notule van die Sinodale Kommissie maak nie melding van die name van sowel die lede van die Studiekommisies as die verteenwoordigers nie.

Die goedkeuring deur die Sinodale Kommissie van ook nie-blanke-verteenwoordigers het op die duidelike veronderstelling berus dat dit bloot 'n gespreksgemeenskap sal wees waarby geen besluite geneem sou word nie. Dit was ook aanvanklik die uitgangspunt van die verteenwoordigers „dat dit duidelik verstaan moet word dat die Algemene Sinode die enigste liggaam is wat bevin-dinge en beleidsuitsprake mag maak”. (Memorandum, bl. 7, punt 3.)

Dr. Fry, die Voorsitter van die Beraad, sou dan ook in sy openingsrede gesê het: „Our meeting is a consultation and not a conference.”

Hier moet ons tog sê dat ons verteenwoordigers beswaard gevoel het oor 'n uitdrukking in 'n brief van die uitvoerende amptenaar van die Wêreldraad van Kerke wat met die oog op die voor-genome Cottesloeberaad gestuur is, t.w.: „It is the function of the world council of churches to continue conversations concerning these (convictions) with those who disagree with them.” Hiervolgens sou die Wêreldraad hom skynbaar veroorloof om druk uit te oefen — sy dit dan morele druk — op die minderheid. — Kennis geneem.

Sluiting: Die vergadering sluit met Ps. 146 : 3 en 'n gebed deur ds. W. de W. Strauss.

Derde Sitting: Vrydag 7 April 1961

Biduur: Ds. P. J. Conradie neem die biduur waar. Hy laat sing uit Ps. 46 vers 1, gaan voor in gebed en lees daarna voor uit Mark. 11 : 12-26. Enige paslike gedagtes word uitgespreek na aan-leiding van Mark. 11 : 22: „Julle moet geloof in God hê.” Na 'n aantal gebede word afgesluit met Ges. 52 vers 1.

Seënwense is ontvang van: Die K.S.K., T.V.S.V. en Dienaresse Ned. Geref. Gemeente Roodepoort-Noord, Fritz, Witrivier, Kerkraad Sannieshof, Kerkbode, Bulawayo-Kerkraad, Kerkraad Heidelberg, Tvl., oudl. en mev. M. Heyneke, Scriba Paardekraal-Monument, Nieuwoudt Livingstone.

Verskyning ter vergadering: Oudl. P. W. v. H. Opperman (Aucklandpark); oudl. A. W. Pieterse (Breyten).

Kennis van Mosie: Van die volgende mosie word kennis gegee:

Hierdie H.E. Vergadering het met belangstelling kennis geneem van die gebeure wat daartoe aanleiding gegee het, dat Suid-Afrika tans nie meer lid van die Statebond is nie. Waar hierdie gebeure in verband staan met ons Kerk, ons volk en ons land se tradi-ionele standpunt i/s differensiasie en aparte ontwikkeling, spreek die H.E. Vergadering sy waardering uit teenoor die Eerste Minister vir die waardige wyse waarop hy gepoog het om Suid-Afrika se

lidmaatskap te behou en ook daarin geslaag het om die eer van ons volk en van ons land gehandhaaf te hou.

DS. P. A. PROSCH.

OUDL. G. J. J. BOSHOFF.

Herberoepbaarstelling: Ds. S. J. Stander: Hierdie laatingekome stuk word ontvang en verwys na die Tydelike Regskommissie.

Verslag van die Ad Hoc-kommissie (Vervolg)

3. Studiestukke:

Die studiestukke wat as basis van bespreking gedien het, bevat belangrike beskouings oor sake rakende rasseverhoudings. Dit is opgestel in samewerking met 'n aantal persone van wie die name nie genoem is by die Sinodale Kommissie nie. Oor die algemeen is die gepubliseerde bevindinge ontleen aan genoemde studiestukke.

Ons is van oordeel dat sodanige studiemateriaal eers aan die goedkeuring van die Sinode of Sinodale Kommissie voorgelê moes gewees het voordat dit as basis van bespreking gebruik kon word.

Verskeie van die bevindings, o.a. sommige van die wat aanstaot gegee het, kan teruggevind word in die studiestukke.

Daar moet op gewys word dat die Kaapse en Transvaalse verteenwoordigers onafhanklik gewerk het aan hul onderskeie stukke.

Eers later is hierdie stukke as gesamentlike basis aanvaar. Dit blyk dat die konveners van sowel die Kaapse as die Transvaalse Kerk die twee studiestukke baie deeglik bestudeer het, dat hulle hul gesamentlik behandel het en dat sekere amendemente daarin aangebring is. Hoewel die twee studiestukke dus in 'n sekere sin apart is, moet hulle tog desnieteenstaande as een geheel beskou word en namens die twee Kerke aan die konferensie voorgelê is. Die Transvaalse verteenwoordigers kan dus nie sê dat hulle nie verantwoordelik is vir wat in die Kaapse stuk staan en omgekeerd nie. Sekere van die gewraakte bevindings het die Kaapse stukke tot grondslag. — Kennis geneem.

4. Uittreksels:

Hier volg enige uittreksels uit die studiestukke wat gewaagde stellings bevat: „Dit is egter ook duidelik dat beleid en wetgewing in talle opsigte tussen die verskeie bevolkingsgroepe differensieer en skeiding tussen hulle bewerkstellig op so 'n wyse dat daar teen die nie-blanke bevolkingsgroepe gediskrimineer word op grond van kleur- en/of rasseverskille en dat as gevolg daarvan baie van veral die ontwikkelde nie-blankes hulle veronreg voel en van oortuiging is dat hul waardigheid as mens gekrenk word; dat hulle as 'onaanraakbares' en minderwaardige wesens beskou en behandel word.” (Kaapse Stuk I B 5, bl. 4.)

„Blykbaar het die beleid en wetgewing, veral van die jongste tyd, as oogmerk om die grootsmoontlike mate van skeiding tussen blankes aan die een, en nie-blankes aan die anderkant te bewerkstellig. Dit hou die gevær in dat punte en vlakke van kontakstelling, tussen die twee groepe al meer verminder.” (Kaapse Stuk I B 6, bl. 4.)

„Die N.G. Kerk aanvaar dat dit moontlik is om in ons land ons rasverhoudings op so 'n grondslag te reël dat dit die hoogste mate van bevrediging aan alle rassegroep sal verseker. Dit is normatief dat die één groep sy belang en voortbestaan nie ten koste van die ander moet bevorder en beveilig nie.

„Dit kan alleen geskied op grondslag van 'n etiese formule wat aan al die eise van reg en geregtigheid voldoen.

(i) ..Wat die Bantoe betref, kan dit soos volg gestel word:

(a) „dat namate die Bantoe die Christelike beginsels en beskawing deelagtig word en hulle pligsbesef en verantwoordelikhedsin dienooreenkomsdig ontwikkel, alle regte en voorregte asook pligte en verantwoordelikhede, op één van dié twee grondslae aan hulle toegeken sal moet word, of saam met die blankes, of saam as Bantoe. Dit is of die weg van uiteindelike algehele integrasie (dit wil sê eenwording met die blankes) of die weg van territoriale skeiding tussen blanke en Bantoe.

„Dit is die kruispad waarby Suid-Afrika gekom het en ten opsigte waarvan hy sonder versuim 'n besliste keuse moet doen. Vir die N.G. Kerk is die aangewese weg dié van selfstandige ontwikkeling van blank en Bantoe in hul eie gebiede.

(b) „dat, indien dit mag blyk dat nie al die Bantoes in hul eie gebiede op die grondslag van 'n volledige ontwikkeling tuisgebring kan word nie, die Kerk aanvaar dat ten opsigte van dié Bantoes wat dan nog in die blanke sektor van Suid-Afrika aanwesig sal wees, die implikasies van bestaande etiese formule van toepassing sal wees, d.w.s. dan saam met die blankes.

(ii) ..Vanweë sy historiese en kulturele verwantskap met die blanke, beklee die Kleurling 'n besondere posisie in Suid-Afrika waarmee noodwendig rekening gehou moet word.” (Kaapse Stuk I B 8, bl. 4 en 5.)

„Dit is ons oortuiging dat die reg tot grondbesit en tot seggingskap in die Regering oor hom gestel tot die waardigheid van die volwasse mens behoort en daarom kan 'n beleid wat die ekonomiesgeïntegreerde nie-blanke blywend die reg van medeseggenskap in die landsregering ontsê, uiteindelik nie te regverdig wees nie. Die formulering van hierdie stelling hou rekening met allerlei omstandigheidsfaktore wat die toekenning van sodanige medeseggingskap kan vertraag.” (Kaapse Stuk II B 5(a), bl. 8.)

„Ten opsigte van die gemengde huwelike tussen individue van die verskillende rassegroep, moet ons verklaar dat daar geen grond in die Skrif is om dit van staatsweë te verbied nie. Die welsyn van die Christelike gemeenskap, asook pastorale verantwoordelikheid vereis egter dat deeglike aandag aan wetlike, sosiale en kulturele faktore gegee moet word wat sodanige huwelike in ons situasie onwenslik maak.” (Kaapse Stuk II B 5(b), bl. 8.)

..In die huidige situasie wil die Kerk die volgende nog sterker bepleit:

„... Geleenheid vir die Kleurling tot selfverwesenliking ook op staatkundige gebied. Daar kan geen beginselbeswaar wees teen

direkte verteenwoordiging in die Parlement nie." (Kaapse Stuk III D 2 (j), bl. 12.) — Kennis geneem.

Namiddagsitting

Verskynning ter vergadering: Oudl. dr. Wm. Nicol (Pretoria-Oos) en oudl. dr. H. J. Piek (Universiteitsoord) verskyn ter vergadering.

Verlof vir afwesigheid: Verlof vir afwesigheid word toegestaan aan die volgende: Ds. L. N. J. de Jager (7 April nm.); ds. H. B. van Schalkwyk (8 April vm.); dr. D. W. de Villiers (7 April nm.); ds. J. G. Grové (8 April vm.); oudl. C. W. Marais (8 April vm.); oudl. ds. A. W. Eckard (6 en 7 April); oudl. J. J. Swart (10 April vm.); ds. W. J. Wessels (hele sitting); oudl. H. J. P. van Zyl (10 April vm.); oudl. P. J. Badenhorst (11 April vm.); oudl. Du Plessis (8 vm.); ds. I. F. Retief en ouderling Nelspruit (8 April na tee-pouse); oudl. J. A. Blignaut (12 April); ds. M. H. O. Kloppers (8 April na tee); ds. W. T. Badenhorst (14 April nm. vir res van sitting); oudl. Pieterse (12 April vir res van sitting); oudl. Van Wyk (11 April aandsitting en 12 April); oudl. T. G. Coetsee (14 April vir res van sitting); oudl. J. J. Lindeque (14 April vir res van sitting) en oudl. H. J. Combrink (9 April vir res van sitting).

Notule: Die Notule, bl. 20-29, word na enige wysiginge goed-gekeur.

Verslag van die Ad Hoc-kommissie (Vervolg)

II. DIE BERAAD TE COTTESLOE

1. Werkmetode:

Daar die byeenkoms bloot as gespreksgeleentheid tussen Suid-Afrikaanse ledekerke aanvaar is, is aanvanklik nie voorsien dat enige besluite die lig sou sien nie. Eers later, op 10 Desember 1960, het die vergadering self geoordeel dat dit goed sou wees om sekere beskouings as die slotsom — waartoe die vergadering gevraak het — te laat formuleer. Daar is toe **eenparig** besluit op 'n formuleringkommissie.

Die prosedure was ongeveer soos volg: Die vergadering het, ná 'n gesamentlike byeenkoms vir gebed en bepeinsing van Gods Woord, verdeel in studiegroepe. Die bevindinge of die probleme van die studiegroepe is dan aan die algemene vergadering vir bespreking of beslissing voorgelê. Voorstelle wat voor die vergadering gelê is, is eers weer verwys na verteenwoordigers van die onder-skeie kerke om apart te oorweeg en, indien nodig, te wysig.

Die voorsitterskap is op suggestie van ons verteenwoordigers waargeneem deur 'n lid van die komitee van die Wêreldraad van Kerke. Die lede van hierdie komitee was bloot in adviserende hoedanigheid teenwoordig en het nie aan die stemming deelgeneem nie.

Oor die absolute onpartydigheid van die voorsitter is daar verskil van mening by die verteenwoordigers.

2. 80%:

Die vergadering self het op 12 Desember besluit dat 'n voorstel — ten einde die bevinding van die vergadering te word — algemene goedkeuring moet verkry. Daar is toe oorengekom dat so 'n voorstel, wat aan die oordeel van die vergadering voorgelê word, 80% van die stemme van die afgevaardigdes op hom moet verenig ten einde besluit van die vergadering te word. So is ook gereël ten opsigte van elke amendement.

Daar moet egter op gelet word dat alleen die stemme wat **uitgebring** is, bereken is. 'n Voorstel kon dus aanvaar word waarvoor selfs minder as die helfte van die afgevaardigdes gestem het, wanneer 'n aantal buite stemming bly.

Vir elke verteenwoordiger was daar drie weë oop:

1. om vir 'n voorstel te stem; 2. om teen 'n voorstel te stem;
3. om buite stemming te bly. In laasgenoemde twee gevalle was dit ook nog moontlik om te laat aanteken wat jy gedoen het.

Hieruit kan afgelei word dat dit 'n valse vertolking is dat uit die persentasie van stemme, wat 'n voorstel verkry het, vasgestel kan word hoe ons afgevaardigdes gestem het.

Blykbaar het verskeie van ons verteenwoordigers teen sommige van die gepubliseerde voorstelle gestem, maar in gebreke gebly om te laat aanteken dat hulle in die minderheid gestem het.

3. Frontverandering:

Dit is egter duidelik dat tydens die Beraad afgewyk is van die metode wat in vooruitsig gestel is, naamlik dat dit 'n blote samespreking sou wees. Dit is nie duidelik wat aan hierdie verandering van front ten grondslag lê nie. — Kennis geneem.

III. DIE BESLUITE:

1. Publikasie:

Die publikasie van die bevindings het 'n storm van protes deur die land laat ontketen. U kommissie wil aanvaar dat die ontevredenheid grootliks aangewakker kon gewees het deur:

- (i) die hantering van die saak deur die pers;
- (ii) die onbroederlike optrede deur sekere lede van een van die ledekerke wat ook op protesvergaderings ons Kerk openlik probeer verdag maak het en 'n verklaringstryd laat ontbrand het;
- (iii) misverstand omtrent die agtergrond en bedoeling van sekere bevindings.

U kommissie is van mening dat dit 'n oordeelkundige fout was om genoemde besluite te neem, hulle op daardie tydstip wêreldkundig te maak, en hulle deur 'n latere verklaring te verdedig.

Ons mening is gebaseer op die volgende oorwegings:

- (i) Die inhoud van sekere besluite druis in teen die standpunt wat ons Kerk op sy offisiële vergaderings ingeneem het. Sulke oorskrydende bevindings moes eers aan die Sinode voorgelê gewees het.
- (ii) Die Owerheid is sonder genoegsame rede gestrem in sy verantwoordelike en delikate taak. U kommissie aan-

vaar die goeie reg van die Kerk om die Regeringsbeleid of die toepassing daarvan te kritiseer, maar voel dat dit dan moet wees in opdrag van 'n bevoegde liggaam, vanweë genoegsame gronde en langs die regte kanale.

- (iii) Geleenheid is aan vyandelike instansies gebied om die saak in belang van volksvyandige magte uit te buit.

Hier dien egter gemed te word dat genoemde besluite noulik vir 'n lang tyd geheim gehou kon word, in elk geval nie langer as die sitting van die Algemene Vergadering van die Ned. Herv. Kerk nie. — Kennis geneem.

2. Afwyatings:

Ons haal slegs enkele voorbeelde aan om aan te dui waar, volgens ons mening, die bevindings 'n oorskryding is van Sinodale besluite:

(i) **Gemeenskaplike aanbidding.** *Cottesloe Deel II 6:* „Niemand wat in Jesus Christus glo, mag uitgesluit word uit enige Kerk op grond van sy kleur of ras nie. Die geestelike eenheid van alle mense wat in Christus is, moet sigbaar tot uiting kom in handelinge van gemeenskaplike aanbidding en getuenis, in gemeenskap en konsultasie oor sake van gemeenskaplike belang.” Sien ook Deel III 4.

Die verteenwoordigers het verduidelik dat hierdie bevindings slegs sien op sporadiese aanbidding en nie op kerklidmaatskap nie.

Desnieteenstaande is dit strydig met die besluit van die Algemene Sinode van 1957. (Sien Handelinge bl. 488.) Daar word opdrag gegee aan kerkrade om stiptelik te handel ooreenkomsdig artikel 282 van die destydse Kerkwet wat lui: „Die lede van die sendinggemeente sal geen gebruik van die kerkgeboue van die blanke lede van die Ned. Herv. of Ger. Kerk van Suid-Afrika mag maak nie.”

(ii) **Gemengde Huwelike.** *Cottesloe II 10:* „Daar is geen Skriftuurlike gronde vir 'n verbod op gemengde huwelike nie. Die wel-syn van die gemeenskap en pastorale verantwoordelikheid vereis egter dat die nodige oorweging geskenk moet word aan sekere faktore wat sulke huwelike onwenslik mag maak.”

Ons Sinodes het nog geen besluit in hierdie verband geneem nie. Dit verskoon eger nie ons afgevaardigdes nie. Hier is 'n saak van beleid waарoor die Sinode namens die Kerk hom alleen kan uitspreek. (Hierin is ook verder gegaan as by die Gereformeerde Ekumeniese Sinode te Potchefstroom in 1958.)

(iii) **Grondbesit.** *Cottesloe Deel II 15:* „Dit is ons oortuiging dat die reg om grond te besit waar hy ook al gedomisilieer is, en om deel te hê aan die regering van sy land, deel is van die waardigheid van die volwasse mens, en om hierdie rede kan 'n beleid wat aan nie-blankes permanent die reg tot medesegging in die regering van die land waarvan hulle burgers is, ontsê, nie gereg-verdig word nie.”

Ter stawing van hul bevinding haal die verteenwoordigers die volgende aan:

„Onthou moet word dat geen volk ter wêreld wat effens sy sout werd is, vir altyd tevrede sal wees met geen of slegs indirekte

seggingskap in die staatkundige en sosiaal-ekonomiese organisasie van die land waarin daar besluite geneem word oor sy belang en toekoms . . . ”

Hierdie aanhaling kom egter voor in 'n referaat en is nie 'n besluit van die 1950-Konferensie nie. Wat genoemde Konferensie wel besluit het, is:

„Die Bantoe sal geleer word dat hy in die blanke se gebiede nooit op direkte politieke regte aanspraak kan maak nie; eweëens sal die blankes nie geregtig wees tot politieke regte in die Bantoe se gebiede nie.”

(iv) **Vryheid om Evangelie te verkondig. Cottesloe Deel III 5:**
„Die kerk het die roeping en die reg om die Evangelie te verkondig aan alle mense in alle omstandighede en oral waar dit moontlik is, in ooreenstemming met die algemene beginsels wat ten aansien van openbare vergaderings in demokratiese lande geld. Derhalwe is ons mening dat enige besondere wetgewing wat die volvoering van hierdie taak aan bande lê, onaanvaarbaar is.”

Hier het ons te doen met die bekende kerkklousule waarteen die Kerk hom nog nie uitgespreek het nie. Terwyl bogaande 'n bedekte aanval op die owerheidsbeleid is, meen ons in die kerkklousule geen onregverdige beginsels of toepassing te bespeur nie. (Vergelyk Handelinge Algemene Sinode 1957, bl. 487.) — Kennis geneem.

3. Gees van Besluite:

Sommige besluite het die Kommissie, veral ná verduideliking deur die verteenwoordigers wat hul bedoeling betref, as aanvaarbaar beskou. Die geheelindruk egter is dat daar 'n afwyking is van die aanvaarde beleid van afsonderlike ontwikkeling en differensiasie en dat die verteenwoordigers hulle 'n bevoegdheid toege-eien het wat slegs aan die Sinode behoort. Ons dink in die besonder aan Deel II: punte 1, 6, 10, 15, 17.

Andere waag hulle te veel op die terrein van die praktiese politiek waarop die Kerk alleen met grote omsigtigheid kan beweeg, en dan alleen wanneer daar Skrifbeginsels op die spel is. Hier dink ons aan Deel II: punte 15, 16, 17 en III: 9. — Kennis geneem.

IV. ONS VERTEENWOORDIGERS:

As ons 'n enkele woord sê oor ons verteenwoordigers dan is dit nie om 'n oordeel oor hulle te vel nie. Dit sou buite ons opdrag en bevoegdheid wees. Talle gepubliseerde besluite, ook van kerkrade, toon egter hoe moeilik dit is om die verteenwoordigers van die Beraad se besluite te skei. U kommissie besef dat genoemde verteenwoordigers as gevolg van o.m. gepubliseerde aantygings intense geestelike leed moes verduur.

In alle billikheid moet ons daarop wys dat ons verteenwoordigers — in 'n verklaring wat die studiestukke na die Beraad vergesel het — dit duidelik gestel het dat:

1. die Sinode die enigste liggaam is wat beleiduitsprake kan doen;

2. hulle stelling inneem op grondslag van die aanvaarde beleid van differensiasie. (Aan u kommissie het hulle dit baie duidelik gestel dat hulle hierdie beleid tydig en ontydig verdedig het.)

Ook moet in gedagte gehou word die besondere dampkring waarin hulle vir etlike dae verkeer het. 'n Subtiele invloed van die kant van die Wêreldraad kan nouliks gefnuik word.

Ons verteenwoordigers erken dat die publikasie van die besluite onoordeelkundig was asook dat die blote besluite, afgesien van die aandeel van sekere lede van 'n ander ledekerk, ontstelenis kon veroorsaak het. Dit was egter nooit die bedoeling om die aanvaarde beleid van die Kerk aan te val of te ondermyn nie.

Dus, hoeseer ons ook al die strekking van die besluite mag betreur asook die feit van ontydige publikasie, sien ons **geen rede om die integriteit en goede trou van ons verteenwoordigers in twyfel te trek nie**. — Kennis geneem.

V. ONS BEVINDINGE:

Hier volg nou opsommenderwys wat u kommissie bevind het:

(1) Die Moderatuur van ons Kerk in Transvaal (en dit geld ook die Kaapse Kerk) het nooit om 'n **kommissie van ondersoek** van die kant van die Wêreldraad van Kerke gevra nie. Feit is dat dr. De Blank hierom gevra het t.w. om 'n „fact-finding team” (Memorandum, bl. 2) na Suid-Afrika te stuur, waarop die Moderatuur geantwoord het dat die Wêreldraad welkom is om so te doen (Memorandum, bl. 2).

(2) Die vyf onderwerpe waарoor gekonfereer is, is **nie deur die Wêreldraad op ons afgedwing nie**. Hieroor is oorengekom. Die breë riglyne daarvan is selfs bespreek en wel deur verteenwoordigers van ons Moderatuur en dr. Bilheimer. (Memorandum, bl 3.)

(3) In verband met die Reeves-aangeleentheid moet hier duidelik op gelet word dat daar nooit op enige stadium deur die afvaardiging persoonlik of namens die Moderatuur vertoë gerig of 'n versoek gestel is dat biskop Reeves na Suid-Afrika moet terugkeer nie.

(4) Ons moet konstateer dat ons verteenwoordigers beswaard gevoel het oor 'n uitdrukking in 'n brief van die uitvoerende amptenare van die Wêreldraad van Kerke wat met die oog op die voorgenome Cottesloeberaad gestuur is, t.w. „It is the function of the world council of churches to continue conversations concerning these (convictions) with those who disagree with them.” Hiervolgens sou die Wêreldraad hom skynbaar veroorloof om druk uit te oefen — sy dit dan morele druk — op die minderheid.

(5) Die Ekumeniese Kommissie kon, onses insiens, baie vroeër deur die Moderatuur in die hele aangeleentheid geken gewees het en die besluit van die Sinodale Kommissie van 27 Oktober skyn eintlik niks anders as 'n kennisname van voldonge feite te wees nie. Ons is van oordeel dat hierdie studiemateriaal minstens aan die Sinodale Kommissie voorgelê moes gewees het alvorens dit as basis van bespreking kon gebruik word.

(6) Die goedkeuring deur die Sinodale Kommissie van ook nie-blanke verteenwoordigers het op die duidelike veronderstelling berus

dat dit bloot 'n gespreksgemeenskap sal wees waarby geen besluite geneem sou word nie. Dat hierdie nie-blankes hulle later veroorloof het om **namens ons Kerk** aan 'n stemming oor besluite deel te neem, bring mee dat hul benoeming kerkregtelik 'n mistasting geword het. Dit was ook aanvanklik die uitgangspunt van die verteenwoordigers „dat dit duidelik verstaan moet word dat die Algemene Sinode die enigste liggaam is wat bevindinge en beleidsuitsprake mag maak". (Memorandum, bl. 7, punt 3.)

(7) Oor die absolute onpartydigheid van die voorsitter is daar verskil van mening by die verteenwoordigers.

(8) Dit is duidelik dat tydens die Beraad afgewyk is van die metode wat in vooruitsig gestel is, naamlik dat dit 'n blote samespreking sou wees. Dit is nie duidelik wat aan hierdie verandering van front ten grondslag lê nie.

(9) Blybaar het verskeie van ons verteenwoordigers teen sommige van die gepubliseerde voorstelle gestem, maar in gebreke gebly om te laat aanteken dat hulle in die minderheid gestem het. Skynbaar het hulle ook nie daarop gestaan dat op 80% van die stemme van die afgevaardigdes oorengerek is en nie op 80% van die stemme uitgebring nie.

(10) U kommissie is van mening dat dit 'n oordeelkundige fout was om genoemde besluite te neem, hulle op daardie tydstip wêreldkundig te maak, en hulle deur 'n latere verklaring te verdedig.

(11) Die publikasie van die bevindings het 'n storm van protes deur die land laat ontstaan. U kommissie wil aanvaar dat die ontevredenheid grootliks aangewakker kon gewees het deur:

- (i) die hantering van die saak deur die pers;
- (ii) die onbroederlike optrede deur sekere lede van een van die ledekerke wat ook op protesvergaderings ons Kerk openlik verdag probeer maak het en 'n verklaringstryd ontketen het.

(12) Sommige besluite het die kommissie, veral ná verduideliking deur die verteenwoordigers wat hul bedoeling betref, as aanvaarbaar beskou. Die geheelindruk egter is dat daar 'n afwyking is van die aanvaarde beleid van afsonderlike ontwikkeling en differensiasie, en dat die verteenwoordigers hulle 'n bevoegdheid toegeeën het wat slegs aan die Sinode behoort. Ons dink in die besonder aan Deel II: punte 1, 6, 10, 16, 17.

Andere waag hulle te veel op die terrein van die praktiese politiek waarop die Kerk alleen met grote omsigtigheid kan beweeg en dan alleen wanneer daar Skrifbeginsels op die spel is. Hier dink ons aan Deel II: punte 15, 16, 17 en III: 9.

Ons wil egter daarop wys dat ons verteenwoordigers dit duidelik gestel het dat hulle gehandel het vanuit die kerklike standpunt van differensiasie, en hierdie beleid tydig en ontydig verdedig het. U kommissie is van mening dat sommige van die besluite welstrydig met die beginsel van differensiasie is.

(13) Cottesloe Deel II 6 insake gesamentlike aanbidding isstrydig met die besluit van die Sinode van 1957. (Sien Handelinge, bl. 488.) Daár word opdrag gegee aan kerkrade om stiptelik te handel ooreenkomsdig artikel 282 van die destydse Kerkwet wat lui: „Die lede van die sendinggemeente sal geen gebruik van die

kerkgeboue van die blanke lede van die Ned. Herv. of Ger. Kerk van Suid-Afrika mag maak nie."

(14) Deel III 5: Hier het ons te doen met die bekende kerkklousule waarteen die Kerk hom nog nie uitgespreek het nie. Terwyl hierdie besluit 'n bedekte aanval op die owerheidsbeleid is, meen ons in die kerkklousule geen onregverdige beginsels of toepassing te bespeur nie. (Vergelyk Handelinge Algemene Sinode 1957, bl. 487.)

(15) In alle billikheid moet ons daarop wys dat ons verteenwoordigers — in 'n verklaring wat die studiestukke na die Beraad vergesel het — dit duidelik gestel het dat:

1. die Sinode die enigste liggaam is wat beleiduitsprake kan doen;
2. hulle stelling inneem op grondslag van die aanvaarde beleid van differensiasie.

(16) Die verteenwoordigers erken dat die publikasie van die besluite onoordeelkundig was asook dat die blote besluite, afgesien van die aandeel van sekere lede van 'n ander ledekerk, ontsteltenis kon veroorsaak het. Dit was egter nooit die bedoeling om die aanvaarde beleid van die Kerk aan te val of te ondermyn nie.

(17) Dus, hoeseer ons ook al die strekking van die besluite mag betreur asook die feit van ontydige publikasie, sien ons geen rede om die integriteit en goeie trou van ons verteenwoordigers in twyfel te trek nie.

Hul verantwoordelikheid egter vir en aandadigheid aan genoemde besluite is, onses insiens, onteenseglik bewys en wel op grond van:

- (a) die studiestukke voorgelê, en
- (b) die verklaring onmiddellik ná die Beraad uitgereik.

(18) U kommissie is van mening dat die Beraad nie net 'n negatiewe produk gelewer het nie. Dit het ten minste die Kerk as sodanig geprinkel om des te ernstiger oor sy grootse roeping en verantwoordelikheid hier te lande te besin.

(19) Kragtens die genoemde regadvies deur ons ingewin, oordeel u kommissie dat die aangevaardigdes van Kerkrade — wat hulle reeds oor die Kerkeberaad uitgespreek het — wel reg van sitting op die Sinode het. — Kennis geneem.

Van die onderstaande stuk word kennis geneem.

Historiese Agtergrond en Verloop van die Cottesloe-beraad

I. AANLEIDING:

(a) Sharpeville 21 Maart 1960:

Op 21 Maart 1960 het die ongelukkige gebeure te Sharpeville plaasgevind. Dit is opgevolg deur verdere onluste op verskeie plekke in ons land. Die ongunstige publisiteit wat hierdie insidente geniet het, het ook reaksie in kerklike kringe uitgelok.

Op 25 Maart het die Moderatuur oorweeg om 'n informele samespreking te reël met die moderature van die Noord- en Suid-streke, sowel as die van die ander provinsies ten einde te bepaal wat die leiding is wat van die kerk moet uitgaan. Op 26 Maart

is besluit om na Kaapstad te gaan vir oorlegpleging met verteenwoordigers van die N.G. Kerk in die ander provinsies.

(b) **Kaapse verklaring 31 Maart 1960:**

Die samespreking in Kaapstad het plaasgevind op 29, 30, 31 Maart ten gevolge waarvan 'n verklaring uitgereik is. (Hierby aangeheg as **Bylae A** — In agenda van die Sinode opgeneem as **Bylae tot die verslag van die Moderatuur**.)

Aangesien die beskikbare verteenwoordigers geen kerklike sinksie gehad het nie, het hulle die verklaring bloot in hulle eie naam as „predikante van die N.G. Kerke van Suid-Afrika,” uitgereik.

(c) **Dr. De Blank se persverklaring:**

Onmiddellik na die publisering van die Kaapstadse verklaring het daar berigte in die pers verskyn waarin dr. De Blank o.a. gesê het dat die N.G. Kerke hulle moet identifiseer met al die ander kerke wat apartheid veroordeel. Hy het gesê: „Tensy derhalwe die N.G. Kerke sodanige aksie neem, is dit essensieel dat ander kerke nie langer met hulle geassosieer moet wees in enige raad of federasie nie.” Om hierdie rede, het die aartsbiskop 'n beroep gedoen op die Wêreldraad van Kerke om 'n „fact-finding team” na Suid-Afrika te stuur om die rasste-situasie eerstehands te kan bestudeer.

Dit moet dus hier opgemerk word dat dr. De Blank nooit formeel geëis het dat die N.G. Kerke uit die Wêreldraad moes uitgesit word nie.

Die aartsbiskop het toe vir die aartsdeken Wood na Genève gestuur om bogenoemde versoek persoonlik te gaan oordra.

(d) **Verklaring Moderatuur 14 April 1960:**

Nog voordat aartsdeken Wood in Genève aangekom het en sy versoek kon oordra, het die Moderatuur die volgende kabelgram van dr. Visser 't Hooft, die Algemene Sekretaris van die Wêreldraad van Kerke, ontvang:

„Would greatly welcome information about action your church is taking with regard present emergency. With you in thought and prayer.”

In antwoord op hierdie kabelgram het die Moderatuur op 14 April 'n stuk opgestel en aan dr. Visser 't Hooft gestuur. Hierby aangeheg as **Bylae B**. In hierdie stuk het ons ook melding gemaak van die uitdaging van dr. De Blank, waarvan ons in die pers kennis geneem het. Ons moet u hier herinner aan die lang en onverkwiklike reeks insidente in die afgelope jare waarin die N.G. Kerk telkens die skyf gemaak is van uitlatinge van Anglikaanse geestelikes. In Mei 1959 is egter 'n ooreenkoms bereik tussen ons N.G. Kerke en die Anglikane waarin onderling ooreengekom is om mekaar se sienswysses te respekteer en mekaar op behoorlike kerklike wyse te nader in geval van besprekinge van onderlinge verskille.

Hierdie nuwe aanslag op ons in die openbare pers het ons toe genoop om aan die Sekretaris te skrywe:

„U is baie welkom om so 'n kommissie van ondersoek na Suid-Afrika te stuur en ons sou dan graag sien dat u dan sal kom ondersoek instel.”

„I. Na die goeie trou en motiewe van u kerk wat op 19 Mei 1959 die volgende onderlinge ooreenkoms in Bloemfontein aangegaan het:

„The Churches agree to give full recognition to each other and to admit each Church's autonomy and responsibility to speak and act as they believe they must. Fundamental differences between churches should be honestly acknowledged in all discussions on vital issues . . .” ens.

Sien verder volledige stuk, Bylae B.

(e) **Besoek dr. R. Bilheimer:**

Op dieselfde vergadering van die Moderatuur op 14 April is ook kennis geneem van die versoek van die Sekretaris van die Wêreldraad dat ons vir dr. Bilheimer te woord sal staan.

Die Uitvoerende Komitee van die Wêreldraad het nl. besluit om dr. Bilheimer na Suid-Afrika te stuur nog **voordat aartsdeken Wood Genève bereik het**. Die doel van dr. Bilheimer se besoek sou dan ook alleen wees om broederlike kontak met die ledekerke van die Wêreldraad in S.A. te maak. Dit is duidelik verklaar dat sy koms 'n welwillendheidsbesoek is. Die Moderatuur tesame met eerw. C. J. J. van Rensburg, moderator van die Sendingkerk en ds. C. B. Brink, lid van die Sentrale Komitee van die Wêreldraad, het die eerste geleentheid gehad om op Woensdag 20 April met dr. Bilheimer te praat. By die samespreking het dit duidelik geblyk dat daar by die Wêreldraad geen voorneme is om 'n kommissie van ondersoek na Suid-Afrika te stuur nie. Dr. Bilheimer het dit egter duidelik gemaak dat onder die Christelike Kerke van die wêreld groot besorgdheid heers. Hulle vind dit ook moeilik om ons posisie te begryp. Die Wêreldraad het belang daarby dat die onderlinge gesprek tussen sy lede sal voortgaan selfs waar dit oor diep-grypende verskille gaan. Die Wêreldraad het egter geen bevoegdheid om enige lid tot enige bepaalde standpunt of siening te dwing nie. 'n Gesprek tussen die ledekerke onderling en die Wêreldraad in breë verband andersyds mag veel daartoe bydra om beter begrip en verhoudinge te skep. Hierdie gesprekke sou op verskillende maniere gevoer kon word, bv.:

deur 'n konferensie in Suid-Afrika;

deur 'n konferensie in Switserland;

deur 'n reeks van besoeke soos die waarmee hy nou besig is;

of deur die uitbouing van dié werk wat reeds deur die

Voortsettingskomitee gedoen is.

Uit hierdie moontlikhede was u verteenwoordigers oortuig dat die **eerste** die mees aanneemlike sou wees. Die breë riglyne van die onderwerp is ook bespreek, nl.:

(1) Die feite van die Suid-Afrikaanse Situasie.

(2) Die getuienis van die Kerk in die Situasie.

(3) Die beginsel en ondersteuning van Apartheid.

(4) Die posisie van Suid-Afrika t.o.v. gebeurtenisse elders in die wêreld.

(5) Die betekenis van die huidige noodtoestand.

Dr. Bilheimer het ook onderneem om nadat hy met die ander sewe ledekerke geskakel het, weer met ons te konfereer.

Hierdie verdere samespreking het plaasgevind op Maandag 25 April. Hy het gerapporteer dat die ander kerke almal die vinde is vir so 'n konferensie maar dat nog geen finaliteit met dr. De Blank bereik is nie.

Die Kaapse kerk het ook die eis gestel dat daar eers 'n vooraf samespreking tussen ons kerk en die Anglicane moet plaasvind.

Daar is toe besluit dat dr. Bilheimer nou na Genève sal teruggaan en dan by die lig van ons besprekinge sal,

- (1) 'n Brief uit die kantoor van die Wêreldraad na die 8 ledekerke in Suid-Afrika gaan, waarin 'n konferensie op die basis soos by die eerste samespreking aanvaar en waarby die Wêreldraad leiding sal neem, voorgestel word.
- (2) 'n Tweede brief sal uit dieselfde kantoor gerig word aan die 2 N.G. Kerke en The Church of the Province waarin versoek word dat die geskille voortvloeiende uit die persverklaring van die aartsbiskop van Kaapstad, voor die aanvang van die Konferensie in die reine gebring sal word.
- (3) Die voortsettingskomitee sal gevra word om die voorbereidende stappe te neem vir die byeenroep van 'n reëlingskomitee vir die konferensie.

II. VOORBEREIDENDE STAPPE VAN DIE N.G. KERK VAN TRANSVAAL

Die Voortsettingskomitee is die Uitvoerende Bestuur wat in Desember 1959 te Johannesburg gekies is aan die einde van die interrasse- en interkerklike konferensie van 52 Protestantse kerke en Sendingliggame. Hierdie konferensie het beraadslaag oor die Christelike verantwoordelikheid in gebiede van sulke maatskaplike verandering.

Die Voortsettingskommissie is benoem om uitvoering te gee aan sekere besluite van die Konferensie en verslag daaromtrent te doen aan die verskillende Kerke en Sendingliggame.

(a) Aanstelling Studiekommisies:

Nadat bogenoemde brieve ontvang is en die Moderatuur sy akkoord daarmee betuig het, het die Moderatuur op 16 Junie daar toe oorgegaan om 5 Studiekommisies te benoem om memoranda oor die verskillende aspekte van die onderwerp op te stel, nl.:

1. **Die feitelike situasie:** Ds. C. B. Brink (sameroeper), ds. C. W. H. Boshoff, dr. D. Kritzinger, eerw. C. J. J. van Rensburg en ds. Chris Greyling.
2. **Die profetiese roeping van die Kerk:** Ds. C. F. B. Naudé (sameroeper), ds. G. J. Swart, prof. H. D. A. du Toit, dr. J. A. Lombard en ds. J. T. Jordaan.
3. **Die Evanston-verklaring (waar apartheid veroordeel is):** Prof. E. P. Groenewald (sameroeper), dr. W. D. Jonker, dr. J. Alex van Wyk, ds. J. F. du Toit en ds. J. P. Theron.
4. **Suid-Afrika en die kontemporêre geskiedenis:** Ds. A. M. Meiring (sameroeper), prof. A. B. du Preez, prof. B. J. Marais, ds. J. M. Louw en ds. M. J. P. Olivier.

5. Die huidige noodtoestand: Dr. F. E. O'B. Geldenhuys (same-roeper), prof. J. H. Kritzinger, ds. N. J. Smith, ds. G. J. Davidtsz en eerw. S. S. Tema.

Hierdie kommissies is versoek om hulle rapporte by die einde van Augustus gereed te hê.

Daar is ook besluit dat di. A. M. Meiring en C. F. B. Naudé ons by die Reëlingskomitee sal verteenwoordig.

(b) Benoeming van verteenwoordigers:

Op 16 Junie het die Moderatuur die volgende lys van persone opgestel vir voordrag aan die betrokke kommissies van die kerk as afgevaardigdes na die beplande samespreking, nl. die lede van die Moderatuur tesame met **konveners** van Studiekommissies, wat nie op die Moderatuur dien nie, d.w.s. prof. E. P. Groenewald en ds. C. B. Brink. As verteenwoordigende die theologiese afdeling van die Sendingkerk is die naam van dr. J. A. van Wyk genoem, en as verteenwoordiger van die Sendingsinode, eerw. S. S. Tema.

Later is ons in kennis gestel dat ons 10 lede mag stuur en toe is nog twee nie-blankes bygevoeg, nl. eerw. S. Silemolela en eerw. E. M. Phatudi (na raadpleging met die instansies van die Sendingkerk). Ouderling B. le Bati van die Kleurlinggemeente op Johannesburg is later in die plek van E. M. Phatudi benoem op vertoe van en (na raadpleging met broeders wat in noue voeling met die Kleurlingkerk staan). Aangesien die Transvaalse Kleurlinggemeentes nou in kerkverband van die Kaapse Kleurlingkerk staan is ook hulle goedkeuring vir die benoeming verkry.

Die redes waarom aan hierdie persone gedink is, is voor die hand liggend. Wat die nie-blankes betref is geoordeel dat, waar hierdie konferensie uitsluitlik gaan oor ons Christelike verantwoordelikheid t.o.v. rasverhoudinge dit noodaaklik geag is dat hulle daarby behoort te wees. Waar ons kerk ook van diskriminasie verdink word, sou dit 'n geleentheid bied om van die vrug van ons sendingaksie self daar hulle getuienis te laat lewer.

Op 6 Augustus is die hele verloop van die aangeleentheid aan die Ekumeniese Kommissie gerapporteer en die name van die voorgestelde afgevaardigdes aan hulle voorgedra vir goedkeuring.

Op 27 Oktober 1960 het die Moderatuur die hele verloop van die aangeleentheid aan die Algemene Sinodale Kommissie gerapporteer, sowel as die name van die Studiekommissies en afgevaardigdes na die Konferensie. Die Sinodale Kommissie het eenparig besluit:

„Ons neem met waardering kennis van die stappe geneem deur die Moderatuur, en dra die verdere hantering aan hom op met toebidding van die seën van die Here.”

Teen die middel van November het die H.E. Scriba die Moderatuur in kennis gestel dat hy nie meer die Beraad kan bywoon nie. Die Moderatuur het toe vir prof. A. B. du Preez benoem.

(c) Goedkeuring van memoranda:

Op 15 September 1960 het die voorlopig benoemde verteenwoordigers van Transvaal byeengekom, die voltooide studiestukke deurgewerk en goedgekeur.

Op 26 — 27 September het die konveners van die Transvaalse stukke vergader saam met die Kaapse opstellers van hulle studie-stukke. Albei kerke se stukke is deeglik deurgewerk, gemaandear en verander totdat albei groepe tevreden was met die inhoud.

Om ons eie deelname aan en posisie as samespreking duidelik te stel en ten einde alle misverstand oor die aard en gesag van die memoranda by voorbaat uit te skakel is 'n verklaring opgestel en daarby gevoeg. Dit lui soos volg:

Verklaring van Ned. Geref. Kerke van Kaapland en Transvaal:

Aan die voorstel van die Wêreldraad van Kerke dat 'n konferensie van die ledekerke in Suid-Afrika byeengeroep word, het die verteenwoordigers van die Ned. Geref. Kerke geredelik hul steun toegesê, en ook met die daad medewerking verleen.

Vooraf moet egter op die volgende gewys word:

In die brief van die Executive Officers van die Wêreldraad van Kerke aan die „Member Churches in the Union of South Africa”, waarin die hoofpunte van bespreking aangedui word, kom 'n uitdrukking voor wat bedenkinge wek.

Onder pt. 3 in genoemde brief word die Evanston Resolution I i.v.m. rasseverhoudinge aangehaal as besprekingspunt vir die voorgestelde konferensie.

T.o.v. hierdie Resolution I word dan verklaar: „It is not a part of the nature of the World Council of Churches to pronounce judgments upon churches or nations or people, nor to attempt to enforce convictions which have been crystallized in ecumenical debate. It is the function of the ecumenical movement to witness to such convictions, and it is the function of the World Council of Churches to continue conversations concerning these with those who disagree with them.”

Die eerste stelling in hierdie verklaring is in ooreenstemming met die neergelegde beginsel dat „the authority of the Council consists only in the weights which it carries with the Churches by its own wisdom”. (Central Committee Toronto 1950, p. 85); en met die verklaring: „In no case can or will any church be pressed to take a decision against its own conviction or desire. The Churches remain wholly free in the action which, on the basis of their convictions and in the light of their ecumenical contacts, they will or will not take” (id. p. 89).

Die verdere stelling (wat ons in die konstitusie of beleidsverklaring van die Wêreldraad nie kon terugvind nie), nl. „it is the function of the W.C.C. to continue conversations concerning these (convictions) with those who disagree with them”, kom o.i. in stryd met bogenoemde aanvaarde beginsel. Dit is immers duidelik dat so 'n voortgesette gesprek niks anders kan betekenis nie as die uit-oefening van druk op die minderheid om aan die besluite van die meerderheid te konformeer. Daarmee kom die Wêreldraad van Kerke in stryd met sy eie grondstelling.

Dit is goed bekend dat die verteenwoordigers van die N.G. Kerke by die Evanston-vergadering hulle teen bogenoemde Resolutie I uitgespreek het, en dat die Sinodes dit nie onderskryf het nie. Daarom het die N.G. Kerke rede om te meen dat die voorge-

stelde konferensie, ten spyte van die verskeringe van die kant van die Wêreldraad, en ten spyte van die grondstelling insake die outonomie van die ledekerke t.o.v. besluite of beleidsverklarings van die Wêreldraad, beplan is om druk op die N.G. Kerke uit te oefen ten einde hulle te verplig om teen hul oortuiging in, die Evanston Resolusie I te onderskryf.

Ten spyte van hierdie toedrag, wat o.i. nie ontken kan word nie, is die N.G. Kerke bereid om mee te werk. Dit doen hierdie Kerke omdat hulle nog steeds na goeie onderlinge verhoudinge tussen die Protestantse Kerke in Suid-Afrika gestreef het, en voorts omdat hulle oortuig is dat hul beleid en handelinge die volle daglig kan verdra.

Insake: Werkmetode en Rapporte:

1. Verder wens die verteenwoordigers van die N.G. Kerk in Suid-Afrika (Kaap) en die N.G. Kerk van Transvaal daarop te wys dat hulle na hierdie samesprekinge kom met volkome vrymoedigheid en 'n oop gemoed om saam te spreek en te besin oor die sake aan ons opgedra.

2. Die vyf onderwerpe is deur elkeen van die twee ledekerke verwys na studiekommisies van ongeveer vyf persone vir elke onderwerp. Hierdie kommissies het, waar nodig, ook verdere spesialiteite op die verskillende terreine gekoöpteer. Die uiteindelike rapporte is dus die produk en bevindinge van ernstige studie, navorsing en besinning van meer as 60 verantwoordelike lede van die twee ledekerke, op grond van hulle insigte in die lig van Gods Woord.

3. Die rapporte word aan die vergadering voorgelê as basis van bespreking, maar dit moet duidelik verstaan word dat die Sinodes van die kerke die enigste liggeme is wat bevindinge en beleidsuitsprake mag maak namens die kerk. Die kerke mag dus nie verantwoordelik gehou word vir enige of al die bevindinge van hierdie Studiekommisies nie.

4. Die rapporte wat nou voor u dien, tesame met die rapport van hierdie vergadering sal egter ter geleëner tyd aan die onderskeie Sinodes van die twee ledekerke voorgelê word vir kennisgewing en kommentaar.

5. Ter verduideliking mag ons ook net sê dat hierdie rapporte net opgestel is deur lede van die twee ledekerke van die Wêreldraad en dat die drie N.G. Kerke (Natal, O.V.S. en S.W.A.) wat nie lede van die Wêreldraad van Kerke is nie, in geen oopsig meegewerk het nie.

III. REËLINGSKOMITEE OM SAMESPREKINGS TE BEPLAN

(I) In opvolging van dr. R. Bilheimer se eerste besoek in April en die eenparige instemming verleen aan die gedagte van 'n samespreking tussen die verskillende ledekerke van die W.R. in Suid-Afrika is die eerste byeenkoms van verteenwoordigers van hierdie Kerke gehou op Dinsdag, 19 Julie 1960 in Johannesburg, waar elk van die 8 ledekerke deur twee afgevaardigdes van elke Kerk verteenwoordig is. (Die lede van die N.G. Kerk van Transvaal op die komitee was ds. A. M. Meiring en ds. C. F. B. Naudé.)

Ds. C. B. Brink, voorsitter van die Voortsettingskommissie, was op uitnodiging teenwoordig om die vergadering te open. Dr.

R. Bilheimer is eenparig as voorsitter gekies van die Reëlingskomitee. Hier is met algemene goedkeuring besluit oor:

- (a) Die presiese formulering en volgorde van die vyf punte waарoor elke Kerk se memorandum sou gaan.
- (b) Die werkmetode van die samespreking t.w. studiegroepe met 'n algemene byeenkoms vir die aanhoring van rapporte van elke groep. Elke studiegroep sou verteenwoordigend wees van alle Kerke en al vyf punte oorweeg. Die verrigtinge open met oggendgodsdiens en Bybelstudie.
- (c) Die datum en plek van die Konferensie (7 — 14 Des. 1960 te Johannesburg).
- (d) Die voorsitterskap van die Kerkeberaad, nl. om W.R. te versoek om dit waar te neem omdat almal gevoel het dat in die gespanne situasie tussen die Kerke geen eenstemmigheid oor 'n plaaslike voorsitter sou bereik word nie.
- (e) Die aanstelling van 'n Uitvoerende Komitee om administratiewe reëlings waar te neem. As lede is gekies dr. J. B. Webb (voorsitter), dr. C. F. B. Naudé en eerw. Sidebotham met mnr. F. J. van Wyk, sekretaris van die Voortsettingskomitee, as sekretaris.

Verder is ook besluit dat dit 'n gesloten samespreking sal wees van kerklike verteenwoordigers maar dat 'n persberig na die afsluiting uitgereik sou word.

Die Uitvoerende Komitee het altesaam vyf maal vergader van 19 Julie tot eind Oktober om aandag aan die reëlings te gee.

(II) **Verbanning van biskop Reeves:** Op Maandag 12 September is biskop Reeves uit Suid-Afrika gedeporteer. Dit het aanleiding gegee tot die volgende verwikkelinge:

- (1) die eis van die aartsbiskop van Kaapstad dat die Konferensie buite die Unie gehou moet word om biskop Reeves as afgevaardigde in staat te stel om die samespreking by te woon of anders dat verlof deur die Regering verleen moes word vir bywoning van biskop Reeves van die konferensie in Suid-Afrika.
- (2) 'n telegram van die Algemene Sekretaris van die W.R. van Kerke vanuit Genève van die Moderatuur van die Transvaalse Kerke sowel as van die Reëlingskomitee waarin om 'n verslag oor die deportasie van biskop Reeves van die ledekerke gevra word.
- (3) die verklaring van die Moderatuur van die N.G. Kerk van Transvaal (uitgerek 15 Sept.) nl. dat die Kerk nie bereid is om enige ander redes vir die deportasie van biskop Reeves te verstrek as dié wat van die owerheid verkry kon word nie. Die Moderatuur het die Aktuarius versoek om met die Minister in verbinding te tree om sodanige inligting as wat die Minister bereid sou wees om te verstrek, te verkry vir deursending aan die Wêreldraad.
- (4) die daaropvolgende onderhoud van dr. F. E. Geldenhuys (namens die moderatuur) en ds. C. F. B. Naudé (namens die Reëlingskomitee) met min. J. F. Naudé op Woensdag 21 September waarin die Minister gevra is (a) of die Regering bereid sou wees om biskop Reeves vrygeleide te verleen om die

Konferensie by te woon; (b) of die Regering bereid sou wees om redes vir die deportasie te verstrek; (c) watter van die gegewe inligting gepubliseer kan word.

Hierop het die Minister onder datum 22 September 'n brief aan die Moderatuur gerig wat ook terselfdertyd bedoel was as antwoord aan die Reëlingskomitee waarin hy duidelik gestel het dat:

- (a) die Regering genoegsame gronde gehad het vir die verbanning;
- (b) sodanige redes nooit aan enige instansies verstrek word nie;
- (c) die Regering onder geen omstandighede verlof kan verleen vir 'n tydelike terugkeer van biskop Reeves vir die doeleindest van die Konferensie nie. Daar is nooit op enige stadium deur die afvaardiging persoonlik of namens die Moderatuur vertoe gerig of 'n versoek gestel dat biskop Reeves na Suid-Afrika moet terugkeer nie.

Ses van die agt ledekerke (insluitende die N.G. Kerk van Transvaal) het intussen duidelik verklaar dat die samespreking in die Unie moes plaasvind. As gevolg van die dooiepunt wat hierdeur ontstaan het, het dr. Bilheimer dit noodsaklik geag om weer na die Unie te kom vir 'n samespreking met al die ledekerke.

Op 25 Oktober het hierdie ontmoeting met die volle Reëlingskomitee plaasgevind. Nadat beide ds. A. M. Meiring en ds. A. J. G. Oosthuizen sekere bedenkinge uitgespreek het, en die saak openhartig bespreek is, het die Anglikaanse verteenwoordigers afgesien van die gestelde voorwaarde en is eenparig besluit dat die Beraad sou plaasvind soos oorspronklik beplan.

IV. REËLING EN WERKMETODE BY KERKEBERAAD

Uit die notule van die Beraad wil ons graag die volgende konstateer:

(1) 'n Reëlingskomitee van die Beraad is met eenparige goedkeuring van die hele vergadering op die eerste dag saamgestel, bestaande uit 'n **verteenwoordiger van elke Kerk** plus verteenwoordigers van die W.R., met die rapporteurs van die vier studiegroepe en die twee sekretarisse van die samespreking in adviserende hoedanigheid. Dit was hierdie Reëlingskomitee wat op Saterdagaand, 10 Desember, 'n **eenparige aanbeveling** voor die vergadering gelê het dat 'n komitee vir die formulering van moontlike bevindinge gekies word. Die Suid-Afrikaanse lede op die Reëlingskomitee het voorgestel dat 'n lid van die W.R. as volle lid van hierdie Komitee bygevoeg word, maar op versoek van die afvaardiging van die W.R. is hierdie lid alleen as konsultant benoem. Met algemene goedkeuring is die Komitee saamgestel uit een verteenwoordiger van elk van die drie groot groepe op die samespreking, t.w. ds. A. J. van Wyk, die Anglikaanse biskop van Bloemfontein, weleerw. B. Burnett, en eerw. S. M. Makitimi, met dr. W. A. Visser 't Hooft as Konsultant.

(2) Die werkmetode wat lank voor die samespreking eenparig deur die hele Reëlingskomitee goedgekeur is was dié van studiegroepe wat gelykydig dieselfde punte sou oorweeg. Geen spreker is aangewys om enige punt in te lei nie en geen mosies is vooraf voorberei vir indiening nie.

Wanneer dit geblyk het dat 'n groot getal afgevaardigdes of meer as een studiegroep 'n bepaalde saak belangrik genoeg geag het om 'n bevinding daaroor te laat formuleer, is dit na die voorstellekomitee verwys.

(3) Nadat die geformuleerde voorstelle voor die hele Algemene Vergadering gelê is, het die voorsitter gereël dat elke kerk se afvaardiging afsonderlik kon vergader om die voorstelle te bespreek, te wysig of te verwerp. Wat die N.G. Kerke betref is al die voorstelle deeglik nagegaan, gewysig en deur die groep voorlopig goedgekeur en is etlike wysiginge voorgedra by die daaropvolgende Algemene Vergadering. Ook hier het dit elke persoon vrygestaan om verdere wysiginge voor te stel waarvan daar ruim deur ons Kerk gebruik gemaak is.

(4) Wat die prosedure betref wat by die stemming gevolg is, wil ons graag die volledige feite verstrek: Op Maandag-aand, 12 Desember, het die Reëlingskomitee met **eenparige aanbeveling** voorgestel dat ten einde moontlike bevindinge so regverdig en demokraties moontlik te hanteer, 'n 80% meerderheid van alle teenwoordige afgevaardigdes benodig sou wees vir die aanvaarding van enige voorstel of amendment. Niemand sou verplig wees om te stem nie, en enige persoon sou die reg hê om sy stem in die minderheid te laat aanteken. By die uiteindelike stemming is oor elke afsonderlike punt gestem.

'n Hele aantal bevindinge is eenparig goedgekeur, o.a. die besluit oor die toekomstige samewerking van kerke waar die Samespreking by die agt ledekerke van die Wêreldraad van Kerke aanbeveel dat hulle daartoe oorgaan om 'n Suid-Afrikaanse Konferensie van die Wêreldraad van Kerke as ledekerke te stig. In dié verband het die afvaardigings van die N.G. Kerke van Kaapland en Transvaal gevra dat die volgende genotuleer word:

„Ons as lede van die afvaardigings van die N.G. Kerke van die Kaap en Transvaal na hierdie samespreking het gevoel dat dit ons vrystaan om ten gunste van die voorstel te stem ten opsigte van die stigting van 'n Raad van Suid-Afrikaanse Kerke van die Wêreldraad van Kerke. As dit egter op 'n later stadium sou blyk — en ons vertrou van harte dat dit nie die geval sal wees nie — dat die uitvoering van hierdie voorstel die verwesenliking van ons eie ideaal vir die organiese vereniging van die vyf Gefedereerde N.G. Kerke in gevaar sal stel, en dat ons om daardie rede dit onmoontlik vind om die bogenoemde voorstel uit te voer, ons in so 'n geval nie verdenk moet word van troubreuk nie.”

(5) Dit moet ook baie duidelik gestel word wat die aandeel van die afgevaardigdes van die Wêreldraad van Kerke in die hele beraad was.

Geen afgevaardigde het enige voorstel ingedien nie en in die studiegroepe was dit die lede van die Suid-Afrikaanse ledekerke wat die diskussies gevoer het. Die voorsitter by die Beraad, dr. Franklin Fry, het in alle opsigte onpartydig en objektief opgetree en die voorsitter van die studiegroepe het hulle eweso gedra. Die besluite wat geneem is, is **nie** die van die Wêreldraad nie, maar van die Suid-Afrikaanse ledekerke en moet as sulks gesien en beoordeel word.

Direk na die stemming op Woensdag 14 Desember ('n uur voor die verdaging) het die Nederduitsch Hervormde Kerk se afvaardiging hulle verklaring ingedien waarin hulle o.a. soos volg verklaar:

„Die ooreenkoms wat bereik is bevat 'n paar sake wat so ingrypend is, dat ons dit nie mag onderskryf nie. Ons kan ons daarop met die verklaring nie vereenselwig nie.”

Hierop was die N.G. Kerk genoodsaak om in die teepouse die verklaring op te stel wat saam met die bevindinge gepubliseer is.

By dié geleentheid het die aartsbiskop van Kaapstad ook 'n persoonlike verklaring voorgedra waarin hy die apologie van sy Kerk in die volgende bewoording aangebied het:

„But in the light of what we have learnt here and the information now put at our disposal, we confess with regret that in the heat of the moment we have at times spoken heatedly and, through ignorance (for which ignorance we cannot be altogether held responsible), have cast doubt on the sincerity of those who did not accept the wisdom of such public action.

„Nevertheless the delegates of the N.G. Kerk have met with us in the fullest fellowship and we have been deeply moved by this spirit of brotherly goodwill.

„Where, in the past, we have at any time unnecessarily wounded our brethren, we now ask their forgiveness in Christ.”

V. PUBLIKASIE VAN DIE BEVINDINGE:

'n Vraag wat allerweë gestel word is waarom ons kerke se afvaardiging ooit toegestem het tot die publikasie van hierdie bevindinge. Daarop wil ons graag antwoord:

(a) Dit is die erkende en aanvaarde kerklike prosedure om die bevindinge of resultate en besluite van kerklike byeenkomste onmiddellik te publiseer, voordat of sonder dat dit deur Sinodes amptelik goedgekeur is. So bv. was die inhoud van die referate en besluite van die Kerklike Kongres te Bloemfontein in 1950 streng konfidensieel behandel tot na afloop van die konferensie. Die volledige stukke en besluite is toe gepubliseer. Sommige van hierdie besluite, bv. oor die algehele gebiedskeiding, was so ingrypend dat die Eerste Minister openlik in die Volksraad daaroor kwalifiserende kommentaar gelewer het.

Dieselbde is ook gedoen met die ad hoc-verslag oor rasse-aangeleenthede van die Raad van die Kerke in 1956.

Ook die besluite van die Gereformeerde Ekumeniese Sinode te Potchefstroom, 1958 is wêreldkundig gemaak. In hierdie verslag het onder andere die besluit in verband met gemengde huwelike, wat nou by Cottesloe feitlik woordeliks herhaal is, voorgekom.

(b) Na ons uitdruklike vooraf-verklaring oor die aard van die stukke en bevindinge het ons aangeneem dat ons kerke offisieel in elk geval nie gekompromitteer sal wees deur die bekendmaking daarvan nie.

(c) Nietemin het u verteenwoordigers nie ligsinnig opgetree nie maar diep onder die erns van die moontlike implikasies van die publisering verkeer en het ook as groep twee agtereenvolgende aande tot in die laat ure van die nag met mekaar oor hierdie aspek

geraadpleeg. Alhoewel dit die algemene gevoel was dat ons liefs nie die inhoud van die bevindinge op daardie wyse sou wou wêreldkundig maak nie, was ons geplaas voor 'n dilemma:

- (i) As gevolg van 'n berig wat teen die uitdruklike ooreenkoms aan Die Transvaler oorhandig is op die 2e dag van die Konferensie, deur een van die afgevaardigdes van 'n ander kerk, het die ander koerante gedreig om ook hulle woord te breek en te sorg dat hulle sensasieberigte in verband met die same-sprekings kry. Na 'n besoek aan al die redakteurs deur verteenwoordigers van die Reëlingskomitee het hulle onderneem om te swyg op voorwaarde dat hulle aan die einde 'n verklaring kry.
- (ii) Indien ons beswaar sou maak teen die uitreik van 'n verklaring, was daar die groot moontlikheid dat die pers tog ons en ander memoranda in die hande sou kry en hulle eie misleidende berigte daaruit opstel. Dit sou na ons mening verwarring geskep het, daar ons bewus was van die feit dat daar van die bevindinge, in een of ander vorm, ook in ons studiestukke terug te vind was.

As ons hierin 'n oordeelfout begaan het, kan ons net ons innige spyt uitspreek. Dit was die lig wat ons op daardie tydstip gehad het. Ons wil egter beweer dat die reperkussies van die verklaring nie sulke afmetinge sou aangeneem het, as —

- a. Die Hervormde Kerk nie troubreuk gepleeg en die volgende dag met eensydige en misleidende verklaringe (weer in stryd met ons plegtige ooreenkoms tydens die Beraad) alarm gemaak het nie;
- b. Die pers die saak meer positief en beheersd gehanteer het. In ons Afrikaanse pers is feitlik geen aandag gegee aan sulke gegewens soos bv. biskop De Blank se openbare apologie aan die N.G. Kerk; of die uitdruklike beginselstandpunt waarvan die N.G. Kerk uitgegaan het nie, terwyl die Engelse pers deur sensacionele beriggewing die saak nog verder vertroebel het.
- c. Ons moet ook ons teleurstelling te boek staaf dat selfs ons eie kerklike pers eensydige kommentaar gelewer het, sonder om enige poging aan te wend om die volle inligting van afgevaardigdes vooraf te bekom.

VI. AANDEEL VAN DIE HERVORMDE KERK VOOR, TYDENS EN NA BERAAD

Alhoewel elke persoon en Kerk ten volle geregtig is op die standpunt wat ingeneem en die beleid wat gevolg word, moet ons ter wille van die waarheid en die geskiedenis die volgende aanteken:

(a) Die Hervormde Kerk was vanaf die eerste besoek van dr. Bilheimer ten volle geken en op hoogte van die verloop van sake — trouens dr. Bilheimer het tydens sy eerste besoek in April met hulle gekonfereer direk na sy samespreking met ons.

(b) Hulle was, net soos ons, op die reëlingskomitee verteenwoordig en het alle stappe in verband met die beplanning en uitvoering saam goedgekeur, soos hierbo reeds aangetoon is.

(c) Hulle was ook verteenwoordig op die reëlingskomitee wat tydens die Beraad opgetree het wat bv. die aanbeveling in verband met die neem van besluite **eenparig** aanvaar het.

(d) Volgens die offisiële notule het die afgevaardigdes van die Hervormde Kerk slegs in drie gevalle hulle name in die minderheid laat aanteken, naamlik —

by **Afd. II punt 6** insake uitsluiting uit 'n Kerk op grond van kleur of ras;

Afd. II punt 15 insake grondbesit en verteenwoordiging;

en **Afd. II punt 16** insake Kleurlingverteenwoordiging.

Verder het ds. Oosthuizen persoonlik ook laat aanteken dat hy teen **Afd. III punt 2** insake regverdigte verhoor, gestem het.

Daar bestaan dus geen geskrewe getuienis van hoe hulle in elkeen van die ander gevallen gestem het nie. Ons meen egter dat ons sonder gevaar van teëspraak kan verklaar dat hulle in geval van die besluite wat met meerderheidstem aanvaar is nie **almal** daarteen gestem het nie.

(e) Verder moet dit aangeteken word dat daar by geleentheid van die stemming net agt verteenwoordigers van die Hervormde Kerk teenwoordig was. Prof. S. P. Engelbrecht het op die tweede dag vertrek en nooit weer ter vergadering verskyn nie.

Prof. L. I. Coertze het na die Saterdagoggendsitting nie weer verskyn nie. Dit kom dus vir ons vreemd voor dat die verklaring in verband met hulle standpunt wat hulle teen die einde van die sitting ingedien het, vir opname in die notule, al tien se name dra.

(f) Die Hervormde Kerk het na ons beskeie mening, instryd met die ooreenkoms, naamlik „ons taak hierna is nou om verslag te doen aan ons onderskeie kerke”, met kommentaar op die besluite na die openbare pers gegaan. Die een ding wat ons graag sou wou vermy, naamlik 'n **verklaringstryd** vir die openbare pers is daardeur veroorsaak. Die Hervormde Kerk se verklarings het ons weer verplig om ook verklarings uit te reik.

(g) Een van die besluite van die Kerkeberaad wat ook deur die Hervormde Kerk onderskrywe is, lui soos volg:

„Die samespreking dring daarop aan dat 'n beroep op ons gewete gedoen word dat so dikwels as dit gebeur dat 'n Kerk hom gedwonge voel om 'n ander Kerk of kerkleier te kritiseer, hy eers hierdie Kerk in 'n broederlike gesindheid sal nader, alvorens hy 'n openbare verklaring maak.”

Ons laat dit aan u eie oordeel oor of u meen dat ons broeders hulle sedert die afloop van die Beraad in geskrif en woord aan hierdie besluit gehou het! Omdat ons van ons kant af ons egter hieraan wou hou het ons aanvanklik die swye bewaar. Sien verder hieronder paragraaf VII.

(h) Aan die ander kant moet dit ook aangeteken word dat ons onderlinge verhouding tot en verkeer met die broeders van die Hervormde Kerk tydens die konferensie hartlik en openhartig was. In die besprekings het ons saam uitgegaan van die standpunt dat afsonderlike ontwikkeling die enigste realistiese en regverdigte oplossing vir ons rasseprobleme bied. Waar ons weë uiteen geloop het was dit egter in die nugtere oorweging van die Christelike eise

van geregtigheid, wat gestel moet word by die uitvoering van die beleid en die skriftuurlike fundering daarvan.

Waar ons bereid was om eerlik as Christene oorweging te skenk aan die baie onontwykbare probleme en menslike ontberinge in verband met die toepassing daarvan, was hulle meer ingestel op die uiteensetting van die teorie sonder volle inagneming van die eise van die praktyk. Hulle standpunt kan soos volg gestel word: „Aangesien die teorie reg en goed is, is dit nie vir ons as Kerk om ons te bekommer oor of in te meng met die staatkundige aspekte van die praktiese toepassing, nie. Dit laat ons in die bekwame hande van ons Christelike Owerheid.”

Aan die ander kant het u verteenwoordigers uitgegaan van die algemene opset: Om die teorie wat in beginsel suiwer en goed is in die praktyk te laat slaag moes ons as Christene kennis neem van ernstige wrywingsvlakte wat voor ons gelê is en as Kerk medeverantwoordelikheid aanvaar vir die wyse waarop menslike verhoudinge daardeur geraak word. Die doel heilig nie die middele nie en derhalwe mag die Christelike gewete nie swyg oor middele wat nie die toets van Christelike geregtigheid kan deurstaan nie.

As u meen dat ons hierin oorywerig was en derhalwe die grense van die Kerk as organisme se bevoegdhede oorskry het, sal ons graag van die geleentheid gebruik maak om die saak op die Sinode uit te debatteer, en van die Sinode te verneem watter Christelike alternatief daar vir ons in hierdie omstandighede was en is.

VII. OPTREDE VAN AFGEVAARDIGDES NA BERAAD:

As gevolg van die ernstige reperkusies veroorsaak deur die verklaring en die daarbykomende uitlatings van die Hervormde Kerk se afgevaardigdes was die Moderatuur verplig om 'n verklaring uit te reik waarin duidelik daarop gewys is dat die verstandhouding waartoe al die kerke op die Beraad gekom het insake samesprekinge oor punte van verskil, inhoud dat geen openbare verklaringe oor die meriete van die bevindinge gemaak sou word nie. (Sien Verklaring Moderatuur 17 Desember 1960.)

Dit was die rede waarom die afgevaardigdes hulle stelselmatig weerhou het van enige sodanige optrede hoewel die provokasie baie groot was om dit te doen, veral as gevolg van die misleidende en onverantwoordelike uitlatinge van die Hervormde Kerk.

Die volgehoue perskampanje vanaf 15 Desember het die afgevaardigdes egter genoodsaak om die **Nadere Verklaring** op 27 Desember uit te reik hoofsaaklik as antwoord op die stellinge van die Hervormde Kerk. Toe dit blyk dat ten spye van hierdie verklaring (waarin duidelik aangetoon is dat die afgevaardigdes nie afgewyk het van die Kerk se uitsprake nie maar dit net tot hulle volle konsekvensies wou deurtrek) die algemene publiek onder aanvoering van die pers volgehou het om verkeerde afleidings te maak, het die afvaardiging besluit om geen verdere openbare verklaringe te doen nie, maar om te wag vir die predikantekonferensie van begin Februarie.

As gevolg van die besware van sommige predikante en een of twee kerkrade dat hierdie konferensie die saak by die Sinode

sou prejudiseer, is die bevindinge van Cottesloe nie hier bespreek nie en is die hele aangeleentheid na die Sinodale Kommissie verwys.

VIII. DIE MERIETE VAN DIE COTTESLOE-BESLUISTE:

(a) Tot op hierdie oomblik het die afgevaardigdes nog geen geleentheid gehad om die meriete van die Cottesloe-besluite rustig en nugter aan die kerk te stel nie. Intussen het talle kerkrade hulle egter die reg toegeeën om besluite te neem wat ook ernstige aanklagte bevat en mosies van sensuur op die afgevaardigdes impliseer. Ons ag dit noodsaaklik dat voordat die meriete bespreek word, die Sinode 'n duidelike regsbevinding sal gee oor die kerkrade wat ons as ampsdraers van die kerk, wat nie aan die sensuur van kerkrade onderworpe is nie, op hierdie wyse ongehoord veroordeel en gesensureer het.

(b) Die Sinode word ook versoek om hom uit te spreek oor dieregsbevoegdheid van afgevaardigdes van kerkrade wat reeds klaar veroordelende besluite geneem het oor 'n aangeleentheid waарoor alleen die Sinode 'n gesaghebbende oordeel uit naam van die kerk kan spreek.

(c) Sonder om ons self as individue of as groep t.o.v. die sake hierbo gestel te prejudiseer en met voorbehoud van die reg wat aan elke afgevaardigde gegee moet word om sy saak onbellemmerd te stel en 'n volledige en regverdigte gehoor op die Sinode, te ontvang wil ons nogtans die volgende stuk (gemerk Bylae C) indien wat enigsins 'n aanduiding kan gee van die agtergrond waaranteen hierdie saak gesien en beoordeel moet word.

Hierdie stuk is opgestel deur een van die afgevaardigdes vir die Teologiese dag te Stellenbosch en bied 'n oorsigtelike beeld van die beginsels waardeur ons ons laat lei het op die Cottesloe-beraad. Dit gee nie voor om of 'n volledige of 'n algehele verteenwoordigende weergawe van al die afgevaardigdes se opvattingen en standpunte, te wees nie. Dit kan egter deur ons onderskryf word in soverre dit 'n verklaaring bied vir ons meermale herhaalde stelling dat ons die Cottesloe-besluite nie in stryd ag met ons verklaarde uitgangspunt nl. dat „'n beleid van differensiasie verdedigbaar is uit 'n Christelike oogpunt, die enigste realistiese oplossing vir die probleme van rasverhoudinge aanbied en daarom die belang van die verskillende bevolkingsgroepe die beste dien".

Behalwe hierdie stuk, tesame met die studiestukke ag die afgevaardigdes dit noodsaaklik dat die Sinode, aleer hy tot enige besluit geraak, 'n deeglike studie sal maak en bespreking sal toelaat van ander dokumente en informasie wat deur u afgevaardigdes as grondslag vir hulle studie gebruik is.

Meriete:

Van hierdie stuk word kennis geneem.

Ten einde die Sinode in te lig oor die algemene beginsels waardeur ons ons laat lei het, sal ons nou probeer om kortliks kommentaar te lewer oor die bevindinge. Die algemene inleiding (Deel I) spreek vir sigself.

Deel II:

Bevinding no. 1: Hierdie bevinding word onderskrywe met ingeneming van ons erkende patroon van differensiasie en gebiedskeiding.

Bevinding no. 2: Dis 'n bloot historiese stelling.

Bevinding no. 3: Oorvloedige getuenis is op die samespreking gelewer van die vrees in die harte van baie blankes, sowel as van die feit dat baie nie-blankes hulleself gefrustreerd voel.

Bevinding no. 4: Geen kommentaar nodig nie.

Bevinding no. 5: Hierdie stelling onderskryf ons kerk se standpunt.

Bevinding no. 6: Hierdie besluit moet gelees word teen die agtergrond van die rapport van die Kommissie vir Aktuele Vraagstukke, waarvan ons bewus was (sien Sinodale Agenda, bl. 218 — 221) en waarin o.a. gesê word:

„Deur die doop van die bekeerlinge uit die heidendom word hulle prinsipieel met ons verenig tot lede van dieselfde Ned. Geref. Kerk.

„Ter wille van die goeie orde en doeltreffende bearbeiding van lidmate van ander taal- en kultuuragttergrond word hulle in afsonderlike dogterkerke van die N.G. Kerk georganiseer. Dit word van lidmate verwag om hulle te voeg by die gemeentes waar hulle taalkundig en kultureel die meeste tuishoort.

„Die moederkerk staan met hierdie dogterkerke in die allernouste verband en sal daarna strewe om hierdie verband sover as moontlik organisatories en andersins tot uitdrukking te bring.

„Met die oog op wedersydse kontak tussen medegelowiges in die algemeen en tussen lidmate van moeder- en dogterkerke in die besonder, sal kerkrade na die eis van die omstandighede kan handel en by die erediens plek inruim vir besoekende lidmate van moeder- en dogterkerke of ander ekumeniese besoekers al na gelang die geval mag wees.”

Ons was ook bewus van die feit dat nodige wetswysiging in hierdie verband deur die Kommissie vir Aktuele Vraagstukke aanbeveel word.

Bevinding no. 7: Dis 'n meningsuiting oor die huidige situasie waarmee 'n mens kan saamstem of waarvan jy kan verskil sonder prysgewing van beginsel.

Bevinding no. 8: Dit is 'n erkende kerklike ideaal.

Bevinding no. 9: Alhoewel ons die beginsel van konsultasie onderskryf en graag sal sien dat nog meer doeltreffende raadpleging sal plaasvind, staan ons hier voor een van die grootste probleme van ons land, nl. die moeilikheid om te bepaal wie die ware verteenwoordigers van die Bantoe is.

Bevinding no. 10: Ons is bewus dat die formulering van hierdie bevinding vir verskillende interpretasies vatbaar is, en baie misverstand veroorsaak het. Volgens ons interpretasie bevat hierdie bevinding nie 'n goedkeuring van gemengde huwelike nie. Dit is 'n swakker formulering van dieselfde beginsel wat in 1958 by die Ekumeniese Sinode soos volg gestel is: „Geen direkte skriftuurlike bewys kan vir of teen die vermenging van rasse deur

huwelike aangevoer word as beginseluitspraak nie. Die welsyn van die Christelike gemeenskap asook pastorale verantwoordelikheid vereis dat deeglike aandag aan wetlike, sosiale en kulturele faktore gegee moet word omdat hulle sodanige huwelike bepaal.” (Acta, bl. 149.)

Ons lees hierdie bevinding ook in die lig van die standpunt soos deur ons Sinode aanvaar in 1951 (soos Acta, bl. 161).

Bevinding no. 11: Ons het hier te doen met 'n sosiale probleem as gevolg van die groeiende mynwese en industriële ontwikkeling, afgesien van die bepaalde regeringsbeleid.

Die ondervinding van ons Sendingkerk bevestig die stelling wat hier gemaak word. Ons mag hoop dat met die ontwikkeling van grensnywerhede en Bantoetuislande, hierdie probleem gaandeweg opgelos sal word.

Bevinding no. 12: Hierdie stelling is miskien oordrewe, alhoewel ons nie ons Christelike verantwoordelikheid kan ontduik om toe te sien dat die nie-blankes vergoed sal word ooreenkomsdig hulle produktiwiteit en dat hulle die geleentheid gebied sal word om hulle produktiwiteit te verhoog, nie.

Bevinding no. 13: Die oorspronklike bewoording wat werkreservering per se as **onregverdig** bestempel het, is op ons aandrang gewysig. Ons wil nou verklaar dat ons die positiewe aspekte van werkreservering geredelik toegee, maar dat daar tog aspekte van die stelsel is, wat ondersoek en wysiging vereis.

Bevinding no. 14: Geen kommentaar nodig nie.

Bevinding no. 15: Ons verwys na die aanvullende verklarings van ons kerk se verteenwoordigers op hierdie punt. Hierdie bevinding moet gelees word in die lig van die besluite en verklarings van die Kerklike Kongres van 1950. Aangesien ons individuele interpretasies van hierdie bevinding verskil, laat ons dit vry aan elkeen om verder hulle eie standpunt te stel indien nodig.

Bevinding no. 16: Geen kommentaar nodig nie.

Bevinding no. 17 (a) (b): Alhoewel daar geen eenstemmigheid oor hierdie saak was nie, het die meerderheid van ons afvaardiging hom neergelê by die beginselformulering soos vervat in die Kaapse memorandum.

Sien ook aanvullende verklaring in Kaapstad uitgereik op 22 Desember 1960.

Deel III:

No. 1: Geen kommentaar nodig nie.

No. 2: Hierdie stelling bevat die gewysigde formulering, wat deur een van ons afgevaardigdes voorgedra is.

No. 3: Dit is 'n Algemene Stelling van Christelike geregtigheid, soos dit behoort te geld ook teenoor die Indiërgroep.

No. 4: Hierdie stelling voldoen aan die eise van regverdigheid en die bevordering van die Koninkryk van God onder die nie-blankes.

No. 5: Ons kan hierdie beginsel onderskrywe uit die oortuiging dat die sg. kerkklousule hierdie doelstelling nie dwarsboom nie. (Sien ook rapport van die Aktuele Vraagstukke — Agenda, bl. 283 — 285.)

No. 6: Ons wil aanbeveel dat die Sinode hierdie beginsel onder-skrywe.

No. 7: Ons beveel so aan.

No. 8: Ons kan dit onderskrywe, as daar so 'n liggaam tot stand mag kom.

No. 9: Dit bevat waardering sowel as 'n algemene wens waar-mee geen ernstige beginsels gemoeid is nie.

No. 10: Sien kommentaar by Bevinding II, 11.

GELEENTHEID AAN AFGEVAARDIGDES NA KERKEBERAAD:

Voordat die aanbevelings van die Ad Hoc-kommissie behandel word, word die geleentheid gegee aan afgevaardigdes na die Cottesloe-Kerkeberaad om, indien hul die behoefte daartoe gevoel, die vergadering toe te spreek.

Proff. E. P. Groenewald, A. B. du Preez, ds. C. B. Brink, dr. J. A. van Wyk, ds. C. F. B. Naudé en dr. F. E. O'B. Geldenhuys maak van die geleentheid gebruik.

SLUITING

Na die sing van Ges. 49 vers 1, sluit dr. A. C. Barnard met gebed.

Aandsitting

Na die sing van Ges. 4 verse 1 en 2, gaan die vergadering voort met die behandeling van die Verslag van die Ad Hoc-kommissie, Punt VI (Aanbevelings). By die verdaging om 10 nm. het die bespreking nog voortgeduur.

SLUITING

Ná die sing van Ges. 43 vers 5, sluit die ouderling van Boksburg af met gebed.

Vierde Sitting: Saterdag 8 April

BIDUUR:

Die biduur word waargeneem deur ds. C. A. du Plessis; ná die sing van Ps. 25 vers 2 en ná 'n gebed deur hom, lees spreker voor uit Ef. 4 en spreek enige gedagtes uit na aanleiding van vers 15: „Terwyl ons in liefde die waarheid betrag.” Ná enige gebede sluit die biduur af met Ges. 11 vers 1.

VERSKYNING TER VERGADERING:

Oudl. D. J. van Alphen (Sesfontein), oudl. C. J. Diedericks (Petronella) en oudl. C. J. Rossouw (Wespoort), verskyn ter vergadering.

SEËNWENSE ONTVANG VAN:

Die gemeente Amalia, eerw. Odendaal en Personeel, Sending-pers, Sendingsekretaris (Suidstreek), Kerkraad Turffontein, Scriba Kerkraad Witrivier, Kerkraad Ventersdorp, Kerkraad Ottosdal, Scriba Coligny, Sinode N.G. Kerk, Natal, Volksrust-Suid, mev. (ds.) Steyn, Vereeniging, KJV. Watervalboven, N.G. Gemeente Letsitele,

ORDEMOSIE

Die volgende ordemosie word aanvaar:

Die vergadering versoek dat alle persone wat voorstelle en amendemente voorgestel het en nog wil voorstel in verband met die aanbevelings van die Ad Hoc-kommissie, bymekaar sal kom en sal poog om 'n eenparige voorstel aan die vergadering voor te lê sodat die vergadering uit een mond kan spreek, of indien dit onmoontlik is, die voorstelle tot 'n minimum van alternatiewe gegroepeer kan word.

DR. J. D. W. KRITZINGER.
DS. G. F. K. CARSTENS.

Verslag van die Ad Hoc-kommissie, Punt VI (Aanbevelings) (Vervolg)

Die bespreking van hierdie saak word hervat en ná die bespreking kom die voorstelle en amendemente voor die vergadering. Ná behoorlike stemming word die oorspronklike voorstel die besluit van die vergadering.

1. **Voorstel:** Die Sinode betreur die neem en bekendmaking van ingrypende besluite soos deur die Kerkeberaad te Cottesloe geneem alvorens 'n bevoegde kerklike vergadering hulle in behandeling kon neem en besluit dat al die bevindings wat in botsing is met ons Kerk se geformuleerde beleid nie aanneemlik is vir hierdie vergadering nie.

2. Die Sinode keur die beoordeling van die Owerheidsbeleid op hierdie wyse en langs hierdie weg ten sterkste af, aangesien:

- (a) dit die Owerheid in die uitvoering van sy moeilike taak onnodig in verleenetheid gebring het;
- (b) daar ander meer positiewe en beproefde weë vir die Kerk as sodanig hiervoor oopstaan;
- (c) die Kerk tot op hierdie stadium in die uitvoering van sy sendingroeping altyd die goede samewerking en daadwerklike ondersteuning van die kant van die Owerheid geniet het wat ons graag met dank en waardering ter boek wil stel; en
- (d) dit juis geskied het op die ongelukkige tydstip toe Suid-Afrika in die brandpunt van vyandelike aanvalle gestaan het.

3. Die Sinode herbevestig dat die Kerk dit as deel van sy roeping aanvaar om die hoogste belang van ook die nie-blanke bevolkingsgroepe te bevorder en is oortuig dat dit die beste langs die weg van die historiese beleid van differensiasie kan geskied.

4. Die Sinode roep deur middel van „Die Herderlike Brief” al die lidmate van die Kerk op tot voortdurende handhawing en bevordering van die Christelike gesindheid teenoor die nie-blankes en wel op sowel tydelike as geestelike gebied.

5. Die Sinode dra dit aan sy kommissie vir Aktuele Sake op om daarop in te gaan welke bevindinge van die Kerkeberaad verdere besinning en formulering vereis en daaroor te besin en te rapporteer.

6. Die Sinode let op die feit dat ons verteenwoordigers sekere foute ten opsigte van prosedure in hul optrede erken. Hy keur die besluite van die Kerkeberaad — in die geheel gesien — af, maar aanvaar die goeie trou en integriteit van sy verteenwoordigers wat onder moeilike omstandighede hul Kerk probeer dien het en spreek die vertroue uit dat hul dienste ook in die toekoms veel sal beteken vir die Kerk, tot eer van die naam van die Here.

DS. A. J. V. BURGER.

DS. M. S. JOUBERT.

By punte (1), (2) en (6) het die leraar van Bezuidenhoutsvallei in die minderheid gestem. As een van die redes by punt (6) voer hy aan dat sy insiens die eerste sin nie waar is nie.

MOSIES

Die volgende mosie word aanvaar:

Opdrag aan Kommissie vir Aktuele Sake:

Die Sinode dra dit aan die Kommissie vir Aktuele Sake op om die taak van die Kerk in sy verhouding teenoor die Staat, nader te ondersoek, te omskrywe en te rapporteer.

DS. J. H. LOUW.

OUDL. A. P. MYBURGH.

Die volgende besluite word verder geneem:

(i) **Nie-blanke lidmate van die Ned. Geref. Kerk:** Hierdie Hoog-earwaarde Vergadering verseker al die nie-blanke lidmate van die Ned. Geref. Kerk en alle ander nie-blankes in ons land dat hy besef dat die besluite van Cottesloe brandende vraagstukke is wat die Kerk se ernstige aandag geniet. Om hierdie rede versoek hierdie vergadering al die lidmate van die Ned. Geref. Sendingkerk om daaral te bly teenoor ons Kerk en verseker alle nie-blankes daaral saak verder ondersoek word om die wil van God in die lig van die Woord te vind.

DS. S. O. SKEEN.

DS. R. J. J. VAN VUREN.

(ii) **Totale gebiedskeiding:** Die Hoogeerwaarde Sinode verklaar in ooreenstemming met sy vroeëre besluite, dat die heil vir blank en nie-blank in Suid-Afrika geleë is in uiteindelike totale gebiedskeiding met volle ontwikkelingsmoontlikhede vir almal, elkeen in sy eie gebied.

Die Kerk het met waardering kennis geneem van die enorme werk wat deur die Owerheid reeds verrig is, en die goeie vordering wat gemaak is in hierdie rigting.

Die Kerk is bewus van die geweldige erns daarvan dat die tyd kort is en besluit daarom verder:

- om by die Owerheid daarop aan te dring om die pas van die skeidingsproses met alle mag te versnel en
- dring by sy lidmate daarop aan om met gewilligheid die groot offers wat deur die skeiding gevverg sal word, blymoedig te bring om so aan alle rasse, met Gods hulp, 'n veilige toekoms te verseker.

DS. R. J. RAATH.

SLUITING:

Ná die sing van Ges. 7 vers 2, sluit ds. M. E. J. Bezuidenhout met gebed.

Vyfde Sitting: Maandag 10 April

Biduur: Die biduur word waargeneem deur ds. A. de V. Visser. Ná die sing van Ges. 76 verse 1 en 4, lees hy voor uit Esegiel 14 en beklemtoon die 14e vers. Enige gebede volg en die biduur sluit met Ges. 78 vers 4.

Verskynning ter vergadering: Die volgende verskyn ter vergadering: Oudl. J. Benn, C. H. Boshoff (secundus), C. J. Olivier, T. N. Benadé (secundus Quaggapoort), R. v. d. Westhuizen, C. C. E. Kloppers, J. J. H. Vorster (secundus), B. L. Cronje, P. J. du Preez (secundus), L. Liebenberg (secundus), F. U. O. Ohlhoff (primarius), K. J. S. Henning (secundus), J. W. Potgieter, J. W. Wagner (primarius), S. N. Dirker, J. D. Beneke (secundus), P. J. Hugo en ds. J. van der Lugt (Goedegun).

Kennis van bevestiging: Ds. Adriaan Petrus van der Colf is bevestig as leraar van die Gemeente Suid-Rand en word ter vergadering verwelkom.

Verslag van die Ad Hoc-kommissie, Punt VI (Aanbevelings) (Vervolg)

Na aanleiding van die voorstel wat reeds aanvaar is, word die volgende mosies aan die vergadering gestel:

1. Aantygings teen Kleurlingbevolking:

Hierdie Sinode betreur die onverantwoordelike en on-Christelike aantygments wat ten opsigte van die Kleurlingbevolking in 'n koerant gemaak is en wil beslis beklemtoon dat dit nie die stem van die Kerk is nie. Inteendeel, is daar hoë waardering en agterdoen en welwillendheid in die harte van ons lidmate teenoor die Kleurlingbevolking van ons land.

DS. J. A. OLIVER.
DS. J. T. JORDAAN.

Aanvaar.

2. Besinning deur Kommissie vir Aktuele Vraagstukke:

Die Hoogeerwaarde Sinode dra dit verder aan die Kommissie vir Aktuele Sake op om ook te besin oor die wyse waarop ons die gewetensbesware uit eie geledere kan ontmoet en die „skynmoreel” gefundeerde kritiek vanuit die Wêreldraad van Kerke en van die ganse wêreld waardig maar beslis kan weerlê.

Die Kommissie vir Aktuele Sake sal verder:

- (i) die fatale onvermoë van die teologie om die sedelikheid en religie in rasionele eenheid te laat opgaan, ondersoek aangesien dit aan die basis van gewetensbesware lê;
- (ii) die wenslikheid en moontlikheid ondersoek om sonder versuim die aanvoorwerk te doen vir die daarstelling van 'n eie teologie wat ons Kerk in sy verantwoordelike situasie kan verantwoord;

(iii) ingaan op die rol wat die afgewaterde moderne begrip van die Bose en van sonde speel in die onvermoë van die mens om met die totaliteit van werklikheid gekonfronteer te raak.

OUDL. DR. G. H. ROUX, Northam.
PREDIKANT, Kameeldrif.

Hierdie mosie word verwys na die Kommissie vir Aktuele Vraagstukke.

3. Aanspreeklikheid van Kerklike Dienaars:

Die Sinode beklemtoon die beginsel dat wanneer 'n dienaar van die Kerk spreek en handel **volgens** die opdragte en besluite van die Kerk, hy van aanspreeklikheid vir die gevolge daarvan ontslaan is, en die Kerk die aanspreeklikheid dra; maar wanneer hy volgens eie oortuiging en insig optree, selfs met verontagsaming van die Kerk se opdragte en besluite, so 'n dienaar alleen alle aanspreeklikheid vir die gevolge sal dra en desnoods deur die Kerk tot verantwoording geroep kan word.

DS. P. J. VIVIERS.

DS. N. VAN LOGGERENBERG.

Hierdie mosie word eweneens verwys na die Kommissie vir Aktuele Vraagstukke.

4. Optrede in verband met Kerkeberaad:

Die Hoogeerwaarde Sinode gee sy teleurstelling te kenne teenoor sodanige persone en instansies wat, hetsy doelbewus of op onverantwoordelike wyse of deur onversigtigheid, ná die bevindinge van die Cottesloe-beraad vrygestel is, só opgetree het dat dit onrus in die gemoedere van die lidmate van ons Kerk bring het.

Voorts versoek die Hoogeerwaarde Sinode elke leraar, elke afgevaardigde ouderling en so ook elke kerkraad, om in alle erns en waardigheid die hele aangeleentheid in die regte lig voor die verskillende gemeentes te stel.

OUDERLING, Waverley.

Verwys na die Kommissie vir Aktuele Sake.

5. Uitsprake insake Gemengde Huwelike:

Die Skrif bevat geen duidelike uitsprake **vir of téén** die huwelik van persone van een ras met persone van 'n ander ras nie. Die Skrif veroordeel egter die huwelike van gelowiges met ongelowiges (1 Kor. 6 : 14) en leer verder dat die huwelik volgens sy wese 'n vereniging is tussen twee mense wat by mekaar pas (Gen. 2 : 18).

Daarvolgens **veroordeel** die **Skrif** by implikasie

- (a) 'n huwelik waar daar tussen die man en vrou 'n groot kloof bestaan in kultuur en beskawing;
- (b) 'n huwelik waardeur die grense tussen afsonderlike volkere uitgewis word, en
- (c) 'n huwelik waardeur die kulturopdrag wat God aan volkere gegee het, verlore gaan soos wanneer 'n kultuurvolk hom met 'n primitiewe volk vermeng.

OUDL. DS. W. A. MALHERBE.

Verwys na Kommissie vir Aktuele Sake.

6. Oproep aan lidmate van dogterkerke:

Die Sinode verseker die lidmate van die Ned. Geref. dogterkerke van sy innige belangstelling en voorbidding vir hulle in hierdie tye van gisting in Afrika. Die Sinode het met ooprechte dank kennis geneem van die vasberadenheid, Christelike gesindheid en trou aan die Kerk wat hulle in die afgelope jaar openbaar het. Die Sinode verseker hulle dat ons ons onderlinge eenheid in Christus erken, die verantwoordelikheid wat hierdie erkenning meebring, besef, en dit te alle tye wil uitlewe. Om hierdie rede voel die Sinode innig met ons nie-blanke lidmate saam en wy hom opnuut aan sy taak om, in ooreenstemming met die Woord van God dat ons mekaar se laste moet dra (Gal. 6 : 2), ook in die toekoms hierdie gesindheid van Christus te openbaar.

DS. L. J. LOOTS.
DR. W. D. JONKER.

Hierdie mosie word aanvaar.

7. Dank aan Kerklike Tydskrifte:

Die Sinode spreek sy waardering en dank uit teenoor die Redakteur van Die Kerkbode en Die Voorligter vir die wyse waarop hierdie twee kerklike blaaie gepoog het om duidelikheid te midde van die verwarring, kalmte te midde van die storms en rigting te midde van onsekerheid aan die lidmate van die Kerk te verskaf. Die Sinode bid hierdie twee redaksies die seen van die Here toe waar hulle daarna streeue om die Nederduitse Geref. Kerk tot diens en hulp te wees.

DS. J. J. G. LOOTS.
DS. A. DE V. VISSER.

Hierdie mosie word aanvaar.

8. Beginsel van Differensiasie en Eiesoortige Ontwikkeling:

Die Sinode is oortuig dat die beginsel van differensiasie en eiesoortige ontwikkeling volgens die Heilige Skrif is. Dit word egter aan die Kommissie vir Aktuele Vraagstukke opgedra om die nodige aandag te skenk aan en verslag te doen oor die kontrapolêre teendeel daarvan, nl.: koördinasie van die rassegroepe.

DS. I. F. RETIEF.
DS. M. J. P. OLIVIER.

Verwys na Kommissie vir Aktuele Sake.

9. Gemengde Huwelike:

Die Hoogeerwaarde Algemene Sinode besluit dat hy hom nie sonder meer kan vereenselwig met die stelling dat daar geen Skriftuurlike gronde is vir 'n **verbod** op gemengde huwelike nie, en dra dit aan die Kommissie vir Aktuele Sake op vir verdere ondersoek en rapport.

Omdat: (i) Die hele Skrif (Oue en Nuwe Testament) as 'n profetiese woord gegee is, waarop ons tog moet ag gee soos 'n lamp wat in 'n donker plek skyn (2 Petr. 1 : 19).

(ii) Die gelykwaardigheid van alle mense voor God, sien op die sondige veroordeelde staat van die mens (Rom. 3 : 9-20, ens.).

(iii) Die Heilige Skrif bevat positiewe Goddelike opdragte aan Israel om hulle nie te verswaer met sekere volke nie, maar hulle

met 'n algehele banvloek te tref sodat Israel nie sal leer om te handel volgens al hulle gruwels en hulle só teen die Here te besondig nie (Deutr. 20 : 18, ens.).

(iv) Die gee van jou seuns en jou dogters **onder dwang** aan 'n ander volk word gesien as 'n strafmaatreël van God (Deutr. 28 : 32).

(v) Aan die teruggekeerde Israel, 'n klein minderheid te midde van 'n omringende oorweldige heidendom, word 'n positiewe gebod gegee om gemengde huwelike af te las en selfs te ontbind (Esra 9 : 10-15).

(vi) God self tref **onder buitengewone omstandighede** maatreëls vir Israel, as **draer van die heilsboodskap**, om sy volksidentiteit te behou.

(vii) Daar bestaan maatskaplike, biologiese, genetiese en kulturele redes vir die onwenslikheid van gemengde huwelike wat die mens as redelike wese nie kan verontgaas nie.

DS. J. D. CILLIERS.

OUDL. J. I. J. F. NEL.

Hiermee is die bespreking oor die Kerkeberaad te Cottesloe afgesluit.

GROETE VAN ANDER KERKE:

Die Hoogeerwaarde Voorsitter stel die afgevaardigdes van die Gefedereerde Ned. Geref. Kerk en van die Susterkerke voor en stel aan die woord:

(i) Ds. A. J. van Wyk wat die groete van die Kaapse Kerk oordra.

(ii) Ds. A. A. van Wyk dra die groete van die Natalse Kerk oor.

(iii) Namens die Vrystaatse Kerk bring ds. J. J. G. Steyn die groete van daardie Kerk.

(iv) Uit S.W.A. het die groete gekom by monde van ds. N. J. Mostert.

(v) Namens die Geref. Kerk spreek ds. J. L. de Bruin 'n kortwoord.

(vi) Ds. A. J. Nolte dra die groete van die Ned. Herv. Kerk oor.

Al die sprekers word op gepaste wyse deur die Hoogeerwaarde Assessor bedank.

Namiddagsitting

Seënwense: Seënwense ontvang van: Gemeente Ferndale, diaaken en mev. Tomlinson, Gemeente Roodepoort, Gemeente en Kerkraad Witbank, Kerkraad Springs-Noord, Sendingkerkraad Noordelike Pretoria, Gemeente Groblersdal, Hoofbestuur Bond van Dienaresse, Kerkraad Petronella, Kerkraad Linden, ds. J. J. van As en ds. D. J. Viljoen.

Kennis van Hersiening: Van die volgende mosie word kennis gegee:

Dat die voorstel in verband met die herdenking van Van Riebeeckdag hersien word.

Rede: Daar was geen geleentheid om die saak te **bespreek** nie.

(Get.) J. F. KOCKS,

Leraar van Bezuidenhoutvallei.

Notule: Die Notule (bl. 30 — 73) word goedgekeur.

Verslag van die Ad Hoc-kommissie

PUNT VII. DIE WÊRELDRAAD VAN KERKE:

U kommissie het voor hom 'n skrywe van die Sinodale Kommissie van die Ned. Geref. Kerk, O.V.S., gehad waarin hy 'n sterkbewoerde versoek tot ons Kerk rig om uit die Wêreldraad van Kerke te tree. Ook is kennis geneem van die aanbeveling van die Raad van die Kerke om lidmaatskap hiervan te beëindig.

U kommissie het nie voldoende tyd tot sy besikking gehad om 'n grondige studie van hierdie onderwerp te maak nie.

Nogtans is hy diep onder die indruk van baie bedenkinge teen die Wêreldraad van Kerke. Dit wil nou voorkom of die Wêreldraad wesenlik sterk liberalistiese, humanistiese, modernistiese, kosmopolitiese, sosialistiese en kollektivistiese tendense het, met 'n uiterste sterk gelykskakelings- en nivelleringsrigting waarvan sy kleursiening 'n konsekwente uitvloeisel is. Enkele bewyse hiervoor is o.m. die Cottesloe-konferensie asook „a statement made by the Central Committee of the World Council of Churches (August 1960)”, soos verskyn in die „Ministry Theological Review” van 2 Januarie 1961, bl. 34, t.w.: „The Central Committee calls on the Churches to give strong support to the United Nations as well as the governments concerned in their efforts to ensure that the transition to responsible independence takes place in an orderly and peaceful manner.”

Dit wil voorkom of die Wêreldraad die slagkreet wat hom toegedig word, t.w. „één wêreld, één kerk en één ras” in die praktyk probeer verwerklik. En ter wille van hierdie eenheid moet hy noodwendig prinsipiële en dogmatiese verskille verdoesel en verklein.

Vir ons Kerk hou verdere lidmaatskap ongetwyfeld ontsaglike gevare in. Vandaar dat u kommissie soos volg wens aan te beveel:

Aanbevelings:

(1) In die lig van die hierbogenoemde en ter wille van die langgekoesterde ideaal van Kerkvereniging — die verwesenliking waarvan reeds in sig is, maar gevaar loop om ter elfder ure te verongeluk en wel vanweé ons Kerk se lidmaatskap van die Wêreldraad van Kerke — **besluit die Sinode genoemde lidmaatskap onverwyd te beëindig.**

(2) Die Sinode dra dit aan sy Kommissie vir Aktuele Vraagstukke op om, in samewerking met dié van die Raad van die Kerke, 'n grondige studie te maak van die gedagte van ekumenisiteit.

U kommissie vertrou dat hy hiermee aan sy opdragte uitvoering gegee het en bid die Hoogeerwaarde Vergadering die seën van die Here toe.

Van Punt VII word kennis geneem en die aanbevelings in gewysigde vorm word besluit van die vergadering soos volg:

Lidmaatskap: Wêreldraad van Kerke — Besluit:

(i) In die lig van die verslag van die Ad Hoc-kommissie waaruit blyk dat daar baie bedenkinge teen die Wêreldraad van

Kerke in te bring is en ter wille van die langgekoesterde ideaal van Kerkvereniging — die verwesenliking waarvan reeds in sig is, maar gevhaar loop om ter elfder ure te verongeluk en wel vanweë ons Kerk se lidmaatskap van die Wêreldraad van Kerke —**besluit die Sinode genoemde lidmaatskap onverwyld te beëindig.**

(ii) Die Sinode dra dit aan sy Kommissie vir Aktuele Vraagstukke op om, in samewerking met dié van die Raad van die Kerke. 'n Grondige studie te maak van die gedagte van ekumenisiteit.

DS. A. J. V. BURGER.

DS. J. DU P. MALAN.

Ds. J. F. Kocks, dr. J. D. W. Kritzinger en dr. D. W. de Villiers stem teen hierdie voorstel. As rede word aangevoer dat hulle nie geleentheid gehad het om hulle saak te stel nie.

Korrespondensie met Wêreldraad van Kerke:

Die Hoogeerwaarde Sinode besluit om in korrespondensie te bly met die Wêreldraad van Kerke, ten einde die gepubliseerde stukke van hierdie liggaam nog te ontvang.

DS. J. DU P. MALAN.

DR. C. I. VAN HEERDEN.

Aanvaar.

Kennis van Revisie:

'n Mosie waarin revisie van bogenoemde besluit gevra word.

VERSLAG VAN DIE AFGEVAARDIGDES NA DIE RAAD VAN DIE KERKE

(Agenda, bl. 85.)

A. Vir Kennisgewing:

1. **Vergaderings:** Kennis geneem.
2. **Handelinge van Vergaderings:** Kennis geneem.
3. **Interkerklike Kommissie:** Kennis geneem, kom later weer voor.
4. **Ontvanklikheid van stukke ingestuur deur Streeksinodes:** Goedgekeur.
5. **Verteenwoordiging op Raad van Kerke:** Kennis geneem.
6. **Posisie van Sendeling in die Kerk:** Kennis geneem, kom weer later voor.
7. **Die Kerkbode — Intekening:** Kennis geneem.
8. **Koördinering van Die Kerkbode en Die Voorligter:** Kennis geneem, kom weer voor.
9. **Optrede van Gereformeerde Kerk:** Goedgekeur.
10. **Raad van Suid-Afrikaanse Kerke — Reglement:** Kennis geneem.
11. **Kommissie vir Bybelverklaring: Bybel met Aantekeninge:** Kennis geneem.
12. **Liturgiese Hersiening:** (Bl. 101 en 123):

A. Ordes van Erediens:

- (a) **By oggend- en aanddiens:** Goedgekeur met dien verstande dat dit opsioneel gelaat word dat die predikasie, direk op die

Skriflesing volg. Opening word ook gelaat vir sang na die lesing van die Wet.

(b) **By die Doop:** Goedgekeur.

Die volgende orde sal geld vir die oggenddiens:

1. Votum.
2. Seëngroet.
3. Lofsang.
4. Dekaloog, met Eseg. 36 : 26, 27. Rom. 8 : 1 en 1 Joh. 1 : 9.
5. Apostolicum, wat deur die gemeente hardop gesê mag word.
6. Prelektuur.
7. Gebed.
8. Sang.
9. Predikasie.
10. Gebed.
11. Kollekte (Koor).
12. Slotsang.
13. Seën.

L.W.: Die doop sal na die geloofsbelofte geskied.

(c) **By die Nagmaal:** Aanvaarding van die aanbeveling met weg-lating van punt 11 (Die geloofsbelofte).

(d) **By die aflegging van openbare belofte:** Goedgekeur.

(e) **By die bevestiging van die huwelik:** Goedgekeur.

(f) **By die begrafnis:** Word verwys na die Nasionale Sinode.

(g) **By die bevestiging van ampsdraers:** Goedgekeur.

B. Kleredrag:

Van die aanbevelings op bl. 104 word kennis geneem. — Goedgekeur.

Die Raad doen 'n beroep op die Kerk dat daar nie na willekeur met die liturgie en lees van formuliere gehandel word nie.

Goedgekeur.

Kommissie i/s Mosie van Moderatuur:

Die volgende persone word benoem:

- Prof. E. P. Groenewald.
Ds. J. F. du Toit.
Ds. M. S. Joubert.
Ds. M. J. P. Olivier.

Ná die sing van enige Psalms en Gesange verdaag die vergadering.

Aandsitting

Broederlike Onderhoud:

Prof. H. D. A. du Toit behandel na aanleiding van Hand. 19 vers 2 die onderwerp: 'Roeping en Belofte'. Spreker bring 'n TYDIGE, KRAGTIGE en UITDAGENDE boodskap tot elke lid van die Hoog-eeuwaarde Sinode. Nadat 'n aantal lede van die vergadering deel-geneem het aan die bespreking volg enige gebede en sluit die verrigtinge af met Ges. 62 vers 6.

Sesde Sitting: Dinsdag 11 April

Biduur: Ds. D. C. H. Human neem die biduur waar; hy laat sing uit Ps. 42 vers 1, gaan voor in gebed en lees 'n gedeelte voor uit Joh. 13; hy spreek, veral met die oog op die viering van die nagmaal deur lede van die Sinode. 'n Gepaste woord na aanleiding van die vyftiende vers: „Want Ek het julle 'n voorbeeld gegee om, net soos Ek aan julle gedoen het, ook so te doen.” Ná enige gebede word afgesluit met Ges. 81 vers 7.

Verskynning ter vergadering: Oudle. S. H. du Plooy (sec.), Potchefstroom; J. A. Coetzee, Farrarmere; F. J. C. Cronje (sec.), Harmonie; P. Bosch (sec.), Pretoria; M. P. van Niekerk (sec.), Benoni-Wes.

Verlof vir afwesigheid: Verlof word toegestaan aan die volgende lede: oudl. I. D. Jooste (12 April nm. en verder), oudl. J. N. P. Kotze (10 April en verder), ds. P. L. Lourens, ds. M. W. Theunissen en oudl. Swart (10 April), oudl. C. H. Venter (14-15 April), oudl. L. Wildenboer (10 April), oudl. P. J. Viljoen, ds. J. H. A. Crous, ds. G. Reyneke en oudl. G. S. Bosman (almal 14 April en res van sitting), oudl. H. van Cittert (10-11 April), oudl. J. G. Visser (14 April), oudl. J. M. A. de Wit (10 April en res van sitting), ds. P. A. Griesel en oudl. F. F. Schutte (8 April), oudl. eerw. W. H. du Plessis (13 April nm.), ds. H. J. M. Hough (11 April), oudl. P. W. van H. Opperman (11 April), oudl. S. W. Burger (10 April en res van die sitting) en oudl. I. J. M. Greeff (8 April).

Verslag van die Afgevaardigdes na die Raad van Kerke (Vervolg)

(Agenda, bl. 88.)

13. **Algemene biddag:** Goedgekeur.
14. **Roudienste:** Goedgekeur.
15. **Verandering in Formuliere:** Goedgekeur.
16. **Gedenkkerk, Pietermaritzburg — insameling van Fondse:** Goedgekeur.
17. **Amptenare van ons Kerk as lede van Ring en Sinode:** Kennis geneem.
18. **Posisie van die Sendelinge in die Kerk:** Kennis geneem.
19. **Vertonings in Kerkgeboue:** Goedgekeur.
20. **Offisiële berigte in Kerkbode:** Goedgekeur.

B. Vir Goedkeuring:

KERKORDE VAN DIE NEDERDUITSE GEREFORMEERDE KERK VAN SUID-AFRIKA:

Goedgekeur met die volgende wysiging: „Van Suid-Afrika” word „In Afrika”.

Voordat oorgegaan is tot die behandeling besluit die vergadering soos volg:

- (1) Die Sinode besluit om voort te gaan met die puntsgewyse behandeling van die konsep-kerkorde en dit na die nodige wysiginge as basis vir die Kerkvereniging te aanvaar.

- (2) Die Sinode versoek die te worde gekonstitueerde Algemene Sinode om na sy konstituering 'n sterk studiekommisie te benoem wat in die reses 'n deeglike studie van die kerkorde en al die beginsels wat daarmee gemoeid is te maak en aan die volgende Algemene Sinode te rapporteer.
- (3) Alle mindere vergaderinge sal die reg hê om hulle konsiderasies aan die genoemde studiekommisie te stuur vir oorweging.

W. D. JONKER.
R. J. RAATH.

HOOFTUK I

DIE BELYDENIS EN ORDE VAN DIE KERK:

Artikel 1 — goedgekeur — voeg voor „tug” in „regering”.

Artikel 2 — goedgekeur met die wysiging dat die Nederlandse Geloofsbelijdenis eerste gestel word.

Artikel 1 en 2 word omgeruil.

HOOFTUK II

DIE AMPTE VAN DIE KERK

A. Algemene Bepalings:

Artikel 3 — Goedgekeur.

Artikel 4 — Goedgekeur.

B. Die Bedienaars van die Woord:

Artikel 5 (a) en (b) — Goedgekeur met die volgende wysiging by punt (b): voeg na „Sinode” in „of Sinodes”.

Artikel 6 — Goedgekeur met die byvoeging van „of Sinodes” na „Sinode”.

Artikel 7 — Goedgekeur.

Artikel 8 — Goedgekeur met die byvoeging van (a)(iv) Nadat die formuliere van enigheid onderteken is.

Artikel 9 — Goedgekeur met die volgende wysiginge:

(d) Die behartiging van die kategetiese onderwys.

(e) Die doen van behoorlike huisbesoek en behartiging van herderlike sorg van die gemeente.

(f) Die uitoefening saam met die ouderlinge en diakens van die regering en tug oor die gemeente.

Artikel 10 — Goedgekeur.

Artikel 11 — Goedgekeur.

Artikel 12 — Goedgekeur.

Die Kerkbode:

Die redakteur van Die Kerkbode, dr. A. P. Treurnicht, word deur die H.E. Voorsitter verwelkom en spreek die vergadering kortlik toe. Hy maak melding van die samewerking met kerkrade en verseker die vergadering dat dit goed gaan met Die Kerkbode, en ook met die verhouding tussen Die Voorligter en Die Kerkbode.

Die Voorsitter bedank dr. Treurnicht en wens hom seën toe op sy belangrike werk.

Middagsitting

Die Notule, bl. 74 — 82, met enige wysiginge word goedgekeur.

Verslag van die Afgevaardigdes na die Raad van Kerke (Vervolg)

(Bladsy 91.)

Artikel 13 — Goedgekeur — „traktement” word vervang met „lewesonderhoud”.

Artikel 14 — Goedgekeur met die volgende wysiging:

(i) „kan” in reël drie word vervang met „moet” .

(ii) Die laaste sin moet lees: Daar behoort ook voldoende voorsiening gemaak te word vir die weduwees en wese van die Bedienaars van die Woord.

C. Ouderlinge en Diakens:

Artikel 15 — Goedgekeur.

Artikel 16 — Goedgekeur met die volgende wysiginge:

(b) Die doen van huisbesoek in die gemeente.

(c) Die hou van toesig oor die leer en wandel van die Bedienaars van die Woord.

(d) Die uitoefening van die opsig en tug oor die belydenis en lewe van die Gemeente.

Punt (e) verval en in plaas daarvan kom:

(e) Die medeverantwoordelikheid saam met die bedienaars van die Woord vir die Kategetiese onderwys.

Artikel 17 — Goedgekeur.

HOOFSTUK III

DIE VERGADERINGE VAN DIE KERK

A. Algemene Bepaling:

Artikel 18 — Goedgekeur.

Artikel 19 — Goedgekeur.

Artikel 20 — Goedgekeur.

Artikel 21 — Goedgekeur.

Artikel 22 — Goedgekeur.

Artikel 23 — Goedgekeur.

Artikel 24 — Goedgekeur.

Artikel 25 — Goedgekeur — „praezes” word vervang met „voorsitter”.

B. Besondere Bepalinge:

1. Die Kerkraad:

Artikel 26 — Goedgekeur.

Artikel 27 — Goedgekeur.

Artikel 28 — Goedgekeur.

2. Die Ring:

Artikel 29 — Goedgekeur.

Artikel 30 — sal lees:

(a) Alle leraars van gemeentes met en benewens een ouderling uit elke gemeente, wat onder die Ring ressorteer, het sitting op die Ring.

- (b) As 'n gemeente meer as een predikant het, sal die kerkraad die reg hê om nog een ouderling vir elke addisionele predikant af te vaardig indien die Sinode daar toe besluit.
- (c) Alle afgevaardigdes sal van geloofsbriefe voorsien wees.

Artikel 31 — Goedgekeur met die byvoeging van Punt (b). Die Ring sal eenmaal per jaar vergader of soos die Sinodes bepaal.

3. Die Sinode:

Artikel 32 — Goedgekeur — die eerste sin sal lees: „Die Sinode word saamgestel uit afgevaardigdes uit gemeentes.”

Artikel 33 — Goedgekeur met die byvoeging van Punt (e) wat ooreenstem met artikel 30(b) „predikant” word verander na „predikantspos”.

Artikel 34 — Goedgekeur.

Artikel 35 — Goedgekeur met die volgende wysiging: „Aanwysing” i.p.v. „verkiesing” by Punt (g).

Artikel 36 — Goedgekeur met die volgende wysiging: „Voorheen selfstandige” word vervang met: samstellende.

Artikel 37 — Goedgekeur.

Verlof vir Afwesigheid:

Verlof word toegestaan aan die volgende: Oudl. J. J. Neethling (13 April e.v.d.), oudl. H. P. Bronn (15 April), ds. C. L. W. van Coller (12 April), oudl. S. J. Botha (13 April), oudl. P. R. Nell (13 April en res van sitting), ds. S. A. Fourie (14 April), oudl. F. F. Schutte (12 April en res van sitting), oudl. D. A. Krüger (14 April en verder), ds. J. C. le Roux en oudl. J. J. Swart (13 April en res van sitting), ds. R. R. van Wyk (15 April), ds. J. P. G. Smit (11 April), dr. M. W. Retief (12 April vm.), oudl. B. Laing (14 April en res van sitting).

Na enige afkondiginge verdaag die vergadering.

Sewende Sitting: Woensdag 12 April

Biduur: Die biduur word waargeneem deur ds. C. Nel; hy laat sing uit Ps. 89 vers 1; ná 'n gebed lees hy voor uit Joh. 15; hy beklemtoon hierdie woorde in vers 5: „Sonder My kan julle niets doen nie.” Ná enige gebede word afgesluit met Ges. 64 : 4.

Nagmaalviering: Die Hoogeerwaarde Voorsitter verklaar dat die nagmaal op Dinsdagaand 11 April gehou is en dank ds. J. S. Erlank vir sy gepaste rede by daardie geleentheid.

Halfeeu fees Soedan-sending: Met die oog op die halfeeu fees van die Soedan-sending van die Ned. Geref. Kerk wat in hierdie dae plaasvind, besluit die Sinode om 'n kabelgram van gelukwense aan ons sendelinge in Nigerië te stuur.

Meegevoel: Aan ds. Norval Geldenhuis en eerw. T. C. Esterhuysen sal elk 'n telegram gestuur word waarin meegevoel betuig word in hul beproeing.

Verskynning ter Vergadering: Oudl. W. H. L. Heckroodt en oudl. Morton verskyn ter vergadering.

Verslag van die Afgevaardigdes na die Raad van die Kerke (Vervolg)

(Agenda, bladsy 94.)

4. Die Algemene Sinode:

Artikel 38 — Punt (a) word goedgekeur.

Punt (b) sal soos volg lees: Die teologiese opleiding sal in adviserende hoedanigheid verteenwoordig word deur een lid elk van die personeel van die Kweekskool te Stellenbosch en van die Teologiese Fakulteit, Pretoria.

Punt (c) word bygevoeg: Afgevaardigdes moet voorsien wees van geloofsbriefe.

Artikel 39 — Goedgekeur.

Artikel 40 — Sal soos volg lui: Die Moderatuur, behalwe in die geval van die scriba wat optree as scriba van die Sinodale Kommissie, sal na afloop van die vergadering ontbind en sal nie ipso facto as Moderatuur op die volgende vergadering van die Algemene Sinode reg van sitting hê nie.

Die Sinodale Kommissie sal:

- uitvoering gee aan die besluite van die Algemene Sinode;
- en binne omskreve grense kan hy onder verantwoording aan die volgende Sinode sake van spoedeisende aard gedurende die reses voorlopig hanteer;
- die volgende vergadering van die Algemene Sinode voorberei.

Middagsitting

Notule: Die Notule, bladsye 83 — 86, word na wysiging goedgekeur.

Verslag van die Afgevaardigdes na die Raad van die Kerke (Vervolg)

(Agenda, bladsy 95.)

Artikel 41 — Goedgekeur om soos volg te lees: Uit die afgevaardigde leraars met die langste diens, sal die een wat die oudste in jare is, op die Algemene Sinode voorgaan totdat die Moderator gekies is.

Artikel 42 — Goedgekeur.

Artikel 43 — Goedgekeur met die volgende wysiging „armsorg“ word vervang met „diens van barmhartigheid“ by punt (d).

Artikel 44 — Goedgekeur.

Artikel 45 — Goedgekeur.

Artikel 45 — Goedgekeur met die byvoeging van: „Asook 'n Sinodale Kommissie waarin die verskillende Sinodes verteenwoordig is, wat pligte in ooreenstemming met Art. 40(b) moet behartig.“

Artikel 47 — Goedgekeur.

HOOFSTUK IV DIE ARBEID VAN DIE KERK

A. Die openbare Erediens:

- Artikel 48** — Goedgekeur met die volgende wysiginge:
- (i) By punt (a) word „offer” vervang met „offergawes”, en „diens” word „bediening”.
 - (ii) By punt (c) word bygevoeg: „of deur ‘n ouderling wat ‘n leesdiens waarnem”.
 - (iii) By punt (d)(ii) word „oor” vervang met: „aan die hand van”.

B. Die Sakramente:

- Artikel 49** — Goedgekeur met die volgende wysiging: Ná „bedien word” voeg in: „en wel in ‘n erediens”. Dieselfde woorde „en wel in . . . ” word ook aan die einde van punt (b) bygevoeg.

C. Die Kategese:

- Artikel 50** — Goedgekeur, met die volgende wysiging: die woorde: „word in die leer van die Kerk” word geskraap. Ná „van die Kerk” voeg in: „asook alle buitekerklikes wat tot die gemeenskap van die Kerk wil toetree”.

D. Herderlike Sorg:

- Artikel 51** — Goedgekeur.

E. Evangelisasie:

- Artikel 52** — Goedgekeur.

F. Sending:

- Artikel 53** — Goedgekeur.

G. Diens van Barmhartigheid:

- Artikel 54** — Goedgekeur.

Nuwe artikel word hier ingevoeg:

Jeugwerk: Die kerke sal met daadwerklike belangstelling omsien na die behartiging van die besondere behoeftes van die jeug.

H. Stoflike Aangeleenthede:

- Artikel 55** — Goedgekeur.

HOOFSTUK V KERKLIKE OPSIG EN TUG

- Artikel 56** — Goedgekeur.

- Artikel 57** — Goedgekeur.

- Artikel 58** — Goedgekeur.

- Artikel 59** — Goedgekeur met die volgende wysiginge: Punt (a) sal soos volg lees: Die kerklike opsig strek hom uit oor die hele lewenswandel van die lidmate en die tug gaan oor alle tugwaardige sonde wat indruis teen die Woord van God en die belydenis.

- Artikel 60** — Goedgekeur met die volgende wysiging: Die aanhef sal lees: „Onder die kerklike opsig staan en aan die tug is onderhewig . . . ”, ens.

- Artikel 61** — Goedgekeur.

- (a) Op al die lidmate van die gemeente rus die verpligting om mekaar in broederlike liefde te vermaan en om sulke vermanings ter harte te neem. In die besonder egter is dit die roeping van die leraar en die ouderling om te vermaan.
- (b) Waar 'n lidmaat hom skuldig maak aan openbare ergerlike gedrag, val hy onder die tug van die plaaslike Kerkraad.
- (c) Ampsdragers, soos omskrywe in Artikel 60(b) staan onder die opsig van die Kerkraad en tug van die Ring waaronder hulle ressorteer. Met die volgende wysiginge: „Artikel 59” word „Artikel 60” en by punt (e) word ná „opsig” ingevoeg „van die” Kerkraad.

Ds. I. H. Eybers stem in die minderheid.

Artikel 62 — Sal soos volg lees: Wanneer tugmaatreëls toegepas word sal daarby van die volgende gebruik gemaak word na gelang van die omstandighede:

- (i) in Bestrafning binne of buite die vergadering wat die saak behandel het;
- (ii) onthouding van die heilige bondseëls en opskorting van lidmaatsregte tot tyd en wyl daar bewyse van grondige berou is;
- (iii) afsnyding van die gemeente met gebruik van die formulier van die ban, wat egter slegs mag gebeur ná raadpleging met die Ring;
- (iv) in die geval van alle ampsdragers sal die toepassing van sensuur voorafgegaan moet word deur skorsing uit die amp, hoewel skorsing uit die amp ook sonder onthouding van die bondseëls as tugmaatreëls toegepas kan word;
- (v) in die geval van evangeliedienaars kan skorsing plaasvind met of sonder verlies van trakttement (lewensoronderhou);
- (vi) in die geval van ampsdragers kan afsetting uit die amp op die skorsing volg en wel op besluit van die Ring, hoewel afsetting in die geval van leraars en die nietigverklaring van die akte van legitimasie steeds sal moet bekragtig word deur die Sinode.

By punt (v) word „trakttement” vervang met „lewensoronderhou”.

Punt (vii) word bygevoeg en sal soos volg lees:

- (vii) In geval van ergerlike wangedrag deur 'n ampsdraer sal die kerkraad hom voorlopig in sy diens stuit met die oog op onmiddellike ondersoek van die saak deur die Ring.

Artikel 63 — Goedgekeur.

Artikel 64 — Soos volg goedgekeur:

(a) **Lidmate:**

- (i) Die woorde „vir 'n onbepaalde tyd” val weg, „mag” word „moet”.
- (ii) Goedgekeur.
- (b) **Kerkraadslede** — Voeg by: „op aanbeveling van die kerkraad onder wie se toesig hy hom bevind”.
- (c) **Evangeliedienaars** — Dieselfde toevoeging soos by (b). Punte (i) — (iii) word goedgekeur. Punt (d) val weg.

HOOFSTUK VI

BETREKKINGE VAN DIE KERK NA BUISTE

Kerk en Staat:

Artikel 65 —

- Punt (a) „Selfstandig in eie bevoegdheid” word geskraap.
- Punt (b) Goedgekeur.
- Punt (c) Goedgekeur.
- Punt (d) Goedgekeur.
- Punt (e) Goedgekeur.

Versoek aan Kerklike Konvent (i) i/s:

Artikel 65: Die Sinode versoek die kerklike konvent wat byeen sal kom voor die konstituering van die Algemene Sinode, om die vraag te bespreek of art. 65 a, b en c wel in die Kerkorde tuishoort, en of dit nie gedek word in die belydenis van die kerk, en dus nie in die Kerkorde herhaal hoef te word nie.

(ii) **Kerklike Attes:** Die Sinode besluit om daarop aan te dring by die kerklike konvent dat daar in die nuwe Kerkorde op 'n geskikte plek 'n baie duidelike artikel oor die kerklike attes ingevoeg word, waardeur die korrekte en gereelde gebruik van die attestaat vir die hele Kerk op vaste basis geplaas word. Hierby dien ook dat daar aandag aan gegee word dat ook die name van dooplidmate op die attestate van die ouers ingevoeg behoort te word en in die nuwe gemeente aangelees moet word.

Kerk en Maatskappy:

Artikel 66 — Goedgekeur.

Kerk en Burgerlike Onderwys:

Artikel 67 — Goedgekeur.

Die Kerk en Vrye Vereniging:

Artikel 68 — Goedgekeur.

Die Kerk en Hulpdienste:

Artikel 69 — Goedgekeur.

Die Kerk en Ekumeniese Betrekkinge:

Artikel 70 — Goedgekeur met die volgende wysiginge: „susterkerke” word „kerke” . . . „en hulle te erken . . . mag word” verval.

Buitengewone Sitting Streeksinodes:

Aangesien die Wette en Bepalinge van die Streeksinodes vir 'n buitengewone sitting deur afgevaardigdes na hierdie Algemene Sinode geen voorsiening maak nie, besluit die Sinode:

- (1) om die bepalinge in verband met die oproeping van Streeksinodes te suspendeer;
- (2) dat die afgevaardigdes na hierdie Sinode die afgevaardigdes van die onderskeie Streeksinodes sal uitmaak;
- (3) dat die Streeksinodes by hierdie geleentheid alleen afgevaardigdes na die te worde gestigte Algemene Sinode sal kies, behalwe in geval van sake waarvoor 'n Streeksinode vantevore reeds opgeroep is soos in die geval van die Suidelike Streeksinode.

Aanvaarding van Kerkorde:

Die Sinode besluit om die Kerkorde in sy geheel soos geamendeer te aanvaar as basis van kerkvereniging en dra dit nou aan sy verteenwoordigers op om, soos deur die Raad van Kerke aanbeveel, verder uitvoering aan die saak te gee.

Voorgestel: DR. W. NICOL.

Gesecondeer: DR. W. D. JONKER.

Hierdie voorstel word staande en eenparig aanvaar.

Dank aan Opstellers van Kerkorde:

Die H.E. Voorsitter spreek die oopregte dank van die vergadering uit teenoor die opstellers van die aanvaarde Kerkorde.

Verlof vir Afwesigheid:

Verlof word toegestaan aan die volgende lede: Ds. A. C. Sephton, ds. J. J. Bester (albei 12 April), oudl. J. W. Joubert en oudl. C. W. Clark (12 April en res van sitting), oudl. J. J. Boshoff, oudl. A. Oelofse, oudl. H. W. Brummer, oudl. B. J. Krüger, oudl. J. J. Grobler, oudl. J. H. van Zyl Kotze, oudl. R. A. Reynecke, oudl. J. Landsberg, oudl. J. A. Oberholzer, oudl. G. J. Swart, oudl. J. H. Blignaut, oudl. S. H. du Plooy, oudl. J. H. Visagie, oudl. J. J. Kempen, oudl. W. L. Cronje en oudl. J. P. Gouws (almal 13 April en res van sitting), oudle. W. T. Nel, A. J. G. v. d. Heever, J. S. Maritz, W. van Wyk, J. M. Louw, G. A. B. Dijkman, C. W. Marais, J. Claassen en J. P. van Tonder en di. G. W. Koornhof, P. H. Coetzee, J. J. S. Botha en H. J. Steyn (almal 14 April en res van sitting), oudle. P. L. Beukes en Hoffmann en ds. P. J. de Vos (almal 15 April en res van sitting), ds. P. A. Griesel (14 en 15 April), ds. T. D. von Moltke en oudl. W. P. du Plessis (15 April), oudl. F. G. J. Terblanche (13 April), ds. G. J. Retief en oudl. H. J. Claassen (laaste half-uur van elke aandsitting).

Sluiting: Na die sing van Ges. 180 : 6 sluit ds. N. J. Veltman met gebed.

Agtste Sitting: Donderdag 13 April

Biduur: Ds. J. J. Struwig neem die biduur waar. Na die sing van Ges. 76 : 1 en 2, en 'n kort gebed, lees hy uit Esegiël 46 en spreek enige gedagtes uit na aanleiding van hierdie woorde: „Oral waar die stroom kom sal alles lewe.” Na 'n paar gebede word afgesluit met Ges. 125 : 5.

Seënwense ontvang van: Klipvallei-gemeente, Dingaanstat, Waterberg-Noord-gemeente, Scriba Vrededorp, Morgenzon-kerkraad, Huguenote-kollege, Kerkraad Standerton-Wes, Kerkraad Ermelo, Kerkraad en Gemeente Selectionpark, Sekretaris Apostoliese Ge-loofsending.

Verskynning ter Vergadering: Oudl. I. J. Bisschoff (secundus), Germiston en oudl. J. A. Theron (secundus), Waterkloof; oudl. P. J. N. Nel (Kemptonpark-Noord).

Mosie i/s Eeu fees van Pinksterbidure: Die volgende mosie word eenparig aanvaar: Die Hoogeerwaarde Sinode wil, gedagtig aan die heuglike gebeurtenis van die eenparige besluit tot organiese kerkvereniging, met dankbaarheid kennis neem van die feit dat

dit in die jaar van die Eeu fees van ons Pinksterbidure geskied het. En waar die Kerk op die voorraad staan van hierdie geestelike eeu fees viering, daar wil hierdie Hoogeerwaarde Vergadering sy innige dank teenoor God Almagtig betuig vir hierdie geseende instelling van die Pinksterbidure; 'n instelling wat so eie is aan ons Kerk en wat ongetwyfeld 'n middel is wat God gebruik tot toerusting en seen vir baie van Sy kinders.

Die Hoogeerwaarde Sinode wil dan, waar ons met groot verwagtings hierdie fees viering tegemoet gaan, bid dat met die komende Pinksterdienste, 'n magtige werking van die Heilige Gees in al ons gemeentes mag plaasvind, sodat dit 'n geleentheid tot vernuwing van die geestelike lewe van die gelowiges mag wees en dat daar in hierdie dae baie van die afgedwaalde tot verlossing in Christus gebring mag word. Waar ons dan met biddende geloofsverwagting hierdie fees viering tegemoet gaan, wil die Sinode sy lidmate opwek tot ootmoedige selfondersoek en skuldbelydenis, tot eendragtige, volhardende gebed en tot volkome oorgawe en kinderlike gehoorsaamheid aan Jesus Christus die Koning van die Kerk, sodat die drieenige God verheerlik mag word.

Voorsteller: L. J. HEYNS.

Sekondant: L. M. HEYNS.

BESLUITE VAN DIE RAAD VAN DIE KERKE 1961

1. Besluite van Ned. Geref. Kerk in die O.V.S.:

Besluite van Ned. Geref. Kerk in die O.V.S. oor aanbeveling van die Raad van die Kerke insake voorgestelde **Kerkorde** (Bl. 12, Agenda). — Kennis geneem.

2. Kerkeberaad te Cottesloe:

Na aanleiding van beskrywingspunt 4 op bl. 43 van die Agenda word soos volg besluit:

Hierdie vergadering, nadat dit kennis geneem het van die verklaring uitgereik deur die Kerke-konferensie in Johannesburg 1960, wil

- I(a) dit herbevestig dat hy sy standpunt aangaande die beleid van die afsonderlike ontwikkeling, soos deur die Kerk aanvaar en toegepas, o.m. in die totstandkoming van lewenskrachtige inheemse Kerke, handhaaf;
- (b) met nadruk verklaar dat beleid van differensiasie skriftuurlik gegrond is; die enigste realistiese oplossing vir die probleme van rasverhoudinge in ons land aanbied en daarom die belang van alle bevolkingsgroepe die beste dien;
- (c) dit betreur dat in sommige kringe hierdie historiese beginselstandpunt voorgestel word as instrydsynde met die beste belang van die nie-blanke bevolkingsgroepe;
- (d) opnuut sy vaste voorneme boekstaaf om voortdurend en onvermoeid te ywer vir die billike en regverdige behandeling van alle mense in ons heterogene bevolking;
- (e) sy geloof in die gemeenskap van die heiliges en die eenheid van die gelowiges bely, met die vaste oortuiging egter dat integrasie op Kerklike gebied in ons land nie 'n demonstrasie

hiervan is nie, maar sodanige eenheid eerder sal benadeel as bevorder.

II Hoewel sommige van die resolusies van die Kerke-konferensie op sigself, indien anders geformuleer, nie onaanneemlik is nie, kan die vergadering hom met die bevindinge nie vereenselwig nie en wel om die volgende redes:

- (a) Die strekking van die geheel en die gesamentlike getuienis van die resolusies is sodanig dat dit die beleid van afsonderlike ontwikkeling aantas en ondermyn;
- (b) sommige van die bevindinge is met die beginsel en beleid van differensiasie pertinent in stryd, bv. punte 15 en 16 waar politieke integrasie voorgestaan word, en punte 6 en 10 waar met 'n ontoelaatbare aanwending van die Skrif sosiale en kerklike integrasie bepleit word;
- (c) 'n groot aantal van die resolusies handel oor sake van die praktiese politiek waaroer die Kerk as instituut hom nie behoort uit te spreek nie tensy een of ander duidelike skrif-beginsel in die gedrang kom.

III Hierdie vergadering betreur dit dat (a) die bevindinge van die Kerke-konferensie wêreldkundig gemaak is voordat ons Kerke deur hul vergaderinge geleentheid gehad het om hulle daaroor uit te spreek;

- (b) kritiek op die landsbeleid van hierdie verhoog af uitgebring is, terwyl die Kerk nog altyd toegang tot die Regering gehad het om oor enige saak te spreek. — Goedgekeur.

Die Sinode neem ook kennis van die volgende verklaring wat by die Raad van Kerke na aanleiding van bogenoemde besluit ingedien is:

Ons, die ondergetekendes wil graag laat aanteken dat ons teen onderafdelings II en III van die aangenome voorstel gestem het en wel om die volgende redes:

- (1) Die formulering van II vir ons onaanneemlik is, alhoewel ons **bereid is om te erken** dat —
 - (a) die bevindinge in hulle geheel die indruk kan skep dat dit krities staan teenoor die beleid van afsonderlike ontwikkeling;
 - (b) punte 15 en 16 moontlik so verstaan kan word dat daarin politieke integrasie bepleit word, en
 - (c) punte 6 en 10 ook vir misverstand vatbaar is, nl. as sou hierin kerklike en sosiale integrasie bepleit word.

Ons wil egter met nadruk verstaan dat ons dit nie só begryp of geïnterpreteer het nie.

- (2) Die formulering van punt III vir ons onaanneemlik is, omdat ons wil beklemtoon dat, wat ons betref, toestemming tot publikasie geskied het, sonder kwaaiie trou of die bedoeling om ons Kerke in verleenheid te bring. Ons vind dit ook jammer dat die bevindinge wêreldkundig gemaak is voordat ons Kerke deur hulle vergaderinge die geleentheid gehad het om hulle daaroor uit te spreek.

(Get.) F. E. O'B. GELDENHUYSEN.

(Get.) C. F. B. NAUDÉ.

Di. A. J. van Wyk en W. A. Landman vra dat aangeteken word dat hulle in die minderheid gestem het. — Kennis geneem.

3. **Wêreldraad van Kerke — Beëindiging van Lidmaatskap:**

Die Raad van die Kerke beveel sterk aan by die Sinodes van Kaapland en Transvaal om hulle lidmaatskap van die Wêreldraad van Kerke te beëindig. — Kennis geneem.

4. **Derde Eeu feesfonds:**

Die Sinodes word gevra om 'n beroep op gemeentes te doen om 'n spesiale kollekte vir die doel op te neem. — Goedgekeur.

5. **Formulier vir bevestiging van Hoogleraars:**

'n Formulier vir die bevestiging van hoogleraars, soos deur die actuari voorgedra, is met enige wysigings goedgekeur — Goedgekeur met die volgende wysiging: die naam van die Kerk sal wees Ned. Geref. en „gedwing” word vervang met „gedring”.

6. **Posisie van Sendelinge in die Kerk** (Acta 1959, bl. 218 en Agenda 1961, bl. 26):

Dit word besluit dat:

- (1) Aan broeders sendelinge wat 'n vierjarige theologiese kursus gevvolg het, of in besit is van 'n theologiese graad of diploma geleentheid tot legitimasie in die Moederkerk ná **colloquium doctum** verleen word;
- (2) Aan broeders sendelinge **wat 'n driejarige theologiese kursus gevvolg het**, die geleentheid gebied sal word om na één jaar verdere studie aan die Kweekskool of Teologiese Fakulteit hulle vir legitimasie in die Moederkerk aan te meld.
- (3) In alle ander gevalle die status quo vir die teenswoordige verder gehandhaaf word. — Kennis geneem.

7. **Status van Gesante** (Agenda 1961, bl. 29):

Dit word aan die verskillende Sinodes voorgedra om die volgende bepalinge te maak:

- (1) Geen Kerkraad mag 'n leraar beroep en aan hom opdragte gee wat
 - (a) In stryd is met die beroepsbrief; — goedgekeur.
 - (b) Buite die grense van die bepaalde gemeente uitgevoer moet word, behalwe in gevalle waar dit geskied in oorleg met en in opdrag van die Kerk in sy verband van Ring en Sinode, bv. Kombinasiegemeentes; — goedgekeur.
 - (c) Binne die grense van die plaaslike gemeente uitgevoer moet word, maar betrekking het op die uitoefening van bestuursfunksies t.o.v. 'n ander selfstandige kerk se gemeente of lidmate, wat geografies binne dieselfde grense as die roepende gemeente woon nie. — Goedgekeur.
- (2) Kerkrade, wat reeds daartoe oorgegaan het om mede-leraars met Sendingopdrag te beroep, word opgedra om die saak reg te stel deur:
 - (a) In die gevalle waar die bedoelde mede-leraar 'n bestaande Sendinggemeente bearbei, die Sendingkerkraad of sendingkieskollege (volgens bestaande bepalings) te versoek om die

leraar te beroep, nadat die moederkerkraad die nodige finansiële waarborgé verleen het. — Goedgekeur.

- (b) In die gevalle waar die bedoelde mede-leraar 'n Sendingwerkkring buite die grense van die gemeente bearbei, met die betrokke Plaaslike Sendingkommissie, Ringsendingkommissie of Sinodale Sendingkommissie te onderhandel met die doel om die leraar te beroep nadat die moederkerkraad die nodige finansiële waarborgé verleen het. — Goedgekeur.
- (c) In die gevalle waar die mede-leraar 'n Sendingwerkkring binne of gedeeltelik binne die grense van die moedergemeente bearbei, net die beroepsbrief so te wysig dat Kerkraad vervang word met Plaaslike Sendingkommissie of Sentrale Sendingkommissie. — Goedgekeur. — Kennis geneem van punte 1 en 2.

Die volgende Vyf Aanbevelings word ook goedgekeur:

Aanbeveling: Insake Lidmaatskap van Gesante:

1. Die Sinodes word versoek om te verklaar dat alle blanke arbeiders (geordend of leek) i.v.m. die Sending, lidmate is en bly van die moederkerk wat hulle uitstuur.

2. Waar die arbeid verrig word binne die grense van 'n bepaalde gemeente van die Moederkerk, val hulle outomatisies binne die kerklike jurisdiksie van daardie gemeente wat die uitoefening van hulle kerklike regte en voorregte, betref.

3. Hierdie reël sal ook geld waar die blanke gemeente kerkregtelik in 'n ander sinodale verband staan as die betrokke kerk of gemeente in wie se amptelike diens die arbeider(s) staan. (Hier moet gedink word aan gebiede soos Rhodesië en Njassaland waar die Sendingwerkers in sommige gevalle amptelik in diens staan van die Kaapse Kerk, maar binne die grense van moedergemeentes van die Transvaalse Kerk woon. Hierdie probleem sal verval wanneer die gefedereerde Kerke organies verenig is.)

4. As uitsonderinge op hierdie reëls sal egter erken word die gevalle van Sendingarbeiders wat geografies binne die grense van 'n bepaalde moedergemeente werk, maar wat vir redes wat deur die Sinodale Sendingkommissie as grondig geag word, toegelaat word om hulle kerklike voorregte elders te mag geniet.

5. Waar die Sendingarbeiders vanweë praktiese omstandighede in geen blanke gemeente hulle kerklike regte en voorregte kan geniet nie, sal hulle lidmaatsertifikate bly in die register van die laaste blanke gemeente waaraan hulle behoort het, voor hulle vertrek na die Sendingveld en hulle sal aanbeveel word om hulle kerklike voorregte in die plaaslike sendinggemeente of werkkring te geniet. — Kennis geneem.

8. **Amptenare van Kerk as Lede van Ring en Sinode** (Bl. 30 in Agenda 1961):

Punte A en B: Kennis geneem.

Die volgende aanbevelings word goedgekeur:

Aanbevelings:

1. Amptenare en Sekretaris moet nie beroep word nie. Hulle moet deur die betrokke kerklike bestuur aangestel of benoem word in die bepaalde pos.
2. Amptenare en Sekretaris mag dus ook nie amptelik bevestig word met gebruikmaking van 'n formulier nie.
3. Dit is ook nie vanselfsprekend dat 'n amptenaar of Sekretaris noodwendig 'n predikant (Dienaar van die Woord) moet wees nie. Waar moontlik behoort meer gebruik gemaak te word van ongeordende lede van die Kerk, wat die nodige gespesialiseerde opleiding geniet het vir die bepaalde take.
4. Geen amptenaar mag net formeel aan 'n gemeente verbind word deur beroeping en bevestiging om hom nog sy regerende funksie t.o.v. Kerkraad, Ring en Sinode te laat behou nie.
5. Aan amptenare en Sekretaris mag sitting verleen word met adviserende stem op kerklike vergaderinge, veral wanneer daar verslag gedoen word oor die werksaamhede aan hulle opgedra. — Kennis geneem.

9. Die Beroenstelsel (Acta 1957, bl. 98):

Aanbeveling:

Die saak word na die volgende Kommissie verwys. — Goedgekeur. — Kennis geneem.

10. Die Gee van Tiendes (Agenda, bl. 34):

Die Raad van die Kerke neem met dank kennis van die stuk van prof. Verhoef en besluit as volg:

Die gee van tiendes was deel van die O.T.-bydraestelsel en het saamgeval met die Joodse tempeldiens en daarom het dit as wetlike verpligting in die N.T.-bedeling verval. Dit bevat nietemin 'n geïnspireerde voorbeeld van die wil van God met betrekking tot die afsondering van die gelowige se besittings in Sy diens en is nie strydig met die vrywillige beginsel van offergawe vir die diens van die Here nie soos vervat in 1 Kor. 16 : 2, nl. „Ooreenkomsdig die seen van die Here“.

Waar die gelowige na siel en liggaam, met alles wat hy besit, aan God behoort, behoort die offervaardigheid van die gelowige onder die Nuwe Verbond geensins agter te staan by die van die O.T.-gelowige onder wetlike verpligte nie. — Goedgekeur.

11. Middernagdiens 30/31 Mei 1961:

Van 'n tydelike kommissie bestaande uit die vyf Moderators is die volgende aanbeveling ontvang en goedgekeur:

U Kommissie aan wie opgedra is om die Raad met advies te dien omtrent die telefoniese versoek van die Voorsitter van die F.A.K., prof. dr. H. B. Thom, dat daar in alle Kerke van die Gefedereerde Kerke om middernag 30/31 Mei eredienste gehou sal word ten einde die oorskakeling van 'n Monargie na 'n Republiek op 'n hoë peil te handhaaf, wil na ernstige oorweging en nadat gelet is op die praktiese besware wat so 'n versoek druk, aanbeveel dat:

Aangesien reeds ander skikkings getref is deur sommige lede van die Gefedereerde Kerke word dit oorgelaat aan die onderskeie Moderature en aan die diskresie van elke Kerkraad. — Kennis geneem.

12. Offisiële Berigte in Die Kerkbode:

Die onderskeie Sinodes sal in die toekoms vir die koste verbonde aan die publikasie van beskrywingspunte en notules moet instaan. — Goedgekeur.

13. Kapelane vir Polisie en Gevangenisdiens:

'n Memorandum oor hierdie saak, soos deur die Tydelike Kommissie vir Regte en Leersake voorgelê word by die Sinodes aanbeveel vir goedkeuring. 'n Afskrif gaan na die Scriba Synodi. — Kennis geneem.

14. Ledegelde vir Presbiteriaanse Alliansie (Bl. 10 in Agenda):

Aangesien al die N.G. Kerke nie lede van die Alliansie is nie moet elke Sinode wat lid is self oor sy bydrae besluit. — Kennis geneem.

15. Toekoms van die Raad van die Kerke:

Met die oog op die feit dat die Algemene Sinode van die N.G. Kerke moontlik binne die volgende twee jaar mag konstitueer, so besluit die Raad dat:

- (1) Alle kommissies van die Raad wat opdragte ontvang het, aan die Algemene Sinode rapport doen.
- (2) Alle eiendomme, fondse en ander verpligtinge van hierdie Raad aan die Algemene Sinode oorgedra word.
- (3) Die Moderatuur volmag ontvang om die nodige praktiese reëlings te tref in verband met die ontbinding van die Raad en die oordrag van sy funksies aan die Algemene Sinode. — Goedgekeur.

16. Kerkvereniging:

Die volgende voorstel van prof. H. D. A. du Toit is eenparig aanvaar:

Met die oog daarop dat hierdie vergadering van die Raad van die Kerke moontlik die laaste sal wees, betuig die Raad sy dank teenoor die Here vir Sy leiding gedurende die afgelope 54 jaar van sy bestaan en moedig die konstituerende kerke aan om intussen toe te sien dat niks sal gebeur om die vereniging van die Kerke te laat misluk nie. — Goedgekeur.

Onbestrede Mosie:

By die bespreking van Punt 2 I(a) — III word 'n mosie van die Moderatuur i/s die verslag van die Ad Hoc-kommissie aanvaar.

Na die aanvaarding van hierdie mosie word van verskeie kante besware geopper en ten einde goeie gees te herstel gee die predikant van Universiteits-Oord (ds. J. E. Potgieter) kennis van 'n mosie dat die besluit so pas geneem in hersiening geneem word. Aangesien so 'n mosie slegs aan die einde van die vergadering in behandeling geneem kan word besluit die Sinode eenparig op 'n

onbestrede mosie van die Hoogeerwaarde Assessor en die Hoogeerwaarde Actuarius dat:

- (1) Die besluit onmiddellik hersien word aangesien dit blykbaar die goeie gesindheid wat in die Sinode heers, versteur.
- (2) Die Moderatuur soos hy vrywillig aanbied, die voorstel dan onvoorwaardelik terugtrek om die goeie gees te herstel.
Hierdie mosie word aanvaar.

VERSLAG VAN DIE VERTEENWOORDIGERS OP DIE TUSSENKERKLIKE KOMMISSIE

Aan die Hoogeerwaarde Sinode 1961 (Agenda, bl. 106)
Hoogeerwaarde Heer en Broeders,

Ons het die eer om as volg te rapporteer:

A. Vir Kennisgewing:

1. Vergaderinge — Kennis geneem.
2. Aanbevelings — Kennis geneem.
 - (a) Metode van benadering — Kennis geneem.
 - (b) Wyse van benadering — Kennis geneem.
3. Samestelling — Kennis geneem.
4. Vergaderings — Kennis geneem.
5. Leiding — Kennis geneem.

B. Vir Goedkeuring:

Die Sinode keur die gewysigde samestelling van die Interkerklike Kommissie goed. — Goedgekeur.

AFDELING I: REGTE

Verslag van die Kommissie van Eksaminateure (Agenda, bladsy 107.)

A. Vir Kennisgewing:

1. Personeel — Kennis geneem.
2. Vergaderings — Kennis geneem.
3. Admissie-eksamen — Kennis geneem.
4. Proponentseksamen — Kennis geneem.

B. Vir Goedkeuring:

1. Samespreking met Professore — Goedgekeur.
2. Behoud van Status — Goedgekeur.
3. Verval van Status — Goedgekeur.

Rapport van die Permanente Regskommissie vir Voorlegging aan die Algemene Sinode in Sitting te Pretoria op 5 April 1961 e.v.d. (Agenda, bladsy 110.)

A. Vir Kennisgewing:

Die Kommissie het tweemaal vergader. — Kennis geneem.

B. Vir Goedkeuring:

- (a) Op versoek van die Moderatuur van die Noordelike Streek-sinode het u kommissie ondersoek ingestel na die regsposisie van

die sendeling in die Kerk. Aangesien dit 'n saak is wat ons hele Kerk raak, word ons bevindinge hiermee aan u vir oorweging voorgelê:

(b) Opdrag: Kennis geneem.

Van punte (c), (d) en (e) word ook kennis geneem.

Ordemosie: Die volgende ordemosie word aanvaar na aanleiding van punt (e)(8). Die Sinode besluit om die beginsel van die opheffing van die verskil in status van predikante en sendelinge en die beroepbaarstelling van alle sendelinge as bedienaars van die Woord van die moederkerk ná colloquim doctum, sonder meer, te aanvaar en versoek die te worde gekonstitueerde Algemene Sinode om die beginsel vir die hele kerk te aanvaar.

ACTUARIUS.

Gelykstelling van Status en Pensioenfonds: Die volgende voorstel word aanvaar: Ten einde een struikelblok in die pad van gelykstelling van status uit die weg te ruim, gee die Sinode opdrag aan die Sinodale Kommissie om 'n wysiging in die reglement aan die Streeksinode voor te stel waarvolgens ook predikante kan kwalifiseer vir aandele klas 2.

J. F. DU TOIT.

Middagsitting

Notule: Die notule, bl. 87-92 word goedgekeur.

Die volgende mosie word aanvaar:

Mosie i/s Proses van Kerkvereniging:

Die Hoogeerwaarde Sinode besluit om die historiese oorsig van die proses van kerkvereniging soos deur dr. Wm. Nicol voorgedra is, tydens die groot historiese oomblik van ons Kerk, toe die Kerkorde aanvaar is, as basis van kerkvereniging op sy voorstel, in die notule te inkorporeer.

M. W. ODENDAAL.

E. A. VAN NIEKERK.

Dr. Wm. Nicol het die vergadering soos volg togespreek: Hoogeerwaarde Heer! Ek gebruik graag my spreekbeurt om die aanname van die Kerkorde met die oog op kerkvereniging, soos gewysig, voor te stel.

Met die aanname van hierdie besluit sal die Sinode finaal sy gereedheid verklaar om met die ander Ned. Geref. Kerke in Suid-Afrika te verenig. Nagenoeg sestig jaar — sedert die Tweede Vryheidsoorlog — het hierdie hoop by die Sinode gelewe.

Sekere name kom by ons op as ons dink aan die vorige mislukte pogings. Watter vreugde sou daar in hulle harte gewees het as hulle nog geleef het en van hierdie besluit verneem het! Dr. D. F. Malan, destyds predikant van Montagu, het in sy kort dienstyd geywer vir kerkvereniging en het die eerste brosjure oor die saak opgesel. Ons Transvaalse voorvegter vir die saak was ds. A. J. Louw van Heidelberg wat in die Sinode van 1912 'n toespraak van 4 uur oor die saak gelewer het. In die tweede poging het ds. J. F. Naudé, vader en skoonvader van 'n klompie predikante, die leiding geneem. Dog die tyd was daarvoor nie ryp nie.

Transvaal het nie in die teleurstelling berus nie. Ek hoef u nie te herinner aan die lang proses wat geleid het tot die stigting van die streeksinodes nie. Dit was alles voorbereidend vir die derde groot poging. Van harte geluk aan die yweraars wat die saak sover gevoer het.

Wat verwag ons nou van kerkvereniging? Aan ons eintlike taak — die uitbreiding van Gods Koninkryk — gaan dit geen verskil maak nie. Ons geldelike behoeftes en verpligte sal nie kleiner wees nie, maar sal eerder toeneem.

So min as ons naderende Republiekwording al ons volksvraagstukke sal oplos, so min sal die vereniging van die kerke ons geestelike taak vir ons afhandel. Nogtans sal die voorgestelde stap vir ons almal tot besieling dien. Dit sal ons Kerkleer beter verskans as ooit tevore. Dit sal ook verseker dat dieselfde gees en rigting in al ons Ned. Geref. Kerke bly voortlewé. Ons kan nie ontken dat daar 'n ander gees heers in die twee Afrikaanse kerke wat in 1853 en 1859 van ons afgeskei het nie. Kerkvereniging waarborg dat ons voortaan met een hart en sin die Here sal dien.

Ons kerkvereniging geskied gelukkig in die Eeu feesjaar van die Groot Herlewning, ongelukkig ook in die jaar wat ons herinner aan ons pynlike uitsetting uit die Kaapse Sinode. As ons die hereniging wil vier, kan daar geen gepaster daad wees nie as 'n grootskaalse poging om die geestelike lewe van ons Kerk te verstrek. Die herlewning waarna ons verlang moet as 'n gawe van God kom. Hy sal ons gebed daarvoor verhoor en met Sy Gees die daad van vereniging bekroon.

Rapport van die Permanente Regskommissie (Vervolg) (Agenda, bladsy 113.)

C. Aanbevelings:

I. Status:

Die hele saak van die Kerkregtelike posisie van die sendeling, wat lidmaatskap betref, word verwys na die Kommissie vir Aktuele Sake om verder te bestudeer en aan die te worde gestigte Algemene Sinode verslag te doen.

A. C. BARNARD.
M. J. P. OLIVIER.

Dit geld ook punt II. Lidmaatskap.

Die beskrywingspunt van die Ring van Lydenburg (1(30) R, bl. 9) word verwys na die Kommissie vir Aktuele Sake om dan aan die Algemene Sinode verslag te doen.

P. W. DE WET.

Verslag van die Tydelike Regskommissie van die Algemene Sinode in Sitting te Pretoria op 5 April 1961 e.v.d.

1. Insake verlening of herstel van status:

(a) **Verlening van Predikantstatus aan oefenaar J. L. Grobbaar:** 'n Aansoek van die kerkraad van Wonderboompoort met die

getuigskrifte en aanbevelings om bogemelde saak het voor die Kommissie gedien.

Aanbeveling: U kommissie wens die volgende punte uit die besluit van die Sinode van 1948 weer aan te beveel:

- (1) Die Sinode betuig sy innige dank en hoë waardering vir die broeder se getroue dienste en beproefde lojaliteit aan die Kerk.
- (2) Die Sinode kan na simpatieke oorweging ongelukkig nie die versoek aangaande die broeder toestaan nie.
- (3) Dit word opgedra aan die betrokke kommissies om te sien of dit nie moontlik is om vir die broeder permanente werk met behoorlike besoldiging in verband met Hospitaalbearbeiding, Fabrieksdiens, ens. te vind nie. — Goedgekeur.

(b) **Herberoepbaarstelling van ds. S. J. Stander:** Hierdie saak is met 'n aanbeveling van die Ring van Hartbeesfontein na hierdie kommissie verwys. Die vereiste stukke is ingedien (Art. 123 Streeksinodes).

Aanbeveling: U kommissie beveel aan dat die aansoek goedgekeur word met suspendering van Art. 127. — Goedgekeur.

(c) **Herstel van status dr. N. P. J. Steyn:** 'n Aansoek om die herstel van Sendelingstatus saam met die getuigskrifte van die betrokke Ring en Kerkraad is ten behoeve van dr. N. P. J. Steyn voorgelê.

Aanbeveling:

- (1) Die Sinode keur goed dat die broeder hom tot die Kommissie van Eksaminateure mag wend om 'n Colloquim Doctum (Art. 29 Reglement III).
- (2) Indien hy slaag sal die broeder bekend staan as 'n emeritus sendeling. — Goedgekeur.
- (3) Wil die broeder weer beroepbaar gestel word sal hy die aansoek met 'n mediese sertifikaat van goeie gesondheid aan die Ring voorlê (Art. 123 Streeksinodes) wat dit dan na die Actuarius deurstuur vir amptelike kennisgewing van beroepbaarstelling.
- (4) Wanneer die broeder sy status terugkry of indien hy 'n beroep aanvaar sal hy nie vir pensioen in aanmerking kom nie, tensy die beroepende geemeente die inlegpenning betaal en die KerkkantoorKommissie so kennis gee voor die bevestiging. — Goedgekeur.

(d) **Aansoek om herstel tot Oefenaar, Br. H. J. Senekal:** Van br. H. J. Senekal is 'n skrywe met getuigskrifte van die Kerkraad van Pretoria-Tuine en die leraar van Valhalla voorgelê waarin aansoek gedoen word om die broeder, wat vroeër Oefenaar van die Kerk was, maar intussen predikant van die Kerk van die Nasarener geword het, en nou weer teruggekeer het na die Ned. Geref. Kerk, tot Oefenaar te herstel.

Aanbeveling: Die Sinode staan die aansoek nie toe nie aangesien die Kaapse Kerk die opleiding van Oefenaars gestaak het en daar dus nie meer persone tot die diens toegelaat word nie. — Goedgekeur.

(e) **Aansoek om toelating tot die Bediening, Br. J. A. G. Terblanche:** 'n Aansoek met bewysstukke van genoemde broeder is aan u Kommissie voorgelê.

Aanbeveling: Aangesien die saak van die broeder deur die Kaapse Kerk gereël is, word hy na die Kaapse Sinode wat D.V. in Oktober sit, verwys. — Goedgekeur.

(f) **Aansoek om verlening van Predikantstatus aan Eerw. C. W. de Kock — Beskrywingspunt I(6):** Die aansoek van die Kerkraad van Voortrekkerhoogte om die predikantstatus aan eerw. C. W. de Kock toe te ken is aan u Kommissie voorgelê.

Daaruit blyk:

- (1) Dat eerw. De Kock reeds meer as 20 jaar as veldprediker diens doen.
- (2) Dat hy die enigste oorblywende Sendeling is wat tydens die vorige oorlog in die besondere pos benoem is.
- (3) Dat hy met besondere bekwaamheid en vrug sy roeping vervul.
- (4) Dat die gebrek aan die status die werk dikwels bemoeilik.

Aanbeveling: Die Sinode keur die versoek goed met dien verstande dat die Kerkraad van Voortrekkerhoogte verantwoordelik gehou sal word indien daar finansiële implikasies ten opsigte van die pensioenfonds is. — Goedgekeur.

2. Bepaling insake Kieskollege:

Die mosie, voorgedra deur die predikant van Bronberg (getikte Notule, p. 20) insake die ondersoek na die kwalifikasies, gehegtheid aan die leer en die Kerk is na u Kommissie verwys.

Aanbeveling: Die Sinode volstaan by die Ondertekeningsformulier vir Predikante en Proponente (Vorm 6) en Art. 64(9). — Goedgekeur. Die volgende word bygevoeg: Die vergadering verklaar dat die woord „bekwaamheid” in Art. 64 119 o.a. ook sien op die akademiese kwalifikasie.

3. Art. 70 vgl. Verslag van Scriba 7(d)(i):

Die versoek van die Suidelike Streeksinode dat Art. 70 wat verouderde wetgewing insake Vereistes vir toelating tot Sendingleraar bevat, gerojeer word, is aan u Kommissie voorgelê.

Aanbeveling: Die Sinode rojeer Art. 70. — Goedgekeur.

4. Een Geref. Kerk vir Bantoes. Verslag van Scriba 7(f):

Hierdie skrywe is verwys na die Tydelike Kommissie vir Ekuumeniese Sake. — Kennis geneem.

5. Vereniging van Ned. Geref. Sendingkerke. Addendumverslag Scriba III(e):

Die verssek van die Scriba Synodi van die Ned. Geref. Sendingkerk het voor u Kommissie gedien.

Aanbeveling:

- (1) Die Sinode besluit dat hy geen beswaar teen Kerkvereniging van die Sendingkerke het nie.
- (2) Die Sendingsinode moet hom na die Uniale Sinode rig wanneer die Transvaalse Algemene Sinode opgehou het om te bestaan. — Goedgekeur.

6. Afstigting: Christiana en Hertzogville. Addendumverslag Scriba IV(b):

'n Skrywe van die Kerkraad van Christiana is ontvang waarin goedkeuring gevra word vir die stigting van 'n gemeente uit lid-

mate van die gemeentes Christiana (Transvaal) en Hertzogville (O.V.S.).

Aanbeveling:

- (1) Die Sinode keur die aansoek goed vir sover dit die Transvaalse Kerk aangaan.
- (2) Ringsressort en grenslyne moet deur die betrokke instansies bepaal word. — Goedgekeur.

7. Aansoek van Lidmate Greylingsstad en Balfour. Addendumverslag Scriba 7(m):

Die Kommissie het die aansoek van lidmate van Greylingsstad en Balfour om, vanweë geografiese ligging, na die Gemeente Villiers, O.V.S., oor te gaan, in behandeling te neem.

U Kommissie oordeel:

- (a) Dat dit 'n saak van grensverandering tussen die gemeentes en tussen die Transvaalse en Vrystaatse Kerk is.
- (b) Dat dit volgens Art. 52 (Suidstreek 1959) toelaatbaar is indien die hele groep lidmate, d.w.s. 'n geografiese eenheid daarvoor vra, sodat 'n duidelike grenslyn tussen die gemeentes getrek kan word.

Aanbeveling: Die Sinode keur die aansoeke goed mits dit die begeerde van al die lidmate in die betrokke grensgebied is, en die onderskeie Kerkrade mekaar onderling vind. Die grensreëeling word aan die betrokke Kerklike instansies opgedra. — Goedgekeur.

8. Posisie van die Amptenare van die Algemene Sinode. Addendumverslag van die Scriba 7(q):

Die posisie van die Sekretaris van Evangelisasie en die Sekretaris vir Openbare Sedelikheid, wat amptenare van die Algemene Sinode van Transvaal is, het voor die Kommissie gedien. Met die oog op die moontlike ontbinding van die Algemene Sinode moet hul posisie bepaal word.

Aanbeveling: Die Algemene Sinode dra die kontrakte met genoemde amptenare oor aan die twee Streeksinodes van Noord-en Suid-Transvaal en versoek die Kerkkantoor om die kontrakte in dier voege te wysig sodat hulle amptenare van die genoemde twee Streeksinodes gesamentlik sal wees. — Goedgekeur.

9. 'n Versoek van die M.A. Streeksinode:

'n Versoek van die M.A. Streeksinode dat die Sekretaris van Evangelisasie by hulle van tyd tot tyd hulp sal verleen is ook deur u Kommissie oorweeg.

Aanbeveling: Die Sinode keur dit goed. Die besonderhede sal deur die Evangelisasie-kommissies van die Streeksinodes gereël word. — Goedgekeur.

10. Memorandum: Kapelane vir Polisie en Gevangenisdiens. Handelinge Raad van Kerke 1961 (p. 67):

U Kommissie het kennis geneem dat hierdie memorandum net vir Polisie-kapelane geld. Aangaande die Gevangenisdiens is nog niks ontvang nie.

Aanbeveling:

- (a) Die Sinode keur die basis soos deur die Raad van Kerke aanvaar is goed, met die wysiging dat die onderhandelings van die Minister 3 (a), (b) en (c) nie met die Moderatuur nie, maar met die betrokke Sinodale Evangelisasie-Kommissies, en in die geval van die Kapelaan-generaal, met die Federale Evangelisasie-Kommissie gevoer sal word.
- (b) Die Toesig 3 (h) oor die Kapelaan-generaal sal ook onder die Federale Evangelisasie-Kommissie val.
- (c) Ten opsigte van die Gevangenisdiens sal dieselfde beginnels geld wat by die bepaalde omstandighede aangepas is en met inagneming van die posisie en die beskerming van ons Gevangenis-arbeider, ds. H. F. Grobler. — Goedgekeur.

Uniform vir Gevangeniskapelane: Hierdie Hoogeerwaarde Vergadering dring by die Departement van Gevangenissoe daarop aan dat die leraars van ons Kerk wat deur die Kerk beroep is en voltydse diens in die gevangenis, in diens van die Kerk verrig, in die uniform van die Gevangenisdiens sal wees en offisiersrang sal beklee. Die rang kan in ooreenstemming met die basis wat in ander Departemente in gebruik is, bepaal word.

S. W. BURGER.

W. J. MEINTJES.

Dank aan Minister: Hierdie Hoogeerwaarde Vergadering spreek sy dank en waardering uit teenoor die Minister van Justisie vir sy belangstelling in die geestelike heil van ons polisiemag, insonderheid waar tans by wyse van Kapelane vir die polisiemag daadwerklik opgetree word om lede van die polisiemag ook in afgeleë dele van ons land te bereik. P. A. PROSCH, Pred. Koster.

11. Registrasie van Eiendomme van die M.A. Streeksinode:

Aanbeveling: Die volgende beskrywingspunt word besluit van die Sinode:

In die lig van gewysigde advies van die Registrateur van Aktes besluit die Sinode dat gemeentelike eiendom geregistreer sal word op naam van: „Die Kerkraad van die gemeente van van die Ned. Geref. Kerk van Transvaal”, en dat alle kerklike, nie-gemeentelike eiendomme geregistreer sal word op naam van die „Midde-Afrikaanse Streeksinode van die Ned. Geref. Kerk van Transvaal”, behalwe in die geval van kerklike verenigings, in wie se konstitusie daar voorsiening gemaak moet word vir die registrasie van eiendom op sodanige vereniging se naam.

12. Reglemente vir Gemeentelike Evangelisasie:

Die skrywe van die Kerkraad van Kameeldrif het voor u Kommissie gedien.

Aanbeveling: Dit word na die betrokke Streeksinode verwys (Noordstreek). — Goedgekeur.

13. Ondertekening van ledekaartjies van Verenigings deur Gemeentelede:

‘n Skrywe van die leraar van Lyttelton-Oos is in die verband oorweeg.

Aanbeveling: Aangesien met hierdie saak die hele aangeleentheid van Verenigings in die Kerk gemoeid is, word dit na die Kommissie vir Aktuele Sake vir studie en rapport verwys. — Goedgekeur.

14. **Pastorieë binne die grense van ander Gemeentes:**

'n Beskrywingspunt hieroor is van die Voorsitter van die KerkrAAD van Aasvoëlkop ontvang, saam met die advies van die Actuaris van die Suidstreek en die skrywe van die kerkrAAD van Johannesburg-Oos.

Aanbeveling: Die Sinode keur die advies van die Actuaris goed. Dit lui:

Volgens ons stelsel van kerkregering word die grense van elke afsonderlike gemeente territoriaal vasgestel. Dit is baie duidelik neergelê in art. 6 van die Wette en Bepalinge van die Algemene Sinode 1957. Op hierdie beginsel rus al die artikels in verband met verhuisning na 'n ander gemeente, die uitreiking van attestate, ens. (vgl. artt. 42-52 Wette en Bepalinge Suidstreek). Indien 'n leraar van een gemeente hom dus sou gaan vestig binne die grense van 'n ander gemeente, verval sy lidmaatsregte in die gemeente waarvan hy leraar is (art. 45). Dit is 'n ongehoorde en onmoontlike posisie. Maar meer nog: kerkregtelik val hy dan onder die toesig van die gemeente binne wie se grense hy woon (art. 45), en sou daar by hom aangedring kan word op die inlewering van sy attestaat by die nuwe gemeente waar hy woon. Dit spreek vanself dat hierdie posisie onhoudbaar en onmoontlik is, en dit behoort dus vir 'n kerkrAAD by voorbaat vas te staan dat hulle nie 'n permanente woning vir 'n leraar buite die gemeentegrens moet aanskaf of bou nie. Kerkregtelik sou so 'n leraar lidmaat van die nuwe gemeente behoort te word, sowel as sy huisgenote en aangesien 'n leraar lidmaat moet wees van die gemeente waar hy arbei, kom sy posisie in die gemeente waar hy arbei, ook in die gedrang, sodat die kerkrAAD waarop hy dien, onwettig gekonstitueer sal wees. — Goedgekeur met kondonasie van die betrokke geval tot op hierdie oomblik.

Die praktiese implikasie van die spesifieke geval word verwys na die betrokke instansies van die Suidstreek-Sinode. — Goedgekeur.

15. **Konstitusie: Stofberggedenkskool:**

Die Konstitusie van Stofberggedenkskool is vir oorweging na u Kommissie deurgestuur.

Aanbeveling: Die Sinode keur dit goed en aanvaar dit as basis waarop voortaan gewerk sal word.

Medeleraars met Sendingopdrag: Na aanleiding van die besluit van die Sinode om die hele aangeleentheid terug te verwys na die Kommissie vir Aktuele Vraagstukke, so besluit die Sinode om die volgende tussentydse reëling te tref:

- (1) Leraars met Sendingopdrag, wat nou in daardie hoedanigheid dien word in die status aanvaar as lede van die vergadering.
- (2) Die Sinode soos tans saamgestel insluitende leraars met Sendingopdrag, word verklaar as wettig gekonstitueer met suspendering van enige wetsartikel wat in stryd is daarmee.

- (3) Die Sinode versoek dat Kerkrade wat van voorneme is om in die reses leraars met Sendingopdrag te beroep baie ernstige oorweging sal skenk aan al die praktiese en kerkregtelike implikasies van so 'n stap.
- (4) Die Sinode versoek Kerkrade en Sendingkommissies om met mekaar onderling oorleg te pleeg en tot 'n aanvaarbare ooreenkoms te geraak, voordat nuwe poste van hierdie aard geskep word.
- (5) Die Sinode wil gemeentes verseker dat plaaslike belangstelling in die Sending ten seerste waardeer word en wil vertrou dat 'n weg gevind sal kan word om die probleme i.v.m. leraars met Sendingopdrag op te los sonder om plaaslike belangstelling en geesdrif te demp.

F. E. O'B. GELDENHUYSEN

F. P. MYBURGH.

AFGEVAARDIGDES NA DIE NASIONALE SINODE

Noordelike Streeksinode:

Die volgende name word goedgekeur:

A. Predikante:

Primarii

1. Dr. F. E. O'B. Geldenhuys
2. Ds. J. F. du Toit
3. Ds. J. M. Benadé
4. Ds. G. J. Davidtsz
5. Ds. R. J. Raath
6. Ds. D. A. Louw
7. Dr. D. W. de Villiers
8. Ds. J. J. G. Loots
9. Ds. M. S. Joubert
10. Ds. J. E. Potgieter
11. Ds. G. J. J. Boshoff
12. Ds. P. A. Prosch
13. Ds. W. de W. Strauss
14. Ds. J. P. H. Gertenbach
15. Ds. C. A. du Plessis
16. Ds. N. J. Veltman
17. Ds. L. J. Heyns
18. Ds. L. M. Cilliers
19. Ds. A. P. Potgieter
20. Ds. J. H. Louw
21. Ds. T. H. du B. Gouws
22. Ds. A. J. Pienaar
23. Ds. A. P. du Preez
24. Ds. J. C. van Graan
25. Ds. I. F. Retief

Secundi

- Ds. G. J. V. Bell
- Ds. C. P. v. d. Merwe
- Ds. M. J. Smuts
- Ds. G. S. van Heerden
- Ds. G. R. Keet
- Dr. P. Rossouw
- Ds. R. J. N. van Tonder
- Dr. M. W. Retief
- Ds. A. de V. Visser
- Ds. J. du P. Malan
- Ds. M. H. Horak
- Ds. G. Reyneke
- Ds. S. W. Burger
- Ds. F. J. C. van Heerden
- Ds. W. H. S. Barnard
- Ds. F. L. Cloete
- Ds. J. P. Theron
- Ds. J. F. Pretorius
- Ds. J. A. du Rand
- Ds. W. J. Annandale
- Ds. J. M. C. Horn
- Ds. W. P. de Vos
- Ds. P. J. Viviers
- Ds. R. J. N. van Tonder
- Ds. J. I. de Wet

B. Ouderlinge:

1. A. P. Myburgh
2. Dr. W. Nicol
3. Prof. H. D. A. du Toit

- J. C. H. le Grange
- H. J. Wannenburg
- W. S. Boshoff

Primarii

4. Dr. H. J. Piek
5. G. van der Westhuizen
6. Dr. G. H. Roux
7. Ds. W. A. Malherbe
8. Gen. J. A. Brink
9. Prof. F. G. Heymann
10. I. B. Kasselman
11. J. Heyl
12. S. J. Naude
13. Maj. H. A. van der Merwe
14. C. F. Zervogel
15. N. H. Conradie
16. R. J. J. van Vuren
17. J. G. Herbst
18. L. P. Meyer
19. B. J. Goosen
20. S. J. Botha
21. F. J. Potgieter
22. F. L. Gaum
23. A. J. Strydom
24. Eerw. L. C. van der Merwe
25. Oudl. G. J. Joubert

Secundi

- Ds. W. Lawrenz
- P. W. Prinsloo
- J. A. van Zyl
- G. A. B. Dykman
- W. J. S. Enslin
- Dr. I. Eybers
- S. Gerber
- H. C. van Rensburg
- W. M. P. v. d. Westhuizen
- H. G. Prinsloo
- P. J. G. Pienaar
- C. I. M. Louw
- J. G. Liebenberg
- D. A. Kruger
- S. Gerber
- J. H. Roothman
- P. J. Hugo
- W. L. Cronje
- P. J. Maree
- E. Genis
- J. P. Smit
- P. W. Prinsloo

Suidelike Streeksinode:**Predikante:**

1. Dr. W. D. Jonker
2. Ds. C. F. B. Naudé
3. Ds. M. J. P. Olivier
4. Ds. A. M. Meiring
5. Ds. S. J. Eloff
6. Dr. F. H. J. Kriel
7. Ds. G. J. Snyman
8. Ds. D. v. N. Theron
9. Dr. A. C. Barnard
10. Dr. G. J. Swart
11. Ds. J. T. Jordaan
12. Ds. R. M. de Villiers
13. Ds. J. G. Griesel
14. Ds. M. J. van Niekerk
15. Ds. M. Kruger
16. Ds. C. J. Botha
17. Ds. D. J. Streicher
18. Ds. C. C. Colyn
19. Ds. D. C. G. Fourie
20. Ds. F. J. Botha
21. Ds. M. L. Swart
22. Ds. M. W. Odendaal
23. Ds. A. G. de Witt
24. Ds. J. S. Erlank
25. Ds. D. P. M. Beukes
- Ds. A. C. Barnard
- Ds. S. J. Eloff
- Ds. D. P. M. Beukes
- Dr. F. H. J. Kriel
- Ds. H. F. Prinsloo
- Dr. A. E. F. Bosman
- Ds. E. P. J. Kleynhans
- Ds. J. A. Claassens
- Ds. P. Combrink
- Ds. J. M. v. d. Berg
- Ds. Z. A. N. van den Heever
- Ds. F. J. B. Naudé
- Ds. H. A. Sandenbergh
- Ds. J. J. Struwig
- Ds. J. L. Potgieter
- Ds. P. J. Jordaan
- Ds. J. W. Smalberger
- Ds. N. J. H. van Loggerenberg
- Ds. J. I. Roux
- Ds. J. L. Coetzee
- Ds. G. J. Erasmus
- Ds. J. J. Louw
- Ds. C. P. Naudé
- Dr. P. J. N. Smal
- Ds. J. A. Hough

Ouderlinge:

Primarii	Secundi
1. K. W. Gerritsma	Ds. L. P. Spies
2. Ds. A. J. V. Burger	C. J. Olivier
3. W. H. Heckroodt	W. H. du Plessis
4. D. H. C. du Plessis	J. H. Greybe
5. Eerw. W. H. du Plessis	C. H. Badenhorst
6. J. P. Malan	A. Drent
7. P. J. M. Homan	D. J. du Toit
8. D. J. W. Theron	A. J. J. du Preez
9. Ds. G. W. Koornhof	L. P. Spies
10. Dr. N. P. J. Steyn	J. B. Jurgens
11. Ds. J. A. Oliver	J. P. Wentzel
12. J. H. Bosman	P. R. Nell
13. C. W. Heunis	C. N. Venter
14. P. R. van Niekerk	S. G. van Niekerk
15. Dr. H. C. Boshoff	Eerw. S. F. Skeen
16. H. V. van Wyk	L. D. Griesel
17. W. van Wyk	B. H. J. Groenewald
18. J. H. Greybe	H. R. Lemmer
19. J. M. du Buys	A. E. Heidtman
20. J. A. van Zyl-Kotzé	H. de W. S. van Niekerk
21. Ds. R. J. J. van Vuren	J. W. Potgieter
22. R. S. Steyn	P. J. Smith
23. B. J. Claasen	H. J. P. van Zyl
24. L. A. G. Putter	T. P. Käber
25. Dr. R. McLachlan	D. Kahts

Midde-Afrikaanse Streeksinode:

Die M.A.S. besluit om die maksimum aantal afgevaardigdes na die Nasionale Sinode te stuur, en reël dat:

- (a) Al die huidige diensoende predikante van die M.A.S. afgevaardig word. Hierdie getal sal tot op 25 aangevul word uit die predikante wat tot voor die vergadering van die Nasionale Sinode in gemeentes in die M.A.S. bevestig word. Indien meer as 25 predikante beskikbaar is, sal die tydsorde sou bevestiging gevolg word vir secundi.
- (b) Al die ouderlinge van die M.A.S. hier teenwoordig word afgevaardig. Die Sinodale Kommissie of Moderatuur sal hierdie getal tot 25 aanvul en ook vakatures wat ontstaan aanvul op voordrag van Ringe of Ringskommissies wat deur kerkrade in kennis gestel sal word van ouderlinge wat die Nasionale Sinode **kan** bywoon.
Hierdie reëling van die M.A.S. word goedgekeur.

Rapport van die Permanente Kommissie vir Revisie aan die Hoogeerwaarde Sinode in Sitting op 5 April 1961 en volgende dae

A. Direkte Aanbevelings:

1. **Art. 28, 2 Oproeping van Buitengewone Sinode:** Word gewysig om te lees:

„In dringende gevalle wat nie voorsien is nie, het die Algemene Sinodale Kommissie die reg om die Algemene Sinode uit te stel of om 'n buitengewone Sinode op te roep met skriftelike kennisgewing van 3 weke.” — Goedgekeur.

2. **Art. 28, 3** voeg by . . . en aan al die kerkrade. — Goedgekeur.

3. **Art. 44 Oproeping van Sinodale Kommissie:** Laaste sin word gewysig om te lees:

„Kennisgewings van gewone vergaderinge sal deur die Scriba Synodi minstens drie weke voor die tyd skriftelik aan elke afgevaardigde gestuur word. In die geval van 'n Buitengewone vergadering sal 'n skriftelike kennisgewing van een week voldoende wees. — Goedgekeur.

4. **Art. 80 Personeel van kerklike vergaderings vir die behandeling van tugsake:** Wysig sin van laaste paragraaf soos volg:

„Die personeel van 'n kerklike vergadering wat by die aanvang van 'n tugsak sitting neem, sal hulle sittingsreg behou totdat die saak afgehandel is.” — Goedgekeur.

5. **Art. 119 Behoud van status in geval van eervolle ontslag:** Laaste reël gewysig om te lees:

„ . . . die band tussen Leraar en die gemeente, met behoud van sy status, los te maak.” — Goedgekeur.

6. **Art. 123 Bevindinge van Ringskommissie:** Word vervang met die volgende:

„As dit uit die ondersoek van die Ringskommissie blyk dat die klagtes of gerug, volgens hulle oordeel ongegrond is, sal dit voorlopig van die hand gewys word met opgawes van redes. Die klaer(s) en beklaagde(s) sal van hierdie voorlopige bevinding in kennis gestel word. Hierdie voorlopige bevinding bly van krag totdat die Ring by sy eersvolgende buitengewone of gewone vergadering die rapport van die Ringskommissie in behandeling kan neem. — Goedgekeur.

7. **Reglement VI Predikante-pensioenfonds:** Die volgende wysig is reeds by die vorige Sinode goedgekeur en word herbevestig vir invloeging in die Reglement:

Art. 15(c): Die weduwee en/of afhanglike minderjarige kinders van enige deelhebber wat te sterwe mag kom, sal 'n maandelikse toelae gelykstaande aan die helfte van die gewone pensioen-bedrag vir 3 jaar lank, vanaf die datum van afsterwe van die deelhebber, ontvang. (Sien Acta 24ste Sinode, bl. 152 en 568.) — Goedgekeur.

Art. 12 aan die einde: „Hierdie bepaling geld ook vir alle nuwe gemeentes wat gestig word.” — Goedgekeur.

Art. 5(b): Skrap die woorde . . . 'n deel van . . . in die laaste sin. — Goedgekeur.

B. Beskrywingspunte:

U kommissie wens soos volg aan te beveel in verband met die BESKRYWINGSPUNTE wat na ons verwys is vir oorweging.

Beskrywingspunt I:

(1) **Beroepstsel:**

Aangesien die hele aangeleentheid tans deur die Raad van die Kerke ondersoek word, word daar voorlopig van die saak afgestap. — Goedgekeur.

(2) **Kworum by Tugsake:**

Die beskrywingspunt word aanvaar, dit wil sê 'n gewone meerderheid vir die behandeling van tugsake sal voldoende wees.
— Goedgekeur.

I. (3) **Wysiging van Vorm 16:**

Die beskrywingspunt word aanvaar.

Die opskrif van **Vorm 16** word ook verander om so te lees:
VERSOEKSKRIF EN AKTE VAN WAARBORG VIR DIE STIGTING VAN 'N NUWE GEMEENTE

In die voorlaaste paragraaf word die woord **JAARLIKS** bygevoeg, sodat dit dan lees . . . gedurende ons verblyf in hierdie gemeente ons **jaarliks** verantwoordelik te stel . . . ens. — Goedgekeur.

I. (4) **Nuwe Kerkorde:**

Beskrywingspunt word nie aanvaar nie, maar wel die volgende: Die Sinode besluit dat alle voorgestelde wysigings van die Kerkorde deur ons Kerk se afgevaardigdes voorgedra sal word by die **kerklike konvensie** wat gehou sal word net voor die konstituering van die eerste Algemene Sinode. Latere wysiginge van die Kerkorde kan alleen langs die daarin voorgeskrewe weg geskied.

Indien die kerkorde aanvaar word, sal dit na konstituering van die Algemene Sinode alle bestaande wetgewing vervang. Dit word derhalwe opgedra aan die Permanente Kommissie van Revisie om in samewerking met die Kommissies van Revisie van die Streeksinodes ons tans fungerende wette en bepalinge te vervang met die Kerkorde plus 'n stel reglemente en bepalinge vir die doeltreffende regering van die Kerk. Wat die Transvaalse Sinode betref sal hierdie konsep-bepalinge vir goedkeuring voorgedra word aan die Algemene Sinodale Kommissie, met dien verstande dat die nuwe reglemente en bepalinge alle noodsaaklike tans bestaande wette en bepalinge wat nie in die Kerkorde voorkom nie, sal inkorporeer. — Goedgekeur.

I. (5) **Insake: Beroepsteisel:**

Beskrywingspunt word nie aanvaar nie, in afwagting van die rapport van die Raad van die Kerke oor hierdie aangeleentheid.
— Goedgekeur.

I. (6) **Verlening van Status:**

Hierdie aangeleentheid word verwys na die Tydelike Regskommissie. — Afgehandel.

I. (7) **Reg van Bedanking (Art. 4):**

Die Sinode besluit om hierdie saak te verwys na die Kommissie vir Aktuele Vraagstukke vir rapport by die volgende vergadering.
— Goedgekeur.

I. (8) **Herkiesing Moderator:**

Aangesien die Kerkorde duidelike bepalinge oor hierdie saak het, word die beskrywingspunt nie aanvaar nie. — Goedgekeur.

I. (9) **Wysiging Art. 85:**

Die Sinode keur die beskrywingspunt goed. — Goedgekeur.

I. (10) Wysiging Art. 80:

Die beskrywingspunt word aanvaar. (Sien ook Bp. I, 2.) — Goedgekeur.

I. (11) Bepaling in verband met Attestate:

Die beskrywingspunt word aanvaar. — Goedgekeur.

I. (12) Wysiging in Formuliere:

Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie. — Goedgekeur.

I. (13) Reglement IV (24) Insake Amptelike Drag:

Beskrywingspunt word nie aanvaar nie, maar wel die volgende: **Reglement IV**, 24 word gewysig om te lees: „Die kleredrag by alle kerklike vergaderinge, met uitsondering van die Sinode, sal opsonneel wees. Op die Sinode is die amptelike drag 'n swart pak en wit das; predikante sal ook 'n toga dra.” — Kennis geneem.

I. (14) Regsimplikasies Medeleraar met Spesiale Opdrag:

Van hierdie beskrywingspunt word kennis geneem en behandel saam met die rapport van die PERMANENTE REGSKOMMISSIE en ook die rapport van die Kommissie insake SEKRETARISPOSTE. — Kennis geneem.

I. (15) Afskaffing Gekombineerde Kerkraadsvergadering:

Hierdie beskrywingspunt verval.

I. (16) Tug oor Ouderlinge en Diakens:

Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie. — Afgehandel.

I. (17) Afkondiging Gebooeie en Bevestiging van Huwelike:

Die beskrywingspunt word aanvaar. — Kennis geneem.

I. (18) Kerklike Attestaat:

Die beskrywingspunt word aanvaar. — Goedgekeur.

I. (19) Publikasie Besonderhede Nuut-afgestigte Gemeentes:

Aangesien dit 'n saak is wat uitsluitlik by die Streeksinodes tuishoort, word dit daarheen verwys. — Goedgekeur.

I. (20) Registrasie Eiendomme M.A.S.:

Die beskrywingspunt word aanvaar. — Afgehandel.

I. (21) Studieverlof Sendelinge:

Hierdie beskrywingspunt word vir gunstige oorweging verwys na die Streeksinodes met byvoeging na . . . „waaronder hulle werk nie”, . . . die woorde . . . „en wat reeds twee jaar of meer onder hulle arbei.” — Goedgekeur.

I. (22) Blanke Werkkragte in Sendingveld:

Die beskrywingspunt word behandel saam met die rapport van die PERMANENTE REGSKOMMISSIE. — Afgehandel.

I. (23) Kerkvisitasie:

Die beskrywingspunt word verwys na die Streeksinodes. — Goedgekeur.

I. (24) Beroepstsel:

Die beskrywingspunt word deurgestuur na die betrokke Kommissie van die Raad van die Kerke wat besig is met 'n studie van ons beroepstsel. — Goedgekeur.

I. (25) Inskakeling Gemeentes Streeksinode:

Hierdie beskrywingspunt word verwys na die Tydelike Kommissie vir Algemene Sake. — Kennis geneem.

I. (26) Verlening van Status:

Dit word verwys na die Tydelike Regskommissie, sien ook Bp. I, 6. — Kennis geneem.

I. (27) Aanwending Trustgelde:

Hierdie beskrywingspunt word verwys na die Kommissie vir Fondse. — Kennis geneem.

I. (28) Betekenis Doopgetuies:

Die beskrywingspunt word verwys na die Streeksinodes, maar spreek hom in beginsel uit ten gunste van die behoud van Doopgetuies. — Kennis geneemi.

I. (29) Oorplasing van Doopseëls, by Registrasie:

Die beskrywingspunt word verwys na die Streeksinodes. — Goedgekeur.

I. (30) Die Sendingbeleid:

Die beskrywingspunt word behandel saam met die rapport van die Permanente Regskommissie. — Afgehandel.

I. (31) Wysiging van Besluit Sinode 1954:

Waar nuwe euwels telkens die kop uitsteek en die Sinodale Kommissie aan wie die saak opgedra is, ernstig gestrem word in sy pogings om hulle behoorlik te bestry as hy eers verlof moet kry van ander Sinodale Kommissies, so besluit die Sinode dat die laaste sin van par. 5(3)b van die Sinodale besluit van 1954 gerooier word. Die sin lui dat die Sinodale Kommissie vir Openbare Sedelikheid alleen nuwe euwels mag bestry „nadat hulle verlof van die Algemene Sinodale Kommissie verkry het”.

Acta 1954, bl. 65 par. 5(3)b. Vgl. Acta Sinode Suidstreek 1959, bl. 377, punt (2). — Goedgekeur.

Addendumverslag van die Tydelike Regskommissie van die Algemene Sinode van die Ned. Geref. Kerk van die Transvaal in Sitting te Pretoria,
5 April 1961 e.v.d.

1. Laatingekome stuk: Beskrywingspunt kerkraad Bremersdorp.

'n Laatingekome Beskrywingspunt van die kerkraad van Bremersdorp waarin gevra word dat die Grondwet van die Sendingkerk opgehef word, het voor u kommissie gedien.

Aanbeveling: Aangesien van wysiginge aan die Grondwet van die Sendingkerk vier weke voor die tyd amptelike kennis gegee moet word, is hierdie beskrywingspunt nie ontvanklik nie. Reglement IX, Art. 11.

U kommissie beveel egter aan dat die aangeleentheid na die Permanente Regskommissie verwys word met die oog op rapport aan die Algemene Sinodale Kommissie. — Goedgekeur.

Uitgawe Wette en Bepalinge:

Die Sinode besluit om met die oog op die besparing van koste, geen nuwe uitgawe van die Wette en Bepalinge van die Algemene Sinode te laat verskyn nie, aangesien die Wette en Bepalinge met die konstituering van die Nasionale Sinode by die Kerkorde aangepas sal moet word, en 'n huidige uitgawe dus binne een jaar verouderd sal wees. Die Sinode verleen toestemming aan die Kommissie vir Revisie om die wysiginge wat in die Wette en Bepalinge aangebring word deur die Sinode as supplement by die bestaande bundel gereed te maak.

ACTUARIUS.

Verslag van die Sinodale Argiefkommissie aan die Hoogeerwaarde Algemene Sinode, 1961

(Agenda, bladsy 168.)

A. Vir Kennisname:

1. Personeel: Kennis geneem.
2. Vergaderings: Kennis geneem.
3. Werk van Argivaris: Kennis geneem.
4. Inlewering van Ringstukke: Kennis geneem.
5. Reportorium: Kennis geneem.
6. Losbladregisters: Kennis geneem.

B. Vir Goedkeuring:

Geen.

C. Aanbevelings:

1. **Rektifikasies in Registers:** Kennis geneem.
2. **Gemeenteblaai:** Goedgekeur.

Dank aan Argivaris: Prof. A. B. du Preez spreek 'n woord van dank aan prof. D. J. Keet by sy uitdienstreding; die H.E. Voor- sitter bevestig hierdie woorde.

Bonus aan Argivaris: Word verwys na Tydelike Kommissie vir Administrasie en Fondse.

Addendumverslag van die Sinodale Argiefkommissie aan die Hoogeerwaarde Sinode

1. Aangesien die Argivaris weens swak gesondheid besluit het om die tuig op 30 April 1961 neer te lê, het die Sinodale Argiefkommissie op 1 Maart vergader ten einde stappe te oorweeg in verband met die aanstelling van 'n moontlike opvolger. — Kennis geneem.

2. Na rype beraad is besluit om aan te beveel dat die Algemene Sinode oorgaan tot die aanstelling van 'n voltydse Argivaris op permanente basis en wel om die volgende redes:

- (a) Die fenomenale ontwikkeling van die Transvaalse Kerk regverdig sodanige stap.
- (b) Die waarde van 'n voltydse argivaris het in die geval van wyle drs. A. Dreyer en J. A. S. Oberholster van die Kaapse Kerk duidelik geblyk.

Die feit dat hulle op 'n permanente basis aangestel was, het o.m. meegebring dat 'n beleid van stelselmatige toekomstbeplanning en uitbou van die argief gevolg, navorsing oor 'n tydperk van jare rustig voortgesit en belangrike publikasies van tyd tot tyd gelewer kon word. Dit spreek vanself dat hierdie voordele moeilik verwag kan word wanneer die aanstelling op 'n tydelike of deeltydse basis berus en dan nog moontlik, soos in die geval van amptenare op gevorderde leeftyd, van jaar tot jaar vernuut moet word.

- (c) Die uitgebreide en uiter verantwoordelike aard van die werkzaamhede aan 'n argief verbonde, vereis die dienste van 'n permanente en voltydse amptenaar. Dit geld te meer in ons huidige ontwrigte wêreldtoestande waarin die opsporing en die veilige bewaring van ons Kerk se erfgoedere sorgvuldige aandag, voorsorg en beplanning verdien. Veral met die oog op die onsekere toekoms van ons gemeentes in Tanganjika, Kenia en die Federasie van die Rhodesiës sal vroegtydige en deeglike maatreëls getref moet word om te verhoed dat kerkhistoriese stukke en ander volkserfgoed van onskatbare waarde aldaar onherroeplik verlore gaan.
 - (d) Die gereelde besoek aan Kerkrade en Ringe ten einde argiefbewustheid by ons Kerk aan te kweek en veral die doen van stelselmatige veldwerk met die oog op die opsporing en aanskaffing van belangrike kerkhistoriese materiaal verg die dienste van iemand wat nog in die krag van sy jare is. — Die beginsel word aanvaar mits die fondse beskikbaar is.
3. Ingeval die Sinode, in die lig van gemelde oorwegings, sou besluit om sodanige voltydse amptenaar aan te stel, het u Kommissie die volste vrymoedigheid om ds. F. G. M. du Toit vir die pos aan te beveel. — Kennis geneem.

AFDELING III: PUBLISITEIT

Verslag van die Kommissie vir Die Voorligter aan die Hoogeerwaarde Algemene Sinode, April 1961 (Agenda, bladsy 170.)

A. Vir Kennisname:

1. **Kommissie** — Kennis geneem.
2. **Voltydse Redakteur** — Kennis geneem.
3. **Personnel** — Kennis geneem.
4. **Oorsese Toer** — Kennis geneem.

5. **Sirkulasie** — Kennis geneem.
6. **Finansies** — Kennis geneem.

B. Vir Goedkeuring:

1. **Koördinering van Die Voorligter en Die Kerkbode** — Goedgekeur.
2. **Die Finale Ooreenkoms** — Goedgekeur.
3. **Voorwaardes van Transvaalse Kerk** — Goedgekeur.
4. **Voorligter-fonds** — Goedgekeur.
5. **Afsluiting van Werksaamhede** — Goedgekeur.
6. **Dankbetysing** — Goedgekeur.

Die Redakteur van Die Voorligter spreek die vergadering kortliks toe en bepleit intekening op die blad.

Dank aan Redakteur: 'n Woord van hartlike dank en vertroue word teenoor die Redakteur van Die Voorligter deur die Hoogeerwaarde Voorsitter uitgespreek.

Verslag van die Tydelike Kommissie vir Publisiteit

Die kommissie het die beskrywingspunt van die Ring van Wakkerstroom (no. III (1) op bl. 10) oorweeg.

Die Kommissie wil daarop wys dat 'n kommissie van deskundiges twee jaar gelede op versoek van die Kommissie vir Die Kerkbode sekere aanbevelings gedoen het, maar dat die aanbevelings nie deur die Kerkbodekommissie as prakties uitvoerbaar beskou is nie. Ons kan ook nie die daarstelling van 'n kerklike nuusblad, naas die bestaande kerklike tydskrifte, aanbeveel nie.

Die kommissie beveel egter aan: Die Hoogeerw. Algemene Sinode versoek die Kommissie van Beheer oor Kerklike Tydskrifte oom weer sorgvuldig in te gaan op die moontlikheid van beter verskaffing van kerklike nuus in Die Kerkbode. — Goedgekeur.

Verlof vir afwesigheid: Verlof vir afwesigheid word toegestaan aan die volgende: **Vir 13 April en verder:** Oudle. J. C. H. le Grange, J. P. Wentzel, H. J. Steyn, J. Claasen en oudl. van Witpoortjie en ds. A. M. Herholdt. **14 April en verder:** Ouderlinge A. Drent, J. W. T. Roux, R. Cloete, J. A. van Rooyen, A. S. Jacobs, H. van Cittert, F. R. Crous, P. Erasmus, V. E. Neumann, J. C. O. Pretorius en J. P. Smith en di. G. S. Mare, W. T. Conradie, G. B. J. Conradie en J. T. de Jager. **15 April en verder:** Ouderlinge D. J. Wolmarans, H. C. Boshoff, P. J. du Preez, L. P. Meyer, G. J. du Toit, H. C. du Plessis, J. C. van Tonder, J. G. Kriek, oudl. van Ogies, L. B. Kloppers, J. A. Joubert, A. M. Hefer, J. W. Jonker en di. P. J. du Toit, J. P. Fourie, J. A. B. Grobbelaar, C. P. van der Merwe, ds. W. J. J. du Plessis, J. A. J. Kriek, J. I. Bornmann, M. H. O. Kloppers, J. W. Smalberger, C. B. Zietsman, L. Haarhoff en G. F. Horn. Ouderling J. C. du Plessis (17 April indien dan nog in sitting), ds. P. de Vos Grobbelaar (15 April nm.), ds. C. J. Botha (13 April nm.), ds. L. J. Loots (14 April nm. en 15 April), ds. M. J. Smuts (13 nm. en aand).

Sluiting: Ná die sing van Ges. 65 : 1 sluit oudl. eerw. L. C. van der Merwe met gebed.

Aandsitting

Verskyning ter vergadering: Oudl. J. P. Dodds (Sec.) Bronberg.

AFDELING II: ADMINISTRASIE EN FONDSE

Verslag van die Kerkkantoorkommissie

DEEL EEN

SAKE VAN 'N ALGEMENE AARD

A. Vir Kennisname:

Van punte 1 — 6 word kennis geneem.

DEEL TWEE (Bankrekening Nr. I)

ALGEMENE SINODALE FONDSE

A. Vir Kennisname:

Van punte 1 — 4 word kennis geneem.

By punt 4: **Teologiese Fakulteit-Kapitale Fonds** spreek ds. J. F. du Toit 'n besondere woord van dank en waardering, namens die Kerkkantoorkommissie, teenoor ds. P. J. Swart vir sy ywer en opoffering in verband met hierdie lofwaardige saak.

Ds. Swart neem 'n skildery van homself in ontvangs en oorhandig dit aan die Voorsitter van die Kerkkantoorkommissie vir 'n eervolle plek in 'n gepaste lokaal.

Ds. Swart spreek 'n woord van innige dank teenoor die Saak-gelastigde en lede van die Kerkkantoorkommissie, vir hul same-werking en ook vir die besluit om 'n grafsteen vir sy onlangs oorlede eggenote op te rig.

Ook die H.E. Voorsitter spreek 'n woord van hoë waardering en dank teenoor ds. Swart en versoek die vergadering om hom Ps. 134 : 3 toe te sing.

Van punte 5 — 25 word ewe-eens kennis geneem.

B. Aanbevelings:

1. **Argieffonds** — Kennis geneem.
2. **Stofbergedenkskoolfonds en Dingaanstatfonds** — Kennis geneem.
3. **Transoranjeskool vir Buitengewone Onderwysfonds** — Goedgekeur.
4. **Kerklike gebou Johannesburg** — Goedgekeur.
5. **Joubertgeboufonds** — Die naam sal wees GENERAAL PIET JOUBERTGEBOU. Die Kerkkantoorkommissie sal reël vir die ingebruikneming van die gebou.

DEEL DRIE (Bankrekening Nr. 2)

SINODALE EN ANDER STUDIEFONDSE

A. Kennisname:

Van punte 1 — 3(g) word kennis geneem.

B. Aanbevelings:

Sinodale Studiefondse — Kennis geneem.

Beurse uit Studiefonds: Die H.E. Sinode besluit om dit aan die Sinodale Studiefondskommissie op te dra om wanneer buitengewone omstandighede opduik en 'n student hom vir die Evangelie-bediening aanmeld wat op geen wyse finansiële steun kan bekom nie, 'n uitsondering te maak en die nodige fondse by wyse van 'n beurs in oorleg met die Kerkkantoorkommissie uit die Sinodale Studiefonds, wat tans baie sterk is, te vind. Die Sinodale Studiefondskommissie sal gereeld van sodanige gevalle wat hulp ontvang het, aan die onderskeie Streeksinodes verslag doen.

DEEL VIER

PREDIKANTE-PENSIOENFONDS

A. Vir Kennisname:

Van punte 1 — 3 word kennis geneem.

WEDUWEEFONDS

A. Vir Kennisname:

Van punte 1 en 2 word kennis geneem.

Van al die finansiële state, bl. 133 — 149 word kennis geneem.

Kerkkantoorkommissie

Addendumverslag van die Kerkkantoorkommissie aan die Algemene Sinode in Sitting te Pretoria vanaf 5 April 1961

Oor die volgende aangeleenthede word verslag gedoen:

I. VAN RIEBEECKSKOOL, KENIA

Gedurende sy vergadering gehou op 27 Oktober 1960 het die Algemene Sinodale Kommissie soos volg besluit na aanleiding van vertoë tot hom gerig om groter finansiële steun:

„Die Algemene Sinode van 1961 word versoek om die Van Riebeeckskool van sy voortdurende en kragdadiger ondersteuning te verseker en dra dit aan die Kerkkantoorkommissie op om teen die tyd van die Sinode met 'n aanbeveling te kom.”

In die uitvoering van sy opdrag het u kommissie samesprekings met ds. J. H. Louw, vroeër van die gemeente Loubser en voor-sitter van die Raad van Eeheer van die Skool gehou en het ook 'n memorandum van die hoof van die Skool ontvang. Uit die same-sprekings en momerandum spruit die volgende voort:

(a) Die inrigting maak tans 'n baie moeilike tyd deur en het aansienlik meer geldelike hulp nodig as in die verlede. Hierdie geldelike probleme moet toegeskrywe word aan die politieke onsekerheid in Oos-Afrika wat meegebring het dat baie ouers uit vrees dat die gruwelade van die Kongo hulself mag herhaal wan-neer die nie-blankes groter seggenskap kry, hul gesinne tydelik uit die land verwyder het met die gevolg dat die getal leerlinge aan die skool gedaal het van 150 tot sowat 100. Hierdie selfde ver-

skynsel het hom 'n aantal jare gelede geopenbaar toe die Mau-Mau-beweging byna 'n krisis veroorsaak het.

(b) Die Raad van Beheer het die toestand die hoof probeer bied deur die gelde wat deur ouers betaalbaar is vir vanjaar aansienlik te verhoog. In die sekondêre afdeling, byvoorbeeld is die skool- en losiesgelde vir vanjaar verhoog van R260 tot R300. Dit kon egter nog nie vasgestel word wat die uitwerking van hierdie verhoging sou wees nie. Dit het die vrees laat ontstaan dat sommige ouers verplig sou word om hul kinders na die goedkoper regering-skole te stuur, ten spyte van die ongewenste omstandighede wat daar heers.

(c) As inrigting word die skool se voortbestaan vir die Kerk en die Afrikaanse gemeenskap vandag nog net so belangrik as ooit tevore beskou. Dit mag wees dat die Afrikaners vroeër of later Kenia sal moet ontruim en na die Republiek verhuis maar dit sal waarskynlik nie oorhaastig en in wanorde geskied nie aangesien dit noodsaaklik is dat die mense so lank as moontlik aan hul besittings moet vashou. Voortgaande word in die memorandum geskrywe:

,Wat die toekoms ook al oplewer, is dit absoluut noodsaaklik dat die Van Riebeeckskool bly voortbestaan om sy goeie werk hier voort te sit deur die kinders van ons mense voor te berei vir die lewe wat hier vir hulle mag wag, of vir die nodige aanpassing in die skole en universiteite van Suid-Afrika sodat hulle in alle opsigte vir ons behoue sal bly. Die gegoede lidmaat hier veroorsaak geen probleem nie. Hul kinders word meestal na die Republiek gestuur. Hier is egter 'n tweede groep wie se kinders hierheen gestuur word maar wat weens misoeste in die afgelope paar jaar nie hul verpligtings teenoor die skool ten volle kon nakom nie. Hulle skuld nou reeds ± R9,000. 'n Derde groep kan glad nie bekostig om hul kinders na die skool te stuur nie. 'n Aantal van hul kinders besoek tog die skool met behulp van beurse maar die oorgrote meerderheid groei sonder skool op of word opgevoed in skole wat glad nie met die tradisies van ons Kerk stryk nie."

(d) Met die onlangse voltooiing van die skoolgebou en sekere personeelhuise word R16,000 dringend benodig. Hiervan moet R10,000 nog aan die boukontrakteur betaal word en R6,000 aan diwerse krediteure. Sekere beloftes is uit die Republiek ontvang om hiermee te help, soos byvoorbeeld van die F.A.K. Maar nikks het nog finaliteit bereik nie.

(e) Op lopende rekening skuld die skool tans R10,000 terwyl ouers soos in paragraaf (c) genoem ± R9,000 verskuldig is.

(f) Op die oomblik ontvang die skool 'n subsidie van R7,200 per jaar van die Keniase regering as 'n bydrae tot lopende kostes maar daar word gevrees dat die betaling hiervan gestaak sal word as 'n nie-blanke regering beheer oorneem.

(g) In die lig van bovenoemde feite benodig die skool dringend ongeveer R26,000 om die huidige kapitale en lopende skuld te betaal. Die gedagte is uitgespreek dat hierdie hulp in die vorm van 'n lening, (indien moontlik sonder rente) verleen kan word. Hierbenewens sal dit noodsaaklik wees dat die Kerk se huidige bydrae van ± R4,800 per jaar verhoog word tot R10,000 per jaar.

U Kommissie het deeglik op die gegewens en vertoë namens die skool ingegaan en kan nie anders as om sy kommer oor die toestand uit te spreek nie. Hierdie kommer geld nie net die finansiële toestand waarin die inrigting hom tans bevind en oor die toekoms van die inrigting nie, maar ook oor die talle Afrikaanssprekende behoeftige kinders waarvan gesê word dat hulle sonder skoolopvoeding groot word of na skole gaan wat nie met die tradisies van ons Kerkstryk nie.

Die finansiële hulp wat vir die skool verlang word is aansienlik en al sou dit beskikbaar gestel kan word is die toekoms van die skool heeltemal onseker. Boonop sal sodanige hulp nie die werklik behoeftige kind bereik nie. In die lig hiervan is u Kommissie van mening dat nou daaraan gedink moet word om die skoolleidom te verkoop en dit dan te huur vir solank dit nog gebruik sal word. U Kommissie is ook van mening dat gedink moet word aan moontlike hulpverlening aan die minder gegoede ouers om hul kinders na die Van Riebeeckskool indien dit bly voortbestaan of na die Republiek of na Bothashof te stuur vir hul opvoeding. Op die huidige oomblik is die toestand in Kenia so vloeibaar dat dit onmoontlik is om 'te sê vir watter doeleindeste hulp verleen moet word veral as die eiendom moontlik verkoop kan word. Derhalwe meen u Kommissie dat indien die Sinode bereid is om finansiële hulp te verleen die aanwending daarvan in die hande van die Kerkkantoorkommissie gelaat moet word om in die lig van omstandighede te besluit hoe dit bestee moet word. — Kennis geneem.

Aanbeveling:

U Kommissie beveel aan:

- (i) dat benewens die huidige sinodale bydrae van ongeveer R4,800 per jaar die Sinode 'n eenmalige som van R24,000 bewillig om in belang van die onderwys van Afrikaanse kinders wat in Kenia woonagtig is, aangewend te word;
- (ii) dat met die oog op die huidige politieke toestand in Kenia en die onsekerheid wat die toekoms betref dit in die hande van die Kerkkantoorkommissie gelaat word om te besluit oor die aanwending van die bedrag;
- (iii) dat die Kerkkantoorkommissie gemagtig word om te besluit of die bedrag beskikbaar gestel moet word by wyse van 'n lening (met of sonder rente) of by wyse van 'n skenking.
- (iv) dat die bedrag van R24,000 gedurende die volgende vier jaar ingesamel word by wyse van 'n verhoging van die huidige sinodale aanslag van ongeveer R4,800 per jaar tot R11,000 per jaar, en
- (v) dat aan die Kerkkantoorkommissie opgedra word om in oorleg met die Raad van Beheer van die Skool oorweging te skenk aan die moontlike verkoop van die Skool en die huur daarvan vir solank as wat dit verkrybaar is en benodig word. — Kennis geneem.

II. BEARBEIDING VAN GEMEENTES IN DIE MIDDE-AFRIKAANSE STREEKSINODE:

Die Algemene Sinodale Kommissie het tydens sy vergadering in Oktober 1960 hierdie aangeleentheid bespreek en o.a. soos volg besluit:

„Die Algemene Sinode word versoek om doeltreffende finansiële voorsorg te maak daarvoor dat gemeentes in die M.A.S. veral in Oos-Afrika beman sal bly met leraars solank dit noodsaaklik geag word deur die Algemene Sinodale Kommissie. Die Kerkkantoor-kommissie ontvang opdrag om 'n aanbeveling vir die Algemene Sinode gereed te maak ook met die oog op reis- en ander koste verbonde aan die verskuiwing van leraars.”

U Kommissie het die aangeleentheid oorweeg maar kon tot sy spyt, nie 'n finale aanbeveling maak nie weens gebrek aan gevewens en omdat hy nie op hoogte is met die werklike toestande nie. Om hierdie rede het hy dit goedgedink om aan die hand te doen dat tydens die sitting van die Sinode aan afgevaardigdes van die M.A.S. die geleentheid gegee word om die hele aangeleentheid met die Tydelike Kommissie vir Fondse te bespreek. Dit sal besmoontlik laasgenoemde kommissie in staat stel om 'n aanbeveling aan die Sinode voor te lê. — Kennis geneem.

Aanbeveling:

U Kommissie beveel aan dat afgevaardigdes van die M.A.S. geleentheid gegee word om die kwessie van die bearbeiding van gemeentes in die Midde-Afrikaanse Streeksinode, met die Tydelike Kommissie vir Fondse te bespreek, sodat hierdie Kommissie 'n skema kan uitwerk vir voorlegging aan die Sinode. — Kennis geneem.

III. DAGGELDE:

Die Algemene Sinode het in 1957 die daggelde aan afgevaardigdes na Sinodes en sinodale kommissies, asook aan amptenare verhoog van R2 per 24 uur tot R2.50 terwyl die gelde vir 'n enkele dag op R1 per dag gebly het.

Die Kerkkantoor-kommissie het bevind dat hotelkostes sedert 1957 aansienlik gestyg het. Boonop was 'n onderhoudstoelae van R2.50 per 24 uur reeds in 1957 ontoereikend. Die Kommissie beskou dit as onbillik dat afgevaardigdes as 'n reël die daggelde uit hul eie fondse moet aanvul om huidige hotel- en ander verblyfkostes te dek. Die Kommissie wil derhalwe aanbeveel dat die daggelde verhoog word.

Aanbeveling:

U Kommissie beveel aan dat met die oog op die styging in hotelkostes, daggelde vanaf 1 Julie 1961 respektiewelik verhoog word van £1.5.0 (R2.50) per 24 uur tot £1.12.6 (R3.25) en van 10/- (R1) tot 15/- (R1.50) in gevalle waar vergaderings net een dag duur en afgevaardigdes nie oornag nie. — Kennis geneem.

IV. MOTORTOELAE AAN SINODALE AMPTEENARE

Aan sekere sinodale amptenare word tans 'n basiese motortoelae van £75 (R150) per jaar betaal. Daarbenewens ontvang hulle 'n toelae van 9d. ($7\frac{1}{2}$ c) per myl ten opsigte van alle ritte wat hulle met hul motorkarre moet onderneem (behalwe vir ritte van en na hul kantore).

Die basiese toelae word maandeliks betaal.

In 1957 het verskeie sekretarisse deur hul onderskeie kommissies aansoek gedoen om 'n verhoging in die basiese motortoelae tot £125 (R250) per jaar maar die Algemene Sinode het dit nie goedgekeur nie.

Vertoë is sedertdien weer deur die Kerkkantoorkommissie ontvang as gevolg van die verdere stygings in die koopprysse van motors. Ook word gewys op die aansienlike stygings in herstel- en versekeringskostes asook lisensiegelde.

Aanbeveling:

U Kommissie beveel aan dat met die oog op die styging in die koste van motorvervoer veroorsaak deur die styging in die prys van nuwe motors, herstelkoste, lisensiegelde en versekeringskoste, die huidige basiese motortoelae van £75 (R150) per jaar wat aan sekere sinodale amptenare betaal word met aanvang vanaf 1 Julie 1961 verhoog word tot £125 (R250). — Kennis geneem.

V. AANSOEK OM PENSIOEN — DS. A. G. O. COERTZE

Ds. A. G. O. Coertze is in 1914 as sendeling georden. Nadat hy verskeie gemeentes bedien het, het hy in 1930 diens aanvaar as Kapelaan van Robertshoogte (tans bekend as Voortrekkerhoogte) met die rang van Kaptein. In 1940 is hy as predikant gelegitimeer en in 1947 is hy van voltydse militêre diens onthef nadat hy die pos van Hoof-veldpredikant vir etlike jare beklee het.

Sedert sy ontslag uit die militêre diens het ds. Coertze enkele ander betrekings beklee totdat hy homself weer beroepbaar gestel het. Vanaf 1958 is hy leraar van die gemeente Derdepoort wat 'n aandeel in die Predikante-Pensioenfonds het.

As gevolg van die feit dat ds. Coertze die aanstelling as kapelaan aanvaar het, het hy sy reg op pensioen uit die Predikante-Pensioenfonds verbeur omdat hy nie pensioendekking in daardie pos geniet nie.

Sedert ds. Coertze uit die militêre diens onthef is ontvang hy 'n militêre pensioen van sowat £11 (R22) per maand.

Ds. Coertze het onlangs vertoë tot die Kerkkantoorkommissie gerig en gevra vir tegemoetkoming in verband met sy pensioen. Hy het reeds die ouderdom van 68 jaar bereik en alhoewel hy nog aktief in 'n gemeente staan, voel hy dat die tyd aangebreek het dat hy daaraan moet dink om uit te span.

Kragtens artikel 23 van die reglement vir die Predikante-Pensioenfonds is dit moontlik vir die Sinode om goed te keur dat aan 'n pensionaris of ander persoon geldte uit die Predikante-Pensioenfonds, wat in stryd met die reglement is, betaal word **mits die betrokke besluit deur 'n viervyfde-meerderheid van die stem-geregtigde lede van die Sinode geneem word.**

Die Kerkkantoorkommissie besef dat deur gebruikmaking van hierdie magte die Sinode 'n president mag skep wat later in dergelyke versoek teen hom gebruik mag word. Ook moet in gedagte gehou word dat in die aktuariële berekening van die fonds nie met sulke moontlike betalings rekening gehou was nie. Ten slotte moet in gedagte gehou word dat die Predikante-Pensioenfonds geregistreer is kragtens die Wet op Pensioenfondse en dat uitbetalings wat teenstrydig met die reglement is deur die Registrateur gekritiseer mag word.

Ten spyte van die moontlike besware teen die versoek soos in die voorafgaande paragraaf genoem, voel die kommissie dat hierdie 'n geval is waar tegemoetkoming geregtig is. Ds. Coertze het sy hele lewe aan die diens van die Kerk gewy en dit is algemeen bekend met watter ywer en toewyding hy dit gedoen het. Gedurende 17 jaar diens as kapelaan het hy 'n besonder belangrike roeping vervul. Ook moet daarop gewys word dat die Transvaal toentertyd nie oor 'n eie Pensioen-fonds beskik het nie maar dat Transvaalse leraars destyds deur aandele van die Kaapse Pensioenfonds gedeck was. Ds. Coertze meld in sy vertoe dat dit vir hom 'n skok was om ná sy aanstelling as kapelaan te verneem dat aangesien hy 'n Staatsaanstelling aanvaar het, hy alle pensioenregte van die kant van die Kaapse Pensioenfonds verbeur het, ten spyte van die feit dat sy pos as kapelaan nie-pensioendraend was nie. **In die lig hiervan voel die kommissie dat dit nie deur die toedoen van ds. Coertze was dat hy sy pensioenregte verloor het nie.**

Aanbeveling:

U Kommissie beveel aan dat aan ds. A. G. O. Coertze 'n pensioen betaal word gelykstaande aan die verskil tussen die pensioen betaalbaar ten opsigte van 'n **klas een** aandeel in die Predikante-Pensioenfonds en die militêre pensioen wat hy van die Staat ontvang sodat sy totale pensioen wanneer hy sy emeritaat aanvaar gelykstaande sal wees aan dié van 'n ander leraar wat by aftrede volle pensioen kragtens 'n **klas een** aandeel ontvang. — Goedgekeur.

VI. PREDIKANTE-PENSIOENFONDS:

In Deel IV van die Kerkkantoorkommissie se verslag wat in die gedrukte Agenda verskyn is 'n finansiële oorsig van die Predikante-Pensioenfonds gegee en is gemeld dat 'n aanvullende verslag sal volg na aanleiding van sekere aangeleenthede wat nie betyds afgehandel kon word nie.

(1) Aktuariële Verslag:

Die volgende word onder u aandag gebring:

- (a) Die Verslag van die aktuaris is gebaseer op die finansiële state en verslag vir die tydperk eindigende 31 Desember 1959. (Die finansiële state vir die jaar eindigende 31 Desember 1960 kon nie betyds in gereedheid gebring word nie.)
- (b) Ten tyde van die aktuariële ondersoek in 1956 was daar 'n tekort van £63,000 in die fonds. Hierdie tekort is met

£100,000 verhoog tot £163,000 as gevolg van die verhoging van die pensioene van £360 tot £480 (klas I aandeel) vanaf 1 Julie 1957 en van £240 tot £320 (klas II aandeel). Hierdie tekort is egter in die daaropvolgende 2½ jaar verminder met £39,000 tot £114,000.

- (c) In 1956 is verwag dat die tekort oor 'n tydperk van 26 jaar uitgewis sou word maar hoofsaaklik as gevolg van hoër rente-inkomstes sal die tekort hopelik binne 15 jaar gereken vanaf Julie 1957, uitgewis word.
- (d) Die gemiddelde rente-inkomste beloop $6\frac{1}{4}\%$ per jaar en die aktuaris beskou dit as besonder bevredigend.
- (e) Die administratiewe koste beloop minder as 1% van die bates van die fonds en is besonder laag.
- (f) Die aktuaris se beskouing is dat die fonds in 'n gesonde finansiële toestand was op 31 Desember 1959. — Kennis geneem.

(2) Hersiening van die Reglement:

Die reglement van die fonds is hersien om sekere onduidelikhede uit te skakel. Dit vorm paragraawe 10 tot 29 van Bylae A van hierdie verslag.

In die konsepreglement kom enkele wysings en byvoegings voor waarop spesifiek gewys moet word, nl.

(a) **Naam van die Fonds:** Dit word voorgestel dat die naam van die fonds verander word van „Die Predikante-Pensioenfonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal” na „Die Sinodale Pensioen- en Weduweefonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal.”

(b) **Voorsiening vir Sinodale Amptenare wat nie Geordende Persone is nie:** Op die oomblik kan net sendelinge en predikante van die Kerk dekking onder die fonds kry. Dit geld ook sekretarisse van Sinodale Kommissies. Vir ander Sinodale amptenare wat nie-geordende persone is nie moet ander voorsiening gemaak word. Dit geld tans die Saakgelastigde, mansklerke in diens van die kerk, die jeug-organiseerders en die inligtingsbeampte. Ook mag in die toekoms nog soortgelyke poste geskep word. Vir hierdie amptenare word tans voorsiening gemaak deur middel van versekeringspolisse maar die posisie is nie bevredigend nie en veroorsaak ook heelwat administratiewe moeilikhede. Indien die beginsel aanvaar word dat vir hulle ook in die Sinodale Pensioenfonds voorsiening gemaak word, sal hul insluiting afhang van die besluite van die onderskeie Sinodale kommissies in wie se diens hulle is.

Dit kan bygevoeg word dat hierdie beginsel deur die N.G. Kerk in die O.V.S. tydens sy jongste Sinode aanvaar is.

Vanuit 'n aktuariële oogpunt word die uitbreiding van die skema aanbeveel mits die nodige addisionele en inleggelde ten opsigte van persone bo die ouderdom van 30 jaar betaal word. Hieroor sal die betrokke kommissies moet besluit.

Al sou hierdie wysiging van die fonds nie die huidige bekleërs van die betrokke poste raak nie is dit nietemin goed om die

beginsel te aanvaar om vir toekomstige bekleërs van die poste voorsiening te maak. — Kennis geneem.

(3) **Voorsiening vir 'n Aanvullende Pensioenskema:**

Die Algemene Sinode het tydens sy vergadering in 1957 die volgende Besluit geneem as 'n opdrag aan die Algemene Sinodale Kommissie (bl. 568 van die Handelinge van die Sinode):

„Die Hoogeerwaarde Sinode besluit dat aan die Sinodale Kommissie opgedra word om in die reses onderhandelinge aan te knoop en indien moontlik te beklink met ons vooraanstaande assuransie-maatskappye met die oog op die omskeping van die Predikante- en Sendelinge-pensioenfonds in so 'n mate dat nie alleen die pensioen van afgetrede predikante en sendelinge verhoog word nie maar dat 'n voldoende dekking vir die agterblywende weduwees verskaf word met die oog op 'n kontantuitkering plus 'n toereikende jaargeld.”

In opdrag van die Sinode het die Kerkkantoorkommissie tenders van twee vooraanstaande versekeringsmaatskappye gevra en hulle is na die Kerk se aktuaris verwys vir ondersoek en kommentaar. Die aktuaris se bevinding was dat beter pensioenvoordele en weduweedekking teen laer koste onder die Kerk se eie pensioenskema verskaf kan word. Onder andere is gemeld:

- (i) Die administrasiekoste van 'n eie fonds is laer as die van 'n maatskappy.
- (ii) 'n Eie skema is meer buigbaar as 'n versekeringskema en kan makliker aangepas word by veranderende omstandighede bv. in die geval van pensioen om gesondheidsredes.
- (iii) Alle rente wat op fondse van 'n eie skema verdien word, word aangewend in belang van deelhebbers — daar is nie aandeelhouers wat 'n dividend moet ontvang nie.

In die lig van die vooraafgaande bevindings van die aktuaris is alternatiewe skemas om die Kerk se eie pensioenfonds uit te brei aan die aktuaris voorgelê. Van die standpunt is uitgegaan dat deelhebbers self 'n bydrae moet maak totdat hulle 65 jaar oud is. Die skema wat voorgelê is, is die volgende:

- (i) 'n jaarlikse premie van R60 (£30) deur alle deelhebbers; of
- (ii) 'n jaarlikse premie van R100 (£50) deur alle deelhebbers; of
- (iii) 'n jaarlikse premie van R60 (£30) deur alle deelhebbers tot en met 40 jaar oud en daarna R100 (£50). Voorts is gevra om (i) 'n beperking van aansluitingsouderdom tot 55 jaar te oorweeg ten opsigte van bestaande leraars of om (ii) die maksimum aanbevelingsouderdom te verhoog tot 64 jaar maar om die voordele van persone wat 55 jaar en ouer is te verminder om te voorkom dat die pensioenbedrag per jaar te laag gestel word.

Die volgende samevattende tabel toon die bevindings van die aktuaris:

Jaarlikse Premie	Rand	Ouderdomsbeperking by toetrede	Jaarlikse Pensioen Onder huidige omstandig- hede Later		
			R	R	
Skema (a)	60	Tot 55 jaar	252	480	
	60	Tot 64 (met vermin- derende pensioen)	216	480	
Skema (b)	100	Tot 55 jaar	420	804	
	100	Tot 64 (met vermin- derende pensioen)	360	804	
Skema (c)	60 tot 40 jaar	Tot 55 jaar	396		
	100 daarna	Tot 64 (met vermin- derende pensioen)	348	708	

By die bepaling van die pensioen „onder huidige omstandighede“ is in ag geneem dat daar tans 'n hele aantal leraars is wat gedurende die grootste deel van hul bedieningstydperk niks kon bydra nie omdat die geleentheid nie daar was nie — maar namate hulle uit diens tree en die jongeres van begin af bydra tot die fonds sal die pensioen styg tot die bedrae wat in die laaste kolom verskyn. Reeds oor tien jaar sal die posisie heelwat anders daar uitsien en sal die pensioen veel hoër wees as die bedrae wat in die tweede-laaste kolom verskyn.

Na deeglike oorweging van die aangeleentheid voel u Kommissie dat die tweede alternatief van Skema (c) oorweeg moet word, dit wil sê betaling van 'n premie van R60 tot 40-jarige ouderdom en R100 daarna, asook verhoogde toelatingsouderdom van 64 jaar onderworpe aan 'n verminderende pensioen. Die pensioen word verminder met 10% ten opsigte van elke voltooide jaar waarmee die betrokke deelhebber se ouderdom by aansluiting 54 jaar oorskry. Dit kom byvoorbeeld daarop neer dat 'n persoon wat op 55-jarige ouderdom aansluit 90% van die vasgestelde pensioenbedrag sal ontvang terwyl een wat op 59-jarige ouderdom aansluit 50% van die vasgestelde pensioen sal ontvang.

U Kommissie sou graag sien dat leraars wat reeds 55 jaar of ouer is by aansluiting dieselfde addisionele pensioenvoordele geniet as die jongere leraars omdat hulle in die verlede nie die geleentheid gehad het om ook iets by te dra om hul pensioen te verhoog nie. Hulle het waarskynlik ook onder moeiliker omstandighede tot die bediening toegetree as die jongeres en het na die beskeie mening van u Kommissie oor baie jare ook groter finansiële ontberings moes verduur. Daarom het die gedagte by u Kommissie ontstaan om die aktuaris te vra om 'n berekening te maak van die ekstra las wat op die fonds gelê sou word indien alle leraars tot 64 jaar dieselfde addisionele voordele sou ontvang. Die aktuaris het bevind dat die ekstra las ongeveer £65,000 (R130,000) sou beloop. Hy erken dat die bedrag hoog lyk maar wys daarop dat

die ekstra las vir een persoon wat 64 jaar oud is by aansluiting 'n bedrag van £3,325 (R6,650) beloop. Indien gemeentes gewillig sou wees om hierdie bedrag of 'n deel daarvan in te betaal as blyk van waardering vir die werk van ons ouere leraars kan die addisionele voordele aan die ouere leraars verbeter word of selfs gelykgestel word met dié van die jongere leraars. Dit kan miskien in hierdie verband genoem word dat die jaarlikse kontribusies wat gemeentes van die Kerk tot 1957, toe verhoogde jaarlikse kontribusies in werking getree het, moes betaal, heeltemal ontoereikend was om die fonds in 'n gesonde toestand te hou. Reeds in 1951 het die destydse aktuaris gewys op 'n aansienlike tekort maar die Sinodes van 1951 en 1954 het niks gedoen om die posisie te verbeter nie.

Ten spyte van die groot ekstra las van ± £65,000 (R130,000) wil u Kommissie dit tog aan die Sinode stel met die vertroue dat die Sinode ernstig oor die saak sal besin. Moontlik kan 'n aansienlike deel van die bedrag gevind word deur die huidige kontribusie van £90 (R180) te verhoog tot sê £100 (R200) per jaar.

Ten slotte wil u Kommissie sterk by leraars aandring om deelhebbers van die skema te word. Hoe meer leraars aansluit hoe meer ekonomies kan die skema bestuur word. In die voorgestelde skema word voorsiening gemaak dat leraars voor 31 Desember 1961 moet aansluit anders is 'n inleggeld van R30 of R50 plus rente teen 10% ten opsigte van elke jaar of gedeelte van 'n jaar na 31 Desember 1961, betaalbaar. — Kennis geneem.

(4) **Voorsiening vir die Weduweepensioenfonds:**

Hangende die instelling van 'n permanente weduweepensioenfonds het die Algemene Sinode in 1957 goedgekeur dat 'n tydelike pensioen van £20 per maand vir 'n tydperk van 3 jaar aan die weduwees van afgestorwe leraars betaal word.

In opdrag van die Sinode volgens die besluit wat reeds in hierdie verslag vermeld is [paragraaf (2)] het u Kommissie skemas van twee vooraanstaande assuransie-maatskappye ontvang en na die Kerk se aktuarisse verwys vir ondersoek en kommentaar. Die aktuarisse het die mening uitgespreek dat beter voordele aangebied kan word deur die Kerk se Predikante-Pensioenfonds uit te brei om voorsiening vir agterblywende weduwees te maak. Om uitvoering hieraan te gee het die aktuarisse twee skemas vir weduweedekking voorgelê wat deur die Algemene Sinodale Kommissie in Oktober 1958 aanvaar is as 'n vrywillige skema. Verder is aan die Kerkkantoorkommissie opdrag gegee om die besluit van die Sinodale Kommissie se implikasies te ondersoek en by voltooiing daarvan die skemas dadelik in werking te stel.

In die voorgestelde weduweefonds word vir twee alternatiewe skemas voorsiening gemaak wat bekend staan as „Skema A“ en „Skema B“.

Skema A verskaf lewensdekking tot 'n bedrag van R6,000.00 (£3,000) by afsterwe van 'n deelhebber wat 'n eggenote en/of kinders onder die ouerdom van 18 jaar nalaat.

Skema B verskaf lewensdekking tot 'n bedrag van R2,000.00 (£1,000) by afsterwe van 'n deelhebber aan sy nagelate eggenote en/of kinders onder 18 jaar en daarbenewens ontvang die weduwee 'n pensioen van R480.00 per jaar tot haar dood of tot sy weer in die huwelik tree, plus R120.00 per jaar vir elke kind onder die ouderdom van 18 jaar met 'n maksimum van R240.00 per jaar vir twee of meer kinders. Indien daar geen weduwee is nie, ontvang elke kind onder die ouderdom van 18 jaar R240.00 per jaar met 'n maksimum van R480.00 per jaar vir twee of meer kinders. Toekennings aan kinders eindig sodra hulle 18 jaar bereik, of, indien hulle in die huwelik tree voor hulle 18 jaar bereik.

Ingeval 'n deelhebber geen afhanklikes het nie ontvang hy by uitdienstreding 'n bedrag gelykstaande aan die bedrag deur hom onder die skema inbetaal, so nie, word dit aan die boedel betaal by sy oorlye.

Indien 'n deelhebber 'n beroep na 'n gemeente in een van die ander Provincies aanvaar, kan hy voortgaan met sy lidmaatskap aan hierdie voorregte teen 'n verhoging in die premie van R2 per maand, of indien hy so verkieks, kan hy sy lidmaatskap beëindig en sal die bedrag deur hom inbetaal aan hom terugbetaal word.

Dit is die uiteindelike doelwit dat alle leraars onder Skema B gedek sal word. Omdat die finansiële verpligtings onder hierdie skema egter groter is as onder Skema A word aan huidige leraars die geleentheid gebied om te kies onder watter van die twee skemas hulle wil inkom.

Die skemas het op 1 Julie 1959 in werking getree en bydraes van deelhebbers is vooruitbetaalbaar. Hulle kan maandeliks, kwartaalliks of jaarlik **vooruitbetaal** word.

Die skemas is voorlopig van 'n vrywillige aard, maar in die konsep-reglement, wat Bylae A van hierdie verslag uitmaak, word voorsiening gemaak dat alle predikante en sendelinge wat na 1 Julie 1961 in diens van die Kerk en die Sendingkerk tree binne 6 maande na hul bevestiging aansoek moet doen.

Leraars wat na die 30ste Junie 1961 in diens van die Transvaalse Kerk tree **moet Skema B aanvaar** maar aan leraars wat van ander Kerke na Transvaal kom en wat reeds vir minstens 10 jaar in die bediening staan, word geleentheid gegee om te kies onder watter skema hulle wil inkom. Sodanige keuse moet binne 30 dae na hul bevestiging gedoen word.

Skema A: 'n Premie van R3.00 per maand, d.w.s. R36.00 per jaar is vooruitbetaalbaar. Benewens die premie is 'n inleggeld betaalbaar volgens die ouderdom van die deelhebber vanaf 31 jaar en ouer. Die inleggeld staan gelyk aan die bedrae wat volgens ouderdom in Aanhangsel I verskyn. So byvoorbeeld betaal 'n deelhebber wat nie ouer as 30 jaar is nie geen inleggeld nie terwyl 'n deelhebber wat 40 jaar oud is R264.00 moet betaal.

Skema B: 'n Premie van R5.00 per maand, d.w.s. R60.00 per jaar is vooruitbetaalbaar. Benewens die premie is 'n inleggeld betaalbaar volgens die ouderdom van die deelhebber vanaf 31 jaar

en ouer. Die inleggeld is **gelyk** aan die bedrae soos in Aanhangsel II gespesifiseer.

Betaling van Inleggeld: Die inleggeld kan te enige tyd betaal word maar solank as wat dit uitstaande is word samegestelde rente teen $4\frac{1}{2}\%$ daarop bereken en bygevoeg. Indien die inleggeld of 'n deel daarvan nog uitstaande is by afsterwe van 'n deelhebber, word die uitstaande bedrag afgetrek van die R6,000 (onder skema „A“) of R2,000 (onder skema „B“) en word die balans aan die deelhebber se afhanklikes betaal. Tabel II verstrek 'n aanduiding van die maandelikse paaiememente volgens ouderdom om die inleggeld ten volle te delg wanneer die ouderdom van 65 jaar bereik is.

Aanbevelings:

Dit word aanbeveel:

- (i) Dat die naam van die Predikante-Pensioenfonds van die N.G. Kerk van Transvaal verander word na die Sinodale Pensioen- en Weduweefonds van die N.G. Kerk van Transvaal. — Goedgekeur.
- (ii) Dat die beginsel dat nie-geordende sinodale amptenare, soos omskrywe in artikel 1 van die konsep-reglement, ook pensioendekking onder die bepalings van die reglement mag ontvang, aanvaar word. — Goedgekeur.
- (iii) Dat die voorgestelde aanvullende pensioenfondsskema soos vervat in paragrawe 30 tot 38 van die konsep-reglement, aanvaar word. — Goedgekeur.
- (iv) Dat die huidige jaarlikse kontribusies met R20 per jaar per aandeel wat deur gemeentes bygedra word, verhoog word om aan ouere leraars beter addisionele voordele te bied as die skema waarvolgens 'n verminderende skaal van 10% per jaar, van toepassing is volgens die konsep-skema. — Goedgekeur.
- (v) Dat die voorgestelde Weduwee-pensioenfondsskema soos uiteengesit in paragrawe 39 tot 45 van die konsep-reglement, aanvaar word. — Goedgekeur; en
- (vi) Dat die konsepreglement van die Sinodale Pensioen- en Weduweefonds nadat dit deur die Sinode aanvaar is, na die Actuarius van die Algemene Sinode verwys word vir nasiening en goedkeuring in oorleg met die Saakgelastigde, voordat dit in die Wette van die Kerk ingesluit word. — Goedgekeur.

Bylae A

Reglement vir die Sinodale Pensioen- en Weduweefonds

Hierdie Reglement word goedgekeur.

- (1) **Woordbepaling:** In hierdie reglement beteken:
„Kerk“ die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal.

„Sendingkerk” die Nederduitse Gereformeerde Sendingkerk van Transvaal.

„Gefedereerde Kerke” die Nederduitse Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika, die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Natal, die Nederduitse Gereformeerde Kerk in die Oranje-Vrystaat, die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal en die Nederduitse Gereformeerde Kerk in Suidwes-Afrika.

„Basiese pensioenfonds” daardie skema waarop artikels 10 tot 29 van hierdie reglement van toepassing is.

„Aanvullende pensioenfonds” daardie skema waarop artikels 30 tot 38 van hierdie reglement van toepassing is.

„Weduweepensioenfonds” daardie skema waarop artikels 39 tot 45 van hierdie reglement van toepassing is.

„Sinodale pensioenfonds” of „fonds” die Sinodale Pensioen- en Weduweefonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal.

„Sinodale manlike amptenare wat nie predikante of sendelinge is nie”, die Saakgelastigde, manlike klerke in diens van Kommissies van die Sinode, die jeugorganiseerders, die inligtingsbeamppe en enige ander amptenare wat met goedkeuring van die Sinodale Kommissie ingesluit mag word.

(2) **Naam van die Fonds:** Die naam van die fonds is die Sinodale Pensioen- en Weduweefonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal.

(3) **Herroeping van Vorige Reglement:** Hierdie reglement kom in die plek van alle vorige reglemente vir die Predikante-Pensioenfonds van die Kerk wat hiermee herroep word.

(4) **Beheer van die Fonds:** Die beheer van die fonds berus by die betrokke Sinode van die Kerk. Die administrasie daarvan is opgedra aan die Kerkkantoor-kommissie van die Kerk wat die beslissing oor alle aangeleenthede in verband met die fonds het. Teen hierdie beslissings het belanghebbendes die reg van beroep op die betrokke Sinodale Kommissie of Sinode van die Kerk.

(5) **Quaestor van Fonds:** Die Saakgelastigde van die Kerk is Quaestor van die fonds, en hy hou hom aan die volgende bepalings:

- (a) Hy ontvang die bydraes van die gemeentes, kommissies en persone wat deelhebbers aan die fonds is, en verantwoord dit stiptelik.
- (b) Hy hou die nodige rekeninge van ontvangste en uitgawes.
- (c) Hy betaal die geld wat aan die pensionarisse toegeken is en ontvang daarvoor kwitansies.
- (d) Hy lê jaarliks geouditeerde finansiële state van die fonds aan die bevoegde kerklike vergaderings voor.

(6) **Aktuariële Ondersoek:** In die jaar waarin die betrokke Sinode van die Kerk vergader, word 'n aktuariële ondersoek na die fonds ingestel.

(7) **Bepalings Bindend:** (a) Die bepalings van hierdie reglement is bindend vir al die gemeentes, kommissies en persone wat aan hierdie fonds deel het, en vir al die pensionarisse.

(b) Die bevoegde Sinode behou die reg om van tyd tot tyd in sy wettige vergadering die bepalings en alle verdere bepalings wat hierna aangeneem mag word, te hersien, te vermeerder, te vernietig of te verbeter.

(c) Ey die stemming hiervoor word die verteenwoordigers van die gemeentes wat geen deel aan die fonds het nie, verbygegaan.

(d) Geen besluit in hierdie saak is wettig tensy dit deur minstens twee-derdes van die lede wat teenwoordig is, aangeneem is nie.

(8) **Suspendering van Bepalings:** Die bevoegde Sinode sal geen bepaling van hierdie reglement suspendeer of daarvan dispensasie verleen met die doel om enige partikuliere geval tegemoet te kom en aan enige pensionaris of ander persoon gelde uit die sinodale pensioenfonds in stryd met die reglement te laat betaal nie, tensy dat sodanige besluit deur 'n vier-vyfde meerderheid van die stem-geregtigde lede van die bevoegde Sinode geneem word nie.

(9) Die sinodale pensioenfonds maak voorsiening vir die volgende pensicenskemas:

- (a) 'n Basiese pensioenfonds soos omskrywe in artikel 1;
- (b) 'n Aanvullende pensioenfonds soos omskrywe in artikel 1; en
- (c) 'n Weduwee-Pensioenfonds soos omskrywe in artikel 1.

(A) DIE BASIESE PENSIOENFONDS

(10) Die Sinodale pensioenfonds maak voorsiening vir 'n pensioen aan predikante en sinodale manlike amptenare wat nie predikante of sendelinge is nie van die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal en sendelinge van die Nederduitse Gereformeerde Sendingkerk van Transvaal, ten behoeve van wie daar aan die betrokke bepalings van hierdie reglement voldoen is.

(11) Die Sinodale pensioenfonds word gevind en opgebou uit:

- (a) Inleggelde by toetreding en jaarlikse kontribusies.
- (b) Akkumulerende rente.
- (c) Donasies en erflatings.
- (d) Bydraes soos die Sinode mag bepaal.

(12) **Deelhebbers:** As deelhebbers tot die Sinodale pensioenfonds word toegelaat:

- (a) Kerkrade van alle gemeentes wat aan die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal behoort.
- (b) Sendingkommissies en kerkrade van alle gemeentes wat aan die Nederduitse Gereformeerde Sendingkerk van Transvaal behoort.

- (c) Kommissies van die Sinode, die besture van Sinodale inrigtings en Christelike genootskappe en verenigings nadat sulke aansoeke deur die Sinodale Kommissie goedgekeur is.
- (d) Die Teologiese Fakulteitskommissie in belang van die professore en lektore met inagneming van die ooreenkoms met die professore en lektore.

(13) Erkenning van Pensioenregte deur ander Nederduitse Gereformeerde Kerke: As 'n leraar wat deur 'n aandeel aan die Sinodale pensioenfonds gedeck is, 'n beroep aanneem na 'n gemeente van die Nederduitse Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika, of die Nederduitse Gereformeerde Kerk in Natal, of die Nederduitse Gereformeerde Kerk in die Oranje-Vrystaat, wat 'n aandeel in die Predikante-Pensioenfonds van die betrokke Kerk vir hom beskikbaar het, word hy volgens 'n onderlinge ooreenkoms tussen die Gefedereerde Kerke, as deelhebber van die Predikante-Pensioenfonds van die betrokke kerk erken. Dit geld ook leraars wat onder dieselfde voorwaardes uit die genoemde kerke beroepe na gemeentes van die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal, aanneem of in diens van 'n deelhebbende liggaam gestel word.

(14) Sendelinge: Aangesien die Nederduitse Gereformeerde Kerk in die Oranje-Vrystaat 'n afsonderlike Sendelinge-pensioenfonds besit, geld die volgende bepalings vir sendelinge wat beroepe na die gemeentes van die Sendingkerk oor en weer aanneem.

- (a) As 'n sendeling wat deelhebber is aan die Sendelinge-pensioenfonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk in die Oranje-Vrystaat 'n beroep aanneem na 'n sendinggemeente of werkkring van die Nederduitse Gereformeerde Sendingkerk van Transvaal wat 'n aandeel aan die sinodale pensioenfonds het, sal die fonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk in die Oranje-Vrystaat die bedrag wat die sendeling volgens reglement sou inbetaal het, as hy op ouderdom 27 jaar toegetree het en jaarliks die kontribusie betaal het, in die sinodale pensioenfonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal as addisionele inleggeld stort, en dit sal aangewend word om die aandeel van die sendeling aan die fonds te verseker.
- (b) As 'n sendeling wat deelhebber is aan die Sendelinge-Pensioenfonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk in die Oranje-Vrystaat 'n beroep aanneem na 'n sendinggemeente of werkkring in die Nederduitse Gereformeerde Sendingkerk van Transvaal, wat geen aandeel aan die sinodale pensioenfonds het nie, sal sodanige gemeente of werkkring op die voorwaardes in die reglement van die sinodale pensioenfonds genoem, 'n aandeel aan die fonds kan verkry en sal die bedrag wat namens die sendeling uit die Sendelinge-Pensioenfonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal oorbetaal word en bereken soos in die vorige artikel (5)(a) neergelê, geneem word as die addisionele inleggeld wat in die fonds ten opsigte van die sendeling gestort moet word.
- (c) As 'n sendeling wat in die Nederduitse Gereformeerde Sendingkerk van Transvaal leraar is van 'n gemeente of werkkring wat deelhebber aan die sinodale pensioenfonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal is, 'n beroep na 'n

sendingsgemeente of werkkring in die Oranje-Vrystaat aanneem, sal die sinodale pensioenfonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal aan die Sendelinge-Pensioenfonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk in die Oranje-Vrystaat 'n bedrag oorbetaal wat gelykstaan aan die inleggeld en kontribusies wat die sendeling by die Sendelinge-Pensioenfonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk in die Oranje-Vrystaat sou inbetaal het as hy op 27-jarige leeftyd toegetree het tot die Sendelinge-Pensioenfonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk in die Oranje-Vrystaat en die jaarlikse kontribusies gestort het. Hierdeur word die sendeling deelhebber van die Sendelinge-Pensioenfonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk in die Oranje-Vrystaat. Die betrokke sendeling of sy agterblywendes sal die geldie aldus oorbetaal, nie kan terugvra ingeval hy uit diens tree of sterf nie.

- (d) As 'n sendeling wat in die Nederduitse Gereformeerde Sendingkerk van Transvaal leraar is van 'n gemeente of in 'n werkkring staan wat geen aandeel in die sinodale pensioenfonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal het nie, 'n beroep aanneem na 'n Sendinggemeente of werkkring in die Oranje-Vrystaat, sal hy langs die gewone weg by die Sendelinge-Pensioenfonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk in die Oranje-Vrystaat kan aansluit.

(15) **Aansoeke om Deelname:** Alle aansoeke om deelname aan die sinodale pensioenfonds word deur kerkrade, kommissies en ander liggeme by die Kerkkantoor ingedien. Vir elke predikant of sendeling of sinodale manlike amptenaar word by toetreding tot die fonds om 'n afsonderlike aandeel aansoek gedoen en die voorregte van daardie aandeel kan alleen op die wettige opvolger van die betrokke predikant of sendeling of sinodale manlike amptenaar oorgaan. 'n Gemeente of Sendinggemeente wat nie deelhebber aan die fonds is nie en deur twee predikante of twee sendelinge bedien word, kan nie met verbygaan van die een predikant aansoek doen om 'n pensioenaandeel vir die tweede nie, tensy daar tot bevrediging van die Kerkkantoorkommissie ander voorsiening gemaak is.

(16) **Oordrag van Aandeel:** 'n Aandeel aan die sinodale pensioenfonds kan met goedkeuring van die Kerkkantoorkommissie oorgedra word:

- (a) op 'n nuutgestigde gemeente, deur die Moedergemeente;
(b) op 'n nuwe gemeente wat 'n bestaande gemeente vervang.

(17) **Inleggelde en Kontribusies:** Die bedrag van inleggeld en jaarlikse kontribusies is as volg:

Klas 1-aandeel: Inleggeld R400: Jaarlikse Kontribusie R180.

Klas 2-aandeel: Inleggeld R200: Jaarlikse Kontribusie R120.
Predikante word net onder klas 1-aandele toegelaat.

(18) **Addisionele Inleggelde:** (a) As 'n predikant of sendeling of sinodale manlike amptenaar wat die ouderdom van 29 jaar bereik het in 'n gemeente of sendingwerkkring staan of ander amp beklee wat nie aan die sinodale pensioenfonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal of die Predikante-Pensioenfonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk in Suid-

Afrika of die sinodale pensioenfonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk in die Oranje-Vrystaat deel het nie of in 'n gemeente of sendingwerkkring of ander amp staan wat vir hom geen aanspraak op pensioen uit hierdie fondse gee nie en 'n beroep na 'n gemeente of sendingwerkkring aanneem of 'n amp wat pensioenregte besit, aanvaar, moet daar ten opsigte van sodanige persone addisionele inlegselde in die sinodale pensioenfonds gestort word, bereken volgens die volgende tabel:

Ouderdom volgende verjaardag	Klas 1-aandeel (Rand)	Klas 2-aandeel (Rand)
30	90	60
31	190	127
32	288	192
33	394	263
34	504	336
35	622	415
36	742	495
37	870	580
38	1,002	668
39	1,142	761
40	1,288	859
41	1,442	961
42	1,606	1,071
43	1,776	1,184
44	1,954	1,303
45	2,142	1,428
46	2,342	1,561
47	2,550	1,700
48	2,768	1,845
49	3,000	2,000
50	3,242	2,161
51	3,506	2,337
52	3,782	2,521
53	4,074	2,716
54	4,384	2,923
55	4,718	3,145
56	5,070	3,380
57	5,448	3,632
58	5,584	3,903
59	6,288	4,192
60	6,758	4,505
61	7,266	4,844
62	7,822	5,215
63	8,430	5,620
64	9,094	6,063
65	9,830	6,553

Hierdie betaling word egter nie toegepas nie as:

- (a) die beroepe evangeliedienaar 'n proponent of 'n geordende hulpprediker is wat nog nie as vaste leraar bevestig was nie; of

- (b) 'n predikant is wat voorheen in 'n pos gestaan het wat gedeck was deur 'n pensioenaandeel maar tydelik uit die diens getree het met behoud van status met die doel om verder te studeer of om 'n amp of roeping te aanvaar waarvoor hy 'n roeping of sending van die Kerk ontvang het; of
- (c) daar 'n onderbreking in die dienstyd van 'n predikant was om redes, wat volgens die oordeel van die Kerkkantoor-kommissie, die gedeeltelike of algehele opheffing van hierdie bepaling regverdig.

(19) Inleggeldie — Nuutgestigte Gemeentes: Die inleggeldie vir aandele wat uitgeneem word deur nuutgestigte gemeentes, of vir addisionele leraarsposte deur gemeentes wat reeds aandeelhouers in die fonds is, sal wees R200 vir 'n klas 1-aandeel en R100 vir 'n klas 2-aandeel, onderworpe aan die volgende voorwaardes:

- (a) Die aansoek vir die aandeel moet die Kerkkantoor binne ses maande na die bevestiging van die eerste leraar of addisionele leraar in die betrokke pos, bereik.
- (b) Die stukke deur die Reglement voorgeskrewe moet ingedien, en die bepalings van die Reglement nagekom word voordat die toekenning van die aandeel kan geskied.
- (c) Die betrokke leraar moet onder die ouderdom van 29 jaar wees, tensy hy 'n proponent is, of hy moet onmiddellik vantevore in 'n pos gestaan het waar hy deur 'n pensioenaandeel gedeck was. As 'n leraar van oor die 29 jaar, wat nie onmiddellik vantevore deur 'n pensioenaandeel gedeck was nie, in 'n gemeente bevestig word, sal die addisionele geldsom wat vir die fonds vereis word, inbetaal moet word om enige aandeel in die fonds op hom van toepassing te maak.

(20) Jaarlikse Bydrae en Rente op Skuldbewyse: (a) Die jaarlikse kontribusie, asook die rente op skuldbewyse, moet elke jaar voor 31 Desember aan die Saakgelastigde betaal word.

(b) By versuim van betaling op die bepaalde tyd word 'n boete van vyftig sent opgelê vir elke maand of gedeelte van 'n maand vir elke aandeel waarvoor die bydrae agterstallig is; dit word bereken van 1 Januarie van die volgende jaar.

(c) Bly 'n deelhebber egter een hele jaar in gebreke, dan verbeur hy alle regte en voorregte op die fonds.

(d) Die vernietiging van die verbeuring kan alleen geskied na betaling van die bedrag van agterstallige bydraes en opgelegde boetes.

(e) 'n Deelhebber wat 'n tweede of derde aandeel aan die fonds laat verval, kan die herinstelling van die aandeel verkry deur die inbetaling van 'n boete gelykstaande aan die jaarlikse kontribusies van hoogstens drie jaar.

(21) Oproep van Skuldbewyse: Die Kerkkantoor-kommissie het die reg om, waar hy dit nodig oordeel, skuldbewyse op te roep en om die rentekoers op onbetaalde skuldbewyse te verhoog.

(22) Verpligte Deelname aan die Fonds: Elke kerkraad is verplig om ten behoeve van die leraar van die gemeente en ten behoeve van elke addisionele leraar aansoek te doen om 'n aandeel in die fonds en is verplig om die inleggeld asook addisionele inleggeld (indien enige) en om die jaarlikse kontribusie te betaal.

(23) Verstrekking van 'n Mediese Sertikaat by Aansoek om Deelname:

(a) Die kerkraad wat aansoek doen om deelname aan die fonds dien op die voorgeskrewe vorm 'n sertikaat van 'n geregistreerde geneesheer in aangaande die gesondheidstoestand van die leraar wat in diens is indien die leraar nie vantevore in 'n pos gestaan het waar hy deur 'n pensioenaandeel gedek was nie.

(b) As die kerkraad kennis ontvang dat die aansoek goedgekeur is, maar die inlegsel nie binne ses maande daarna betaal word nie, word die mediese sertikaat as vervalle beskou en word 'n nuwe sertikaat vereis voordat vergunning tot deelname verleen word.

(24) Verlening van Pensioen om Gesondheidsredes: Pensioen word om gesondheidsredes verleent voor ouderdom 65 met inagneming van die volgende bepalings:

- (a) Aansoek om pensioen word deur die kerkraad of betrokke kommissie wat die emeritaat vir sy leraar of sy amptenaar verlang, by die Kerkkantoorkommissie gedoen.
- (b) Hierdie aansoek gaan vergesel van:
- (i) 'n Sertikaat van 'n geregistreerde geneesheer, asook 'n sertikaat van die kerkraad of van die betrokke kommissie dat die leraar of amptenaar werklik weens ouderdom, krankheid, liggaamskwaal of krenking van verstandsvermoë nie meer in staat is om sy ampspligte behoorlik waar te neem nie; en
 - (ii) bewys van die Quaestor van die fonds dat die inlegsel en bydraes inbetaal is.
- (c) Die Kerkkantoorkommissie eis in twyfelagtige gevalle desverkiesend 'n sertikaat van 'n tweede geneesheer, wat deur hom benoem is, om hom te oortuig van die toestand van die leraar.
- (d) As die Kerkkantoorkommissie alles in orde bevind, gee hy toestemming vir pensioen. As pensioen nie verleent word nie, het die betrokke kerkraad die reg om hom op die bevoegde Sinode of Sinodale Kommissie te beroep.
- (e) Elke pensioen, met uitsondering van dié wat in artikel 25 van hierdie Reglement vermeld is, word toegeken op voorwaarde dat die pensionaris aan die einde van elke jaar 'n sertikaat van 'n geneesheer by die Kerkkantoorkommissie indien 'ten einde te bewys dat sy gesondheidstoestand nog nie sodanig verbeter het dat hy hom weer beroepbaar kan stel nie. Die Kerkkantoorkommissie het die reg om self 'n geneesheer vir 'n onderzoek van hierdie aard te benoem.
- (f) Die pensioen van elke pensionaris begin met die dag van sy demissie. Die uitbetaling van pensioen word gestaak as 'n pensionaris 'n beroep na 'n gemeente van een van die Gededereerde Kerke aanneem, of word gestaak of verminder as hy 'n ander betrekking aanvaar waaruit hy, na die oordeel van die Kerkkantoorkommissie, 'n genoegsame besoldiging ontvang. By verval van hierdie inkomste sal die Kerkkantoorkommissie die reg hê om te besluit of die pensioen weer uitbetaal sal word.

(25) **Pensioen op of na Ouderdom 60:** (a) 'n Leraar of amptenaar wat deur 'n pensioenaandeel gedek is, die ouderdom van vyf-en-sestig bereik het, het die reg om af 'te tree en aansoek om pensioen te doen. Die aansoek word deur die betrokke kerkraad of kommissie by die Kerkkantoorkommissie gedoen wat sal vasstel of alle verpligte nagekom is.

(b) 'n Leraar of amptenaar wat die ouderdom van 60 jaar bereik het, het die reg:

- (i) om af te tree sonder pensioen (in hierdie geval ontvang hy die volle pensioen sodra hy 65 jaar oud is); of
- (ii) om af 'te tree teen 'n lewenslange pensioen in ooreenstemming met onderstaande tabel.

Aftree-ouderdom	Klas 1-pensioen (Rand)	Klas 2-pensioen (Rand)
60	570	380
61	632	420
62	698	464
63	776	516
64	862	576
65	960	640

(26) **Aanspraak Slegs op Een Pensioen:** Geen pensionaris, al het hy meer as een betrekking beklee waaraan pensioen verbonde is, het aanspraak op meer as een pensioen nie.

(27) **Kapitaal van Fonds:** Die kapitaal van die fonds word opgebou uit inleggelde en uit die deel van die jaarlikse kontribusies en rentes wat oorskiet na dekking van die pensioene in daardie jaar betaalbaar. Hierdie kapitaal, of enige deel daarvan, kan slegs met goedkeuring van die bevoegde Sinode verbruik word. Sodanige opdrag moet geskied met toestemming van twee-derdes van die lede van die bevoegde Sinode wat by stemming teenwoordig is en wie se gemeentes deelhebbers aan die fonds is.

(28) **Wysiging van Pensioen:** Indien omstandighede dit regverdig kan die bevoegde Sinode, as die fonds dit toelaat, 'n verhoging van die pensioen goedkeur. By onverhoopte vermeerdering van die getal pensionarisse kan die bevoegde Sinode die pensioen na goeddunke verminder.

(29) **Tydelike Vermindering van Pensioen:** Ingeval te enige tyd die jaarlikse kontribusies en rente nie genoegsaam gevind word om al die pensionarisse die volle pensioen toe te ken nie, betaal die Quaester met goedkeuring van die Kerkkantoorkommissie uit die beskikbare bedrag vereers aan elkeen na eweredigheid slegs 'n deel uit. Hy suwer daarna, as die bedrag wat voorhande is dit weer toelaat, die ontbrekende aan met rente teen 5 persent per jaar, om so die kapitaal onaangeroer te laat.

B. AANVULLENDE PENSIOENFONDS:

(30) **Opbou van Fonds:** Die fonds word opgebou uit die volgende:

- (a) die inleggelde (indien enige) van deelhebbers;
- (b) die jaarlikse bydrae (premies) van deelhebbers soos van tyd tot tyd deur die betrokke Sinode van die Kerk bepaal;

- (c) rente verkry uit die belegging van die versamelde fonds; en
(d) erflatings, donasies en toekennings.

(31) **Deelhebbers:** As deelhebbers aan die fonds word toegelaat predikante en sendelinge wat in die Kerk en die Sendingkerk staan, asook sinodale amptenare van die Kerk, wat gedeck is deur 'n aandeel in die basiese pensioenfonds (artikels 10 tot 29 van hierdie reglement) en wat nie ouer as 64 jaar is nie.

(32) **Aansoeke om Deelname aan die Fonds:** Persone wat kragtens artikel 31 van hierdie reglement deelhebbers aan die fonds mag word moet gedurende die tydperk vanaf 1 Julie 1961 tot 31 Desember 1961, aansoek doen om deelname aan die fonds. Indien hul aansoeke nie die Kerkkantoor voor of op 31 Desember 1961 bereik nie, moet 'n inleggeld betaal word gelykstaande aan die totaal van die jaarlikse premies wat vanaf 1 Januarie 1962 betaalbaar geword het plus rente teen 10% per jaar op die inleggeld.

(33) **Verpligte Aansoeke om Deelname aan die Fonds:** Alle predikante en sendelinge wat ná 1 Julie 1961 in diens van die Kerk of die Sendingkerk tree en wat aan die bepalings van artikel 31 voldoen, moet binne 6 maande na hul bevestiging in die Kerk of Sendingkerk aansoek doen om toegelaat te word as deelhebber aan die fonds.

(34) **Premie:** (a) Elke deelhebber wat by aansluiting onder die ouderdom van 40 jaar is, betaal vooruit 'n premie van R60 per jaar totdat hy die ouderdom van 40 jaar bereik vanaf watter datum die premie verhoog word tot R100 per jaar.

(b) Elke deelhebber wat by aansluiting 40 jaar of ouer is betaal vooruit 'n premie van R100 per jaar.

(c) Betaling van die premie gaan voort totdat die deelhebber 65 jaar oud is met dien verstande:

- (i) dat indien aan 'n deelhebber pensioen verleent word om gesondheidsredes kragtens artikel 24 van hierdie reglement, betaling van die premie gestaak word totdat sy gesondheid hom toelaat om hom weer beroepbaar te stel en hy weer as leraar van 'n gemeente in die Gefedereerde Kerk of die N.G. Sendingkerk bevestig is;
- (ii) dat indien aan 'n deelhebber pensioen verleent word kragtens artikel 25(b) van hierdie reglement voordat hy die ouderdom van 65 jaar bereik, gaan betaling van die premie voort totdat die deelhebber 65 jaar oud is.

(d) Indien 'n deelhebber nie die premie voor die 31ste Desember van elke jaar ten volle betaal nie, sal hy verplig wees om rente bereken teen 50 sent per maand of 'n gedeelte daarvan op die uitstaande premie of 'n gedeelte daarvan te betaal.

(35) **Verlening van Pensioen:** (a) Elke persoon wat deel het aan die aanvullende pensioenfonds en deelhebber geword het voordat hy die ouderdom van 54 jaar bereik het en wat kragtens artikel 25(a) die reg het om af te tree, ontvang by sy aftrede 'n addisionele pensioen (behalwe sy basiese pensioen) van driehonderd agt-en-veertig rand (R348) per jaar.

(b) Elke persoon wat deel het aan die aanvullende pensioenfonds en deelhebber geword het nadat hy die ouderdom van 54 jaar bereik het en wat kragtens artikel 25(a) die reg het om af te

tree ontvang by sy aftrede 'n addisionele pensioen (behalwe sy basiese pensioen) van driehonderd agt-en-veertig rand (R348) per jaar **minus** 10% ten opsigte van elke volle jaar wat sy ouerdom by aansluiting by die skema 54 jaar oorskry.

(c) Aansoeke om verlenging van pensioen moet aan die Kerkkantoor voorgelê word.

(d) Betaling van pensioen word gestaak by afsterwe van die deelhebber.

(36) **Vermindering van Pensioen:** Indien dit te enige tyd bevind word dat die toestand van die fonds sodanig is dat die pensioen soos in hierdie reglement bepaal, nie betaal kan word nie, behou die betrokke Sinode die reg om die bedrag te verminder.

(37) **Beëindiging van Lidmaatskap:** (a) Indien 'n deelhebber sy lidmaatskap van die fonds wil beëindig moet hy minstens een kalendermaand skriftelik kennis aan die Quaester van die fonds gee. Ook word 'n deelhebber se lidmaatskap beëindig wanneer hy te sterwe kom.

(b) Indien 'n deelhebber vir ses maande in gebreke bly om sy premies en rente (indien enige) te betaal kan die Kerkkantoor-kommissie sy lidmaatskap beëindig nadat kennisgewing van 21 dae per aangetekende pos aan hom gerig is en hy versuim om sy verpligtings na te kom.

(c) By beëindiging van lidmaatskap kragtens artikel 37(a) terwyl die deelhebber nog in diens staan, word die bedrag deur die deelhebber inbetaal as premies en inleggeld (indien enige) sonder byvoeging van rente aan hom of sy naasbestaandes terugbetaal.

(d) By beëindiging van lidmaatskap kragtens artikel 37(b) besluit die Kerkkantoor-kommissie watter bedrag (indien enige) aan die deelhebber terugbetaal moet word.

(38) **Vertrek van 'n Deelhebber na een van die ander Gefedereerde Kerke:** Indien 'n deelhebber 'n beroep aanneem na 'n gemeente van een van die ander Gefedereerde Kerke of na 'n Sendinggemeente of werkkring van een van die ander Nederduitse Gereformeerde Sendingkerke kan hy sy lidmaatskap aan die fonds voortsit teen betaling aan die Quaester van die vasgestelde premie soos van tyd tot tyd deur die betrokke Sinode bepaal mag word.

C. DIE WEDUWEEFONDS:

(39) **Ophou van Fonds:** Die fonds word opgebou uit die volgende:

- die inleggeld (indien enige) van deelhebbers by toetreding;
- die jaarlikse premies (bydraes) van deelhebbers soos van tyd tot tyd deur die betrokke Sinode van die Kerk bepaal;
- rente verkry uit die belegging van die versamelde fonds; en
- erflatings, donasies en toekennings.

(40) **Deelhebbers:** As deelhebbers aan die fonds word toegelaat predikante en sendelinge wat in diens van die Kerk en die Sendingkerk staan, asook Sinodale amptenare van die Kerk wat gedek is deur 'n aandeel in die basiese pensioenfonds (artikels 10 tot 29 van hierdie reglement) en wat onder die ouerdom van 65 jaar is.

(41) **Aansoeke om Deelname aan die Fonds:** Persone wat kragtens artikel 40 van hierdie reglement deelhebbers aan die fonds mag word moet gedurende die tydperk vanaf 1 Julie 1961 tot 31 Desember 1961 aansoek doen om deelhebbers aan die fonds te word.

(42) **Verpligte Aansoeke om Deelname aan die Fonds:** (a) Alle predikante en sendelinge wat vanaf 1 Julie 1961 in diens van die Kerk of die Sendingkerk tree en wat voldoen aan die bepalings van artikel 40, moet binne 6 maande ná hul bevestiging op die voorgeskrewe vorm aansoek doen om toegelaat te word as deelhebber aan die fonds.

(b) Alle predikante en sendelinge op wie die bepalings van sub-artikel (a) van hierdie artikel van toepassing is, sal net toegelaat word om deelhebber van Skema B te word met dien verstande dat indien 'n predikant of sendeling op datum van sy bevestiging in die Kerk of Sendingkerk reeds minstens tien jaar as predikant of sendeling in diens gestaan het van die Gefedereerde Kerke of van die ander N.G. Sendingkerke, hy die keuse gelaat sal word om tussen Skema A en Skema B te kies.

(c) Die bepaling van sub-artikel (a) van hierdie artikel is nie van toepassing op predikante en sendelinge wat op datum van hul bevestiging in die Kerk of Sendingkerk reeds deelhebber is aan die Weduweefonds van die Nederduitse Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika nie.

(43) **Skemas:** (a) Voorsiening word gemaak vir „Skema A”, besonderhede waarvan in Aanhangsel I verskyn en „Skema B”, besonderhede waarvan in Aanhangsel II verskyn.

(b) Geen persoon mag deelhebber van albei skemas wees nie.

(44) **Beëindiging van Lidmaatskap:** (a) Indien 'n deelhebber sy lidmaatskap wil beëindig moet hy minstens een kalendermaand skriftelik kennis aan die Quaestor van die fonds gee.

(b) Indien 'n deelhebber 'n beroep aanneem na 'n gemeente van een van die ander Gefedereerde Kerke of na 'n Sendinggemeente of werkkring van een van die ander N.G. Sendingkerke kan hy sy lidmaatskap beëindig en by sodanige beëindiging van lidmaatskap word die volle bedrag deur die deelhebber inbetaal, as inleggeld en premies, sonder byvoeging van rente, aan hom terugbetaal.

(c) Indien 'n deelhebber vir ses maande in gebreke bly om sy premies te betaal kan die Kerkkantoorkommissie sy lidmaatskap beëindig nadat kennisgewing van 21 dae per aangetekende pos aan hom gerig is en hy versuim het om die agterstallige premies en rente daarop te betaal.

(d) Indien 'n deelhebber sy lidmaatskap beëindig om enige ander rede as dié genoem in sub-artikel (b) van hierdie artikel of indien die Kerkkantoorkommissie sy lidmaatskap beëindig kragtens sub-artikel (c) van hierdie artikel, word geen uitbetaling van premies aan die deelhebber gemaak nie maar inleggeld (indien enige) deur hom inbetaal, word aan hom terugbetaal.

(45) **Verlening van Tydelike Weduweepensioen:** (a) In die geval van die afsterwe van 'n persoon ten behoeve van wie 'n aandeel in die basiese pensioenfonds uitgeneem is maar wat vanwee sy ouderdom nie aan die bepalings van artikel 40 kan voldoen nie

en dus nie as deelhebber aan die weduweefonds toegelaat kan word nie, sal met sy afsterwe 'n tydelike pensioen van R40 vir 'n tydperk van drie jaar aan sy weduwee en/of kinders onder die ouderdom van 18 jaar betaal word met dien verstande dat:

- (i) indien die weduwee in die huwelik tree voordat die tydperk van drie jaar verstryk het, betaling van die pensioen vanaf die huweliksdatum gestaak sal word, en
 - (ii) indien die pensioen aan die kind of kinders van die oorledene betaal word, sodanige betaling gestaak word sodra die kind of kinders die ouderdom van 18 jaar bereik of ná verstryking van die genoemde tydperk van drie jaar, watter gebeurtenis ook al die eerste plaasvind.
- (b) Ten opsigte van hierdie tydelike weduweepensioen word geen bydrae van die betrokke leraars of amptenare gevorder nie.

AANHANGSEL I VAN DIE WEDUWEEFONDS S K E M A A

1. Inleggeld:

Elke deelhebber aan die fonds onder hierdie skema, betaal met sy toetreding 'n inleggeld afhangende van sy ouderdom op datum van ontvangs van sy aansoek om toetreding volgens die onderstaande tabel:

Ouderdom op datum van ontvangs van aansoek:	Inleggeld: R	Ouderdom op datum van ontvangs van aansoek:	Inleggeld: R
31	26.40	50	528.00
32	52.80	51	554.40
33	79.20	52	580.80
34	105.60	53	607.20
		54	633.60
35	132.00	55	660.00
36	158.40	56	686.40
37	184.80	57	712.80
38	211.20	58	739.20
39	237.60	59	765.60
		60	792.00
40	264.00	61	818.40
41	290.40	62	844.80
42	316.80	63	871.20
43	343.20	64	897.60
	379.60		
45	396.00		
46	422.40		
47	448.80		
48	475.20		
49	501.60		

2. Betaling van Inleggeld:

Die inleggeld is by toetreding betaalbaar maar mag in maandelikse, kwartaallikse, halfjaarlikse of jaarlikse paaiememente betaal word, mits:

- (a) rente teen 'n koers van $4\frac{1}{2}\%$ per jaar betaal word op die bedrae wat van tyd tot tyd nog verskuldig mag wees.
- (b) die paaiemente sodanig sal wees dat die hele bedrag van die inleggeld plus rente betaal sal wees wanneer die deelhebber die ouerdom van 65 jaar bereik of binne sodanige langer tydperk as wat die Kerkkantoorkommissie mag toelaat, en
- (c) indien by die dood van 'n deelhebber, die inleggeld nog nie ten volle betaal is nie sal die bedrag tesame met rente daarop afgetrek word van die voordele wat by die dood van 'n deelhebber betaalbaar is.

3. Premie:

- (a) Elke deelhebber betaal vooruit 'n premie van R36.00 per jaar totdat hy met pensioen aftree met dien verstande dat indien hy aftree voordat hy die ouerdom van 65 jaar bereik, hy voortgaan met die betaling van die premie totdat hy die ouerdom van 65 jaar bereik, met dien verstande verder dat indien 'n deelhebber 'n beroep aanneem na 'n gemeente van een van die ander Gefedereerde N.G. Kerke of na 'n Sendinggemeente of werkkring van een van die ander N.G. Sendingkerke, die premie verhoog word na R60.00 per jaar.
- (b) Indien 'n deelhebber so verkies kan hy die premie vooruit in maandelikse, kwartaallikse, halfjaarlikse of jaarlikse paaiemente betaal.
- (c) Indien 'n deelhebber nie sy premie stiptelik betaal nie sal hy verplig wees om rente bereken teen 10c per maand op die afsterstallige bedrag te betaal.

4. Voordele:

- (a) Indien 'n deelhebber terwyl hy nog in diens van die Kerk of die Sendingkerk staan of na aftreding met pensioen, 'te sterwe kom, word aan sy weduwee of ongetroude kinders onder die ouerdom van 18 jaar indien daar geen weduwee is nie, die som van R6,000.00 uitbetaal met dien verstande dat indien die deelhebber enigets verskuldig is ten opsigte van inleggeld, premie, of rente die bedrag aldus verskuldig van die som van R6,000.00 afgetrek word.
- (b) Indien 'n deelhebber by sy afsterwe geen weduwee of ongetroude kinders onder die ouerdom van 18 jaar nalaat nie, word aan sy boedel betaal 'n bedrag gelykstaande aan die totaal van die premies en inleggeld deur hom betaal sonder byvoeging van rente.
- (c) Indien dit te enige tyd bevind word dat die toestand van die fonds sodanig is dat die volle bedrag van R6,000.00 nie uitbetaal kan word nie, het die betrokke Sinode die reg om dit te verminder.

AANHANGSEL II VAN DIE WEDUWEEFONDS S K E M A B

1. Inleggeld:

Elke deelhebber aan die fonds onder hierdie skema betaal met sy toetrede 'n inleggeld afhangende van sy ouerdom op datum van

die ontvangs van sy aansoek om toetreding volgens die onderstaande tabel:

Ouderdom op datum van ontvangs van aansoek:	Inleggeld: R	Ouderdom op datum van ontvangs van aansoek:	Inleggeld: R
31	44.00	50	880.00
32	88.00	51	924.00
33	132.00	52	968.00
34	176.00	53	1,012.00
		54	
35	220.00		1,056.00
36	264.00	55	1,100.00
37	308.00	56	1,144.00
38	352.00	57	1,188.00
39	396.00	58	1,232.00
		59	1,276.00
40	440.00		
41	484.00	60	1,320.00
42	528.00	61	1,364.00
43	572.00	62	1,408.00
44	616.00	63	1,452.00
		64	1,496.00
45	660.00		
46	704.00		
47	748.00		
48	792.00		
49	836.00		

2. Betaling van Inleggeld:

Die inleggeld is by toetreding betaalbaar maar mag in maandelikse, kwartaallikse, halfjaarlikse of jaarlikse paaiemente betaal word mits:

- (a) rente teen 'n koers van $4\frac{1}{2}\%$ per jaar betaal word op die bedrae wat van tyd tot tyd nog verskuldig mag wees,
- (b) die paaiemente sodanig sal wees dat die hele bedrag van die inleggeld plus rente betaal sal wees wanneer die deelhebber die ouderdom van 65 jaar bereik of binne sodanige langer tydperk as wat die Kerkkantoorkommissie mag toelaat, en
- (c) indien by die dood van 'n deelhebber, die inleggeld nog nie ten volle betaal is nie, sal die bedrag tesame met rente daarop afgetrek word van die voordele wat by die dood van 'n deelhebber betaalbaar is.

3. Premie:

- (a) Elke deelhebber betaal vooruit 'n premie van R60.00 per jaar totdat hy met pensioen aftree met dien verstande dat indien hy aftree voordat hy die ouderdom van 65 jaar bereik, hy voortgaan met die betaling van die premie totdat hy die ouderdom van 65 jaar bereik met dien verstande verder dat indien 'n deelhebber 'n beroep aanneem na 'n gemeente van een van

die ander Gefedereerde N.G. Kerke of na 'n Sendinggemeente of werkkring van een van die ander N.G. Sendingkerke, die premie verhoog word na R84.00 per jaar.

- (b) Indien 'n deelhebber so verkies kan hy die premie vooruit in maandelikse, kwartaallikse, halfjaarlikse of jaarlikse paaiemente betaal.
- (c) Indien 'n deelhebber nie sy premie stiptelik betaal nie sal hy verplig wees om rente bereken teen 10c per maand op die agterstallige bedrag te betaal.

4. Voordele:

- (a) Indien 'n deelhebber te sterwe kom terwyl hy nog in diens van die Kerk is of nadat hy met pensioen afgetree het en hy laat 'n weduwee en ongetroude kinders onder die ouerdom van 18 jaar na sal aan die weduwee:
 - (ii) 'n Kontantbedrag van R2.000.00 betaal word met dien verstande dat indien die afgestorwe deelhebber enigets aan die fonds verskuldig was ten tye van sy oorlye ten opsigte van inleggeld, premie of rente, die bedrag aldus verskuldig van die kontantbedrag afgentrek word, en
 - (ii) 'n pensioen van R480.00 per jaar ten opsigte van die weduwee plus 'n pensioen van R120.00 per jaar indien daar een ongetroude kind onder die ouerdom van agtien jaar is of 'n pensioen van R240.00 per jaar indien daar twee of meer sodanige kinders is, met dien verstande dat indien 'n deelhebber by sy afsterwe nie 'n weduwee nalaat nie maar wel ongetroude kinders onder die ouerdom van 18 jaar sal aan sodanige kinders of aan sodanige ander persone namens die kinders as die Kerkkantoor-kommissie mag besluit:
 - (1) die kontantbedrag soos in sub-klousule (i) hiervan uiteengesit betaal word, en
 - (2) 'n pensioen van R240.00 per jaar indien daar een ongetroude kind onder die ouerdom van 18 jaar is of R480.00 per jaar indien daar twee of meer sodanige kinders is.
- (b) Indien 'n deelhebber by sy afsterwe geen weduwee of ongetroude kinders onder die ouerdom van 18 jaar nalaat nie, sal aan sy boedel betaal word 'n bedrag gelykstaande aan die totaal van die premies en inleggeld (indien enige) deur hom betaal sonder byvoeging van rente.
- (c) Die pensioen wat aan 'n weduwee betaalbaar is staak by haar oorlye of indien sy weer in die huwelik tree, in watter geval die pensioen aan die kinders van haar oorlede eggenoot herbereken word volgens paragraaf (a).
- (d) Die pensioen wat aan 'n kind van 'n afgestorwe deelhebber betaal word, staak by oorlye of huwelik van die kind of sodra hy die ouerdom van 18 jaar bereik, watter ook al die eerste plaasvind, in watter geval die pensioen aan die oorblywende kinders van die afgestorwe deelhebber herbereken word volgens paragraaf (a).

(e) Indien dit te enige tyd bevind word dat die toestand van die fonds sodanig is dat die volle bedrag van R2,000 en die volle maandelikse pensioen nie uitbetaal kan word nie het die betrokke Sinode van die Kerk die reg om dit te verminder.

Mosie van Dank:

Die Hoogeerw. Sinode spreek hiermee sy opregte dank en waardering uit teenoor ons Saakgelastigde en die personeel vir hulle groot werk in diens van hierdie Kerk, veral in verband met hierdie en ander sinodesittings.

T. P. SMITH.
I. L. DE VILLIERS.

Lede van die Raad van Kerke:

Die Sinode besluit dat die huidige lede van die Raad van die Kerke met die secundi-lede tot by die stigting van die Algemene Sinode die Transvaalse Kerk sal verteenwoordig.

Verslag van die Tydelike Kommissie vir Administrasie en Fondse aan die Hoogeerwaarde Sinode in Sitting op 5 April 1961 e.v.d.

A. BESKRYWINGSPUNTE B II (1) TOT II (8)

II (1) Aandele in Predikante Weduweefonds:

Die Sinode besluit: Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie, aangesien 'n kerkraad nie 'n aandeel mag uitneem nie en ook omdat dit op hierdie stadium nie moontlik is dat 'n predikant meer as een aandeel mag uitneem nie. Die Sinode herhaal egter die aanbeveling van die sinodale kommissie aan kerkrade om ten minste die helfte van die premies te betaal. — Goedgekeur.

II (2) Kollektes vir Kerkbode en Teologiese Blad:

Die Sinode besluit: Die beskrywingspunt word aanvaar d.w.s. om die sinodale kollektes vir die Kerkbode en die Teologiese blad op die puntestelsel aan te slaan. — Nie goedgekeur nie.

II (3) Aanslaan in Een Globale Bedrag vir Sinodale Fondse:

Die Sinode besluit: Dit word nie aanvaar omdat dit die administratiewe werk in die Kerkkantoor sal vermeerder en ook die gevaar inhoud dat verskillende fondse mag skade ly. — Goed-gekeur.

II (4) Offers van Lidmate:

Die Sinode besluit dat die besluit van die Sinode van 1957 (Acta synodi, bl. 570) daarop neerkom dat die Kerk self sy roeping sal uitvoer t.o.v. die offers van lidmate en nie van buitekerklike organisasies sal gebruik maak om offers in te samel nie. — Goed-gekeur.

Instansies van Sekulêre Aard: Die Sinode wil 'n waarskuwende stem laat hoor teen alle instansies van sekulêre aard wat onder die vaandel van die Kerk besigheid in die gemeentes wil doen.

T. P. SMITH.
I. L. DE VILLIERS.

II (5) Heffinge op Huwelike:

Die Sinode besluit: Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
— Goedgekeur.

II (6) Registerhouers op Argiefkommissie:

Die Sinode besluit: Die beskrywingspunt word aanvaar d.w.s. dat o.m. bekwame Registerhouers op die Sinodale Argiefkommissie benoem word, ten einde meer lig te werp op die praktiese probleme waarmee registerhouers te kampe het. — Goedgekeur.

II (7) Wysiging in Kolomhoofde Lidmateregister:

Die Sinode besluit: Dit word nie aanvaar nie, aangesien die terme „wanneer aangeneem” en „wanneer voorgestel” nog in die kerkwet voorkom. — Goedgekeur.

II (8) Sinodale Studiefonds:

Die Sinode besluit: Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie, en wel omdat die Sinode tevrede is dat die Kerkkantoorkommissie alles in sy vermoë doen om uitstaande studieskulde terug te kry, en dat verdere besluite oor groter sekuriteit en meer druk op leners wat nie betaal nie, nie nodig is nie. — Goedgekeur.

B. SAKE WAT UIT DIE ADDENDUMVERSLAG VAN DIE SCRIBA NA ONS VERWYS IS:

III (f) Punteskaal vir die Abraham Kriel-Kinderhuis:

Die Sinode besluit: Om die beskrywingspunt te verwys na die Streeksinodes. — Goedgekeur.

IV (d) Versoek van die Armesorgraad dat kantoorhuur verminder word:

Die Sinode besluit: Die Sinode kan die versoek om kantoorhuurvermindering nie toestaan nie, omdat:

Die inkomste van huurgelde van kantore in die Kerklike Administrasiegebou te Johannesburg skaars voldoende is om die uitgawes van delging en rente by SANLAM te dek, trouens die huidige inkomste is nie voldoende om ook voorsiening vir die instandhouding van die gebou te maak nie, derhalwe moes die Kerkkantoorkommissie reeds fondse uit ander bronne aanwend om vir instandhouding van die gebou voorsiening te maak. — Goedgekeur.

Die volgende besluit word ook aanvaar: Die Sinode besluit om met die oog op die huidige ongunstige finansiële toestand van die Armesorgraad dit aan die Kerkkantoorkommissie op ‘te dra om, indien moontlik, jaarliks ’n bedrag aan genoemde Raad terug te betaal van die vroeëre lening van £8,900 by die Armesorgraad aangegaan.

C. SAKE UIT TWEEDIE ADDENDUMVERSLAG VAN DIE SCRIBA:

Kweekskool-Eeu feesfonds:

Die Sinode besluit: Die Sinode neem met leedwese kennis dat 65 gemeentes nog niets tot die fonds bygedra het nie en doen ’n beroep op die betrokke gemeentes om voor 30 Junie 1961 ten minste

'n deel van hulle verwagte bydrae van R8 per punt by die Kerkkantoor te stort. Indien daar na die datum nog gemeentes is wat niks inbetaal het nie word die Saakgelastigde versoek om hulle name aan die betrokke Ringe 'te verstrek. — Goedgekeur.

Verlof gemeentes te kollekteer deur S.A. Raad vir Huweliksvoortligting:

Die Sinode besluit: Die versoek word toegestaan. — Nie goedgekeur nie.

Versoek om verhoging van Pensioen van Sendelinge:

Die Sinode besluit: Dat dit nie nodig is om stappe te doen vir die verhoging van pensioene deur die Sinode nie, aangesien die weg oop is vir die omskepping van 'n tweedeklas pensioenaandeel na 'n eersteklas, mits die deelhebbende liggaam gewillig is om:

- Addisionele inlegselde te betaal gelykstaande aan $\frac{1}{2}$ van die gelde soos uiteengesit in klosule 9 van die Reglement van die Predikante-Pensioenfonds, en
- die verhoogde jaarlikse kontribusie wat tans op £90 vir klas een-aandeel staan, te betaal. — Goedgekeur.

**E. SAAK UIT RAPPORT PERMANENTE KOMMISSIE
REVISIE, p. 6:**

Aanwending Trustgeld. Beskrywingspunt 1(27):

Die Sinode besluit: Aangesien spekulasie steeds die moontlikheid inhoud van wins of verlies, met verlies van kapitaal is die enigste korrekte en eerbare manier om met oortollige trustgeld te handel, die veilige belegging daarvan teen rente. — Goedgekeur.

F. SAKE NA ONS VERWYS WAT ADDISIONELE UITGAWES VEREIS:

(A) Vir Kennisname:

Hieronder volg 'n lys van sake na ons verwys, wat as hulle goedgekeur word addisionele uitgawes vir die Sinode sal meebring en die waarde van die punt sal verhoog:

Saak:	Bedrag	Puntwaarde
Motortoeleae amptenare	R 200	R 0.06 $\frac{2}{3}$
Stofberggedenkskool	R 20,000	R 6.66

Argieffonds:

1. Kantoorhuur	R 1,260	R 0.42
2. Salaris	R 1,820	R 0.60 $\frac{2}{3}$
Bearbeiding gemeentes M.A.S.	R 3,000	R 1.00
Van Riebeeckskool	R 6,200	R 2.06 $\frac{2}{3}$
Inligtingsburo	R 200	R 0.06 $\frac{2}{3}$
Bloedriviermonument	R 125	R 0.04
		kapitale

Totale bedrag aangevra ± R33,000.

Puntewaarde van die bedrag R11 per punt.

Huidige waarde van die punt R17.

Nuwe waarde van die punt R27. — Kennis geneem.

(B) Vir Goedkeuring:

Argieffonds: (Agenda, p. 119, p. 127):

Die Argieffondskommissie vra 'n addisionele bedrag van R1,260 vir huur en R1,820 vir salaris en R500 vir staalrakke.

Die Sinode besluit: Dat die bedrae van R1,260 vir huur en R1,820 vir salaris goedgekeur word, maar dat die R500 uit die voordeelige saldo verkry moet word. — Goedgekeur.

Aan die Algemene Sinodale Kommissie word opgedra om in oorleg met die Argieffondskommissie 'n benoeming van 'n voltydse Argivaris te maak.

Bloedrivier-monumentfonds: (P. 121 C2):

Die Sinode besluit: Om R500 oor 'n tydperk van 4 jaar teen R125 per jaar vir die opknapping van die feeshuis te bewillig. — Goedgekeur.

Sluiting: Na die sing van Ges. 20 : 9 sluit ds. F. G. M. du Toit met gebed.

Negende Sitting: Vrydag 14 April

Biduur: Ds. M. Kruger neem die biduur waar, na die sing van Ps. 146 : 3 volg 'n kort gebed waarna 'n gedeelte uit 2 Kron. 12 gelees word. 'n Kort boodskap volg na aanleiding van vers 12: „Ook was daar in Juda nog goeie dinge.” Enige gebede volg en daar word afgesluit met Ges. 20 : 9.

Verskyning ter Vergadering: Oudle, G. J. van Zyl (secundus); Groenkloof; J. H. Gouws (Dalunie); H. F. C. Geyer (secundus), Kameeldrif.

Meegevoel: Aan twee lede van die vergadering di. Conradie word meegevoel betuig met die tragiese heengaan van hul broer.

Verslag van die Tydelike Kommissie vir Administrasie en Fondse (Vervolg)

Stofberggedenkskoolfonds (Agenda, p. 127 B2):

Die Sinode besluit: Om die jaarlikse aanslag van die fonds te verhoog met R20,000. — Goedgekeur.

Van Riebeeckskool, Kenia, addisionele verslag Kerkkantoorkommissie, p. 5:

Die Sinode besluit: Dat die Sinode:

(i) 'n Eenmalige som van R24,000 bewillig om in belang van die onderwys van Afrikaanse kinders wat in Kenia woonagtig is, aangewend word. — Goedgekeur.

(ii) Dat met die oog op die huidige politieke toestand in Kenia en die onsekerheid wat die toekoms betref dit in die hande van die Kerkkantoorkommissie gelaat word om te besluit oor die aanwending van die bedrag of opskorting daarvan. — Goedgekeur.

(iii) Dat die Kerkkantoorkommissie gemagtig word om te besluit of die bedrag beskikbaar gestel moet word by wyse van 'n lening (met of sonder rente) of by wyse van 'n skenking. — Goedgekeur.

(iv) Dat die bedrag van R24,000 gedurende die volgende vier jaar ingesamel word by wyse van 'n verhoging van die huidige sinodale aanslag van ongeveer R4,800 tot R11,000 per jaar, d.w.s. 'n jaarlikse verhoging van R6,200 of R2.07 per punt. — Goedgekeur.

(v) En dat aan die Kerkkantoorkommissie opgedra word om in oorleg met die Raad van Beheer van die skool oorweging te skenk aan die moonlike verkoop van die skool en die huur daarvan vir solank as wat dit verkrygbaar is en benodig word. — Goedgekeur.

Die volgende punt (vi) word bygevoeg: Die Kerkkantoorkommissie sal hierdie saak met volmag behartig.

Die predikant en ouderling van Volksrust-Suid stem hier in die minderheid.

Verwelkoming Rektor Universiteit van Pretoria:

Prof. Rautenbach word deur die Hoogeerwaarde Voorsitter verwelkom en spreek die vergadering kortliks toe.

Dank aan Van Riebeeckskool:

Hierdie Hoogeerwaarde Vergadering spreek sy dank en waardering uit teenoor die Van Riebeeckskool, Kenia, vir die onberekenbare dienste wat hierdie skool aan ons volk in godsdienstige, verstandelike en kulturele oopsig lewer. Voorts verseker hierdie Hoogeerwaarde Vergadering die skool van sy voortdurende goeie gesindheid en voorbidding.

PREDIKANT KOSTER.

Voorbidding vir Werk in Midde-Afrika:

Weens die kritieke wêreldtoestand en die ontvlambare situasie op die vasteland van Afrika, doen die Hoogeerwaarde Sinode 'n dringende beroep op al ons gemeentes om spesiale voorbidding met die oog op die veilige voortbestaan en voortsetting van die werk van ons Meester in Midde-Afrika, asook vir dié vele vakaturen aldaar.

T. BOTHA.

Bearbeiding van gemeentes in die M.A.S. (Addisionele verslag Kerkkantoor, p. 6):

Die Kommissie vir Administrasie en Fondse het 'n samesprekking gehad met die afgevaardigdes van die M.A.S. oor die saak van die bearbeiding van die gemeentes in daardie streek. Uit die samesprekking het dit geblyk dat hulp dringend benodig is in Kenia waar een predikant 4 gemeentes moet bearbei. 'n Bedrag van R3,000 is hiervoor nodig. U Kommissie beveel nou aan dat die Sinode soos volg besluit: Die Sinode bewillig 'n bedrag van R1,000 vir 'n predikantspos in Kenia, en versoek beide die Noord- en Suidstreek om uit hulle hulpbehoewende gemeentefondse elkeen 'n bedrag van R1,000 vir hierdie doel te bewillig. — Goedgekeur.

Vulling van Vakatures in die M.A.S.:

Die volgende mosie word aanvaar:

Hierdie Hoogeerwaarde Sinode spreek sy diepe besorgdheid uit oor die feit dat daar soveel gemeentes in die Midde-Afrikaanse Streek langdurig vakant is. Die Sinode verseker kerkrade, gemeentes en lidmate van die kerk aldaar van sy voortdurende en daadwerklike belangstelling.

Daarom besluit die Sinode om 'n kommissie van drie lede te benoem om weë te vind waarlangs die vakante gemeentes in die Midde-Afrikaanse Streek bedien kan word, byvoorbeeld deur die reëling van tydelike hulp aan die gemeentes. Hierdie kommissie sal optree in samewerking met Ringskommissies in die Midde-Afrikaanse Streek en verslag doen aan die Sinodale Kommissie.

S. BOSHOFF.
J. J. SHAW.

Motortoelae aan Sinodale Amptenare Addendumverslag KerkkantoorKommissie, p. 7:

Die Sinode besluit: Om

- (i) die motortoelae van sy amptenare vanaf 1 Julie 1961 van R150 na R250 te verhoog, en
- (ii) versoek so die Suid- en Noordstreek om dieselfde verhoging aan hulle amptenare te gee. — Goedgekeur.

Daggelede: (Addendumverslag KerkkantoorKommissie, p. 7):

Die Sinode besluit:

- (i) dat die daggelede vanaf 1 Julie 1961 respektiewelik verhoog word van R2.50 per 24 uur tot R3.25 en van R1 tot R1.50 in gevalle waar vergaderings net een dag duur en afgevaardigdes nie oornag nie. — Goedgekeur.
- (ii) dat dit ook dien as 'n aanbeveling vir Kerkrade vir daggelede van hierdie sitting van die Sinode. — Goedgekeur.

Inligtingsburo (Agenda, p. 180):

Die Sinode besluit: Dat die versoek aan die Inligtingsburo om die jaarlikse kollekte van R3,700 na R4,000 te verhoog, nie goedgekeur word nie. — Goedgekeur.

Sinodale Studiefonds [Agenda, p. 129. 13(a), (b) en (c)]:

Die Sinode besluit:

- (i) Aangesien hierdie fonds sterk genoeg is om in die huidige aanvraag om studieleninge te voldoen, en aangesien die las op die gemeentes hoog is, besluit die Sinode om die jaarlikse kollekte van R3,682 vir 4 jaar op te skort. — Goedgekeur.
- (ii) Die Sinode keur dit ook nie goed dat 'n gelyke bedrag deur die gemeentes in die Beursfonds vir onderwysers gestort word nie. — Goedgekeur.
- (iii) Die Sinode keur dit ook nie goed dat lenings uit die Sinodale Studiefonds vir leraars met die oog op nagraadse studie beskikbaar gestel word nie. — Goedgekeur.

Ekumeniese Sakefonds:

Die Sinode besluit: Om hierdie fonds met R200 te verminder.
— Goedgekeur.

Bonus aan Dr. D. J. Keet:

Die Sinode besluit: Om aan dr. Keet 'n toekenning te maak van R200 uit die Argieffonds. — Goedgekeur.

Honoraria:

Die Sinode dra dit aan die Kerkkantoorkommissie op om die honoraria vir die kantoorpersoneel en die Scriba en die Assistent-scriba van die Sinode te bepaal. — Goedgekeur.

Dank aan Saakgelastigde en Kantoorpersoneel:

Die Hoogeerwaarde Voorsitter spreek 'n woord van dank teenoor dr. J. J. de Beer en sy personeel vir hul waardevolle dienste.

NED. GEREF. KERK VAN TRANSVAAL

ALGEMENE SINODE 1961

Verslae van die Tydelike Kommissie vir Algemene Sake

A. BESKRYWINGSPUNTE VI (1 — 30):

VI (1) Registrasie van Eiendomme (M.A. Streeksinode):

Verwys na Tydelike Kommissie vir Regte. — Goedgekeur.

VI (2) Prediking tussen Paassondag en Hemelvaart:

Die Sinode dring by leraars aan om in die prediking rekening te hou met die kerklike jaar. — Goedgekeur.

VI (3) Kategismus-prediking (Minstens Tweemaal per Maand):

Dit word nie aanbeveel nie. — Goedgekeur.

VI (4) Hallelujabundel:

(a) Herroeping van Sinodale besluit van 1951: Dit word nie aanbeveel nie. — Goedgekeur.

(b) Een amptelike bundel: Aanbeveel dat die tweede deel van die beskrywingspunt deurgestuur word na die Raad van die Ned. Geref. Kerke van Suid-Afrika. — Goedgekeur.

Die volgende voorstel word verwys na die Federale Raad vir Kerkmusiek:

Insake die Sing van die Psalms en Gesange:

(a) Die Hoogeerwaarde Sinode van die Ned. Geref. Kerk van Transvaal spreek hom uit ten gunste van die ritmiese toonsettings van die Psalms en Gesange.

(b) Die Sinode versoek die Sinodale Kommissie vir Kerkmusiek om hulle te beywer om daardie toonsettings, wat volgens hulle mening as nie geslaagd beskou word, te laat vervang met beter toonsettings.

(c) Die Sinode versoek dat die koraalboek in ooreenstemming met die regte nootwaardes van die Psalms en Gesange, gedruk word.

(d) Die Sinode versoek die Sinodale Kommissie vir Kerkmusiek om hom te beywer vir die beskikbaarstelling van 'n Psalm- en Gesangboek waarin al die verse voorsien is van note met die regte nootwaardes.

(e) Die Sinodale Kommissie vir Kerkmusiek word versoek om hierdie saak te stel by die Federale Raad vir Kerkmusiek en om eenvormigheid van kerksang te bepleit by die hele Ned. Geref. Kerk, asook by die twee susterkerke. (L.W.: Die Geref. Kerk net wat betref die sing van die Psalms.)

(f) Die Sinode van die Ned. Geref. Kerk van Transvaal versoek sy gemeentes om hierdie ritmiese toonsettings van die Psalms en Gesange aan te leer en te sing in hulle godsdiensoefeninge.

G. J. SMIT.

H. CRONJÉ.

VI (5) Gee van Tiendes:

Die beskrywingspunt word nie aanbeveel nie.

Die besluit van 1957 word by vernuwing onder die aandag van die Sinode gebring: „Die H.E. Sinode wil daarop klem lê dat dit tyd geword het dat ons lidmate deur middel van die prediking en die ampswerk van ouderlinge en diakens met die huisbesoek daartoe opgevoed word om hul tiendes te gee. Die nood van die tyd eis dat die Kerk op al die terreine van sy werk moet uitbrei en meer arbeiders in die wingerd van die Here uitstoot. Dit kan alleen gebeur indien die lidmate hul plig volgens Maleagi 3 : 10 nakom. Alleen wanneer die hele tiende na die Skathuis gebring word, kan ons die spyse in die Huis van die Here verwag.” — Goedgekeur.

— (Predikante van Waterval-Bo en Bezuidenhoutsvallei.)

VI (6) Grafiese afbeeldinge van Christus:

Die beskrywingspunt word nie aanbeveel nie. Daar word egter op gewys dat die afdruk van afbeeldinge met diskresie moet geskied: en sekerlik moet die Roomse vertolking van die Christus-gestalte nie weergegee word nie. — Goedgekeur.

VI (7) Beginsels Kerkbou:

Dit word aanbeveel. — Goedgekeur.

VI (8) Aanspreekvorm by Sinodale Vergaderings:

- Dit word aanbeveel.
- Dit word verder aanbeveel dat die aanspreekvorm **by alle Kerklike vergaderings** „Broeder Voorsitter” sal wees.
- Dat hierdie besluit na die Raad van die Ned. Geref. Kerke van S.A. deurgestuur moet word. — Goedgekeur.

Kennis van Mosie: Van die volgende mosie word kennis gegee:

Die Sinode neem die besluit rakende aanbeveling VI (5) van die Tydelike Kommissie insake die Tiende in hersiening aangesien dit in stryd is met die aanvaarding van die aanbeveling van

die Raad van Kerke, aangesien in die aanbeveling van die Tydelike Kommissie die gee van tiende as plig gestel word, terwyl dit in die aanbeveling van die Raad van Kerke as vrywillige saak gestel word.

Met twee sulke teenstrydige uitsprake kan ons nie na die gemeentes gaan nie.

J. D. W. KRITZINGER.

Hierdie mosie word aanvaar nadat die voorsitter gereël het dat dit ter tafel kom.

Namiddagsitting

Notule: Die notule bl. 93 — 125 word ná wysiginge, goedgekeur.

Gelukwensing aan Ds. en Mev. Meiring: Die Moderator en mev. Meiring word gelukgewens met die verlowing van hulle dogter wat vanmore aangekondig is.

Kennis van Mosie: Die Sinode neem sy besluit met betrekking tot die aanspreekvorm in sy vergaderings, in hersiening en bly by die gebruik om die stoel by sinodale vergaderings aan te spreek as hoogeerwaarde en by ringsvergaderings as weleerwaarde.

W. H. S. BARNARD.

W. S. BOSHOFF.

Hersiening besluit oor aanbeveling A VI (5) van Tydelike Kommissie vir Algemene Sake rakende gee van Tiendes: Die aanbeveling van die kommissie word nie goedgekeur nie, aangesien die saak reeds afgehandel is.

VI (9) Sing van liedere by Staatsbegrafnis:

Hierdie beskrywingspunt is nie ontvanklik nie, aangesien Artt. 33 (en 47), die prosedure bepaal waarvolgens sake voor die Algemene Sinode mag kom. — Goedgekeur.

VI (10) Die Lot en die Spel:

Hierdie beskrywingspunt is verwys na die Streeksinodes. — Goedgekeur.

VI (11) Afsonderlike Ontwikkeling:

Die beskrywingspunt word verwys na die Tydelike Kommissie vir Aktuele Sake. — Goedgekeur.

VI (12) Vertraagde Aksie:

Dit word verwys na die Tydelike Kommissie vir Ekumeniese Sake. — Goedgekeur.

VI (13) Voorskrifte Kerklike Kleredrag:

Dit word verwys na die Tydelike Kommissie vir Aktuele Sake. — Goedgekeur.

VI (14) Wysiging in Doopformulier:

Dit word verwys na die Tydelike Kommissie vir Aktuele Sake. — Goedgekeur.

VI (15) Wysiging in Nagmaalsformulier:

Dit word aanbeveel met deursending na die Raad van die Ned. Geref. Kerke van S.A. — Goedgekeur.

VI (16) en (18) Skriftuurlike gronde vir werk van Ouderlinge en Diakens.

(18) Ouderlingamp en instandhouding finansies van die erediens:

Dit word aanbeveel dat die pligte van die ampte volgens Skrif; asook die insamelingsmetode na 'n Studiekommissie verwys word.

— Goedgekeur. Die Kommissie vir Aktuele Sake sal die saak behartig.

VI (17) Liturgiese orde Nagmaalsviering:

Dit word nie aanbeveel nie. Die verslag van die Raad van die Ned. Geref. Kerke (pag. 87) word onder die aandag gebring. — Afgehandel.

VI (18) (Afrikaanse) Baptiste kerk:

Die volgende getuienis is voor die Kommissie afgelê:

- (a) Die doop as vereiste (onmisbaarheid) vir die saligheid. Hierdie dwaling verskyn nie in hulle leerstellinge nie, maar word in die praktyk gehandhaaf.
- (b) Proselytemakery.
- (c) Oordoop van ons lidmate sonder belydenis.
- (d) Veroordeling van ons Kerk by ons lidmate.
- (e) Geesdrywery in prediking . . . veral by begrafnisdienste.

Dit blyk dat die (Afr.) Baptiste kerk en die „Baptist Union” offisieel in een kerkverband staan, maar tog in praktyk geskeie is.

Aanbeveling: Aangesien dit nie duidelik is of die Afrikaanse Baptiste kerk waarvan hier sprake is, 'n selfstandige Kerk of die Afrikaanse afdeling van die „Baptist Union” is nie; is die Kommissie nie in staat om uitsluitsel oor die aangeleentheid te gee nie; en beveel derhalwe aan dat die aangeleentheid verwys word na die Permanente Kommissie vir Aktuele Sake vir rapport en aanbeveling by die volgende Nasionale Sinode. — Goedgekeur.

VI (19) Kerk as Instituut:

Die beskrywingspunt word verwys na die Tydelike Kommissie vir Aktuele Sake. — Goedgekeur.

VI (20) Nagmaalsformulier:

Dit word nie aanbeveel nie. Die taal van die Nagmaalsformulier om aan te pas by moderne taalgebruik verdien ons aandag. — Kennis geneem.

VI (21) Besluit i/s Vrymesselary:

Die vergadering neem kennis van hierdie saak en stap daarvan af.

VI (22) Raseverhoudinge:

Beskrywingspunt verwys na Tydelike Kommissie vir Ekumeniese Sake. — Goedgekeur.

VI (23) Hertrou van Geskeidenes:

Beskrywingspunt verwys na die Nasionale Sinode. — Goedgekeur.

VI (24) Erkenning van Doop:

Beskrywingspunt verwys na die Tydelike Kommissie vir Aktuele Sake. — Goedgekeur.

VI (25) Behandeling van Studiestukke, ens.:

Dit word nie aanbeveel nie. — Goedgekeur.

VI (26) Kenferensies as ope vergaderings:

Dit word nie aanbeveel nie. — Goedgekeur.

VI (27) Behandeling van Sake wat sub judice is:

Dit word nie aanbeveel nie. — Goedgekeur.

VI (28) Ouderlinge in meerder Kerklike Kommissies:

Dit word aanbeveel. — Goedgekeur.

B. STUKKE UIT DIE VERSLAG VAN DIE SCRIBA VAN DIE SINODE

7(a) Versoek Sinodale Kommissie (Noordstreek) insake Vrouevereniginge:

Die Sinode beveel die beginsel van samewerking tussen die twee Vrouevereniginge t.w. die S.A.V.F. en die Bond van Dienaresse aan. — Goedgekeur.

7(i) Groepering van Biddae:

Die beskrywingspunt word verwys na die Suidelike Streek-sinode. — Goedgekeur.

C. LAATINGEKOME STUKKE:

(1) Verdeling van die T.V.S.V. volgens Streeksinodes:

'n Versoek is van die Hoofbestuur van die T.V.S.V. ontvang dat die Sinode hom nie oor hierdie saak uitspreek nie, maar aan die Vereniging die voorreg verleen om hulle tydens die kongres in Oktober 1961 hieroor uit te spreek. Dit word goedgekeur.

(2) Versoek van die F.A.K. i/s Biddag by Republiekwording:

'n Versoek dat die Kerk met die middernag van 30 — 31 Mei dienste in plaaslike gemeentes sal hou.

Dit word aanbeveel . . . en dat dit aan die diskresie van kerkrade oorgelaat word. — Goedgekeur.

(3) Versoek van die Kerkraad van Alberton-Oos i.s. Dag van Verootmoediging op Sondag 28 Mei 1961:

Aangesien hierdie versoek ook oor die Republiekwording gaan, word dit nie aanbeveel nie met die oog op die voorafgaande besluit. — Goedgekeur.

(4) Beskrywingspunt van die Kerkraad van Randfontein i.s. Dag van Verootmoediging en gebed:

„Die Sinode besluit dat, met die oog op die erns van die situasie waarin ons Kerk en Volk hom tans bevind, daar in oorleg en met samewerking van die ander Ned. Geref. Kerke in Suid-Afrika so spoedig moontlik 'n dag van verootmoediging en gebed landswyd bepaal sal word.”

— (Kerkraad van Randfontein.)

Dit word aanbeveel dat hierdie beskrywingspunt geïnkorporeer word by die aanbeveling oor die middernagdiens by Republiekwording met die byvoeging dat die Sondag voorafgaande en die Sondag daaropvolgende in besonder in die gees van VEROOT-MOEDIGING OOR TOESTANDE IN KERK EN VOLK gehou sal word. — Goedgekeur.

(5) **Biddag met die oog op die Drankwet:**

'n Versoek van Sinkops is ontvang dat tydens indiening van die nuwe Drankwet 'n biddag gehou sal word deur lede van die Volksraad en Senaat op te dra aan die Here om wysheid en leiding te gee.

'n Biddag word nie aanbeveel nie, maar wel dat in daardie tydsfase voorbidding op die gebruiklike wyse in die eredienste gedoen sal word. — Goedgekeur.

(6) **Beskrywingspunt i.s. Skoolkalenders:**

„Die H.E. Sinode rig vertoe tot die betrokke owerhede ten einde te verseker dat skoolkalenders so ingerig word, dat Gelofte-dag nie weer binne die skoolkwartaal val nie.”

— (Kerkraad van Heidelberg, Tvl.)

Dit word nie aanbeveel nie. — Goedgekeur.

D. ADDENDUMVERSLAG:

I (25) **R. Inskakeling Gemeentes Streeksinodes:** Dit word nie aanvaar nie om die volgende redes:

- (1) Die Sinode het eenmaal die huidige indeling aanvaar.
- (2) Indien die versoek toegestaan word, sal soortgelyke versoekte later ontvang word. Dit sal wanorde bring.
- (3) Die verhouding in drakrag tussen Suidstreek en Noordstreek is reeds in die guns van die Suidstreek. — Nie goedgekeur nie.

Beskrywingspunt I (25): Die volgende besluit word aanvaar:

Die Sinode verwys beskrywingspunt I (25) na die betrokke Streeksinodale Kommissies vir ondersoek en vir 'n moontlike uitruiling met gemeentes in die Suidstreek wat beter inpas by die Noordstreek. Indien ooreengekom kan word, word dit deur die betrokke Streeksinodes afgehandel.

Intussen bly hierdie gemeentes in die Noordstreek.

J. P. H. GERTENBACH.

R. P. G. STEYN.

AFDELING V: EKUMENIESE SAKE

Verslag van die Ekumeniese Kommissie aan die Hoogeerwaarde Sinode van 1961

A. Vir Kennisgewing:

1. **Vergaderinge** — Kennis geneem.
2. **Vergaderings in die Buiteland** — Kennis geneem.
3. **Gereformeerde Ekumeniese Sinode** — Kennis geneem.
4. **Studiekommissie** — Kennis geneem.
5. **Ekumeniese Inligtingsdiens** — Kennis geneem.

6. Besoekers uit die Buiteland — Kennis geneem.
7. Stigting van 'n Suid-Afrikaanse Raad van Kerke — Kennis geneem.
8. Samespreking dr. R. Bilheimer insake Konferensie ledekerke Wêreldraad — Kennis geneem.

B. Vir Goedkeuring:

Vergadering van Wêreldraad van Kerke in 1961 te New Delhi:
Hierdie punt verval nou.

C. Vir Aanbeveling:

Die Sinode keur goed dat die jaarlikse finansiële bydrae aan die Presbiteriaanse Alliansie verdubbel word. — Goedgekeur.

**Verslag van die Tydelike Kommissie vir
Ekumeniese Sake**

I. Wêreldraad van Kerke:

'n Hele aantal versoekte dat ons Kerk uit die Wêreldraad van Kerke moet tree, het voor u Kommissie gedien. O.m. van die kerkrade van: Waverley, Rynfield, Benoni-Noord, Letsitele, Germiston, Ogies, Koedoesrand, Lyttelton-Oos, Johannesburg-Noord, Eendracht, Aasvoëlkop, Brakpan, Pierneef, Middelburg, Roodpoort-Noord, Arcadia, Drie Riviere, Klerksdorp-Noord, Silverton, Ferndale, Wonderboom-Suid, Waterkloof, Capitalpark-Oos, Witpoortjie, Elandsfontein, Bezuidenhoutsvallei, Eloffsdal-Wes, Skoonspruit, Eloffsdal, Malopo, Venterspos, Tuinrand, Springs-Oos, Pongola, Zwartruggens, Vanderbijlpark-Noord, Zeerust, Lyttelton, Dalunie, Nigel, Blouberg, Albertyn, Florida-Noord, Hartbeesspruit en Linden en van ouderling C. A. Herbst. Sien ook beskrywingspunte IV 1, 3, 4, 5, 7, 8.

Aanbeveling: Die Sinode neem kennis dat hierdie saak afgehandel is by die verslag van die Ad Hoc-kommissie. — Goedgekeur.

II. Besluite Kerkeberaad te Cottesloe:

Versoekte dat die Kerk hom disassosieer van die besluite van die Kerkeberaad is ontvang o.m. van die kerkrade van: Johannesburg-Noord, Pierneef, Eloffsdal-Wes, Ferndale, Schoonspruit, Bezuidenhoutsvallei, Eloffsdal, Vanderbijlpark-Noord Venterspos, Dalunie, Florida-Noord, Hartbeesspruit, Linden, Waterkloof en Zwartruggens.

Aanbeveling: Die Sinode neem kennis dat ook hierdie saak afgehandel is by die behandeling van die verslag van die Ad Hoc-kommissie. — Goedgekeur.

III. Sitting van Ouderlinge op Kerklike Konferensies:

Die kerkraad van Eendracht versoek die Sinode om te bepaal dat ook ouerlinge as mederegeerders sitting moet hê op kerklike konferensies.

Aanbeveling: Die Sinode keur die beginsel van verteenwoordiging, ook deur ouerlinge, goed en versoek die betrokke instansies om sover doenlik hieraan uitvoering te gee. — Goedgekeur.

IV.. Duidelike Standpunt:

Dat die Sinode onomwonne sal verklaar dat hy nog staan by sy vorige uitsprake insake rasseverhoudings is vervat in versoek ontvang van die kerkrade van o.m.: Springs-Oos, Pierneef, Middelburg, Lydenburg en Malopo. Elandia versoek die Sinode om nie sy oortuiging insake gemengde huwelike te wysig nie.

Aanbeveling: Die Sinode oordeel dat hieraan voldoen is in die besluite na aanleiding van die verslag van die Ad Hoc-kommisie. — Goedgekeur.

V. Voorbarige Verklarings:

Die kerkrade van Lyttelton-Oos, Stilfontein, Venterspos, Vanderbijlpark-Noord, Hartbeesspruit en van 'n ongenoemde gemeente, versoek die Sinode om te voorkom dat afwykende besluite geneem word wat nie eers aan 'n bevoegde liggaam voorgelê is nie.

Aanbeveling: Die Sinode bepaal dat lede hul moet weerhou van ingrypende verklarings, wat moontlik afwykings van die Kerk se beleid inhoud, sonder om hul eers aan die bevoegde Kerklike vergaderings voor te lê. — Kennis geneem.

VI. Party-politieke Doelstellings:

'n Kerkraad versoek die Hoogeerwaarde Sinode om te alle tye party-politieke doelstellings te vermy en dat die Kerk hom moet bepaal by die suiwere verkondiging van die Evangeliewoord.

Die kerkraad van Elandia versoek die Sinode om te besluit om hom nie te leen tot die bespreking van aanvegbare politieke vraagstukke nie.

Aanbeveling: Die Sinode kan hierdie beskrywingspunte nie sonder meer aanvaar nie omdat die Kerk wel die roeping het om steeds profeties en getuigend die Staat en wêreld waarin hy bestaan, aan te spreek. — Goedgekeur.

VII. Teologiese Fakulteit:

Die kerkraad van Lyttelton versoek die Sinode om aandag te gee aan die moonlike verkondiging van liberale beskouinge aan die Teologiese Fakulteit.

Aanbeveling: Die Sinode oordeel dat die toesig oor die leer en wandel van professore in die hande van die Kommissie vir die Teologiese Fakulteit is en vertrou dat genoemde Kommissie voldoende toesig hou. — Verwys na Tydelike Kommissie vir Aktuele Sake, Punt VIII.

VIII. Verspreiding „Vertraagde Aksie”:

Die kerkraad van Eendracht versoek dat opdrag gegee word aan die Ned. Geref. Kerkboekhandel om die verspreiding van „Vertraagde Aksie” te staak.

Aanbeveling: Die Sinode is van mening dat niks goeds bereik kan word deur hierdie geskrif nou te weer uit die rakke van die Boekwinkel nie, maar verwag dat die bestuur nie boeke met afwykende beskouings sal propageer nie. — Goedgekeur.

IX. Beskouings in „Vertraagde Aksie”:

Die kerkrade: Tuinrand, Florida-Noord, Bezuidenhoutsvallei, Blouberg, Eloofsdal, Drie Riviere, Ferndale, Zeerust en ook ouder-

ling C. A. Herbst versoek dat die Sinode die beskouings in „Vertraagde Aksie” verwerp.

Krugersdorp-Suid versoek die Sinode om genoemde beskouings aan Skrifbeginsels te toets.

Aanbeveling: Die Sinode verwerp die beskouings in „Vertraagde Aksie” in soverre hulle strydig is met duidelike beleidsverklaringe van die Kerk. Verdere ondersoek word opgedra aan die Permanente Kommissie vir Ekumeniese Sake. — Goedgekeur.

X. Skrywers van „Vertraagde Aksie”:

Die kerkrade van Malopo, Elandsfontein, Blouberg, Zeerust, Ferndale, Dalunie en Skoonspruit versoek optrede teen die skrywers van „Vertraagde Aksie”.

Aanbeveling: Die Sinode oordeel dat enige moontlike optrede oorgelaat moet word aan die bevoegde liggeme onder wie se oopsig die betrokke persone val. — Goedgekeur.

XI. Verteenwoordigers op die Kerkeberaad:

‘n Hele aantal kerkrade rig versoek tot die Sinode (sien ook beskrywingspunte IV: 2, 6) om afkeuring uit te spreek oor die optrede van die Kerk se afgevaardigdes by die Cottesloe-beraad op 7 tot 14 Desember l.l.

Aanbeveling: Die Sinode oordeel dat hierdie beskrywingspunte nie ontvanklik is nie omdat hulle aanklagte teen bogenoemde persone impliseer en beskou die saak as afgehandel. — Die saak is afgehandel.

XII. Voorkoming van Afwykende Geskrifte:

Enige kerkrade, waaronder dié van Bezuidenhoutsvallei, versoek die Sinode om te voorkom dat geestelike leiers van ons Kerk meedoen aan geskrifte wat in stryd is met ons Kerk se verklaarde beleid.

Aanbeveling: Die Sinode sou ongaarne wetenskaplike ondersoek, deur die wisseling van gedagtes op akademiese vlak, aan bande wil lê maar maan lede, veral leraars en hoogleraars van ons Kerk om eers te besin oor moontlike reperkusies voordat hulle geskrifte die wêreld instuur. Veral geld hierdie advies ten opsigte van krisistye en sake waaroor die Kerk reeds ‘n beleid neergelê het soos bv. rasse-aangeleenthede. — Goedgekeur.

XIII. Versoek uit Oranje-Vrystaat:

Die Sinodale Kommissie van die Ned. Geref. Kerk, Oranje-Vrystaat, versoek dat die Ned. Geref. Kerk in Transvaal, sy lidmaatskap van die Wêreldraad van Kerke beëindig.

Aanbeveling: Die Sinode besluit om te antwoord dat aan hierdie versoek reeds voldoen is by die behandeling van die verslag van die Ad Hoc-kommissie. — Reeds afgehandel.

XIV. Versoek van die Noordelike Streeksinode:

Die Noordelike Streeksinode versoek die Algemene Sinode om dit aan sy Kommissie vir Ekumeniese Sake op te dra om die praktiese uitvoerbaarheid van één Bantoe Gereformeerde Kerk te ondersoek en om dan met die betrokke Kerke te onderhandel vir die stigting van een Gereformeerde Bantoe kerk.

Aanbeveling: Die Sinode verwys hierdie saak na die Inter-Kerklike Kommissie om te besin en verder te rapporteer. — Goedgekeur.

XV. Seënwense:

Die kerkraad van Suidoos-Pretoria bid die Sinode toe wysheid.

Aanbeveling: Die Sinode neem met dank kennis. — Kennis geneem.

AFDELING IV: EVANGELIEBEDIENING

Verslag van die Teologiese Fakulteitskommissie aan die H.E. Sinode van 1961 (Agenda, bladsy 313.)

A. Vir Kennisname:

1. **Vergaderinge** — Kennis geneem.
2. **Verslae** — Kennis geneem.
3. **Studente uit die Apostoliese Geloofsending** — Kennis geneem.
4. **Fonteine-konferensie** — Kennis geneem.
5. **Verlofreëlings Professore** — Kennis geneem.
6. **Instelling van Afdeling C in die Fakulteit van Godegeerdheid aan die Universiteit van Pretoria** — Kennis geneem.
7. **Finansiële reëling tussen die Kerk en die Universiteit** — Kennis geneem.
8. **Insameling Kapitale Fonds** — Kennis geneem.
9. **Skenkings wyle prof. A. M. Bosman en mev. J. C. L. Bosman** — Kennis geneem.

B. Vir Goedkeuring:

1. **Sesde leerstoel aan die Teologiese Fakulteit** — Goedgekeur.
2. **Ooreenkoms met die Universiteit** — Goedgekeur.
3. **Teologiese Fakulteit aan die Universiteit van Suid-Afrika** — Goedgekeur. Die opdrag gaan na die Teologiese Fakulteitskommissie.

In verband met hierdie verslag besluit die vergadering:

(i) **Voortgang met Ekumeniese Studies:** „Die H.E. Sinode dra dit op aan die Fakulteitskommissie om die aangeleenthed te oorweeg of daar met die vak Ekumeniese Studies, behoort voortgegaan te word.”

F. H. J. KRIEL.
C. W. MARAIS.

(ii) **Ensiklopediese Plek van Ekumeniese Studies:** Die Teologiese Fakulteitskommissie word opgedra om in te gaan op die Ensiklopediese plek van die vak Ekumeniese Studies aan ons Teologiese Fakulteit.

— Predikant Bronberg.

Verslag van die Tydelike Kommissie vir Evangeliebediening aan die Algemene Sinode in Sitting te Pretoria vanaf 5 April 1961

1. Beskrywingspunt Ev(1) (Agenda, pag. 11) re **Vermeerdering aantal professore:**

Aangesien daar 'n aanbeveling oor hierdie saak voorkom in die verslag van die Teologiese Fakulteitskommissie (sien B1 op pag. 314 van die Agenda), word dit daarheen verwys. — Afgehandel.

2. Beskrywingspunt Ev(2) (Agenda, pag. 11) re **Kerkvisitatore:**

Aangesien daar 'n aanbeveling hieroor voorkom in die verslag van die Kommissie vir Aktuele Sake, word dit daarheen verwys. — Kennis geneem.

3. Beskrywingspunt Ev(3) (Agenda, pag. 12) re **Huweliksplegtigheid as erediens:**

Aangesien hierdie aangeleentheid nog ondersoek word deur die Liturgiese Kommissie van die Raad van Kerke, word voorlopig hiervan afgestap. — Kennis geneem.

4. **Verslag Sekretaris vir Evangelisasie:** (Sien pag. 27 van die Agenda):

Die inhoud van die verslag, wat ook aan die afgevaardigdes gegee is, het op die volgende sake betrekking:

A. Kennisgewing:

(1) Die Midde-Afrikaanse Streek:

Soos in 1957 het die Sekretaris vir Evangelisasie weer in 1959 op uitnodiging van die M.A. Sinode die vergadering van die sinode bygewoon en sekere dienste gelewer. Die sinode het 'n voorstel oorweeg om 'n eie sekretaris aan te stel maar die fondse is daarvoor ontoereikend. Die sinode het egter versoek dat die Sekretaris vir Evangelisasie die M.A.S. by bepaalde geleenthede soos die Federale Kommissie vir Protestantse Aksie sal verteenwoordig en hier, sowel as in die vergaderinge van die Federale Evangelisasieraad het hy dit gedoen. Die jongste vergadering van die Sinodale Evangelisasiekommissie van die M.A.S. het verder versoek dat die Sekretaris vir Evangelisasie jaarliks vir 'n bepaalde tyd 'n paar gemeentes in die M.A.S. sal besoek. Hierdie versoek is pas deur die S.E.K. van Suid- en Noordstreek goedgekeur. (Sien aanbeveling a.) — Kennis geneem.

(2) Die Objek van Evangelisasie:

(a) Gedurende die jongste tyd was die voorwerp vir evangelisasie by verskillende geleenthede druk bespreek. Dit is duidelik dat, sedert ons kerk in 1944 van die Kommissie vir Spesiale Evangelieprediking na die Sinodale Kommissie vir Evangelisasie oorgeskakel het, en daarna dikwels die taak van evangelisasie breedvoeriger omskrywe het, daar oor die saak self al meer fundamenteel en kerkregtelik besin is. Die kerklike belangstelling het al hoe meer gegroei en eindelik het die behoefté ontstaan dat die kerk

sy beleid in hierdie opsig duideliker moet formuleer ten einde die evangelisasie aksie van die normale ampsbediening te onderskei.

(b) Toe die verslag van die S.E.K. voor die sinode (Noordstreek) in 1959 gedien het, is daar besluit (Acta 1959, pagina 296) „Met die oog op die aanstaande evangelisasiekongres neem die sinode alleen kennis van I.A. 5(a) — (e) sowel as van die aanbeveling, B. 1 (g) bladsy 87 met die versoek dat die naam van die kommissie ook ondersoek sal word.”

(c) Ewe-eens het die S.E.K. verslag voor die Suidstreek in 1959 gedien. Daar is 'n besluit geneem wat op bladsy 267 en 268 van die Acta 1959 verskyn. Daar is ook besluit om die hele saak te verwys na die Algemene Sinode vir dringende oorweging.

(d) Vir die welslae van hierdie taak is dit noodsaklik dat die ganse kerk hieromtrent in voeling met mekaar sal wees en met die oog hierop is 'n Uniale Kongres oor evangelisasie 'te Bloemfontein die einde van September 1959 gehou. Tussen 550 en 600 predikante alleen het die samekoms bygewoon en met verskerpte aandag is op die omskrywing van die objek gekonsentreer. Die slotsom waartoe die vergadering gekom het, is gepubliseer in die Verslag van die Kongres, pag. 102 en 103.

(e) Die F.E.R. het op 24 Februarie 1960 hierdie aangeleentheid soos deur die kongres versoek, deeglik oorweeg en besluit:

- (i) dat die onderskeie sinodale kommissies hierdie besluit aan elke sinode onveranderd voorlê.
- (ii) Dat met die oog op uniformiteit vir ons hele Kerk die afdeling oor evangelisasie vir formulering verwys word na die opstellers van die konseporde sodat daarmee in die lig van bogelnoemde besluit behoorlike en eendersluidende vorm gegee kan word, in oorleg met die F.E.R.
- (iii) Dat ter wille van uniformiteit en indien wetgewing deur 'n bepaalde sinode onverwyld verlang word, word 'n bepaalde formulering aanbeveel.

(f) Sedertdien het albei streke se Sinodale Evangelisasiekommissies 'n breë studiekommisie benoem wat weer deeglik op die aangeleentheid ingegaan het en daarna is deur elke S.E.K. afsonderlik besluit om by u hoogeerwaarde vergadering bepaalde aanbevelings voor te lê:

- (i) Die S.E.K. van die Noordstreek versoek die Algemene Sinode om die standpunt waartoe die Uniale Evangelisasiekongres geraak het as ons kerk se beleid omtrent die objek van evangelisasie te aanvaar en om die bepaalde wetsformulering soos dit deur die F.E.R. aan die hand gedoen word na die Sinode van die Noordstreek te verwys.
- (ii) Die S.E.K. van die Suidstreek het aan die saak baie aandag gewy en het deur sy studiekommisie ook die broeders wat die voorstel by die streeksinode ingedien het, geraadpleeg en besluit:

Die Algemene Sinode verklaar dat soos die objek deur die kongres omskrywe is, dit as sy beleid te aanvaar; dat die naam van die kommissie sal wees: die Sinodale Kommissie vir Evangelisasie en Kerkherstel, en dat die wetsformulering daar-

omtrent, soos deur die F.E.R. aanbeveel, na die Streeksinode verwys word.

Verder het die Noord- en Suidstreke daartoe oorgegaan om hulle Sinodale Evangelisasiekommisie in twee kommissies te verdeel, t.w. van Evangelisasie en die van Kerkherstel. Aan elke afdeling is 'n bepaalde wyse van aksie voorgeskryf en die verstandhouding is dat hulle onafhanklik van mekaar funksioneer in 'n poging om die tweërlei aksie duidelik te onderskei. (Sien aanbeveling b.) — Kennis geneem.

(3) **Staatskapelane:** (Sien aanbeveling C.)

Verlof vir Afwesigheid:

Verlof word toegestaan aan die volgende lede: Ouderlinge: (Eerw.) L. C. van der Merwe, C. P. Buitendag, A. B. Mentz, H. Scheepers, J. J. van Rensburg, P. H. J. Hugo, A. J. Schoeman, C. I. Greyling en A. B. Pieterse en di. R. L. Cronjé en W. F. Louw — almal vir 14 en 15 April; ouderlinge D. H. C. du Plessis, P. P. van Zyl, A. J. Boshoff, W. J. Enslin, P. J. Badenhorst, L. Wildenboer, C. J. L. Bosman, F. J. C. Cronje en J. E. du Preez en di. F. Botha, H. B. van Zyl, J. P. Grobler, J. Dednam, dr. A. E. Faul Bosman, G. S. van Heerden, C. F. Marais en W. L. Durandt — ds. L. P. A. Spies en ouderling C. B. Pretorius, ds. P. A. Prosch en ds. H. C. Botha (almal 15 April).

Die volgende ook vir 14 April aand: ds. J. G. Griesel, oudl. C. W. Heunis; ook vir 15 April: ds. A. Smit, oudl. H. J. Rossouw, oudl. C. F. Ziervogel, oudl. D. C. de Klerk; en vir 14 en 15 April: ds. I. J. Kritzinger en oudl. L. H. Steenkamp.

Die vergadering verdaag tot die aandsitting.

Aandsitting

Verslag van die Tydelike Kommissie vir Evangeliebediening (Vervolg)

B. Aanbevelings:

Ten opsigte van bogenoemde sake beveel u kommissie aan:

(a) Die Sinode keur dit goed dat die Sekretaris vir Evangelisasie van tyd tot tyd besoek in verband met Evangelisasie in die M.A.S. sal aflê. Die verdere implikasies hiervan word na die Regskommissie verwys. — Afgehandel.

(b) **Objek van Evangelisasie:** Die aanbevelings van die Kommissie word nie goedgekeur nie en die volgende ordemosie word aanvaar:

Mosie van Orde:

Aangesien dit aan die Algemene Sinode, wat binnekort saamgestel sal word, toegewys is om die algemene beleid van die Kerk, o.a. oor Evangelisasie te bepaal en **aangesien** dit onmoontlik vir hierdie Sinode is om op hierdie late stadium enigsins deeglik op die meriete van hierdie aangeleentheid in te gaan, **besluit die Sinode:** om die aanbevelings van die Tydelike Kommissie van Evangeliebediening nie nou in behandeling te neem nie maar ver-

wys die saak na die Algemene Sinode. Die onderhewige stukke word vir kennisgewing, saam met hierdie besluit, aan die Algemene Sinode deurgestuur.

R. J. RAATH.

(c) Staatskapelane — Afgehandel.

BESLUITE INSAKE DIE TOTSTANDKOMING VAN KERKVERENIGING

I. Die Algemene Sinode van die Ned. Geref. Kerk van Transvaal besluit:

- (i) om met die oog op kerkvereniging met die ander gefedereerde Ned. Geref. Kerke op basis van die aanvaarde kerkorde dit aan die drie streeksinodes (Suidstreeksinode, Noordstreeksinode en Midde-Afrikaanse Streeksinode) op te dra om tot die vereniging toe te tree;
- (ii) om die Algemene Sinode soos tans saamgestel as wettige vergadering van die Ned. Geref. Kerk van Transvaal te ontbind op die oomblik wanneer die nuwe Algemene Sinode van die kerkverband soos bepaal in die Kerkorde gekonstitueer het, en al sy regte, verpligte, besittings en fondse oor te dra aan die streeksinodes gesamentlik;
- (iii) dat die streeksinodes die reg sal hê om die bates, regte en pligte van die huidige Algemene Sinode onderling te verdeel op 'n basis waartoe hulle onderling mag ooreenkomm;
- (iv) dat die funksies van die Algemene Sinode van die Ned. Geref. Kerk van Transvaal uitgeoefen word deur die drie Streeksinodes gesamentlik, solank as wat die vereniging in kerkverband bly voortbestaan, aangesien die drie Streeksinodes die wettige opvolgers in regte en verpligte van die Algemene Sinode van die Ned. Geref. Kerk van Transvaal is.
- (v) dat indien die vereniging in kerkverband ooit om enige rede ontbind mag word, behou die Ned. Geref. Kerk van Transvaal die reg voor om onder die bepaling van Art. 37 van die Kerkorde as draer van sy regte en verpligte te funksioneer deur opnuut in sy eie Algemene Sinode saam te kom.
- (vi) dat hierdie besluit bekend sal staan as die **opdrag tot kerkvereniging**.

II. Die Algemene Sinode van die Ned. Geref. Kerk van Transvaal besluit verder dat die volgende werksaamhede wat tans deur hom behartig word, en nie volgens die bepalinge van Art. 43 van die Kerkorde deur die te worde gekonstitueerde Algemene Sinode oorgeneem word nie, deur die Streeksinodes soos volg behartig sal moet word:

(a) Die opleiding en legitimasie van bedienaars van die Woord [Art. 27(3) Wette en Bepalinge Algemene Sinode] sal behartig word deur die Noordelike en Suidelike Streeksinodes gesamentlik. Dit raak alles wat te doen het met die Teologiese Fakulteitskommissie, die Kommissie van Eksaminateure en die Kieskollege vir hoogleraars (Art. 64, 36 en 66).

(b) Die Kerkkantoor in Pretoria sal behoort aan die Noord- en Suidstreeksinodes gesamentlik en die Kerkkantoorkommissie sal bestaan uit verteenwoordigers van dié twee Streeksinodes. Lede

van die Kerkkantoorkommissie wat tans daarop dien namens die Algemene Sinode, sal lede van die kommissie bly tot en met die sitting van die Streeksinodes in 1963, by welke geleentheid die betrokke Streeksinodes 'n gelyke aantal lede daarop sal benoem, voorlopig vier elk.

(c) Die Kerkargief, Ned. Geref. Kerkboekhandel en die werk in verband met die Radio behartig sal word deur die twee Streeksinodes Noord en Suid gesamentlik (Art. 47, 1).

(d) Tot tyd en wyl die 'te worde gestigte Algemene Sinode bereid is om alle werksaamhede in verband met kerklike inligting oor te neem, sal die kerklike inligtingsburo deur die huidige drie Streeksinodes behartig word, terwyl die bestaande ooreenkoms met die Natalse Sinode gehandhaaf kan word.

(e) Die verteenwoordigers op die Kuratorium van die Teologiese Kweekskool, die kommissie tot afneming van die eksamen vir kandidate tot die Heilige Diens en op die Admissie-eksamenkommissie van die Kaapse Kerk sal aan al drie die Streeksinodes verslag doen by die volgende sittings van die Streeksinodes, maar daarna sal die Streeksinodes volgens Art. 6 van die Kerkorde hulle eie verteenwoordigers in die eksamenkommissies van die Kaapse Kerk kies.

(f) Die verskillende ander kommissies wat deur die Algemene Sinode benoem word, sal voortbestaan totdat hulle werksaamhede afgehandel is en daarvan verslag aan die drie Streeksinodes by hulle volgende sittings gedoen is.

(g) Aangesien die werksaamhede van die Actuaris van die Algemene Sinode verval wanneer die Nasionale Sinode konstitueer, sal die aktes van bevestiging van die bedienaars van die Woord vanaf die datum van die konstituering van die Nasionale Sinode deur die Actuaris van die Streeksinodes uitgereik word.

(h) Ander onvoorsiene noodsaklike oorgangsbepalinge in verband met die hele aangeleentheid van kerkvereniging sal deur die Algemene Sinodale Kommissie gemaak mag word, met rapport aan die verskillende Streeksinodes.

(i) Die Algemene Sinodale Kommissie sal na ontbinding van die Algemene Sinode bly voortbestaan tot by die volgende vergadering van die Streeksinodes in 1963.

(j) Die Registrateur van Aktes sal in kennis gestel word dat die naam van die Kerk na die vereniging in kerkverband soos volg sal wees:

DIE NEDERDUITSE GEREFORMEerde Kerk IN AFRIKA,
Suidstreek van Transvaal
Noordstreek van Transvaal
Midde-Afrikaanse Streek
— al na gelang die geval mag wees.

(Indien die naam deur die Kerklike Konvent verander mag word, sal die finale naam soos ooreengekom in hierdie besluit ingevoeg word.)

Die volgende addisionele aanbevelings van die Aktuarius insake prosedure word aanvaar:

Die Sinode verklaar dat die prosedure in verband met die secundi van afgevaardigdes na die komende Algemene Sinode soos volg sal wees:

- (i) vir afgevaardigdes wat ringsgewyse gekies is, tree die secundi op wat deur die ringe vir elke ringsafgevaardigde aangewys is;
- (ii) vir afgevaardigdes wat deur vrye verkiesing deur die Sinodes aangewys is, tree die gekose secundus-lede in die volgorde waarin hulle name in die notule verskyn, na vore.

AFDELING VII: ALGEMEEN

Verslag van die Verteenwoordiger op die Maatskappy vir Europese Immigrasie aan die Algemene Sinode in Pretoria, 5 April 1961, en volgende dae
(Agenda, bladsy 321.)

A. Kennisgewing:

1. Die Organisasie — Kennis geneem.
2. Die Administrasie — Kennis geneem.
3. Nasorg — Kennis geneem.
4. Immigrasie — Kennis geneem.

B. Goedkeuring:

Geen.

C. Aanbeveling:

Punte 1 — 4 word goedgekeur.

Besonderhede i.s. Gereformeerde en Hervormde Immigrante:

Die volgende voorstel word aanvaar: Die Sinode besluit om die Geref. Kerke en Herv. Kerk in Nederland te vra om die name en gegewens van Nederlanders van hulle kerke wat na Suid-Afrika emigreer, aan die Nederduitse Geref. Kerk, aan te stuur.

K. W. GERRITSMA.
A. P. BURGER.

Verslag van die Verteenwoordiger op die Raad van die Universiteit van Pretoria
(Agenda, bladsy 323.)

A. Vir Kennisgewing:

1. Vergaderings — Kennis geneem.
2. Groei en Uitbreiding — Kennis geneem.
3. Koshuise — Kennis geneem.
4. Bouprogram — Kennis geneem.
5. Departement Musiekwetenskap — Kennis geneem.
6. Kerk en Universiteit — Kennis geneem.

Die volgende voorstel word aanvaar:

Dank aan Kerkraad Universiteitsoord:

Die H.E. Sinode neem met waardering en simpatieke belangstelling kennis van die moeilike taak van die kerkraad van Univer-

siteitsoord om 'n groot en doelmatige kerk op te rig, veral met die oog op die intensiever bearbeiding van studente van ons Kerk aan die Universiteit van Pretoria.

Die H.E. Sinode dra al die studente en dosente van ons Kerk op aan die Genadetroon van God en bid elke kerkraad wat die voorreg het om studente se geestelike belangte behartig, die rykste seën van die Here toe.

J. E. POTGIETER.
F. E. O'B. GELDENHUYSEN.

Verslag van die Sinodale Kommissie vir Aktuele Sake (Agenda, bladsy 213.)

I. Vir Kennisname:

1. **Vergaderings** — Kennis geneem.
2. **Samesprekings** — Kennis geneem.
3. **Opdragte** — Kennis geneem.

II. Vir Goedkeuring:

A. **Kleredrag van Ampsdraers:** Sien Bylae A. (Vgl. Acta 1957, bl. 574 punt 8 en 14.) — Goedgekeur.

Die volgende voorstel word ook aanvaar:

Kleredrag: Die kleredrag by alle kerklike vergaderinge, met uitsondering van die Sinode, sal opsioneel wees. Op die Sinode is die amptelike drag 'n swart pak en wit das; predikante sal ook 'n toga dra.

B. **Die Puntestelsel, Die Transvaler se Kersfeesfonds en Straatkollektes getoets aan die beginsels van die Skrif:** Sien: Bylae B. (Vgl. Acta 1957, bl. 473.)

I. **Skriftuurlike Gegewens** — Goedgekeur.

II. **Die Puntestelsel:** Punt (a) — (c) word goedgekeur.

1. Punt (d) begin met die woorde: Dit moet duidelik verstaan word . . .

III. **Die Transvaler se Kersfeesfonds:** Goedgekeur met weglatting van punt (c).

Verslag van die Sinodale Kommissie vir Aktuele Sake (Vervolg) (Agenda, bladsy 216.)

Sluiting: Dr. D. W. de Villiers sluit met gebed.

Tiende Sitting: Saterdag 15 April

Biduur: Ds. D. N. J. du Toit neem die biduur waar; na die sing van Ps. 68 : 9, volg 'n gebed en Skrifgedeeltes uit Matt. 24 en 2 Tim. 3; spreker beklemtoon 2 Tim. 3 : 1: „Maar weet dit dat daar in die laaste dae swaar tye sal kom.” Na enige gebede, word afgesluit met Ges. 153 : 1.

Verskyning ter Vergadering: Die volgende verskyn ter vergadering: Oudl. I. J. v. d. V. van Vuren (Lyttelton), oudl. W. J. du Preez (secundus) (Aasvoëlkop), oudl. N. J. Mentz, oudl. C. J. Diedericks (secundus) (Petronella).

Onbestrede Mosie — Dank aan Sendelinge: Die volgende mosie word aanvaar: Hierdie Hoogeerwaarde Sinode, as meerdere liggaam van ons Kerk, het van tyd tot tyd kennis geneem van die toestand, vordering, maar ook probleme van ons sendingwerk, en betuig sy dank aan die Allerhoogste vir Sy leidende en seënende Hand oor die sendingveld en arbeiders, en wil die broeders sendelinge verseker van sy voortdurende belangstelling en voorbidding.

W. A. MALHERBE.

J. F. DU TOIT.

Bothashof: Gelukwensung — 50-jarige Bestaan: Die volgende mosie word aanvaar: Hierdie vergadering boekstaaf sy dank teenoor die Here vir Sy voortdurende voorsiening en leiding verleen aan Bothashof gedurende die afgelope 50 jaar van sy bestaan. Die Sinode wens die personeel van harte geluk met wat deur die genade van die Here verrig kon word in belang van die kinders van ons Kerk in Rhodesië, en veral ook aan die sorgbehoewende kinders. Die Sinode bid die Bestuur, personeel en leerlinge die verdere krag en seën van die Allerhoogste toe vir die tyd wat voorlê.

S. BOSHOFF.

P. DE V. GROBBELAAR.

Kennis van Revisie: Revisie word gevra in verband met die besluit oor amptelike kleredrag by kerkvergaderings.

— Predikant Roodpoort-Noord.

Dank aan Ned. Geref. Kerk-Boekhandel: Die volgende mosie word aanvaar: Die Sinode spreek sy innige dank uit teenoor die Ned. Geref. Kerkboekhandel in Pretoria vir die publikasie van die brosjure t.w. „Die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika en Rasverhoudinge”.

Dankbetuigings: Die Voorsitter spreek gepaste woorde van dank uit teenoor: Die Saakgelastigde en sy personeel; die Universiteit vir hul tegemoetkoming; die dames wat verversinge verskaf het; die stemopnemers en bodes aan die vergadering vir gewillige medewerking.

Namens ds. A. G. O. Coertze spreek die Voorsitter sy dank uit vir die besluit insake toekenning van pensioen aan hom.

Herderlike Brief: Die herderlike brief word deur die opstellers voorgedra en na enige wysiginge goedgekeur.

Karakter en Vorm: Die volgende mosie word aanvaar:

Die Sinode dra dit aan die Permanente Kommissie vir Aktuele Vraagstukke op om 'n studie te maak van die karakter en vorm van die herderlike brief van meerdere vergaderings.

H. D. A. DU TOIT.

J. P. THERON.

PERMANENTE KOMMISSIES VAN DIE SINODE:

Die volgende kommissies word goedgekeur:

ALGEMENE SINODALE KOMMISSIE:

Ringe:	Primarii:	Secundi
Potchefstroom	Ds. H. F. Prinsloo Oudl. C. H. Badenhorst	Ds. P. L. Lourens Oudl. C. P. Buitendag

Ringe:	Primarii:	Secundi
Rustenburg	Ds. G. Reyneke Oudl. J. C. H. Lagrange	Ds. J. P. Strümpher Oudl. W. M. P. v. d. Westhuizen
Lydenburg	Ds. J. I. de Wet Oudl. J. S. Maritz	Ds. J. D. Cilliers Oudl. J. A. Swanepoel
Pietersburg	Ds. C. P. v. d. Merwe Oudl. J. P. Smit	Ds. W. H. B. Ebersöhn Oudl. W. I. Kempen
Pretoria	Ds. A. C. Sephton Oudl. H. A. v. d. Merwe	Ds. G. J. Davidtsz Oudl. C. H. Rootman
Wakkerstroom	Ds. J. P. H. Gertenbach Oudl. C. F. Ziervogel	Ds. F. J. C. v. Heerden Oudl. P. J. G. Piernaar
Waterberg	Ds. P. J. Viviers Oudl. E. Genis	Ds. J. H. N. Prinsloo Oudl. W. S. Boshoff
Heidelberg	Dr. A. E. F. Bosman Oudl. J. P. Malan	Dr. F. H. J. Kriel Oudl. A. Drent
Hartebeesfontein	Ds. J. M. C. v. d. Berg Oudl. W. de W. Badenhorst	Ds. A. C. Viljoen Oudl. P. J. M. Homan
Middelburg	Ds. W. H. S. Barnard Oudl. W. T. S. Enslin	Ds. G. S. van Heerden Oudl. P. A. v. d. Merwe
Ermelo	Ds. P. Nel Oudl. L. de Jager	Ds. R. L. Cronje Oudl. J. G. Liebenberg
Lichtenburg	Ds. H. J. Lategan Oudl. J. S. Ferreira	Ds. J. A. Claassen Oudl. E. P. du Preez
Johannesburg	Ds. P. Combrink Oudl. ds. L. P. Spies	Dr. A. C. Barnard Oudl. ds. G. W. Koornhof
Krugersdorp	Ds. J. M. v. d. Berg Oudl. J. D. Jurgens	Dr. G. J. Swart Oudl. dr. N. P. J. Steyn
Langlaagte	Ds. C. W. H. Boshoff Oudl. ds. J. A. Oliver	Ds. J. P. Jordaan Oudl. J. P. Wentzel
Boksburg	Ds. F. J. B. Naudé Oudl. J. H. Bosman	Ds. R. M. de Villiers Oudl. J. J. Grobler
Germiston	Ds. A. D. Raats Oudl. C. N. Venter	Ds. H. A. Sandenberg Oudl. R. P. Reyneke
Eloffsdal	Ds. A. de V. Visser Oudl. D. A. Kruger	Ds. J. P. Theron Oudl. L. M. Oberholzer
Krokodilrivier	Ds. L. M. Cilliers Oudl. L. B. Kloppers	Ds. F. J. Pretorius Oudl. L. P. Meyer
Brakpan	Ds. M. J. van Niekerk Oudl. S. G. van Niekerk	Ds. L. P. Swart Oudl. P. R. v. Niekerk
Daspoort	Dr. M. W. Retief Oudl. J. H. Roothman	Ds. J. S. v. d. Westhuizen Oudl. J. J. J. Theron
Pretoria-Oos	Ds. J. F. du Toit Oudl. F. G. Heyman	Dr. F. E. O'B. Goldenhuys Oudl. A. P. Myburgh

Ringe:	Primarii:	Secundi
Roodepoort	Ds. J. L. Potgieter Oudl. eerw. S. F. Skeen	Ds. M. Kruger Oudl. H. C. Boshoff
Vereeniging	Ds. W. J. M. Jansön Oudl. H. V. van Wyk	Ds. L. P. A. Spies Oudl. L. D. Griesel
Bloemhof	Ds. P. C. Erasmus Oudl. B. H. J. Groene- wald	Ds. J. W. Smalberger Oudl. R. F. Botha
Randpoort	Ds. D. C. G. Fourie Oudl. J. M. du Buys	Ds. A. J. Smuts Oudl. A. E. Heidtmann
Benoni	Ds. A. M. Heroldt Oudl. J. A. Coetzee	Ds. J. C. Crots Oudl. J. H. Greybe
Bulawayo	Ds. S. Boshoff Oudl. T. G. Coetzee	Ds. L. F. van Niekerk Oudl. D. B. Oosthuizen
Lusaka	Ds. G. J. C. Venter Oudl. P. van Zyl	Ds. J. C. le Roux Oudl. S. Ferreira
Enkeldoorn	Ds. J. J. Shaw Oudl. Z. F. Joubert	Ds. P. de V. Grobber- laar
Meru	Ds. J. P. Theron Oudl. W. A. C. Bouwer	Oudl. A. B. Mentz Oudl. Z. Swanepoel,
Cachet	Ds. G. J. Erasmus Oudl. ds. R. J. J. van Vuren	Posbus 731, Nairobi Ds. G. H. Barnard Oudl. J. W. Potgieter
Pretoria-Noord	Ds. C. P. Willemse Oudl. C. N. Snyman	Ds. J. A. C. Scholtz Oudl. F. W. Pienaar
Vanderbijlpark	Ds. A. J. Spies Oudl. C. A. Herbst	Ds. A. G. de Witt Oudl. J. J. Cilliers
Delmas	Ds. E. A. van Niekerk Oudl. R. S. Steyn	Ds. J. J. Louw Oudl. R. Potgieter
Lyttelton	Ds. D. A. Louw Oudl. P. J. Maree	Ds. A. J. Pienaar Oudl. H. J. Wannen- burg.
Turffontein	Ds. W. C. Bouwer Oudl. W. P. du Plessis	Ds. J. P. Fourie Oudl. H. de W. S. van Niekerk
Melville	Ds. J. S. Erlank Oudl. T. P. Kaber	Ds. C. Nel
Linden	Ds. C. F. B. Naudé Oudl. D. H. C. du Plessis	Oudl. L. A. G. Putter Ds. D. P. M. Beukes Oudl. dr. R. McLachlan

**PERMANENTE KOMMISSIES VAN DIE ALGEMENE SINODE
VAN DIE NED. GEREF. KERK VAN TRANSVAAL**

(Eersgenoemdes is sameroepers.)

1. Kommissie vir Teologiese Fakulteit:

Di. A. M. Meiring, A. J. V. Burger, J. M. Benadé, C. B. Brink,
dr. M. W. Retief, di. N. E. de Kock, P. J. Swart, dr. W. Nicol, dr.
F. E. O'B. Geldenhuys.

Secundi: Di. F. J. B. Naudé en N. J. Veltman. (Kieskollege: Ringe moet verteenwoordigers kies volgens Artikel 64 II. 2.)

2. Kommissie van Eksaminate:

- (1) **Ou Testament: Inleiding en Eksegese:** Dr. P. J. N. Smal (primarius) en ds. Z. A. N. v. d. Heever (secundus).
- (2) **Ou Testament: Teologie:** Ds. I. J. Haasbroek (Natalse Kerk) (primarius) en (Benoem te word deur Natalse Kerk) (secundus).
- (3) **Nuwe Testament: Inleiding en Eksegese:** Ds. J. F. du Toit, (primarius) en dr. A. B. du Toit (secundus).
- (4) **Nuwe Testament: Teologie:** Dr. A. v. d. Merwe (O.V.S.) (primarius) en ds. F. A. Kock (O.V.S.) (secundus).
- (5) **Dogmentgeskiedenis:** Ds. P. Grobbelaar (Kaapland) (primarius) en (Benoem te word deur Kaapse Kerk) (secundus).
- (6) **Kerkgeskiedenis:** Ds. F. G. M. du Toit (primarius) en dr. F. H. J. Kriel (secundus).
- (7) **Sendingwetenskap:** Dr. M. W. Retief (primarius) en dr. A. E. F. Bosman (secundus).
- (8) **Kerkreg:** Dr. F. E. O'B. Geldenhuys (primarius) en ds. G. J. Davidtsz (secundus).
- (9) **Dogmatiek:** Dr. W. D. Jonker (Primarius) en ds. M. J. P. Olivier (secundus).
- (10) **Theologiese Etiek en Apologetiek:** Ds. M. S. Joubert (primarius) en ds. H. F. Prinsloo (secundus).
- (11) **Praktiese Teologie:** Ds. J. P. Theron (primarius) en dr. A. C. Barnard (secundus).
- (12) **Ekumeniese Studies:** Ds. C. B. Brink (primarius) en ds. W. A. Malherbe (secundus).

3. Verteenwoordigers: Kweekskool, Stellenbosch:

- (a) **Kuratorium:** Ds. A. M. Meiring (primarius) en ds. A. J. V. Burger (secundus).
- (b) **Kieskollege:** Ds. J. M. Benadé (primarius) en ds. C. F. B. Naudé (secundus).
- (c) **Admissie-eksamen:** Ds. F. J. B. Naudé (primarius) en ds. J. S. Erlank (secundus).
- (d) **Proponentseksamen:** Dr. F. H. J. Kriel (primarius) en ds. H. F. Prinsloo (secundus).

Verteenwoordiger Sendinginstituut (Wellington): Eerw. T. C. Esterhuysen (primarius) en ds. M. H. Horak (secundus).

4. Kerkkantoorkommissie:

Di. J. F. du Toit, A. J. V. Burger en mnr. J. A. Hurter.

5. Kommissie van Orde:

Di. J. M. Benadé, N. J. Veltman, M. J. van Niekerk, A. de V. Visser, C. F. B. Naudé, J. J. G. Loots, D. P. M. Beukes en A. F. Louw.

Secundi: Di. P. H. Coetzee en S. Boshoff.

6. Kerklike Argief:

Proff. A. B. du Preez, B. J. Marais, J. H. Kritzinger, A. N. Pelzer, P. J. Nienaber, H. D. A. du Toit en 2 adviseurs wat gekoöpte kan word.

Secundi: Di. F. G. M. du Toit en J. H. Lourens.

7. N.G. Kerkboekhandel:

Ds. J. F. du Toit, prof. E. P. Groenewald, ds. A. J. V. Burger, oudl. S. J. Botha, mnr. G. J. van Zyl, mnr. A. W. Schumann, die Saakgelastigde, di. L. J. Loots en R. J. N. van Tonder met mnr. Kasselman met adviserende stem.

8. Radiokommissie:

Di. G. J. Davidtsz, A. J. V. Burger, J. A. Lombard, J. H. Louw, G. F. K. Carstens en mnr. W. L. Maree.

Secundi: Ds. W. de W. Strauss, dr. B. Engelbrecht en ds. J. E. Potgieter.

9. Rolprentkommissie:

Di. R. J. Raath, A. de V. Visser, J. P. Roux, mnr. H. M. van Rensburg, mnr. Botha (Carfo) en ds. R. M. de Villiers.

Secundi: Di. K. D. Struwig, P. A. Pienaar en mnr. A. Branders.

10. Revisie:

Die Actuarius, dr. F. E. O'B. Geldenhuys, di. M. S. Joubert, F. J. Botha en dr. D. W. de Villiers.

Secundus: Ds. S. J. Eloff.

11. Regskommissie:

Prof. A. B. du Preez, di. G. J. Davidtsz, oudl. adv. Myburgh, die Actuarius en die regadviseur.

Secundus: Dr. F. H. J. Kriel.

12. Aktuele Vraagstukke:

Proff. E. P. Groenewald, A. B. du Preez, H. D. A. du Toit, dr. B. Engelbrecht, B. J. Marais, di. M. J. P. Olivier, D. F. B. de Beer, H. F. Prinsloo, J. P. Theron (Wonderboom-Suid), C. B. Brink, dr. W. D. Jonker, A. C. Barnard en ds. D. P. M. Beukes.

Secundi: Dr. J. D. W. Kritzinger, di. S. Boshoff, N. J. Smit en Z. A. N. v. d. Heever.

13. Anti-Kommunistiese Aksie:

Primarii: Dr. P. J. Meyer en ds. M. J. P. Olivier.

14. Bloedrivier:

Di. J. P. H. Gertenbach, P. Nel, G. O. Meij, plus drie Natalse verteenwoordigers.

Secundi: Di. M. H. v. d. Colff, J. J. Griesel.

15. Historiese Kommissie:

Proff. H. D. A. du Toit, B. J. Marais, dr. G. D. Scholtz, F. H. J. Kriel, D. J. Keet, A. E. F. Bosman en ds. L. J. Heyns.

Secundi: Di. D. J. Viljoen, N. J. Veltman en J. S. Erlank.

16. Kerklike Inligtingsburo:

Di. A. J. V. Burger, C. F. B. Naudé, J. M. Benadé, A. M. Meiring, dr. H. J. Piek en J. A. Lombard, oudl. D. C. du Plessis.

17. Ekumeniese Sake:

Die lede van die modératuur, proff. E. P. Groenewald, H. D. A. du Toit, B. J. Marais en dr. G. J. Swart.

Secundi: Ds. M. S. Joubert, dr. P. J. N. Smal en ds. F. J. B. Naudé.

18. Bearbeiding van Lidmate in Weermag: (Vir advies aan modératuur):

Di. S. W. Burger, G. J. J. Boshoff, P. E. de Kock, W. J. Meintjies, J. H. Lourens en C. W. de Kock.

19. Lede van die Raad van die Kerke:

Di. A. M. Meiring, A. J. V. Burger, J. M. Benadé, C. B. Brink, dr. F. E. O'B. Geldenhuys, proff. E. P. Groenewald, H. D. A. du Toit, di. J. F. du Toit, M. S. Joubert, S. Boshoff, J. H. Louw en C. F. B. Naudé.

Kommissie vir Kerkbou:

Prof. H. D. A. du Toit, argitek Daan Kesting, J. C. v. d. Spuy, di. P. A. Pienaar, J. J. van As.

VERTEENWOORDIGERS IN ANDER LIGGAME:

Interkerklike Kommissie:

Di. A. M. Meiring en A. J. V. Burger, J. M. Benadé en dr. W. D. Jonker.

Kultuurraad:

Ds. G. J. J. Boshoff (primarius), ds. D. P. M. Beukes (secundus).

N.G. Kerkuitgewers (Kaap):

Dr. J. J. de Beer en mnr. I. B. Kasselman (prim.), prof. E. P. Groenewald, ds. J. F. du Toit (sec.).

Raad van die Universiteit van Pretoria:

Dr. F. E. O'B. Geldenhuys (primarius) en ds. J. E. Potgieter (secundus).

Carfo:

Di. A. de V. Visser (primarius) en P. A. Pienaar (sec.).

Regsadviseur:

Advv. G. Viljoen (primarius) en J. Trengove (secundus).

Maatskappy vir Europese Immigrasie:

Ds. R. J. N. van Tonder (primarius) en dr. H. J. Piek (secundus).

Hulp aan Midde-Afrikaanse Streek:

Prof. H. D. A. du Toit, di. R. J. N. van Tonder en G. J. Davidtsz.

Verslag van die Sinodale Historiese Kommissie

A. Vir Kennisname:

1. Personeel — Kennis geneem.
2. Reaksie op dr. Scholtz se Kerkgeskiedenis Deel I — Kennis geneem.
3. Verskyning van die Tweede Deel van dr. Scholtz se Kerkgeskiedenis — Kennis geneem.
4. Feesbrosjures — Kennis geneem.

B. Vir Goedkeuring:

Niks nie.

C. Aanbevelings:

1. Goedgekeur.
2. Aanbevelings wat geen addisionele uitgawes meebring nie — Goedgekeur.

Verslag oor die Sekretariële Poste (Agenda, bladsy 150.)

Hierdie verslag word verwys na die Nasionale Sinode.

Verslag van die Sinodale Kommissie vir Aktuele Sake (Vervolg) (Agenda, bladsy 216.)

IV. Straatkollekties — Word verwys na die drie Streeksinodes.

C. Offisiële Verklaring namens die Kerk — Verwys na die Nasionale Sinode.

D. Die Morele Herbewapeningsbeweging — Goedgekeur.

E. Die Reg van die Kerk om Afkondiging van Huweliksgebooi en Bevestiging van 'n Huwelik te Weier — Goedgekeur.

F. Gesamentlike Aanbidding van Gelowiges van Verskillende Kerke en Rasse — Terug verwys na Aktuele Sake.

G. Rapport van die Gereformeerde Ekumeniese Sinode te Potchefstroom insake Rasverhoudings — Terug verwys na Aktuele Vraagstukke.

H. Die Teologiese en Kerkregtelike Aspekte van die Bestaansreg en Stigting van Hulpverenigings deur die Kerkraad (Sien Bylae H en vgl. besluit Ring van Ermelo). — Verwys na Nasionale Sinode.

J. Sg. Kerkklousule [Art. 29(d)] in Naturelewysigingswet 1957: [Sien Bylae J en Acta Algemene Sinode 1957, bl. 487 en 488(e)] — Goedgekeur met weglatting van „en sy toepassing”.

K. Kerkvisitasie: (Sien Bylae K. vgl. Acta Algemene Sinode 1957, bl. 573). — Verwys na die Nasionale Sinode in verband met die Kerkorde. Art. 31.

Mosie op Veldpredikersrapport:

Die Sinode spreek sy ooprechte dank en waardering uit teenoor Sy Edele die Minister van Verdediging, mnr. Fouché, 'n rustende ouderling van ons Kerk, vir sy belangstelling in en ywer vir die werk van die Kerk in die Weermag, net soos sy voorganger Sy

Edele minister Erasmus, en dra dit op aan die Moderatuur om dit aan die Minister oor te dra.

Die Sinode versoek die Moderatuur verder om dieselfde te doen in die geval van kommandant-generaal P. H. Grobbelaar, wat ook 'n rustende ouerling van ons Kerk is.

Die Sinode verseker hulle van ons opregte voorbidding vir hulle in hulle groot en moeilike taak veral in hierdie tyd waarin ons leef.

S. J. HENRICO.

Verslag van Tydelike Kommissie vir Aktuele Sake

I. Doopgetuies:

Die volgende beskrywingspunte is ontvang:

(a) Die Sinode besluit dat doopgetuies weer werklik getuies sal wees en hulle volle verantwoordelikheid sal aanvaar deur die voorgeskrewe vorm van die Kerk, hiervoor opgestel, te teken; asook die aanbeveling van hulle leraar dat hulle lidmate is en waardige getuies kan wees, daarop te verkry. Die doopgetuies sal ook teenwoordig probeer wees by die doop en ook na vore kom of opstaan by die beantwoord van vrae.

— Leraar van Stilfontein.

(b) Bp. I(28): Aangesien die betekenis van die doopgetuenis vir die Kerk verlore gegaan het, besluit die Sinode om die registrasie van doopgetuies in die doopregister te beëindig.

— Ring van Johannesburg.

Die Ring versoek die Sinode om in die laaste doopvraag die woorde „of getuie“ sowel as „of te laat onderrig“ albei tussen hakies te laat druk aangesien dit op mekaar betrekking het en die laaste woorde alleen gelees word as daar doopgetuies staan. Bp. VI(14).

— Ring van Fordsburg.

A. Vir Kennisname:

(1) Die sin van doopgetuies in die vroeë tyd was dat doopouers, wat volle lidmate van die Kerk was, met sekere doopgetuies wat ook volle lidmate was, ooreengekom het dat in geval die ouers deur dood of ander onvermydelike omstandighede nie in staat was om hul doopbeloftes na te kom nie, hierdie doopgetuies sal instaan vir die nakoming van die doopbeloftes.

(2) Hierdie gebruik kom klaarblyklik voort uit 'n baie ernstige opvatting van die doopbeloftes en moet eerbiedig word; maar die implikasie daarvan is dat alleen belydende lidmate van Gereformeerde belydenis aanvaarbaar sal wees as doopgetuies. — Kennis geneem.

B. Vir Goedkeuring:

(1) Voordat sulke doopgetuies aanvaarbaar kan beskou word, moet die versekering aan die leraar gegee word dat vooraf deur die doopouers met hulle ooreengekom is dat hulle toegestem het om die pligte van doopgetuies te aanvaar; dat hulle belydende lidmate van Gereformeerde belydenis is en dat hulle in staat is om dit uit te voer. (Vgl. Acta 1957, bl. 601).

(2) Sover moontlik sal doopgetuies by die registrasie sowel as die doopplegtigheid teenwoordig moet wees.

(3) Beskrywingspunte 1(28) en 6(14) word nie aanbeveel nie. — Goedgekeur.

II. **Kerklike Kleredrag:** Bp. VI(13): Die Ring versoek die Sinode dringend om geen voorskrifte ten opsigte van kerklike kleredrag neer te lê nie behalwe dat dit klere van 'n swart kleur met 'n wit das moet wees. — Ring van Fordsburg.

Aanbeveling: Die Sinode word verwys na die aanbevelings oor hierdie saak van die Permanente Kommissie vir Aktuele Sake. (Agenda, bl. 214 A 1 tot 3.) — Afgehandel.

III. **Kerklike Instituut:** Bp. VI(20): Die Ring versoek die Sinode om dit op te dra aan die Kommissie vir Aktuele Sake om verslag te doen ten opsigte van wat die terrein van die Kerk as instituut is met die oog op die gevaar van grensoorskryding en te veel kerklike stigtings van semi- of kwasi-kerklike aard wat nie tot die wese of direkte welwese van die Kerk behoort nie. — Ring van Lydenburg.

Aanbeveling: Die Sinode verwys hierdie saak vir studie en verslag na die nuwe Kommissie vir Aktuele Vraagstukke. — Goedgekeur.

IV. **Erkenning van Doop:** Bp. VI(26): Die Sinode omskrywe duidelik watter kerkgenootskappe se doop deur ons erken word. — Ring van Hartebeestfontein.

Aanbeveling: Die Sinode besluit dat daar genoeg duidelikheid oor hierdie saak bestaan en verwys die Ring na die Besluiteregister (Sinodes 1948, 1957) asook bl. 252 — 253 van die Kerkwet (1957) insake erkende kerkgenootskappe. — Goedgekeur.

V. **Afsonderlike Ontwikkeling:** Bp. VI(11): Die Sinode onderskryf weer sy Skrifbeproeфе beleid ten opsigte van afsonderlike ontwikkeling soos aanvaar op die Sinode van 1951 en herbekragtig op die Sinodes van 1954 en 1957 en maak hierdie beleid wêreldkundig saam met die Skrifgronde daarvoor.

— Leraar en Kerkraad Alberton.

Aanbeveling: Die Sinode herbekragtig sy beleid insake afsonderlike ontwikkeling soos aanvaar op die Sinodes van 1951, 1954 en 1957 en bepaal hoe die Kerk se rassebeleid op die mees doeltreffende wyse wêreldkundig gemaak sal word. — Afgehandel.

VI. **Nagmaalsviering tydens Sinodale Vergaderings:** Dit word aan die Kommissie vir Aktuele Sake opgedra om op die wyse van nagmaalsviering ter geleentheid van 'n Sinodale vergadering in te gaan en daaroor verslag 'te doen. — Notule Algemene Sinode, bl. 25.

Aanbeveling: Die Sinode besluit soos volg: Die Nagmaal sal bedien word op die wyse gebruiklik by Sinodale vergaderings met gebruikmaking van die volle formulier. Verder word aanbeveel dat die biduur op die ooggend voor die Nagmaal en op die dag daarna in die teken van voorbereiding en danksegging sal staan. — Goedgekeur.

VII. **Verwarrende Verklarings:** Die Sinode doen 'n oproep op die leraars, kerkraadslede en gemeentelede van die Kerk om hulle te weerhou van onverantwoordelike, verwarrende en opspraakwekkende verklarings en uitlatings waarby die naam van die Kerk

in gedrang kom en die saak van die Here noodwendig moet skadelik. Sodanige sake kan deur die regte kanale van die Kerk behandel word.

— Kerkraad van Stilfontein.

Aanbeveling: Dit word goedgekeur. — Goedgekeur.

VIII. Uitsprake deur Professore, Leraars en Sendelinge: Die kerkraad van die gemeente Universiteitsoord versoek die Hoogeerwaarde Sinode om —

- (a) indien moontlik 'n weg te vind waarlangs predikante, sendelinge en theologiese professore van ons Kerk moreel of andersins verplig kan word om hulle in beginsel te hou aan die algemene beleid van die Kerk soos van tyd tot tyd deur Sinodes in verordeninge bepaal word;
- (b) 'n dringende beroep op predikante, sendelinge en theologiese professore te doen om
 - (1) nie deur middel van hulle openbare optredes of deur verklarings aan die openbare pers of op enige ander wyse moontlik verwarring of verdeeldheid onder die lidmate van die Kerk te stig nie;
 - (2) van die erkende kanale en neergelegde weë binne die Nederduitse Gereformeerde Kerk gebruik te maak indien hulle standpunte huldig of menings koester wat in stryd met die algemene beleid of gedagterigting van die Nederduitse Gereformeerde Kerk mag wees.

Punt VII van die Tydelike Kommissie van Ekumeniese Sake is ook verwys om onder Punt VIII van die Verslag van die Tydelike Kommissie van Aktuele Sake behandel te word.

Aanbeveling: Die Sinode besluit:

(1) Dat openbare verklarings deur professore, leraars en sendelinge grotendeels gedek is deur die ondertekeningsformulier wat hierdie broeders by legitimasie moet onderteken (Vorms 6 en 7) maar dat dit ongeoorloof sou wees om die ondertekeningsformulier uit te brei om ook die Kerk se rassebeleid en ander belangrike beleidstukke in te sluit. — Kennis geneem.

(2) Professore, leraars en sendelinge sal nie die reg hé om die Kerk se beleidsrigting in die openbaar te kritiseer of te bestry nie, alvorens hulle hul mening aan die bevoegde kerklike vergaderings voorgelê het nie. Wanneer 'n ampsdraer die beleidsrigting van sy Kerk in die openbaar bestry, sal hy deur die Sinode tot orde geroep kan word. — Kennis geneem.

MOSIES

Die volgende mosies waarvan revisie gevra is, word behandel:

- (i) **Van Riebeeckdag** — Revisie verwerp.
- (ii) **Universiteit** — **O.V.S.** — Aanvaar.
- (iii) **S.A. en Statebond** — Aanvaar.
- (iv) **Korrespondensie Wêreldraad** — Nie aanvaar nie.
- (v) **Kleredrag by meerdere vergaderinge** — Nie aanvaar nie.

ONBESTREDE MOSIE:

Aan die einde van sy vyf-en-twintigste vergadering wil die Sinode, gedagdig aan die feit dat die eerste vergadering van die Sinode van die Verenigde Kerk van Transvaal, op 7 Desember 1885

in Pretoria saamgekom het, dank betuig teenoor die Koning van die Kerk dat Hy gedurende driekwarteeu geleei, versorg en bewaar het, met die bede dat in en deur ons Kerk in die toekoms die Naam van die Here in toenemende mate verheerlik mag word.

DANK AAN VOORSITTER:

Die Assessor spreek 'n gepaste woord van dank teenoor die Voorsitter vir sy leiding en sy wyse van optrede gedurende die sitting van hiérdie Sinode.

SLUITINGSREDE:

Ds. J. F. du Toit neem die sluiting waar en spreek 'n treffende woord na aanleiding van Jak. 1 : 5: „As iemand van julle wysheid kort kom, laat hom dit van God bid.”

Hierma verdaag die vergadering.

Alfabetiese Register van Sake in die Agenda en Notule

A

	Bladsy
AD HOC-KOMMISSIE	351
— Benoeming van	350
— Verslag van	351
— Aanbevelings	382
— Aangehegte stukke (Memorandum Cottesloeberaad)	352
— Aanleiding tot en voorbereiding vir die beraad	352
— Die Aartsbiskop van Kaapstad	353
— Die Direkte oorsake	353
— Die Ekumeniese verband	352
— Die Indirekte Oorsake	352
— Die Noodtoestand Maart 1960	353
— Die Sekretaris van die Wêreldraad van Kerke	353
— Historiese oorsig	352
— Voorlopige samesprekings	353
— Suid-Afrika die brandpunt	352
— Wêreldoorloë	352
— Benoeming kerklike verteenwoordigers	354
— Bevindinge	362
— Cottesloeberaad — Ons verteenwoordigers	361
— Dankbetuiging	352
— Die Beraad te Cottesloe	358
— Frontverandering	359
— Tagtig persent (80%)	359
— Werkmetode	358
— Die Besluite	359
— Publikasie van besluite	359
— Gees van Besluite	361
— Afwykings van Sinodale besluite	360
— Die Wêreldraad van Kerke	388
— Aanbevelings re Wêreldraad van Kerke	388
— Korrespondensie met Wêreldraad van Kerke	389
— Lidmaatskap: Wêreldraad van Kerke	388
— Mosies	384
— Aanspreeklikheid van Kerklike dienaars	385
— Aantygings teen Kleurlingbevolking	384
— Beginsel van Differensiasie en eiesoortige ontwikkeling	386
— Besinning deur Kommissie vir Aktuele Vraagstukke	384
— Dank aan Kerklike tydskrifte	386
— Gemengde Hüwelike	386
— Nie-blanke-lidmate van die N.G. Kerk	383
— Opdrag van Kommissie vir Aktuele Sake	383
— Oproep van lidmate van dogterkerke	386
— Totale gebiedskeiding	383
— Uitsprake insake gemengde huwelike	385
— Opdrag	351
— Ordemosie	382

— Personeel	352
— Regsadvies	352
— Studiestukke (Cottesloeberaad)	356
— Uittreksels uit studiestukke (Cottesloeberaad)	356
— Uitvoering van opdrag	351
ACTUARIUS	
— Verkiesing van	340
— Verslag van	27 348
— Aktes van bevestiging	28 29 348
— Ondertekening van Vorm 6	27 28 348
— Publikasie van die Wetboek	27 348
— Addendumrapport	348
— Aktes van Bevestiging	348
— Verdere Bevestigings	348
— Verval van Status	348
ADMINISTRASIE EN FONDSE	
— Algemene Sinodale Fondse	114 424 452
— Argieffonds	117 424
— Beurse uit Studiefonds	119 424
— Dankbetuiging Ds. P. J. Swart	425
— Joubertgeboufonds	424
— Kerklike gebou — Johannesburg	127 424
— Predikante-Pensioenfonds	129 425
— Sinodale en ander Studiefondse	127 424
— Stofberggedenkskoolfonds en Dingaanstatfonds	127 424
— Teologiese Fakulteit — Kapitale Fonds	119 424
— Transoranjeskool vir Buitengewone Onderwysfonds	125 424
— Weduweefonds	131 425
— Bearbeiding van gemeentes in M.A.S.	428 456
— Instansies van Sekulére Aard	452
— Kerkkantoorkommissie (Verslag)	114 424
— Kerkkantoorkommissie — Addendumverslag	425
— Aanbevelings re Sinodale Pensioen- en Weduweefonds	436
— Aansoek om Pensioen — Ds. A. G. O. Coertze	429
— Aanvullende Pensioenfonds (Sien Reglement Pensioen en Weduweefonds)	444
— Aansoeke om deelname aan die Fonds	445
— Beëindiging van Lidmaatskap	446
— Deelhebbers	445
— Opbou van Fonds	444
— Premie	445
— Verlening van Pensioen	445
— Vermindering van Pensioen	446
— Verpligte aansoeke om deelname aan die Fonds	445
— Vertrek van 'n deelhebber na een van die ander Gefedereerde Kerke	446
— Aktuariële Verslag — Predikante Pensioenfonds	430
— Bearbeiding van Gemeentes in M.A. Streeksinode	428
— Daggelde	428
— Die Easiese Pensioenfonds (Sien Reglement Pensioen- en Weduweefonds)	438

— Aansoek om deelname	440
— Aanspraak slegs op een Pensioen	444
— Addisionele Inleggelde	440
— Deelhebbers	438
— Erkenning van Pensioenregte deur ander Nederduitse Gereformeerde Kerke	439
— Inleggelde en Kontribusies	440
— Inleggelde: Nuutgestigte Gemeentes	442
— Jaarlikse Bydrae en Rente op Skuldbewyse	442
— Kapitaal van Fonds	444
— Oordrag van Aandeel	440
— Oproep van Skuldbewyse	442
— Pensioen op of na ouerdom 60	444
— Pensioenskemas waarvoor Sinodale Pensioenfonds voor-siening maak	438
— Persone vir wie die pensioenfonds voorsiening maak	438
— Sendelinge	439
— Sinodale Pensioenfonds word gevind en opgebou uit	438
— Tydelike Vermindering van Pensioen	444
— Verlening van Pensioen om Gesondheidsredes	443
— Verpligte deelname aan die Fonds	442
— Verstrekking van Mediese Sertifikaat by aansoek om deel-name	443
— Wysiging van Pensioen	444
— Die Weduweefonds (Sien Reglement Pensioen- en Wedu-weefonds)	446
— Aansoek om deelname aan die Fonds	447
— Beëindiging van Lidmaatskap	447
— Betaling van Inleggeld (Skema A)	448
— Betaling van Inleggeld (Skema B)	450
— Deelhebbers	446
— Inleggeld (Skema A)	448
— Inleggeld (Skema B)	449
— Opbou van Fonds	446
— Premie (Skema A)	449
— Premie (Skema B)	450
— Skemas (a) en (b)	447 448 449
— Verlening van Tydelike Weduweepensioen	447
— Verpligte aansoek om deelname aan die Fonds	447
— Voordele (Skema A)	449
— Voordele (Skema B)	451
— Hersiening van die Reglement — Predikante-Pensioenfonds	431
— Motortoeiae aan Sinodale Amptenare	429
— Naam van die Predikante-Pensioenfonds	431
— Predikante-Pensioenfonds	430
— Reglement vir die Sinodale Pensioen- en Weduweefonds	436
— Aktuariële Ondersoek	437
— Beheer van die Fonds	437
— Bepalings Bindend	437
— Die Pensioenskemas waarvoor die pensioenfonds voorsiening maak	438

	Bladsy
— Herroeping van vorige reglemente	437
— Naam van die Fonds	437
— Quaestor van Fonds	437
— Suspendering van Bepalings	438
— Woordbepaling	436
— Van Riebeeckskool, Kenia	425
— Voorsiening vir die Weduweepensioenfonds	434
— Betaling van inleggeld	436
— Skema A	434 435
— Skema B	434 435
— Voorsiening vir 'n aanvullende Pensioenskema	432
— Voorsiening vir Sinodale Amptenare wat nie geordende persone is nie	431
— Verslag van die Tydelike Kommissie	452
— Beskrywingspunte	452
— Aandele in Predikante-Weduweefonds	452
— Aanslaan in een Globale bedrag vir Sinodale Fondse	452
— Aanwending Trustgelde	452
— Heffinge op Huwelike	453
— Kollektes vir Kerkbode en Teologiese blad	452
— Offers van Lidmate	452
— Punteskaal vir die Abraham Kriel-Kinderhuis	453
— Registerhouers op Argiefkommissie	453
— Sinodale Studiefonds	453
— Wysiging in Kolomhoofde Lidmateregister	453
— Bonus aan Dr. D. J. Keet	458
— Daggelde	457
— Ekumeniese Sakefonds	458
— Honoraria	458
— Inligtingsburo	457
— Kweekskool Eeufeesfonds	453
— Motortoelae aan Sinodale Amptenare	457
— Sake wat addisionele uitgawes vereis	454
— Sinodale Studiefonds	457
— Stofberggedenkskoolfonds	455
— S.A. Raad vir Huweliksvoorligting	454
— Van Riebeeckskool, Kenia	455
— Versoek Armesorgraad re Kantoorhuur	453
— Versoek om verhoging van Pensioen van Sendelinge	454
AFSTIGTING	351
— Christiana — Hertzogville	351
AKTUELLE SAKE KOMMISSIE (VERSLAG)	213 222 474
— Afkondiging van Huweliksgeboorie en Bevestiging van Huwelike (Reg van die kerk om te weier)	218 269 481
— Bestaansreg en stigting van Hulpverenigings	221 281 481
— Die Morele Herbewapening	217 255 481
— Doopgetuies	8 13 482 483
— Gesamentlike aanbidding van gelowiges van verskillende kerke en rasse	218 271 481
— Kerkklousule (Art. 29(d) in Naturelewysigingswet 1957)	221 283 481

Bladsy

— Kerklike Kleredrag	214	222	474
— Kerkvisitasie	221	285	481
— Kleredrag van ampsdraers	214	222	474
— Offisiële Verklarings namens die Kerk	217	247	481
— Puntestelsel	214	224	474
— Rapport van die Geref. Ekumeniese Sinode te Potchefstroem insake Rasseverhoudings	220	271	481
— Straatkollektes	216	245	481
— Transvaler se Kersfeesfonds	215	236	474
AKTUELE SAKE (Verslag Tydelike Kommissie)			482
— Afsonderlike Ontwikkeling	13	483	
— Erkenning van Doop	15	483	
— Kerklike Instituut	14	483	
— Nagmaalsviering tydens Sinodale Vergaderings	346	483	
— Uitsprake deur professore, leraars en sendelinge	484		
— Verwarrende Verklarings	483		
ALGEMENE SAKE (VERSLAG TYDELIKE KOMMISSIE)			458
— Beskrywingspunte	12 —	16	458
— Aanspreekvorm by Sinodale Vergaderings	13	459	
— Afsonderlike Ontwikkeling	13	460	
— Baptiste kerk (Afrikaanse)	14	461	
— Beginsels — Kerkbou	13	459	
— Behandeling van Sake wat sub judice is	15	462	
— Besluit i/s Vrymesselary	14	461	
— Behandeling van Studiestukke	15	462	
— Die Lot en die Spel	13	460	
— Erkenning van Doop	15	462	
— Gee van Tiendes	12	459	
— Grafiese afbeeldinge van Christus	13	459	
— Groepering van Biddae	26	462	
— Hallelujabundel	12	458	
— Hertrou van Geskeidenes	15	461	
— Inskakeling Gemeentes Streeksinodes	8	463	
— Kategismus-Prediking (Minstens tweemaal per maand)	12	458	
— Kerk as Instituut	14	461	
— Kerkraad Randfontein re dag van veroortmoediging en gebed			462
— Konferensies as ope Vergaderings	15	462	
— Liturgiese orde nagmaalsviering	14	461	
— Nagmaalsformulier	14	461	
— Ouderlingamp en instandhoudingfinansies van die erediens	14	461	
— Ouderlinge in meerder Kerklike Kommissies	15	462	
— Prediking tussen Paassondag en Hemelvaart	12	458	
— Registrasie van Eiendomme (M.A. Streeksinode)	12	458	
— Rasseverhoudinge	14	461	
— Sing van liedere by Staatsbegrafnis	13	460	
— Skoolkalenders			463
— Skriftuurlike gronde vir werk van ouerlinge en diakens	14	461	
— Vertraagde Aksie	13	460	
— Voorskrifte Kerklike Kleredrag	13	460	

Bladsy

— Wysiging in Doopformulier	13	460
— Wysiging in Nagmaalsformulier	14	460
— Biddag met die oog op die Drankwet		463
— Verdeling T.V.S.V. volgens Streeksinodes		462
— Versoek F.A.K. i/s Biddag by Republiekwording		462
— Versoek Kerkraad Alberton-Oos re dag van verootmoediging		462
— Versoek Sinodale Kommissie (Noordstreek) insake Vroue- vereniginge		462
ARGIEFKOMMISSIE — VERSLAG	168	421
— Bonus aan Argivaris	421	458
— Dank aan Argivaris — Dr. D. J. Keet		421
— Addendumverslag — Argiefkommissie		421
ASSESSOR		
— Verkiesing van		340
ASSISTENT-SCRIBA		
— Verkiesing van		340

B

BESKRYWINGSPUNTE	5	20	344						
— Besluite Kerkeberaad			345						
— Lidmaatskap by die Wêreldraad van Kerke			345						
— Verdere beskrywingspunte			345						
— „Vertraagde Aksie“			345						
BEVESTIGING — KENNIS VAN: DS. A. P. VAN DER COLF			384						
BIDURE									
— Inleiers			342						
— Waargeneem	343	355	381	384	391	394	399	455	474
BROEDERLIKE ONDERHOUD									390
BESKRYWINGSPUNTE (PUBLIKASIE) (SIEN SCRIBA- VERSLAG)									344

C

COTTESLOEBERAAD (MEMORANDUM)			364	
— Sien Ad Hoc-Kommissie en Verslag Raad van die Kerke ..			70	
— Aandeel van die Hervormde Kerk			375	
— Geleenheid aan Afgevaardigdes na Kerkeberaad			381	
— Historiese agtergrond en verloop van			364	
— Aanleiding tot die Beraad			364	
— Besoek Dr. R. Bilheimer			38	366
— Dr. De Blank se Persverklaring				365
— Kaapse Verklaring 31 Maart 1960				365
— Sharpeville 21 Maart 1960				364
— Verklaring Moderatuur 14 April 1960				365
— Meriete van Cottesloebesluite			378	381
— Optrede van Afgevaardigdes na Beraad				377
— Publikasie van die Bevindinge				374
— Reëling en werkmetode by Kerkeberaad				372
— Reëlingskomitee om samespreking te beplan				370
— Verbanning Biskop Reeves				371
— Reëlingskomitee en besluite				370
— Voorbereidende Stappe van die N.G. Kerk van Transvaal				367

Bladsy

— Aanstelling Studiekommisies	367
— Die Evanston-Verklaring	32 49 367
— Die Feitelike Situasie	32 40 367
— Die Huidige Noodtoestand	32 57 368
— Die Profetiese Roeping van die Kerk	32 64 367
— Suid-Afrika en die Kontemporêre Geskiedenis	32 52 367
— Benoeming van Verteenwoordigers	368
— Goedkeuring van Memoranda	368
— Verklaring van Ned. Geref. Kerke van Kaapland en Transvaal	75 76 369
— Werkmetode en Rapporte	370

D**DANKBETUIGINGS**

— Saakgelastigde en personeel. Universiteit. Dames wat versinge verskaf. Stemopnemers en bodes	475
— Voorsitter namens Ds. A. G. O. Coertze	475

E

EKSAMINATORE — KOMMISSIE VAN (VERSLAG)	107 406
— Behoud van Status	109 406
— Samesprekings met Professore	108 406
— Verval van Status	109 406
EKUMENIESE SAKE (PERMANENTE KOMMISSIE (VERSLAG)	312 463
— Besoekers uit Buiteland	312 464
— Bydrae Presbiteriaanse Alliansie	313 464
— Ekumeniese Inligtingsdiens	312 463
— Gereformeerde Ekumeniese Sinode	312 463
— Samespreking Dr. Bilheimer	313 464
— Stigting van S.A. Raad van Kerke	312 464
— Studiekommisie	312 463
— Vergaderings in Buiteland	312 463
— Vergadering Wêreldraad van Kerke 1961 te Nieu Delhi	313 464
EKUMENIESE SAKE (TYDELIKE KOMMISSIE VERSLAG)	464
— Beskouinge in „Vertraagde Aksie”	465
— Besluite Kerkeberaad te Cottesloe	464
— Duidelike Standpunt i/s Rasverhoudings	465
— Party-politieke Doelstellings	465
— Sitting van Ouderlinge op Kerklike Konferensies	464
— Skrywers van Vertraagde Aksie	466
— Teologiese Fakulteit	465
— Versoek van die Noordelike Streeksinode	466
— Versoek uit Oranje-Vrystaat	466
— Verspreiding „Vertraagde Aksie”	465
— Verteenwoordigers op die Kerkeberaad	11 466
— Voorbarige Verklarings	465
— Voorkoming van Afwykende Geskrifte	466
— Wêreldraad van Kerke — Versoeke van Kerkrade om uit te tree	10 11 464

EVANGELIEBEDIENING (SIEN TEOLOGIESE FAKULTETSKOMMISSIE)		313	467
— Ensiklopediese Plek van Ekumeniese studies	467
— Finansiële Reëling tussen die Kerk en die Universiteit	314	467	
— Fonteine-Konferensie	314	467	
— Insameling Kapitale Fonds	314	467	
— Instelling van Afdeling C in die Fakulteit Godeleerdheid aan U.P.	315	467	
— Ooreenkoms met die Universiteit	315	467	
— Sesde leerstoel aan die Teologiese Fakulteit	314	467	
— Skenking wyle Prof. A. M. Bosman en Mev. J. C. L. Bosman	314	467	
— Studente uit Apostoliese Geloofsending	313	467	
— Teologiese Fakulteit aan die Universiteit van Suid-Afrika	314	467	
— Verlofreëlings Professore	314	467	
— Voortgang met Ekumeniese Studies	467
EVANGELIEBEDIENING. TYDELIKE KOMMISSIE VER-			
— SLAG	468
— Verslag Tydelike Kommissie	468
— Beskrywingspunte	11	12	468
— Huweliksplegtigheid as erediens	12	468	
— Kerkvisitatore	11	468	
— Vermeerdering aantal Professore	11	468	
— Verslag Sekretaris vir Evangelisasie	27	468	
— Besoeke van evangelisasiesekretaris in M.A. Streek	468		
— Die Objek van Evangelisasie	468	470	
— Midde-Afrikaanse Streek	468
— Ordemosie	470
— Staatskapelane	27	470	471

G

GELUKWENSING AAN DS. EN MEV. MEIRING		460
GELUKWENSING — BOTHASHOF: 50-JARIGE BESTAAN		475
GROETE VAN ANDER KERKE		387
— Geref. Kerk: Ds. J. L. de Bruin	387
— Kaapse Kerk: Ds. A. J. van Wyk	387
— Natalse Kerk: Ds. A. A. van Wyk	387
— N.G. Kerk S.W.A.: Ds. N. J. Mostert	387
— Ned. Herv. Kerk: Ds. A. J. Nolte	387
— Vrystaatse Kerk: Ds. J. J. G. Steyn	387

H

HERBEROEPBAARSTELLING		
— Ds. S. J. Stander	356
HERDERLIKE BRIEF		342
— Karakter en vorm	475
HISTORIESE KOMMISSIE (VERSLAG)		185
— Feesbrosjures	481
— Reaksie op dr. Scholtz se Kerkgeskiedenis Deel I	185	481
— Verskyning van Tweede Deel van dr. Scholtz se Kerkgeskiedenis	185	481

I

Bladsy

INTERKERKLIKE KOMMISSIE	106	406
— Gewysigde samestelling van Interkerklike Kommissie	106	406
— Verslag van die Verteenwoordigers	106	406

K

KERKBODE (DIE)

— Offisiële Berigte in die Kerkbode	88	405	391
— Redakteur van die Kerkbode Dr. A. P. Treurnicht spreek vergadering toe	392
KERKVERENIGING	405	471	
— Besluite i/s die Totstandkoming	471
KOMMISSIE I/S MOSIE VAN MODERATUUR	390		
KOMMISSIES VAN DIE SINODE (PERMANENTE)	475	477	
— Aktuele Vraagstukke	479
— Algemene Sinodale Kommissie	475	476	477
— Anti-Kommunistiese Aksie	479
— Bearbeiding van lidmate in Weermag	480
— Bloedrivier	479
— Ekumeniese Sake	480
— Historiese Kommissie	479
— KerkantoorKommissie	478
— Kerklike argief	479
— Kerklike Inligtingsburo	480
— Kommissie van eksaminatore	478
— Kommissie van orde	478
— Kommissie vir Kerkbou	480
— Kommissie vir Teologiese Fakulteit	477
— Lede van die Raad van die Kerke	480
— N.G. Kerkboekhandel	479
— Radiokommissie	479
— Regskommissie	479
— Revisie	479
— Rolprentkommissie	479
— Verteenwoordigers: Kweekskool, Stellenbosch	478
— Verteenwoordiger Sendinginstituut	478
— Verteenwoordigers in ander liggeme	480
— Carfo	480
— Hulp aan Midde-Afrikaanse Streek	480
— Interkerklike Kommissie	480
— Kultuurraad	480
— Maatskappy vir Europese Immigrasie	480
— N.G. Kerkuitgewers (Kaap)	480
— Raad van die Universiteit van Pretoria	480
— Regsadviseur	480
KONSTITUERING	340		
— Prosedure i.v.m. konstituering	340

L

LIDMAATSKAP WÉRELDRAAD VAN KERKE — SIEN WÉRELDRAAD

345

M

Bladsy

MAATSKAPPY VIR EUROPESE IMMIGRASIE	321	473
— Verslag van die Verteenwoordiger	321	473
— Besonderhede i/s Gereformeerde en Hervormde Immigrante		473
— Die Organisasie en die Administrasie		473
— Immigrasie		473
— Nasorg		473
MEEGEVOEL: (MET) VLOEDGETEISTERDES		347
— Meegevoel — Ds. Conradie		455
— Eerw. T. C. Esterhuysen		394
— Ds. Norval Geldenhuys		394
MODERATOR		
— Dank aan die Hoogeerwaarde moderator		343
— Dank aan voorsitter vir leiding van vergadering		485
— Dank deur assessor vir openingsrede		343
— Kiesing van		339
— Openingsrede		343
— Verslag van (aftredende)	23	343
MODERATUUR		
— Verslag van	29	348
— Afgevaardigde deur M.E.I. na Europa	30	348
— Beswaar teen Kersseël	31	348
— Broederlike Samespreking	31	349
— Derde Gedenkplaat	30	348
— Eeu fees gedenkfonds vir die Kweekskool	30	348
— Formele inlywing van die gemeentes in M.A.S.	30	348
— Geskiedenis van die N.G. Kerk van Transvaal. Deel II	31	349
— Gewysigde Samestelling van die Interkerklike Kommissie	31	348
— Groslyks Beroeping Veldpredikers	31	349
— Leweransier vir Nagmaalwyn	30	348
— Onderhoude met Regeringsinstansies	30	348
— Samespreking Ledekerkie Wêreldraad van Kerke in S.A.	31	349
— Samespreking met die Aartsbiskop van Kaapstad	31	349
— Samespreking met Konsultant van die Wêreldraad van Kerke	31	349
— Samespreking re Christelike Lektuurfonds	30	348
— Studiestukke	32	349
— Teologiese Fakulteit aan die Universiteit van S.A.	31	349
— Verklaringe tydens Rassespanning	31 33 — 38	40 349
— Verskaffing van Alkoholiese Drank aan Nie-blankes	30	348
MOSIES — AANVAAR		343
— Bepalings i/s Kieskollege		343
— Bespreking i.v.m. Ras-aangeleenthed		351
— Herdenking van Van Riebeeckdag		343
— I/s Eeu fees van Pinksterbidiure		399
— Meegevoel met vloedgeteisterdes		347
— Mosie i/s proses van Kerkvereniging		407
— Onbestrede mosie van moderatuer re verslag van Ad Hoc-Kommissie		405

MOSIES — KENNIS VAN	
— Aanspreekvorm in vergadering	459 460
— Die Gee van Tiendes	459
— Onttrekking van S.A. van Statebond	355
— Vereenselwiging van Transvaalse Kerk met aansoek U.O.V.S.	347
MOSIES VAN DANK	
— Aan Kerkraad Universiteitsoord	473
— Aan Ned. Geref. Kerkboekhandel	475
— Dank aan Sendelinge	475
— Dank aan Van Riebeeckskool	456
— Dr. J. J. de Beer en Personeel	458
— Kerkraad Pretoria-Oos	83 350
— Kommandant-Generaal P. H. Grobbelaar	482
— Kommissie vir Kerkmusiek	350
— Minister Erasmus	412 482
— Minister Fouché	481
— Saakgelastigde en Personeel	452

N

NAGMAALVIERING	342
— Ter geleenheid van Sinodale Vergadering	346
NASIONALE SINODE (AFGEVAARDIGDES NA)	414
— Midde-Afrikaanse Streeksinode	416
— Noordelike Streeksinode — Ouderlinge	414
— Noordelike Streeksinode — Predikante	414
— Suidelike Streeksinode — Ouderlinge	416
— Suidelike Streeksinode — Predikante	415
— Prosedure i.v.m. secundi afgewaardigdes na algemene sinode	473
NOTULE (SIEN HANDELINGE)	327
NOTULE	
— Notule goedgekeur	351 358 387 392 395 407 460
— Ondertekening van notule	485

O

ONBESTREDE MOSIE

— Dankbetuiging deur Sinode aan KONING van die Kerk	484
OPENING AMPTELIKE	343
OUERLINGE, VERTEENWOORDIGING OP SI- NODE	329 — 339

P

PRESENSIELYS	329 — 339
PUBLISITEIT	170 422
— Dank aan Redakteur (Voorligter)	423
— Verslag Tydelike Kommissie vir Publisiteit	423
— Voorligter — Verslag van Kommissie	170 422

R

RAAD VAN DIE KERKE

— Lede van die Raad van Kerke	452
--	-----

— Verslag van Afgevaardigdes	85	389
— Algemene Biddag	88	391
— Amtenaare van ons Kerk as lede van Ring en Sinode	88	391
— Amtenaare van Kerk as lede van Ring en Sinode	88	403
— Besluite re Kerkeberaad te Cottesloe	400
— Derde Eeu feesfonds	402
— Die Beroepstsel	418	420
— Die gee van Tiendes	12	459
— Die Kerkbode-Intekening	86	389
— Formulier vir bevestiging van Hoogleraars	402
— Gedenkkerk, Pietermaritzburg	88	391
— Handelinge van Vergaderings	86	389
— Interkerklike Kommissie	86	389
— Kapelane vir Polisie en Gevangenisdiens	405
— Kerkorde van die Ned. Geref. Kerk van Suid-Afrika	89	391
— Aanvaarding van Kerkorde	399
— Bedienaars van die Woord	90	392
— Belydenis en Orde van die Kerk	89
— Besluit re wyse van behandeling van Kerkorde	102	391
— Besluite van die N.G. Kerk in O.V.S. re Kerkorde	400
— Betrekkinge van die Kerk na buite	100	398
— Dank aan opstellers van Kerkorde	399
— Die Algemene Sinode	94	395
— Die Ampte van die Kerk	89	392
— Die Arbeid van die Kerk	96	396
— Die Kategese	96	396
— Die Kerk en Ekumeniese Betrekkinge	101	398
— Die Kerk en Hulpdienste	101	398
— Die Kerk en Vrye Vereniging	101	398
— Die Openbare Erediens	96	396
— Die Sakramente	96	396
— Die Vergaderinge van die Kerk	92	393
— Diens van Barmhartigheid	97	396
— Evangelisasie	97	396
— Herderlike Sorg	97	396
— Jeugwerk	396
— Kerk en Burgerlike Onderwys	101	398
— Kerk en Maatskappy	100	398
— Kerklike Attes	398
— Kerklike Opsig en Tug	97	396
— Kerk en Staat	100	398
— Ouderlinge en Diakens	91	393
— Sending	97	396
— Stooflike Aangeleenthede	97	396
— Versoek aan Kerklike Konvent	398
— Kerkvereniging	405
— Kleredrag	87	390
— Kommissie vir Bybelverklaring: Bybel met Aanteekeninge	87	389
— Koördinering van die Kerkbode en Die Voorligter	86	389
— Lidmaatskap van Gesante	403

Bladsy

— Ledegelde vir Presbiteriaanse Alliansie	405
— Liturgiese Hersiening (Ordes van Erediens)	389
— Aanddiens	389
— By die aflegging van openbare belydenis	390
— By die begrafnis	390
— By die bevestiging van ampsdraers	390
— By die bevestiging van die huwelik	390
— By die Nagmaal	390
— Doopdiens	390
— Oggenddiens	389
— Middernagdiens	404
— Offisiële Berigte in die Kerkbode	405
— Offisiële Berigte in Kerkbode	391
— Optrede van Gereformeerde Kerk	389
— Ontvanklikheid van stukke ingestuur deur Streek-sinodes	389
— Posisie van Sendeling in die Kerk	389
— Posisie van Sendelinge in die Kerk	391
— Raad van Suid-Afrikaanse Kerke (Reglement)	389
— Roudienste	391
— Status van Gesante	402
— Toekoms van die Raad van die Kerke	405
— Verandering in Formuliere	391
— Vergaderings	389
— Verteenwoordiging op Raad van Kerke	389
— Vertonings in Kerkgeboue	391
— Wêreldraad van Kerke — Beeindiging van Lidmaatskap	402
RAAD VAN DIE UNIVERSITEIT VAN PRETORIA	
(Verslag van verteenwoordiger)	323 473
— Bouprogram	473
— Departement van Musiekwetenskap	473
— Groei en Uitbreiding	473
— Kerk en Universiteit	473
— Koshuise	473
— Vergaderings	473
REGSKOMMISSIE (PERMANENTE)	110 406
— Gelykstelling van Status en Pensioenfonds	407
— Lidmaatskap van Sendeling	408
— Ordemosie re status van predikante en sendelinge	408
— Rapport van	408
REGSKOMMISSIE (TYDELIKE)	408
— Afstigting: Christiana en Hertzogville	346 410
— Aansoek om herstel tot Oefenaar — Br. H. J. Senekal	409
— Aansoek om toelating tot die Bediening — Br. J. A. G. Terblanche	347 409
— Aansoek om verlening van predikantstatus — Eerw. C. W. de Kock	410
— Aansoek van Lidmate Greylingstad en Balfour	344 411
— Artikel 70 (Rojering van)	344 410
— Bepaling insake Kieskollege (Sien Mosies)	343 410
— Dank aan Minister	412

Bladsy

— Een Geref. Kerk vir Bantoes	344	410
— Herberoepbaarstelling Ds. S. J. Stander	409	
— Herstel van Status — Dr. N. P. J. Steyn	409	
— Konstitusie: Stofberggedenkskool	413	
— Laatingekome stuk — Beskrywingspunt Bremersdorp. (Addendumverslag Tydelike Regskommissie)	346	420
— Medeleraars met Sendingopdrag (Sien Rapport Per- manentie Regskommissie)	413	408
— Ondertekening van ledekaartjies van Verenigings deur gemeentelede	346	412
— Pastorieë binne die grense van ander gemeentes	413	
— Posisie van die Amptenare van die Algemene Sinode	344	411
— Registrasie van Eiendomme van die M.A. Streeksinode	7	412
— Reglemente vir Gemeentelike Evangelisasie	346	412
— Status van Sendeling (Sien Tydelike Regskom- missie)	113	408
— Uniform vir Gevangeniskapelane	408	412
— Vereniging van Ned. Geref. Sendingkerke	346	410
— Verlening van Status — Oef. J. L. Grobbelaar	346	408
— Verslag van	110	406
— Versoek van die M.A. Streeksinode re Evangelisasiesekre- taris	411	
REVISIE (KENNIS VAN)	475	
— Besluit i.v.m. amptelike kleredrag by kerkvergaderings	475	
— Besluit i.v.m. Van Riebeeckdag	387	
— Kennis van besluit re korrespondensie met Wêreldraad van Kerke	389	
REVISIEMOSIES		
REVISIEMOSIES AANVAAR	484	
— S.A. en Statebond	484	
— Universiteit O.V.S.	484	
REVISIEMOSIES NIE AANVAAR NIE		
— Kleredrag by meerdere vergaderings	484	
— Korrespondensie Wêreldraad	484	
— Van Riebeeckdag	484	
REVISIE (PERMANENTE)	416	
— Uitgawe Wette en Bepalinge	421	
— Verslag — Beskrywingspunte en Direkte Aanbevelings	416	417
— Aanwending Trustgelde	8	420
— Afkondiging gebooeie en Bevestiging van huwelike	6	419
— Afskaffing Gekombineerde Kerkraadsvergadering	6	419
— Art. 28, 2 en 3 — Oproeping van Buitengewone Sinode	417	
— Art. 44. Oproeping van Sinodale Kommissie	417	
— Art. 80. Personeel van Kerklike Vergaderings vir die behandeling van tugsake	6	417
— Art. 119. Behoud van Status in geval van eervolle ontslag	417	
— Art. 123. Bevindinge van Ringskommissie	417	
— Bepaling i.v.m. Attestate	6	419
— Beroepstsel	5	418
— Beroepstsel	8	420
— Betekenis Doopgetuijies	8	420

	Bladsy
— Blanke Werkkragte in Sendingveld	7 419
— Die Sendingbeleid	8 420
— Herkiesing Moderator	6 418
— Inskakeling Gemeentes Streeksinode	8 420
— Kerklike Attestaat	7 419
— Kerkvisitasie	7 419
— Kworum by Tugsake	5 418
— Nuwe Kerkorde	5 102 418
— Oorplasing van Doopseëls, by registrasie	8 420
— Publikasie besonderhede nuut-afgestigte gemeentes	7 419
— Registrasie eiendomme M.A.S.	7 419
— Reglement IV (24) insake Amptelike Drag	6 419
— Reglement VI Predikante-pensioenfonds	6 417
— Regsimplikasies Medeleraar met Sendingopdrag	6 419
— Reg van Bedanking	5 418
— Studieverlof — Sendelinge	7 419
— Tug oor ouderlinge en diakens	6 419
— Verlening van Status — C. W. de Kock	5 418
— Verlening van Status — C. W. de Kock	8 420
— Wysiging in Formuliere	6 419
— Wysiging Art. 80	6 419
— Wysiging Art. 85	6 418
— Wysiging van besluit Sinode 1954	9 420
— Wysiging van Vorm 16	5 418
— Verslag — Direkte Aanbevelings	416

S

SCRIBA

— Addendumverslag van die scriba van die sinode	345
— Ander stukke ontvang	346
— Beskrywingspunte re Besluite Kerkeberaad en/of „Vertraagde Aksie” en Lidmaatskap by die Wêreldraad van Kerke	345
— Verdere Beskrywingspunte ontvang	345
— Versoeke van Kerkrade re besluite Kerkeberaad	345
— Versoeke van Kerkrade re „Vertraagde Aksie” en Lidmaatskap by Wêreldraad van Kerke	345
— Tweede addendumverslag van die scriba synodi	346
— Verkiesing van	340
— Verslag van die Scriba van die Sinode	24 344
— Beskrywingspunte	5 — 20 25 344
— Biddag vir Sinode	25 344
— Kennisgewing i.v.m. verandering van die Grondslag	25 344
— Korrespondensie	25 344
— Oproeping van die Sinode	25 344
— Stukke vir die Sinode ontvang	25 344
— Vervulling van Ampspligte	24 344
— Argiefstukke	24 344
— Behartiging van Korrespondensie wat uit vergaderings voortvloeи	24 344
— Handelinge van die Sinode	24 344

Bladsy

— Notule	24	344				
SEENWENSE AAN SINODE						
— Ontvang van	339	355	381	387	399	
SEKRETARIËLE POSTE (VERSLAG)				150	481	
SING VAN PSALMS EN GESANGE				12	458	
SLUITINGSREDE					485	
SINODALE KOMMISSIE						
— Addendumverslag					350	
— Verslag van				81	349	
— Aansoek om fondse in te samel				81	349	
— Aansoek om herstel van Status				81	349	
— Bearbeiding van Gemeentes in die M.A.S.				82	349	
— Behartiging van die Kerk se belang in Oos-Afrika				82	349	
— Benoeming van Ad Hoc-Kommissie					350	
— Besluite Geref. Ekumeniese Sinode re Rasverhoudinge				83	350	
— Bloedrivierterrein en Monument				82	349	
— Geref. Ekumeniese Sinode				82	349	
— Kapitale Skenking Universiteit Pretoria re Kerkmusiekskool					83	350
— Kerkmusiekskool — inskakeling by Musiekfakulteit Universiteit Pretoria					82	349
— Kweekskool — eeufeesfonds				81	349	
— Onderhoud met leiers van die Anglikaanse Kerk				82	349	
— Oprigting van Administratiewe Gebou				82	349	
— Optrede van Moderatuur i/s Rassespanning				82	349	
— Stofberggedenkskool				82	349	
— Vergaderplek Algemene Sinode 1961				82	349	
— Verklaring i/s Kerkeberaad					350	
— Verslae aan Sinodale Kommissie				81	349	
— Transoranjeskool vir Buitengewone Onderwys				81	349	
SINODALE NOTULE (SIEN NOTULE)						
— Proeflesing van					342	
SLUITINGSREDE					342	
— Ds. J. F. du Toit					485	
SOEDANSENDING (HALFEEUFFEES)					394	
STREEKSINODES					398	
— Buitengewone Sitting					398	

T

TEOLOGIESE FAKULTEITSKOMMISSIE (VERSLAG)		467
TYDELIKE KOMMISSIES		
— Personeel	341	342

V**VERGADERING**

— Konstituerend van		329							
— Verklaring tot lede van		339							
— Verskyning ter	343	355	358	381	384	391	394	399	424
								455	474
VERLOF (KOMMISSIE VIR)								340	341
— Toegestaan	351	358	391	394	423	470			

VERSLAE VAN KOMMISSIES

— Ad Hoc-Kommissie	351
— Administrasie en Fondse	114 424 452
— Aktuele Sake	201 213 222 474
— Algemene Sake	458
— Anti-Kommunistiese Aksiekommissie	201
— Argiefkommissie	168 421
— Bloedrivierkommissie	186
— Eksaminateure	107 406
— Ekumeniese	312 463
— Evangeliebediening	313 467
— Historiese Kommissie	185 481
— Inligtingsburo	175
— Interkerklike Kommissie (verteenwoordigers op)	106 406
— Kerkkantoor	114 424
— Kommissie van orde	20 342
— Kommissie oor Sekretariële Poste	150 481
— Kommissie van Veldpredikers	319
— Moderatuur	29 348
— N.G. Kerk-Boekhandel	189
— Orde	20 342
— Raad van die Kerke	85 389
— Radiokommissie	181
— Regskommissie	110 408
— Revisie	416
— Rolprentkommissie	182
— Sinodale Kommissie	81 349
— Teologiese Fakulteitskommissie	313 467
— Voorlieter	170 422
VERTRAAGDE AKSIE	345
— Versoeke van Kerkrade dat sinode uitspraak moet gee	345
VERWELKOMING REKTOR UNIVERSITEIT PRETORIA	456
VOORBIDDING VIR WERK IN MIDDE-AFRIKA	456
VULLING VAN VAKATURES IN DIE M.A.S.	457

W

WÈRELDRAAD VAN KERKE. (SIEN VERSLAG AD HOC-KOMMISSIE EN VERSLAG VAN RAAD VAN DIE KERKE)	345
— Versoeke van Kerkrade dat sinode lidmaatskap moet opsê	345